

DELLY

une misère dorée

Table of Contents

I.
II.
III.
IV.
V.
VI.
VII.
VIII.
IX.
X.
XI.
XII.
XIII.
XIV.
XV.
XVI.
XVII.
XVIII.
XIX.
[1]
[2]

I.

“Một gia đình công hầu muốn mời đến ăn và ở trong lãnh địa của mình, một gia đình từ hai đến ba người là cùng, có danh giá, có giáo dục ưu tú, có khả năng dạy học cho ba đứa trẻ. Nơi ở tốt, tại một trong những vùng rừng đẹp nhất của nước Áo.

“Viết cho hòm thư lưu: I.L... Defelden.

“Cần thiết phải có những chứng chỉ nghiêm túc”

Giáo sư Lienkwicz bỏ tờ báo đang đưa sát đôi mắt cận thị. Trên bộ mặt thanh tú héo hắt vì tuổi tác, vì lo âu và vì những nỗi đau thể xác, cặp mắt ông suy nghĩ - cặp mắt trong sáng, dịu hiền và hơi ưu tú - hiện rõ tâm hồn Adrian Lienkwicz, một người đáng mến, thân thiết và điềm đạm nhưng hơi mềm yếu, dễ thất vọng với những thử thách đường đời. Tâm hồn dễ thương, tinh tế, ưa thích quá khứ xa xăm và những câu chuyện cổ, có khả năng hy sinh thân mình cho nhiệm vụ mà không hề phàn nàn, nhưng lại kém sẵn sàng hành động và đấu tranh.

Thời niên thiếu ông học tại trường Đại học Vienne. Ông được các bạn bè yêu mến đồng thời họ cũng quấy rầy ông. Họ chế giễu tính nhịn chịu, chăm học và ôn hoà của ông. Tuy nhiên họ cũng bị chinh phục bởi con người tươi vui và hoà nhã ấy, có tính độ lượng đến khinh suất, biết hoà giải những tay kiếm hung hăng nhất và không biết cách từ chối bất kỳ ai cần đến sự giúp đỡ của mình về vật chất hay tinh thần.

Thời thanh niên, ông chinh phục được trái tim cô Elizabeth Zulman, con gái một thầy giáo. Quy luật tương phản đã hấp dẫn đôi trai gái tính tình khác hẳn nhau ấy. Cô gái bản chất thích đấu tranh, cương quyết và có nghị lực, nàng đã cứu vãn được những di vật của gia tài họ Lienkwicz. Tính độ lượng của giáo sư Adrian đôi khi không hợp thời được ngăn chặn bởi trí thông minh bình tĩnh và đôn hậu của bà giáo.

Đó là một gia đình hạnh phúc cho đến khi một căn bệnh hiểm nghèo ập đến cướp mất người bạn đời rất thân thiết ấy và để lại Adrian một mình với hai đứa con dại, đứa lớn mới mười tuổi.

Là một người cha dịu hiền và tận tâm, Adrian không muốn xa rời hai con, ông mượn một người đàn bà vừa dễ trông nom và giáo dục các con vừa làm quản gia. Nhưng ông giáo hiền lành là một ông chủ mù quáng, và gia tài của ông chẳng bao lâu bị rút dần rút mòn, trước hết bởi mù quáng gia chẳng mấy tí chu đáo. Lại còn bị đám bạn bè xấu, ăn hại vô liêm sỉ đến nỗi ngày mà Adrian mệt mỏi, thấy mình buộc lòng phải rời bỏ chức vụ giáo sư, ông kinh ngạc nhìn thấy nguồn lợi tức của mình chỉ còn vồn vện để sống với hai đứa con.

Đó là một đòn gánh nặng giáng vào con người đã hoàn toàn suy sụp về thể xác. Ông lâm

bệnh và được con gái ông là Marysia “kho báu và trí tuệ của ông” như ông thường gọi, chăm sóc một cách tuyệt vời. Thời kỳ dưỡng bệnh, buộc lòng ông phải rời bỏ căn nhà tiện nghi để đến một căn nhà hẹp hơn. Sức khỏe chỉ cho phép ông dạy học trò vừa đủ nuôi một gia đình nhỏ do cô gái Marysia điều khiển một cách khéo léo, nhờ thừa hưởng của bà mẹ những đức tính cao đẹp.

Cả ba bố con sống thanh bạch như vậy trong cảnh khó khăn và thường được một số bạn cũ đến thăm.

Thử thách lớn nhất cho gia đình là tình trạng tàn tật của Alexy, em trai Marysia. Bệnh bại liệt đã làm hai chân cậu bé không cử động được. Thầy thuốc mới đây đã tuyên bố là khí hậu ở Vienne không thích hợp cho bệnh nhân và không khí trong lành ở miền quê, nhất là miền rừng núi, nếu không chữa khỏi bệnh cũng làm giảm được bệnh một cách đáng kể. Từ đó ông giáo sư và cô con gái tìm kiếm một sự phối hợp nào đó để có thể chữa bệnh mà không tốn nhiều tiền.

Phải chăng cái thông cáo ở cuối trang báo này là giải pháp cho vấn đề của ông Adrian!

Ông quay về phía một cánh cửa mở và cất tiếng gọi:

- Marysia!

Có tiếng động ghế ở phòng bên rồi một cô gái cao và mảnh xuất hiện ở khung cửa.

Trong bộ quần áo lao động giản dị, Marysia Lienkwicz có một dáng đi đặc biệt thanh nhã. Không có những nét đều đặn tuyệt đối, nhưng Marysia đẹp hơn cả đẹp, với diện mạo duyên dáng vừa dịu hiền vừa thanh tao, với sự tương phản của bộ tóc rất đen có những búp xoắn bóng loáng, với cặp mắt màu xanh thẳm phản chiếu một tâm hồn nồng nhiệt và trong sáng.

Cô gái sốt sắng hỏi:

- Gì thế, ba yêu quý?

- Con hãy đọc đây này.

Cô thiếu nữ cầm tờ báo lên, liếc qua bài báo rồi nhìn cha vẻ dò hỏi.

- Con ạ, ba thấy hợp với chúng ta đấy.

- Vâng, một miền rừng núi, tuyệt quá. Nhưng còn cần phải có thêm những chi tiết khác?

- Tối nay ba sẽ viết. Alexy có vẻ mệt mỏi hơn, ba muốn nhanh chóng đưa em con ra khỏi nơi trệt hẹp thiếu không khí này.

Một nếp nhăn lo lắng hiện ra trên vầng trán rất trắng của Marysia:

- Vâng, ở đây em con xanh xao lắm. Cả ba nữa! Chắc chắn là không khí đồng quê sẽ mang lại lợi ích to lớn.

- Ba cũng tin vậy. Cả con nữa, con cũng sẽ khá hơn. Trông con có vẻ mệt mỏi lắm rồi. Con đã phải làm việc quá sức mình để chăm sóc em con và ba. Ba chẳng còn làm được việc gì nữa.

Marysia cúi xuống đưa bàn tay vuốt ve cổ cha, hôn lên vầng trán đã nhăn nheo của cha và thở thê:

- Thừa ba yêu quý, nếu ba biết được những nhiệm vụ đó đối với con thân thiết biết bao, con gái ba sẽ rất sung sướng được chăm sóc ba và em con với tất cả tình thương yêu của mình. Và con còn muốn được làm nhiều hơn thế nữa kia.

Cặp mắt xúc động của ông Adrian nhìn vào khuôn mặt đẹp đang cúi xuống:

- Ừ, ba vẫn biết là con là đứa con ngoan. Ba biết là con rất thương yêu người cha tội nghiệp của con lúc nào cũng ốm yếu. Nhưng lòng ba mong muốn biết bao được thấy con thanh bình và sung sướng, giải thoát khỏi những công việc lật vật và được tự do phát triển trí thông minh mà Chúa đã ban cho con.

Một nụ cười rất tươi nở trên môi cô gái:

- Thừa ba thân mến, thực tâm con chỉ yêu cầu một điều, đó là được tiếp tục hầu hạ ba và em con, được ba và em con yêu mến, giữ được hoạt động và can đảm mà Chúa đã ban cho con. Được như vậy, chừng nào con còn được giữ lòng tin Chúa, Marysia của ba sẽ không bao giờ bị đau khổ... Kia, món xúp đã được rồi.

Thiếu nữ lao vào trong bếp. Giáo sư cũng đứng lên và cảm động thì thầm:

- Lúc nào nó cũng vui vẻ... Và dũng cảm nhường kia. Lạy Chúa, người nhân từ biết bao đã cho con một đứa con gái như thế.

Ông đi vào phòng bếp, phòng ăn cũng đồng thời là phòng tiếp khách. Trên một chiếc ghế dài đặt trước cửa sổ, một cậu thiếu niên trạc mười lăm tuổi đang nằm. Thấy cha vào, cậu ngoảnh lại nhìn ông, cặp mắt thắm, quá to đối với khuôn mặt gầy và nổi lên rất đậm trên nước da tái. Diện mạo trẻ trung ấy có một sức hấp dẫn kỳ lạ bởi vẻ đẹp đặc biệt và hơn nữa bởi vẻ đau đớn, chịu đựng.

- Con yêu của cha có thấy khá hơn không? Ông dịu dàng hỏi và đưa tay vuốt mái tóc đen rất dày và xoăn của con trai.

- Có khá hơn , ba ạ.

- Con này, đây là giải pháp giúp chúng ta giải quyết được vấn đề - sau khi thấy con trai đọc xong bài báo, ông hỏi tiếp – Alexy,... con thấy thế nào?

- Có lẽ thế, ba ạ. Ba sẽ viết thư chứ?

- Ngay bây giờ đây, con ạ!

Sau khi đã viết thư trả lời cho địa chỉ I.L... ông trở lại chỗ con trai nằm. Alexy đang giữ những trang giấy trong một tập giấy cũ, cậu nói về suy nghĩ:

- Cha ơi, thật lạ quá, sao chẳng bao giờ thấy ba tìm nguồn gốc của gia đình chúng ta? Tuy nhiên con thấy hình như ba có thể tìm được một số hướng dẫn ở bên Ba Lan.

- Ba cũng đã có bắt đầu đấy chứ. Nhưng khi mẹ con mất, ba nản lòng, nên đã bỏ dở. Ba chỉ biết là ở bên Ba Lan – ba không còn họ Lienkwicz và danh từ đó đã bị lãng quên hoàn toàn. Có lẽ tổ tiên chúng ta từ nhiều thế kỷ nay đã ngụ cư bên Áo. Tuy nhiên cũng thật lạ lùng, chúng ta chẳng có một tờ gia phả nào. Ông con có nói rằng chúng ta xuất thân từ dòng dõi quý tộc, nhưng dù sao cũng chẳng được lợi lộc gì.

- Tất nhiên là thế. Tuy nhiên con rất muốn biết tổ tiên chúng ta là những ai và chút ít lịch sử ra sao. Con rất sung sướng được lục tìm trong quá khứ và tất nhiên dĩ vãng của gia đình chúng ta làm con say mê hơn cả.

- À, con đúng là con trai của ba. - Giáo sư nói và vui vẻ nắm lấy tay Alexy. - Ở tuổi con, ba cũng có niềm say mê ấy, ba thích nghiên cứu như con nhất là nghiên cứu lịch sử quá khứ. Các bạn ba gọi ba là “ông già tước vị”. Thực tế đối với ba không có gì vui thú bằng được lần mò trong tay những tờ giấy thiêng liêng, chứng minh cho thời quá khứ bất hủ... thú thật là lúc nào cũng hấp dẫn ba. Với nó ta quên được một chút hiện tại chẳng vui vẻ gì lắm...

- Không, không phải bao giờ cũng thế. Alexy ngược mắt lên trời lẩm bẩm.

Mấy ngày sau giáo sư Adrian Lienkwicz nhận được thư trả lời của I.L... bằng nét chữ phụ nữ, bức thư ghi rõ những điều kiện yêu cầu: *Có năng lực dạy học mấy đứa trẻ từ mười một đến mười ba tuổi, xuất trình những giấy chứng chỉ tốt nhất, có phong cách nhã nhặn và thanh tú. Được cung cấp một căn hộ có bốn phòng rộng rãi, bày biện đẹp, thực phẩm giản dị và tinh khiết, đun nấu, sưởi tùy ý và có công viên để dạo chơi. Ngược lại, phải lên lớp bốn giờ mỗi ngày và chấm, sửa bài.*

Bức thư nói tiếp: *Nếu những điều kiện thích hợp, xin cho chúng tôi biết về gia đình ông và tôn giáo, những người mà chúng tôi có thể hỏi thăm tình hình. Sau đó chúng tôi sẽ cho biết địa chỉ của chúng tôi.*

- Ba có thấy thật là bí ẩn không? Marysia hỏi sau khi đã đọc bức thư viết bằng một lối văn lịch sự nhưng khá vắn tắt... Lại vẫn những chữ đầu ấy...

- Có lẽ con người đó không muốn phô tên mình ra trước sự tò mò của bất kỳ ai. Cũng là lẽ tự nhiên. Con thấy đấy, người ta rất khó khăn về vấn đề danh giá, như vậy càng tốt.

- Vâng, về vấn đề này chúng ta chẳng có gì đáng lo ngại. Còn về những điều kiện khác, chúng ta có đầy đủ chẳng khó khăn. Hai ba con đều có thể lên lớp theo yêu cầu và còn chán thì giờ để cha hoàn thành cuốn “Lịch sử Ba Lan”, còn con để làm việc nhà. Tình hình có vẻ dễ chịu đấy. Nhưng cũng cần phải tìm hiểu trước.

Giáo sư viết cho địa chỉ không quen, trả lời chi tiết những yêu cầu và cho biết những người danh giá để hỏi thăm tình hình về ông.

Mười lăm ngày trôi qua không có trả lời. Nhưng rồi một buổi sáng người đưa thư trao cho Marysia một phong bì có dấu gia huy, dán tem, đóng dấu bá tước quan. Nét chữ vẫn cùng một người đã viết bức thư trước.

Marysia vội chạy vào phòng ăn đưa bức thư cho cha:

- Ba ơi, đây là thư trả lời.

Giáo sư vội bẻ dấu niêm phong và đọc to:

“Kính thưa giáo sư,

Những chứng chỉ của ông làm tôi thoả mãn hoàn toàn, cả về gia đình ông nữa. Nếu ông đã quyết định, xin ông cho biết. Về phần tôi, chúng tôi đã sẵn sàng tiếp đón gia đình tôi đến Runsdorf, lâu đài của chúng tôi đấy, ngoài giờ học, ông được hoàn toàn tự do.

Vậy tôi chờ đợi câu trả lời chính thức của ông.

Thưa giáo sư, kính chúc...

IOLANTHE

Nữ bá tước Lendau,

Lâu đài Runsdorf-Dufelden”.

- Ôi, ôi, một dòng họ đại quý tộc. Giáo sư nói. Lendau là một gia đình cổ kính, dòng họ gần gũi của hoàng thân. Các con thấy thế nào?

- Thưa ba, Marysia nói, con thấy là về phần chúng ta cũng nên tìm hiểu xem thế nào đã, mặc dù họ nhà Lendau là quý tộc.

- Con nói đúng, con gái khôn ngoan của ba. Nhưng hỏi ai bây giờ?

- Ba có một gia đình ông bạn thân là Conrad Duntz làm giám thủ^[1] lãnh địa Nunsthel ở ngay gần Dufelden có phải không?

Giáo sư vỗ vào trán đáp:

- À, đúng rồi. Vấn đề là ở đây. Ba sẽ viết thư cho ông ấy và yêu cầu trả lời ngay, để cho bà đại quý tộc ấy đỡ phải chờ lâu.

Mấy ngày sau nhận được thư trả lời của ông giám thủ do con trai ông viết:

“Bố cháu gặp tai nạn xe cộ bị gãy tay. Nếu không bố cháu chẳng chịu nhường cho cháu thú vui được viết thư trả lời bác...”

Runsdorf là một cơ ngơi rất cổ kính, rất rộng lớn, ở trong một thung lũng cách Dufelden mười kilomet.

Mùa đông, trong khi mọi người run lập cập ở Nunsthel, thì ở Runsdorf người ta hưởng một khí hậu ôn hoà hơn do vị trí đặc biệt của nó. Vả lại xung quanh nó toàn là rừng, cung cấp một không khí rất tốt, sẽ là tuyệt diệu cho người bệnh thân yếu của chúng ta.

Công viên ở đây rất rộng. Từ một thế kỷ nay, lãnh thổ của các vị bá tước Lendau chiếm một phần lớn đất đai trong rừng, nhưng rồi cũng tan biến dần do chi tiêu hoang phí của các quý tộc Runsdorf sống một cách xa hoa. Ngày nay chỉ còn lại cho con cháu họ một nơi ở công hầu và một số đất đai không quan trọng.

Tuy nhiên gia đình nhà Lendau vẫn còn có vẻ phong lưu. Cuộc sống của họ, vẫn là đại chúa công và không mất đi một chút nào vẻ kiêu kỳ mênh mông của thế hệ thừa hưởng dòng họ đại quý tộc ấy. Nhưng tiếng tăm của họ không thể che được và cháu cho là bác cứ mạnh dạn nhận lời mời ấy.

Cá nhân cháu, cháu không biết bà quận chúa, bởi vì, xin bác hiểu cho, một người bình dân như cháu, mặc dù là con trai một viên chức được tín nhiệm của hoàng thân công tước Josef, cũng không có vinh dự được vào Runsdorf. Điểm khó khăn duy nhất cho gia đình bác, theo cháu, là thái độ kiêu căng ngạo mạn của những người trong gia đình ấy. Nhưng ta vẫn cứ hãnh diện giữ gìn khoảng cách, cháu nghĩ là sẽ chẳng sợ va chạm mạnh, những người Lendau rất lịch sự và có văn hoá cao.

Vả lại người ta nói bà bá tước là người nhân hậu mặc dù vẻ ngoài cao ngạo. Còn có một cô thiếu nữ mười tám tuổi, một cậu con trai và hai em gái nhỏ chừng mười tuổi. Nhưng xin bác chớ quên điều quan trọng nhất. Lãnh chúa, bá tước Walther Lendau, con trai cả bà bá tước, vị chủ nhân hiện tại của Runsdorf và những nơi khác, để mà sử dụng thành ngữ cổ.

Cháu xin nhắc lại: Đó là một gia đình đứng đắn, sống khá biệt lập ngoài những cuộc tiếp khách quý tộc và một số cuộc hội họp tổ chức rất hào nhoáng ở Runsdorf. Thưa bác, cháu tin là ở trong gia đình cổ kính ấy là một điều rất tốt cho bác. Quyết định thế nào xin bác cho gia đình cháu biết ngay, nhất là tới Runsdorf, xin bác chớ quên là gia đình cháu nóng ruột chờ bác đến thăm.

Xin bác cho cháu gửi lời thân ái hỏi thăm cô Marysia mà cháu đã gặp ở Vienne hồi cô còn bé và hỏi đó cháu chỉ là một thằng con trai tinh nghịch, tóc bù xù, hắc cô còn nhớ?”

- Ô, còn nhớ lắm chứ. Marysia cười nói. Một cậu bé tóc hung, mập và ồm ồm, nhưng tính nết rất tốt.

- Cha cậu có một trái tim vàng, rất thông minh và am hiểu sự đời... Thế nào, các con, chúng ta quyết định ra sao?

- Con thấy là bức thư này chẳng có gì làm chúng ta phải ngần ngại. Marysia nói. Như con trai ông Duntz viết, chúng ta chỉ cần tránh va chạm với lòng kiêu kỳ của nhà Lendau bằng cách giữ vững vị trí và tư cách của chúng ta... Alexy, em thấy thế nào?

- Em đồng ý với chị. Nunsthal đối với chúng ta sẽ là một láng giềng thú vị và ba sẽ vui lòng được gặp lại người bạn cũ, phải không ba?

- Vậy thì số phận đã định đoạt rồi. Giáo sư tuyên bố với một vẻ hể hả. Ba sẽ viết thư cho Bà bá tước, và chừng mười lăm ngày nữa, chúng ta sẽ lên đường đi Runsdorf.

II.

Vậy là ba cha con đã đang đi trên đường đi Runsdorf vào một buổi chiều xuân ấm áp đượm mùi hoa rừng. Cổ xe lăn bánh trên con đường rộng, được giữ gìn sạch sẽ, đi xuyên qua rừng. Nhưng đêm đã xuống, ba bố con không trông thấy gì trừ một khoảng rất hẹp và dần dần một môi vì đường trường, hai bố con cậu Alexy ngủ thiếp đi.

Còn Marysia, cô gái vẫn còn rất tỉnh và hơi u buồn. Cô đã rời bỏ Vienne trong lòng hơi luyến tiếc vì đã để lại đó một số bạn gái thân thiết. Nhưng giáo sư và cả Alexy nữa, đều không biết gì về nỗi buồn được che đậy rất khéo đó. Tới ga Duntz, cô cảm thấy mình tỉnh ngộ và hơi cay đắng vì chỉ thấy có một cỗ xe do bà bá tước thuê để đón gia đình mình. Lẽ ra các vị chủ nhân ở Runsdorf phải có những cỗ xe riêng cùng với đoàn tùy tùng. Nhưng có lẽ họ xét thấy gia đình giáo sư là những khách không quan trọng mấy, chẳng cần phải nghi thức rườm rà.

Nhưng rồi cơn phật ý đầu tiên qua đi, cô gái biết điều Marysia suy nghĩ: “Dù sao cũng chẳng cần. Chiếc xe cổ lỗ này đối với gia đình ta cũng còn tốt chán. Và trong quy ước với bà bá tước Lendau không có khoản tha hồ sử dụng xe của bà ta”.

Cỗ xe đi xuống dốc đã được một lúc lâu. Bỗng nhiên nó dừng lại. Dưới ánh sáng những ngọn đèn treo, Marysia nhận thấy một hàng rào rộng lớn, phía trên kia một cái sân có vẻ mênh mông, bề mặt một ngôi nhà đồ sộ với nhiều cửa kính ở tầng trệt được thấp sáng, ngay cả ở trong sân, những chấm sáng cho biết có rất nhiều cỗ xe đậu.

Người đánh xe cho cỗ xe tồi tàn của mình đi vào trong và dừng lại trước một bậc thềm hình vòng cung lớn. Lúc đó có tiếng vó ngựa. Một kỵ mã xuất hiện, nhảy xuống đất rồi đưa ra một tờ giấy cho một gia nhân mặc chế phục màu sẫm vừa mới xuất hiện, và nói:

- Một điện tín cho Nam tước Holberg.

Gia nhân bước đi. Trong thời gian đó, ông giáo sư và Marysia bước xuống xe. Để ông bố đi dạo vài bước cho tỉnh ngủ, Marysia bước lên thềm tìm người để hỏi.

Tiền sảnh, trần hình vòm, rộng lớn trang trí những đồ trần thiết trên tường, được thấp sáng nhưng chẳng có ai. Âm thanh của một dàn nhạc đang chơi một điệu van, vọng đến tận tai cô gái. Marysia ngần ngừ tự hỏi không biết nên đi theo phía nào. Một gia nhân xuất hiện, đó là một ông già cao lớn và khôn khan, râu tóc bạc trắng, bao quanh một khuôn mặt khắc khổ, trên đó cặp mắt là hai điểm chói rất sáng.

Marysia hỏi:

- Chúng tôi là những người đang được nữ bá tước Lendau chờ đợi.

Ông ta trườn lên cô một cái nhìn hoài nghi và cặp lông mày nhíu lại rất nhanh rồi cất tiếng nói:

- Giáo sư Lienkwicz và các con phải không ạ? Thưa cô vậy thì rất tốt. Tôi xin hướng dẫn các vị đến chỗ ở. Xin mời vào trong lúc tôi đi báo người hầu phòng.

Ông ta chỉ vào một căn phòng rộng lớn, có lẽ là phòng quần áo, bởi vì trông thấy ở đấy có rất nhiều áo phụ nữ và áo khoác. Marysia ngồi xuống một chiếc ghế dài nhỏ và cha cô đi tới, ông nói:

- Người gia nhân ấy trông thật oai nghiêm. Nếu các ông chủ cũng cùng tỷ lệ như vậy...

- Con không thích vẻ mặt ấy. Cặp mắt chẳng đáng ưa chút nào...

Cô ngừng lại vì nghe có tiếng nói đằng sau một cánh cửa hé mở. Những tiếng nói đó đến tai cô, giọng đàn ông, rõ ràng và lạnh lẽo: “Chúng tôi rất lấy làm tiếc vì cái tin không hay này, làm chúng tôi không được đón tiếp ông ngay từ đầu dạ hội”.

Đồng thời cánh cửa mở rộng. Một cô còn trẻ xuất hiện trong bộ tuyền hồng, theo sau là một ông quăng năm mươi tuổi, to lớn và khỏe mạnh, bộ mặt đóng khung trong bộ râu hoa râm gọt sửa rất khéo. Đằng sau họ là một thanh niên cao mảnh, mặc bộ đồ dạ hội với một vẻ thượng lưu quý tộc.

Hai người đi trước liếc nhìn ngạc nhiên và khá khinh miệt vài giây bố con giáo sư đáng đứng lên. Một vẻ kinh ngạc xuất hiện vài giây trong cặp mắt của người thanh niên đi sau. Rồi bỗng nhiên anh có cử chỉ của một người đang tự nhớ ra: “Phải rồi”

- Thưa ông, ông là giáo sư Lienkwicz phải không ạ? Anh thanh niên nói và đáp lại một cách lịch sự nhưng hơi ngạo mạn, lời chào của hai bố con.

- Vâng tôi đây. Ông có phải là bá tước Lendau mà tôi đang có vinh dự được nói chuyện không?

- Vâng, tôi là bá tước Walther Lendau ... gia nhân chúng tôi đã biết để phục vụ ông chưa đấy ạ, thưa giáo sư?

- Thưa bá tước, rồi ạ.

- Vậy thì tốt. Tôi mong rằng ở đây ông sẽ được hài lòng.

Sau khi hoàn thành nhiệm vụ người chủ nhà, ông ta giơ tay mời hai bố con ngồi ghế rồi

quay lại với đám khách của mình, bên cạnh họ đang lảng xảng một người đầy tớ vừa xuất hiện.

- Tôi mong rằng tai nạn vừa xảy ra cho bác cô không đem lại hậu quả đáng tiếc, Bá tước nói với một thiếu nữ đang buộc chiếc áo choàng bằng sa tanh trắng. Người hầu của ông có thể đã báo động quá sớm...

- Theo thói quen của ông ấy. Wihem là một con chó rất trung thành, chỉ mỗi nỗi đau của chủ cũng làm cho nó cuống lên! Cô gái trả lời với một nụ cười chế giễu để lộ bộ răng xinh xắn.

Quả thực thiếu nữ ấy là một cô gái rất xinh, nhỏ nhắn, mảnh dẻ như một con búp bê đất tiền. Trong bộ mặt tươi tắn, sáng chói đôi mắt đen. Cô có những cử chỉ duyên dáng, đôi khi sốt ruột như một đứa bé nghịch ngợm. Với câu nhận xét của người có bộ râu hoa râm, cô gái trả lời bằng một cái nhún lông mày.

Bá tước Lendau nói với một nụ cười mà Marysia nhận xét là hơi chua cay:

- Tiểu thư Holberg tiếc cuộc dạ hội. Lẽ ra ông cố vấn tội nghiệp ấy nên chọn lúc khác để mà ngã cầu thang.

Bộ mặt xinh đẹp hơi nhú lại rồi dịu ngay:

- Anh cho em là con người phù phiếm sao? Tiệc cuộc dạ hội trong khi bác em bị đau đớn. Không đâu. Nhưng em đang bức mình vì không cài được chiếc áo này. Kiên nhẫn nào cha ơi... xong rồi đây này. Mong sớm gặp mặt, bá tước Lendau nhé.

- Vâng, sớm gặp nhau phải không bá tước? Ông Holberg nói và bắt tay bá tước. Chúng tôi trông mong ông, trong buổi dạ hội ngày 15... Tuy nhiên phải là không có gì nghiêm trọng cho ông bác chúng ta.

- Tôi nghĩ là tôi có thể đến được theo lời mời của bác, bá tước trả lời không vội vã.

Trong những kiểu cách lịch sự ấy có một sự chiều cố ngạo mạn làm Marysia phải kinh ngạc. Quả thật trông ông ta giống một đấng anh quân cùng các thần dân hơn là một vị chủ nhà tiễn đưa khách ngang hàng cùng với mình. Cả ba ra khỏi phòng quần áo, lúc đi qua, tiểu thư Holberg liếc mắt nhìn Marysia trong bộ quần áo giản dị. Tấm voan mỏng để cho cặp mắt âm đạm của tiểu thư nhìn thấy được làn da tuyệt diệu và cặp mắt xanh sáng và đường hoàng có một vẻ đẹp hiếm có.

Cô tiểu thư xinh đẹp kiêu kỳ quay mặt đi và cầm lấy cánh tay của bá tước Lendau.

Mấy phút sau người gia nhân lúc nãy xuất hiện, theo sau là một người hầu nữ đã có tuổi tay cầm một chiếc đèn.

- Thưa ông giáo, mời ông đi theo người nữ hầu phòng này.

- Nhưng chúng tôi còn phải mang đứa con trai tôi, nó không đi được.

Họ đi ra khỏi phòng quần áo để đến cỗ xe. Trên ngưỡng cửa bá tước Lendau còn đứng ở thềm dưới, ông Holberg và con gái đã ngồi vào trong một cỗ xe hào nhoáng, vì nó mà cỗ xe thuê đã phải lùi xa.

Bá tước tránh sang một bên và hững hờ nhìn hai bố con giáo sư. Cỗ xe hào nhoáng lao đi, cỗ xe thuê lại tiến sát vào thềm. Giáo sư và Marysia ôm lấy Alexy như vẫn thường làm và nhẹ nhàng khênh cậu bé lên thềm.

Bá tước còn đứng trong phòng quần áo đang bận dựng lại một vũ khí cổ trong phòng những đồ trang trí trên tường. Ông quay lại nhìn nhóm người gồm ba bố con giáo sư rồi lên tiếng oai vệ gọi:

- Heintz!

Đồng thời tay ông chỉ vào Marysia đang nâng phía trên thân thể em trai cô, bộ mặt thần nhiên của ông hơi nheo lại. Người đầy tớ lập tức tiến lên toan thay thế cho Marysia.

- Ôi, xin cảm ơn ông. Chúng tôi quen như thế này rồi. Vả lại em tôi cũng rất nhẹ.

Quả thật là Alexy rất gầy, dưới ánh đèn dầu, cậu có một màu trắng trông như cẩm thạch càng làm nổi bật cặp mắt đen to và ưu tư. Marysia chột nhìn thất một cái nhìn đầy thiện cảm của bá tước Lendau đối với em trai mình.

Ra khỏi phòng đọc sách được thấp sáng, gia đình giáo sư đi theo bà già Octavia, qua những hành lang mờ tối, rất rộng, vòm trần rất cao, trong đó tiếng bước chân của họ vang lên một cách kỳ lạ. Cuối cùng bà già mở một cánh cửa và nói:

- Thưa giáo sư, đây là căn hộ của ông.

Họ bước vào một căn phòng tối om và bà già vội vã đi châm đèn. Sau đó bà đi ra để soi sáng cho Heintz và người đánh xe đang khiêng các hành lý.

- Chắc là ông và cô cậu đói lắm rồi phải không?

- Không đâu. Giáo sư đáp và ngồi xuống một cái ghế bành. Chúng tôi thấy là cần được ngủ hơn, phải không Marysia?

- Tuy nhiên, con thấy là chúng ta nên ăn một chút thì hơn... Nhưng với thực phẩm còn lại trong chuyến đi cũng đủ cho gia đình chúng tôi rồi, Marysia nói thêm và quay về phía bà già.

- Ít ra tôi cũng phải mang đến cho ông và cô cậu một món xúp nóng để ăn cho lại sức, nhất là cho cậu đây, Octavia nói với một nụ cười đôn hậu.

Octavia là một bà già nhỏ bé, nhăn nheo, bộ mặt niêm nở đóng khung trong một chiếc mũ chụp đèn hình ống. Marysia thích bà hơn ông Heintz trịnh trọng, ông ta coi ba bố con cô như đứng từ trên cao oai vệ nhìn xuống.

Trong khi bà Octavia đi ra, Marysia bắt đầu xem xét nơi ở của mình.

Căn hộ này gồm bốn buồng rất rộng, trải những bức thảm đã cũ và bày biện toàn đồ đạc nặng và chắc chắn nhưng không đẹp. Một cảm giác oai nghiêm lạnh lẽo toát ra từ những căn buồng ảm đạm này mà chỉ một phần lớn được chiếu sáng do ngọn đèn Marysia cầm.

Trái tim Marysia hơi se lại, cuộc bước vào đời mới này tràn ngập lòng cô một nỗi buồn man mác.

Nhưng đó chỉ là một cảm giác thoáng qua. Lập tức cô gái khôn ngoan Marysia định thần lại và suy xét tình hình một cách rõ ràng. Cô nghĩ bụng:

“Những thứ cần thiết đã có đầy đủ, đó là chủ yếu cho chúng ta. Trong ngôi nhà cổ kính này, tất cả đều vĩ đại và cổ lỗ, ban đầu chẳng thể đem lại niềm vui, nhưng cần phải làm quen nhanh chóng rồi cuối cùng sẽ yêu mến nó. Ban ngày, dưới ánh sáng mặt trời, những căn phòng này trông sẽ không buồn thảm nữa, và đồ đạc của chúng ta cũng sắp tới, tha hồ mà bày biện cho thích mắt. Vả lại buồng rất rộng, hoàn toàn thoáng khí, rất tốt cho Alexy”. Marysia lại gần một cửa sổ và mở ra. Dưới ánh trăng mờ ảo, cô thấy một khoảng rộng lớn để trần, bên trên dựng một dãy cột tròn. Phía bên ngoài cô đoán là những cây cối đang bị gió rung chuyển.

“Phải, Alexy tha hồ mà có không khí, cả ba cũng vậy” Cô nghĩ thế và thấy vui.

Cô đóng cửa lại và tới chỗ ba. Bà già bước vào bưng một khay xúp và bát đĩa. Marysia giúp bà sắp xếp bàn ăn và nhận xét:

- Chúng tôi đến không phải lúc, tối nay ở đây bận lắm có phải không?

- Thừa cô, quả là bận lắm. Nhưng bà bá tước nhớ ra quá muộn là gia đình cô đến hôm nay, nếu không bà sẽ đề nghị chậm lại một ngày. Nhưng cũng chẳng sao cả. Làm việc thêm một tí. Heintz và tôi đã quen thế rồi.

Tuy nhiên thấy bà có vẻ mệt mỏi lắm, Marysia thương tình không để bà phục vụ nữa, cô nói:

- Thôi, bà để mặc chúng tôi và về nghỉ đi.

- Về nghỉ à? bà già lẩm lẩm với một nụ cười buồn bã.

Sau khi đã nhìn lại một lần cuối cùng nơi ở của các vị khách mới, bà đi ra. Sau khi ăn xong, ba bố con ai nấy về chỗ ở riêng của mình. Marysia đã chọn chỗ khuất nhất, nhưng ban ngày

nó phải khá sáng sủa do có ba cửa sổ cao và to. Sau khi đã cầu kinh xong, cô gái trèo lên một cái giường rộng kê tựa vào phía tường dài nhất.

Bỗng nhiên cô lẩm bẩm: “Làm sao ở đây lắm gió thế này. Kìa tấm giấy dán tường lay động, phải có một cửa ra vào phía sau?”

Cô lấy tay vén tấm thảm dùng làm tường mà giường cô kê sát vào đấy. Quả là có một cửa ra vào đóng lại bằng một cái chốt đã gỉ. Đưa bàn tay ra, Marysia nhận thấy có gió lùa vào qua những khe hở khá lớn. Cô liền trở dậy, khoác chiếc áo ngủ rồi đi ra khỏi giường. Sau khi đã dùng khá nhiều sức, cô mở được chốt cửa. Cầm chiếc đèn, cô mở cánh cửa bằng gỗ sên, nó kêu lên một cách đau đớn, và cô tiến mấy bước vào trong một hành lang lát đá trắng và đen mà thành phía đối diện là những cửa sổ rộng chỉ cách nhau một khoảng tường hẹp treo một bức chân dung. Tấm hình lớn ở cánh cửa sổ bị vỡ và từ đó gió lùa vào.

Cô gái lại gần và nhìn ra bên ngoài. Cô không nén nổi rung mình và lẩm bẩm: “Sao kỳ quái thế này?”

Dưới ánh sáng mờ ảo của một ánh trăng thoát ra khỏi đám mây, Marysia trông thấy một hồ nhỏ ảm đạm nằm giữa những căn nhà một tầng trong đó có một căn nhà hình thành dãy hành lang dài Marysia đang ở. Giữa hồ dựng lên một thứ thánh đường nhỏ, bên trên là một cây thánh giá quá to - một thứ kiến trúc lạ kỳ, bệch dẽ, không thích hợp. Marysia nhận thấy hoàn toàn đen xì như hồ.

“Trông thảm sầu quá” Marysia nghĩ và rất kích động. Cô trở về buồng cài chốt cửa lại và kéo giường ra xa hơn để tránh luồng gió. Sau đó cô nằm xuống và ngủ được ngay mặc dù cảm giác khó chịu do cái hồ đen xì và ngôi miếu sầu thảm gây ra.

III.

Một vì cuộc hành trình, hôm sau Alexy phải nằm suốt ngày. Bình tĩnh và chịu đựng như thường lệ, cậu nhìn chị cậu đi lại sắp xếp đồ đạc trong khi ông giáo lôi ra một tập hồ sơ, cô xếp cẩn thận trong hòm.

Bà già Octavia bước vào, mang khay café sữa. Bà báo với bố con ông giáo là trong một giờ nữa bà bá tước sẽ tiếp họ.

- Ông sẽ tìm đến ông, bởi vì ông không thể biết được lối đi trong hành lang này. Thưa cô Marysia cô có ngủ được ngon không?

- Rất ngon. Nhưng thưa bà, có một miếng kính vỡ gió lùa qua đấy mạnh lắm, không biết có bịt lại được không dù chỉ bằng một tờ các tông?

- Một miếng kính vỡ à?... trong buồng cô phải không?

- Không, trong hành lang bên cạnh.

Một vẻ hãi hùng hiện lên trên nét mặt bà Octavia.

- Trong hành lang?... vậy là cô đã ra hành lang?

Giọng bà run run.

- Hay là tôi đã phạm phải một điều gì thất lễ mà không biết chẳng? Tôi chỉ muốn tìm xem vì đâu mà có gió vào.

-Ồ, không có gì thất lễ đâu. Chẳng ai dám đi ra đấy, nhất là buổi tối. Quả thật là như thế.

- ... Cần phải nói rằng ban đêm mà ra đến cạnh hồ đen là nguy hiểm lắm. Nó có ... ma đấy.

Giọng bà đột nhiên hạ thấp xuống và đưa mắt ra xung quanh như chờ đợi một con ma xuất hiện.

Marysia cười nói:

- Tôi không tin là có ma và tôi xin bảo đảm với bà là tôi không có ý định ban đêm đi vào hành lang khủng khiếp ấy làm gì. Nhưng phải công nhận là quang cảnh cái hồ ấy dễ có những câu chuyện sâu thẳm.

- Những câu chuyện thôi à? Bà Octavia nói giọng ghen ngào. Chính mắt tôi một buổi sáng đã trông thấy xác một cô hầu gái trẻ trạc tuổi tôi bị bóp trên trên bờ hồ, hồi đó tôi mười sáu tuổi. Chính tôi đã chạy đến trước tiên khi nghe thấy tiếng kêu của nữ bá tước Luba. Tới nơi tôi thấy bà đang quỳ gối bên cạnh hồ, hai bàn tay giơ về phía mặt nước đen, ở đấy bà vừa trông thấy bà chị dâu biến mất mà không thể cứu được.

- Bà bá tước Luba là ai?

- Là bà chị bá tước Amulf, ông nội những bá tước trẻ hiện nay. Ông đã lấy một người vợ kế gốc Ý. Trời ơi bà ta đẹp làm sao. Nữ bá tước Paola...rất dịu dàng, rất nhân hậu. Bà dùng tôi làm hầu phòng. Tôi giúp người vú nuôi cô bé Franziska, ngày nay là nữ tu sĩ Lendau. Thế rồi một hôm, người hầu phòng của bà chạy đến báo tôi: “Chị Octavia ơi, bà bá tước điên rồi”. Thừa cô, đúng thế. Vào buồng bà, tôi thấy bà đang ngồi vể ngơ ngác, thỉnh thoảng lại nhắc: “Cái hồ, cái hồ”

“Ông bá tước cùng bà chị chạy đến. Trông thấy chồng và bà chị chồng, nữ bá tước lên một cơn ghê gớm buộc hai người phải rút lui. Bà bá tước Luba nét mặt tái mét. Cảnh tượng đó như gây cho bà một hậu quả ghê gớm. Còn bá tước Amulf, không ai nhận ra bá tước nữa. Người ta thường nói tâm tính ông không được tốt lắm. Nhưng dù sao tôi cũng cho ông là người rất yêu vợ, và bà vợ lúc nào cũng tỏ ra rất sung sướng được ở bên ông.

“Thầy thuốc được cấp tốc gọi đến, làm dịu được cơn điên nhưng bệnh nhân ít có hy vọng có lý trí trở lại. Những thầy thuốc khác đến thăm cũng không cho được hy vọng gì hơn. Bà ta đã trở lại bình tĩnh nhưng với điều kiện là không trông thấy chồng và chị chồng, cũng không nghe thấy tiếng bước chân của hai người ấy. Bà không nói nữa, nếu có cũng chỉ hải hùng thốt ra được hai câu: “Cái hồ, cái hồ”.

“Thế rồi một buổi tối, trong khi tôi và một người hầu phòng nữa đang ngồi làm việc trong những căn phòng này, dùng làm nơi tạm trú cho khách trong những cuộc săn lớn. Chúng tôi nghe một tiếng kêu hải hùng. Ôi chỉ nghĩ đến đấy máu tôi đã đông lại trong huyết mạch. Làm sao mà tôi có can đảm chạy đến hành lang mặc dù chân tôi đã run lấy bấy? Có lẽ hồi đó tôi can đảm hơn bây giờ. Và tôi trông thấy cô nữ bá tước Luba quỳ bên hồ vịn hai tay vào nhau vừa kêu cứu vừa chỉ xuống mặt nước đang có những xoáy tròn lớn.

“Than ôi, chậm quá rồi. Người ta sục tìm đáy hồ rất sâu bằng những cái móc, nhưng cũng không vớt được xác bà bá tước Paola. Có lẽ nó đã bị cuốn vào một đáy giếng rất sâu theo như người ta nói, ở ngay trong lối với miếu thờ.

- Thế còn ông chồng bà Paola, ông bảo sao?

- Bá tước Amulf lúc ấy đang ở Dufelden. Một liên lạc viên được cấp tốc cử đi báo tin cho bá tước. Và chúng tôi thấy bá tước phóng ngựa về. Trông thấy ông chúng tôi lùi lại sợ hãi, vì ông như một con ma. Sau khi đã nghe những lời giải thích của một người trong chúng tôi, ông chẳng nói chẳng rằng tiến về hồ và cấm không ai được đi theo. Ông đến đấy làm gì? Không bao giờ chúng tôi được biết. Một giờ sau, một chị hầu phòng trông thấy ông từ trong

căn nhà bà chị ông đi ra, căn nhà trông xuống hồ đối diện ở hành lang. Chị hầu phòng ấy sợ hãi chạy trốn và kể lại là chị đã nhìn thấy một cặp mắt không phải là của người nữ.

“Ông giam mình trong thư viện, từ chối mọi thức ăn. Một buổi sáng, Heintz đi qua thấy cửa trước đó đã đóng rất kín được mở ra. Trên bàn giấy của bá tước Amulf có một bức thư đề gửi cho con trai ông là Otto, Heintz cầm nó mang đi cho tiểu chủ. Tiểu chủ đọc và biết cha mình đã nhảy xuống hồ. Trong khi đó, rất ngắn gọn, ông cấm không được tìm kiếm xác ông, bởi vì ông muốn được sống yên ổn bên cạnh nữ bá tước Paola, vợ ông. Và bá tước Otto tôn trọng ý muốn cuối cùng của cha.

- Quả là những ký ức sâu thẳm. Marysia nói, người thiếu phụ tội nghiệp ấy chắc đã bị lôi xuống nước vì ý nghĩ đã ám ảnh bà trong cơ điên loạn.

Bà Octavia lắc đầu, lại làm dấu thánh, đáp:

- Bà ấy đã trông thấy kẻ đáng nguyên rủa, vì thế đã phát điên. Trước kia bà ấy hoàn toàn trong sáng về tinh thần và vui tươi. Nhưng bà đã trông thấy nó... và từ lúc đó, bà bị nó ám ảnh cho đến ngày lôi bà vào trong hố đen của nó, xuống vực thẳm mở ra dưới ấy. Có những đêm người ta trông thấy họ từ dưới nước đi lên, cả ba người, bá tước Amulf, vợ bá tước và Wolf Ludfell.

Giọng của bà già bỗng đượm một vẻ sợ hãi lúc nói đến tên cuối cùng ấy.

- Người ấy là ai thế? Alexy hỏi.

- Là tên đáng nguyên rủa, tên phản bội. Nó đã ám sát anh cả nó là Rudolf - việc xảy ra hàng trăm năm này - và ném xác ông ấy xuống hồ. Nhưng bà vợ của nó biết tội ác ấy ngoài ý muốn của nó và bà bắt đầu suy sụp dần vì đau khổ. Tên lãnh chúa tàn nhẫn ấy chỉ yêu có vợ, lao vào tuyệt vọng. Mấy giờ trước khi chết, bà vợ ấy cho chồng biết nguyên nhân cái chết của mình và yêu cầu chồng phải sám hối và yêu cầu để tưởng nhớ đến Rudolf xây dựng cái thánh đường để chuộc lỗi ở giữa hồ là nơi chôn xác ông. Wolf đau đớn đến điên cuồng hứa sẽ thực hiện lời hứa của vợ. Quả thực hắn có xây dựng thánh đường, nhưng còn lâu mới sám hối, hắn lao mình vào chè chén say sưa, vào trong ma thuật và tội ác, đến nỗi một hôm lên cơn thác loạn và thất vọng, hắn tự gieo mình xuống hồ.... Và cả xác hắn cũng không tìm thấy.

- Vậy thì cái hồ ấy đúng là nắm mồ gia đình. Ông giáo kêu lên. Đã bao giờ người ta nghĩ đến thay nước hồ chưa?

- Thừa giáo sư, chẳng ai nghĩ đến. Vả lại cũng nên để những xác chết ấy được yên nghỉ.

- Và ông Lendau hiện nay là những người kế thừa gia đình Wolf?

- Một cách gián tiếp. Wolf chết không có con và gia tài chuyển sang ngành thứ, đã giàu có và thế lực, từ đó các vị chúa công trẻ của chúng tôi mới là trực tiếp.

- Đã có bao giờ bà trông thấy con ma ghê gớm ấy chưa? Marysia mỉm cười hỏi.

Bà già giơ tay lên trời đáp:

- Nếu như vậy, tôi đã chẳng còn ở đây, thưa cô. Kẻ nào mà trông thấy nó đừng có hòng mà còn sống trên đời này. Đó là trường hợp cô hầu gái trẻ, bạn đồng nghiệp của tôi trước kia mà tôi đã nói chuyện với cô lúc nãy. Sự tò mò đã làm cô toi mạng. Cô ta chẳng biết sợ là gì, cũng như cô, và cô thấy đấy, cô ta đã bị trừng phạt như thế nào? ... bà Octavia lại vội vàng hỏi thêm vì muốn lái sang câu chuyện khác – Thưa cô, nhà ta ở đây thấy có được không ạ?

- Tốt lắm. Không khí tuyệt diệu, nó làm khỏe người.

Marysia lại gần một cửa sổ và nhìn một lúc nền xanh gồm những cây cối trong công viên. Gần hơn là khoảng trống trông thấy tối hôm qua. Một lớp cỏ dày phủ lên, cả trên dây cột bằng đá đen và trên cái bể nước cổ đã vỡ xây ở trung tâm, rêu điểm thành những vệt xanh lớn. Nơi này rõ ràng đã bỏ không trước khi gia đình giáo sư đến.

- Lúc đầu bà bá tước định bố trí gia đình cô ở trên gác một kia đấy. Octavia nói và lại gần cô gái. Trên đó mà nhìn ra thật là tuyệt đẹp. Nhưng sau đó bà nghĩ là ở tầng trệt sẽ tiện hơn cho cậu nhà ta. Và lại các phòng trên gác đều bỏ không cả, do đó ông và cô cậu lúc nào thích đều có thể lên đấy mà ngắm cảnh rừng.

Nói xong bà già đi ra và Marysia lại bắt tay vào sắp xếp. Cô gái đã tìm thấy niềm vui thường ngày, ánh nắng mặt trời tràn ngập trong phòng hướng nam và cùng với nó không khí trong lành đượm mùi hương của rừng cây. Những tia nắng vàng nhảy nhót trong những căn buồng rộng lớn và trang nghiêm, chiếu sáng những đồ đạc cổ và móc những tia lửa trên dây đèn cổ treo trong phòng giáo sư. Alexy đã tỉnh táo, cặp mắt ảm đạm của cậu như mở to hơn để hấp thụ ánh sáng tốt lành ấy. Cậu kêu lên vui vẻ.

- Lâu đài thần thoại này tuyệt thật. Những bức tường thế kỷ này hẳn được nghe và trông thấy biết bao chuyện thần thoại. Cần phải dò hỏi bà Octavia, có phải không chị Marysia?

- Ồ, chị chẳng yêu cầu gì hơn. Chị rất thích nghe những câu chuyện cổ.

Thực tế là Marysia phối hợp được những đức tính thực dụng thừa hưởng của mẹ và lòng ham muốn lý trí của ông bố. Đặc biệt là quá khứ, cũng như em trai, hấp dẫn cô và cô gái khôn ngoan Marysia không hề giấu giếm thích nghe những câu chuyện từ thời trung cổ, ly kỳ và khủng khiếp đã được kể trong bối cảnh lịch sử hay truyền thuyết dân gian. Vì vậy cô rất thích thú đã phát hiện ngay từ buổi đầu, Runsdorf có ma và cái hồ đen bí mật đã chứa chấp những nạn nhân của nó.

Đến giờ hẹn, bà Octavia trở lại. Qua những hành lang vô tận, ba bố con ông giáo đi theo bà già tiến đến dãy nhà chính, trên gác là gia đình ở, còn tầng trệt là nơi tiếp tân.

Bà Octavia đưa hai bố con ông giáo vào phòng khách trang trí những cây sên cổ chạm trổ và những tấm thảm cổ. Một người đàn bà thân hình bé nhỏ nhưng khỏe, mặc rất đơn giản một bộ đồ bằng len đen, đang đứng cạnh cửa sổ. Bà ta quay lại và nghiêng đầu đáp lễ khách. Bà lên tiếng giọng lịch sự và lạnh:

- Xin chào ông và cô. Hai vị đi đường có được bình an không?

Sau khi ông đã trả lời mấy câu tỏ ý hài lòng về tình hình Runsdorf, bà ta giơ tay chỉ ghế mời ngồi và nói:

- Vâng, gia đình ông ở đây sẽ rất tốt. Cuộc sống thanh bình và gia đình ông sẽ hoàn toàn tự do trong ngôi nhà này. Octavia sẽ phục vụ mấy bố con ông.

- Cháu không cần người phục vụ, - Marysia ngắt lời bà. - Ở Vienne cháu làm lấy hết.

Cô trông thấy như có ánh vui vẻ trong cặp mắt của bà chủ nhà.

- Nếu cô muốn thế, cô được hoàn toàn tự do, sẽ có Rosine mang thức ăn đến và nếu cần gì cô cứ nói. Vậy về phần ấy giải quyết xong rồi nhé? Bây giờ ta bàn đến phần dạy học.

Bà bá tước có một giọng nói rõ ràng, hơi ngắn, làm Marysia nhớ đến giọng nói của bá tước Lendau được nghe tối hôm qua. Và lại đó là điểm duy nhất giống nhau giữa hai mẹ con. Sau mấy phút nói chuyện, cô nhận thấy còn có điểm giống nhau nữa. Trên bộ mặt héo hắt mệt mỏi ấy có lẽ không bao giờ có sắc đẹp nhưng tươi tốt, có duyên trong cử chỉ và trong sự đón tiếp, cô nhận thấy có một phong cách quý phái, vẻ cao ngạo hạ cố của bề trên mà cô đã nhận thấy ở bá tước Lendau.

- Ông sẽ có ba người học trò. Con trai tôi tên là Gultram mười ba tuổi. Helena và Valeria mười một và mười hai. Hai bố con ông phân chia nhau các bài giảng như thế nào tùy ý. Tôi không có một chút ý định nào cho các con tôi trở thành thông thái. Đó không phải là phong tục trong gia đình chúng tôi. Chỉ cần chúng có học thức, đó là yêu cầu của họ nhà Lendau.

Nói như vậy, bà có một âm vang kiêu hãnh trong giọng nói và cặp mắt xám hơi mờ ảo của bà phần khởi lên trong mấy giây. Bà nói tiếp:

- Để tôi gọi chúng lên ra mắt thầy và cô giáo. Ông sẽ bắt đầu lên lớp khi nào ông thấy thuận tiện.

Người ta không thể nào không thừa nhận có một vẻ lễ độ nào đó và những ý định tốt đẹp của bà bá tước. Có lẽ lòng kiêu ngạo về chủng tộc đã ngăn cách gia đình ông giáo với bà, và hàng rào giá lạnh ấy Marysia đã nhận thấy ngay từ đầu.

Cô còn cảm thấy nó ở ngay giữa cô và các học trò mới. Gultram, một cậu thiếu niên tóc hung lông không; Helena, một cô bé tóc nâu có những nét nhỏ nhắn như anh cả; Valeria,

một cô bé tóc hung mập mạp vẻ mặt bình thản và có vẻ hơi buồn ngủ, tất cả đều lễ phép và cũng bộc lộ một vẻ cao ngạo như muốn nói với thầy cô giáo "Chúng tôi ở trên thầy cô nhiều, do đó thầy cô nên thấy rất có vinh dự được dạy những học trò như chúng tôi".

Lúc đi về, Marysia bàn với bố:

- Đối với chúng ta chỉ có những quan hệ cần thiết mà thôi. Thái độ của họ đối với tất cả mọi người cho chúng ta thấy rõ ràng là không thể làm khác được.

Hai cha con đi theo hành lang mà họ cho là đúng như bà Octavia đã dẫn đi lúc nãy. Đến đầu hành lang trước một cánh cửa mở để lộ một căn phòng lớn tường trát thạch cao. Giữa phòng là một cái bàn trên để đầy những thức ăn còn thừa: thịt vằm nhồi gà rút xương, những khúc cá bọc thịt đông, bánh ngọt, bánh ngọt đã bị vỡ, những chai champagne rỗng.

Đứng trước bàn và quay lưng ra cửa là một bà nhỏ người, mặc bộ đồ đen nâu. Trên gáy rủ xuống những mớ tóc hung dày. Đột nhiên bà ta quay phắt lại, mặt còn rất trẻ với những nét khá đều đặn, nước da thanh nhả và cặp mắt xám thẫm, sâu và có ý tứ. Bà nhìn hai người lạ với vẻ ngạc nhiên và bức tức.

Ông giáo tiến lên mấy bước và cúi đầu.

- Xin lỗi bà... chúng tôi bị lạc trên hành lang lạ này và không biết làm sao trở về chỗ ở được.

Cặp mắt thiếu phụ dịu lại:

- Điều đó tôi không lấy làm lạ. Tôi sẽ chỉ đường. Rosine đâu!

Từ buồng bên cạnh đi ra một hầu gái, có lẽ cô ta đang bận một công việc lau chùi nặng nhọc, vì trên trán cô ta lấm tấm những giọt mồ hôi.

"... Rosine, hãy chỉ đường cho giáo sư về nơi ở của ông".

Ban lệnh đó xong, thiếu phụ tóc hung duyên dáng nghiêng mình đáp lại câu cảm ơn của hai bố con giáo sư. Rồi hai bố con đi theo người hầu gái.

- Người thiếu phụ ấy có lẽ là con gái cả bà bá tước, vì nom hai người giống nhau lắm, - ông giáo nói khi chỉ có một mình hai bố con với nhau. Rosine đã đi về sau khi đã dẫn đúng đường cho họ.

- Chắc thế. Diện mạo bà ta nom cũng dễ coi mặc dù vẻ cao ngạo ấy như có cả trong gia đình họ. Nhưng thật ra thì cũng chẳng can hệ gì đến bố con ta.

Buổi trưa hôm đó, Heintz đến gõ cửa buồng ông giáo. Lão mang đến một tờ giấy để dán thay vào chỗ miếng kính vỡ. Lão giải thích:

- Sau này người ta sẽ thay miếng kính khác, bởi vì ở đây không có sẵn thợ.

Trong khi lão làm nhiệm vụ, ông giáo ngắm rất lâu mặt nước kỳ lạ mà ánh nắng mặt trời phản chiếu lên những tia có màu xanh lá cây. Ông lên tiếng hỏi lão:

- Do đâu mà mặt nước có màu ấy?

- Do bản chất đáy hồ, có lẽ thế!

Heintz đáp và quay mặt lại - phải chăng là ánh phản chiếu của nước hồ ảm đạm?

Ông giáo trầm tư một lát như ngẫm nghĩ đến câu trả lời vẫn tắt ấy rồi ông lại nói:

- Nếu như tôi là các ngài lãnh chúa ở đây, tôi sẽ thay nước hồ.

Lão già rung mình và đột nhiên nói, tay không ngừng công việc:

- Để làm gì? Nhằm mục đích gì?

- Để biết được cấu tạo của nó. Thế rồi, nếu có thể tìm những xác chết chìm dưới đó, mang chôn vào đất thánh.

- Chúng yên ổn dưới đó rồi, - Heintz lau bầu và chấm mạnh chổi lông vào bát hồ.

Tiếp sau cha, Marysia bước vào hành lang và gọi cha chỉ cho ông xem rất nhiều bức chân dung treo trong hành lang ấy. Một số do những họa sĩ bậc thầy có ký tên bên dưới.

Ông lãnh chúa hiện nay ở Runsdorf, bá tước Lendau, là người thừa kế theo kiểu các tổ tiên quý tộc của ông. Ở hầu khắp người ta thấy cùng một khuôn mặt hơi dài, nước da mờ mờ, tóc nâu, thái độ cao ngạo hơi khinh khỉnh thể hiện ở người cháu trẻ. Chỉ có cặp mắt là khác nhau: to hoặc nhỏ, trong sáng hoặc ảm đạm, tươi cười hoặc nghiêm khắc, thường là khắc nghiệt, oai vệ, rất ít biểu lộ nhân hậu, hiền lành.

Một trong những vị bá tước Lendau ấy có diện mạo rất có cảm tình. Ông ấy vào trạc bốn mươi tuổi và mặc quần áo kiểu đầu thế kỷ XIX, cặp mắt nâu rất đẹp, rất hiền lành và rất sâu sắc tỏ vẻ có thiện cảm với những người bình dân mà các bạn ông coi khinh từ trên đỉnh cao của tầng lớp quý tộc.

Marysia thốt lên lúc đến trước chân dung một thiếu phụ:

- Ôi, một con người đẹp làm sao!

Thiếu phụ đó đội trên đầu bộ tóc nâu một vành hoa quận chúa. Bộ áo gấm đỏ rực của bà lắc rắc những đồ nữ trang. Bà ngẩng cái đầu nhỏ nhắn lên một cách kiêu kỳ và nhìn trừng trừng vào Marysia với cặp mắt ảm đạm và khắc nghiệt.

Lão Heintz nói cộc lốc:

- Đó là quận chúa đương vị Darnstadt tức bá tước Nathilde Lendau!

Đã làm xong việc, lão lại gần hai bố con ông giáo, nói tiếp:

- Có rất nhiều mối thông gia hoàng tộc với gia đình Lendau. Chị bà quận chúa xinh đẹp Nathilde cũng được quận công Lorraine cầu hôn. Nhưng bà từ chối bởi vì bà yêu Rudolph Urbrecht, một quý tộc nông thôn đã cứu tính mạng bà trong một cuộc đi săn. Thấy bà kiên trì từ chối, bá tước cố giam bà vào trong kia... - Heintz chỉ tay vào căn nhà đối diện với hành lang phía bên kia bờ hồ, rồi nói tiếp. - Ông thề là bà chỉ có thể ra khỏi nơi đó khi đã là vợ chưa cưới của quận công hay là chết.

- Bà ấy chọn thế nào? - Ông giáo hỏi.

- Nhà giam vĩnh viễn. Bà suy sụp dần dần và một hôm người ta thấy bà không còn sống nữa. Nhưng những người Lendau vẫn cứ coi tên của họ là vinh quang trên mọi quan niệm.

Một thỏa mãn kiêu kỳ rung lên trong giọng nói của lão già, đầu lão ngẩng cao lên, một tia lửa xuyên qua cái nhìn sắc sảo của lão. Lão thấy như niềm vinh quang ấy rơi xuống và thấm sâu vào tâm hồn lão.

- Tội nghiệp người thiếu nữ! - Marysia lẩm bẩm. - Vậy là cha cô không có tình cảm gì với cô?

- Ông ấy tuân theo yêu cầu của đẳng cấp mình, - lão Heintz nói với một giọng khắc nghiệt. - Một bá tước Lendau không thể hành động như một người thường đâu. Ông phải nêu gương cho những người ở thế hệ sau, cho các nữ bá tước Lendau đang có xu hướng bắt chước con gái Walbuge của ông muốn nhìn xuống dưới. Trong gia đình, nếu có vấn đề thành hôn, trái tim không bao giờ được đếm xỉa đến, chỉ cần môn đăng hộ đối, nhất là về nguồn gốc.

- Tội nghiệp những người đàn bà, - Marysia nói và nắm lấy tay cha để đi về nhà.

Lúc đi qua ông lãnh chúa có bộ mặt dễ mến, cô dừng lại và hỏi:

- Ông này là ai thế?

Chiếc chổi lông rơi khỏi tay Heintz. Lão cúi xuống nhặt và trả lời:

- Bá tước Eberhard đấy.

Vào đến buồng, thấy lão sắp ra về, ông giáo hỏi lão:

- Từ đây đến Nunsthal có xa không?

- Đi bộ nhanh nhất chừng nửa giờ.

- Đường đi không xấu chứ?

- Một quãng đường rừng thật tốt, nhưng hơi lên dốc. Nunsthal ở trên lưng chừng núi.

Xem chừng lão Heintz muốn vội vã ra về. Ông giáo thôi không hỏi những câu hỏi khác, ông để dành hỏi bà Octavia, bà có vẻ mau chuyện hơn lão già cứng nhắc này.

Quả nhiên, bà già chỉ dẫn mọi điều cần thiết và nói khá dài về tình hình sức khỏe và tinh thần của ông giám thủ Conrad Duntz.

- Mặc dù đã năm mươi tuổi, ông còn là người đàn ông đẹp nhất vùng. Và thông minh làm sao! Đại công tước Joseph tin nhiệm ông ấy lắm. Cùng với lòng từ thiện và nhân hậu, các cấp dưới và những người nghèo khổ mến ông ấy lắm.

- Thế còn các con cái?

- Con trai ông là Heinrich không giống ông ấy lắm về thể chất, nhưng người ta nói là cũng tốt như ông. Cô con gái đầu lòng vừa mới ra trường năm ngoái, cô gái bé mới mười hai tuổi. Một gia đình tốt đẹp, hoà thuận, sống rất giản dị.

IV.

Tuần lễ sau, gia đình ông giáo lên đường đi Nunsthal. Bà Octavia đã chỉ cho họ một cái cửa nhỏ trong công viên trông thẳng xuống con đường xuyên qua rừng, dẫn đến nhà ông giám thủ. Một lúc sau, chiếc xe đẩy của Alexy đi vào con đường đó do cha cậu và Marysia đẩy; bởi vì con đường hơi lên dốc như lão Heintz đã nói.

Cặp mắt của ba bố con sung sướng nhìn vào trong chiều sâu của những kẽ tối và sáng, trong đó những cây cổ thụ in rõ bóng của chúng và hỗn hợp các cành đầy lá xuân tươi tốt. Phổi họ hít thở không khí trong lành của rừng núi chứa đầy mùi nhựa cây và biết bao hương vị của rừng.

Từ bụi cây hiện ra một con chó đen to lớn rồi có tiếng gọi giọng run run:

- Lại đây, Saladin!

Con chó đứng dừng lại. Mấy bố con ông giáo cũng dừng lại. Họ trông thấy từ lùm cây đi ra một ông già nhỏ bé gầy còm, mặc bộ quần áo cầu kỳ lối cổ. Bộ mặt cạo nhẵn biểu lộ sự tốt bụng và vui vẻ. Ông già vội bỏ mũ chào mấy bố con.

- Xin các người tha lỗi cho con chó hung hăng này. Nó cứ tưởng trong rừng là nhà của nó... Nó có làm con sợ hãi không con?

Ông già hỏi Alexy, cậu mỉm cười trả lời:

- Thưa bác, chỉ ít thôi ạ!

- Tốt lắm! Suýt nữa thì tôi phải ân hận!... Xin cho tôi được nhân danh láng giềng tự giới thiệu... Vì tôi tin chắc ông là giáo sư Lienkwicz.

Thấy ông giáo nghiêng mình tỏ dấu hiệu đồng ý, ông già liền nói:

- Tôi là bác sĩ Berdeck.

- Bác sĩ Berdeck? Một thầy thuốc thông thái đã đào tạo được rất nhiều học trò giỏi?

- Vâng, - ông già mỉm cười nói. - Đã mười năm nay tôi về hưu trí ở đây, trong khu rừng quê hương mà tôi có một ngôi nhà rất gần với công viên Runsdorf.

Hai người thân ái bắt tay nhau. Ông giáo lấy làm sung sướng được làm quen với một ông

thầy thuốc danh tiếng mà ở Vienne ông đã được nghe.

- Tôi cũng sung sướng được có một ông láng giềng đến vừa đúng dịp! - Bác sĩ kêu lên vui vẻ. - Thừa giáo sư, tôi đã nghe nói về ông, tôi đã đọc và rất thích những tác phẩm của ông. Tôi có thể hy vọng chúng ta sẽ lại gặp nhau luôn không?

- Xin rất vui lòng!

- Khi nào tôi đến thăm bá tước Lendau, tôi sẽ tận dụng cơ hội để bắt tay giáo sư.

- Bá tước có bệnh à?

- Không đâu! Ông ấy muốn cho tôi vinh dự được có một người bạn và một người học trò là chính ông ấy.

- Ông ấy nghiên cứu ngành y à?

- Vâng, nhưng chỉ nghiệp dư thôi, tất nhiên. Thật là một người thông minh và say sưa nghề nghiệp. Ông ấy là thầy thuốc trong tâm hồn, và nếu ông ấy không phải là bá tước Lendau, ông ấy sẽ trở nên một nhà thông thái, một trong những thầy thuốc danh tiếng nhất trong thời đại chúng ta.

Marysia hỏi:

- Thừa bác, vì sao tầng lớp ông ấy lại ngăn cản không để ông ấy theo đuổi cái nghề cao đẹp và hữu ích ấy?

Ông già bé nhỏ tỏ vẻ ngạc nhiên gần như bất bình về câu hỏi đó:

- Vì sao à? Thừa cô, không một bá tước Lendau nào lại quên mất truyền thống của gia đình! Thầy thuốc, kẻ đem hiểu biết của mình ra buôn bán như tôi, Berdeck kẻ thường dân! Những tổ tiên quý tộc của ông ta sẽ chui ra khỏi nấm mồ để nguyên rửa ông ta.

- Cháu không thấy có gì là thất thế đối với kẻ cương quyết cắt đứt truyền thống hủ bại và ích kỷ một cách tệ hại ấy. Một công việc có danh dự và hữu ích đối với kẻ khác chỉ có thể làm tăng giá trị của một người... và trong trường hợp ấy, công việc sẽ đem lại cho bá tước Lendau một ưu việt thật sự, hơn hẳn nguồn gốc gia đình.

Ông bác sĩ nhúu cặp lông mày bạc trắng:

- Ôi, cô có những ý kiến thật dân chủ! Tôi xin khuyên cô... chớ có tuyên bố như vậy trước các vị lãnh chúa ở Runsdorf... nhưng xin lỗi tôi đã làm chậm cuộc đi chơi của ông và cô!

- Chúng tôi còn chán thì giờ vì hình như từ đây đến Nunsthal không còn xa nữa?

- Đi bộ chỉ mười phút thôi. Ông giáo sư đến thăm ông giám thủ phải không? Một người tuyệt diệu! Tôi chữa bệnh cho con bé gái Gisele rất xinh của ông ấy. Xin chào và hy vọng sớm gặp lại.

Ông bác sĩ chào một cách duyên dáng, gọi chó và đi bước đi nhanh nhẹn. Một lúc sau mấy bố con tới lối vào một khoảng rừng thưa rất rộng. Trên một bãi bằng có ngôi nhà của ông giám thủ và các căn nhà phụ cận, nơi đó thuộc lãnh địa của đại công tước Joseph. Ngôi nhà cổ rất rộng, nom vừa ấm cúng vừa uy nghi, có những cửa sổ khung chạm trổ, mái nhà lợp ngói cổ màu đỏ, các bức tường màu xám, từng chỗ bị những dây lá dài che lấp. Một khu vườn được chăm sóc khá chu đáo và đầy hoa bao quanh ngôi nhà. Phía bên kia là bức tường xanh của rừng cây.

Ông giáo đẩy cánh cửa cổng bằng gỗ đánh vecni. Một tiếng chuông kêu lanh lảnh. Một thanh niên to lớn khỏe mạnh xuất hiện trên ngưỡng cửa. Trông thấy khách, anh tiến ra rất nhanh.

- Bác đây rồi! Cháu đã biết tin bác và gia đình đến Runsdorf, và hàng ngày cả nhà cháu mong đợi bác. Xin mời vào, ba cháu có nhà... Thưa cô, xin phép cô được thay thế...

Anh ta liền chiếm ngay lấy xe đẩy và Marysia theo bố vào trong nhà. Một người đàn ông cao lớn xuất hiện và đột nhiên reo lên một tiếng và lao đến ôm chặt lấy ông giáo.

- Bạn Adrian thân mến, bạn cho chúng tôi một bất ngờ sung sướng quá! Ai dám nghĩ rằng bạn sẽ đến thăm tôi trong xó rừng này?... Nhưng tôi có nhiều điều muốn trách bạn. Tại sao lại đi tìm chỗ ở và làm việc tại nhà những người lạ mà không hỏi tôi?

- Bạn ạ, tôi không dám thóc mách...

- Thôi đi! Bạn thì bao giờ mà chả kín đáo, chả tế nhị! Và cháu Marysia đây rồi, cháu đã viết thư tán dương bác quá nhiều!

Conrad Duntz chào cô thiếu nữ rất lịch sự. Ông cùng tuổi với giáo sư nhưng vẫn còn giữ được vẻ mềm mại, thanh nhã, tráng kiện và vẻ đẹp của tuổi trẻ. Mắt ông xanh, sâu, phản ánh lòng tốt, tính cao cả của tâm hồn và cương nghị đáng mến mà giáo sư đánh giá cao trong người bạn thân nhất của ông.

Khách được mời vào phòng tiếp tân là nơi mà gia đình thường sum họp, một căn phòng rộng sáng sủa bày biện một cách thanh bạch và có nhiều hoa.

Conrad Duntz bảo Marysia lúc ấy đang ngắm một lẵng hoa bày biện rất khéo:

- Bác chơi hoa chỉ ở trình độ tài tử thôi. Con gái lớn của bác đã để bác tùy ý bày biện trong căn phòng này... nhưng Laura và Gisele đâu, Heinrich?

Chàng thanh niên nhắc Alexy ra khỏi xe đẩy và để cậu ngồi cẩn thận trong một chiếc ghế

bành. Anh quay mặt về phía ông giám thủ với một nụ cười trên bộ mặt rạng rỡ rất dễ mến.

- Laura có lẽ đã thấy các vị khách của chúng ta và đang làm dáng cho bé Gisele.

Cả Conrad Duntz cũng nở một nụ cười xúc động.

- Chúng ta cũng làm hư con bé ấy vì tình trạng sức khỏe của nó. Nhưng may mắn thay bản chất của nó rất tốt... à, đây rồi.

Laura Duntz là một cô gái tóc hung, tươi tắn và duyên dáng, rất giống anh. Gisele được thừa hưởng sắc đẹp của cha trừ sức khỏe mà Conrad Duntz lúc nào cũng có. Khi đã chào khách lạ xong, cô bé đến ngồi cạnh cha. Ông đặt một bàn tay lên vuốt ve bộ tóc hung con gái út. Ông nói nửa đùa nửa nghiêm túc.

- Xin giới thiệu với mọi người em bé ngu dốt của tôi. Cho đến bây giờ nó hoàn toàn ương ngạnh trong học tập mặc dù chúng tôi đã cố gắng.

Alexy ngạc nhiên nhìn cô bé:

- Ồ, cháu thấy học là rất thú vị! Cháu có thể học cả ngày được.

Gisele lúc lắc mớ tóc đẹp:

- Em thích đi chơi trong rừng, và đùa nghịch với những con dê hơn!

- Phải, bởi vì cô chạy được, - Alexy lẩm bẩm vẻ cay đắng.

Một chút ráng đỏ hiện lên má Gisele, và cặp mắt đẹp của cô bé lộ vẻ ân hận. Cô nghiêng người về phía Alexy và nắm lấy bàn tay cậu:

- Nhưng rồi một ngày nào đó anh cũng sẽ chạy được chẳng khác gì em. Không khí của rừng sẽ làm anh khỏe. Có phải thế không ba?

- Ba cũng rất mong như thế! Cháu ạ, cháu sẽ không ân hận đã làm quen với quê hương của bác... Thế nào, đối với gia đình Lendau có ổn không?

Conrad hỏi ông giáo, ông đáp:

- Tốt thôi. Chúng tôi ở lì trong nhà và tiếp tục như thế sau giờ lên lớp. Hôm qua đã bắt đầu rồi và Marysia bắn phát súng đầu tiên.

- Bác có hài lòng về các học trò không? - Heinrich hỏi.

- Bây giờ thì chưa thể nói gì được. Cô gái lớn tên là Hélène có vẻ rất thông minh. Valeria kém hơn, còn Gultram rất có khả năng về khoa học. Nhưng bọn chúng học chậm quá, thêm

nữa chúng rất lễ độ...

- Và tất nhiên là đầy kiêu ngạo như tất cả những người Lendau có phải không? Chúng ta đang ở nửa sau của thế kỷ XIX, thế mà gia đình ấy vẫn còn duy trì mãi những tập quán phong kiến, đến nỗi bá tước Lendau tưởng mình vi phạm luật pháp lúc ông ngồi trên ghế trường đại học, hoặc đích thân ông tham gia vào việc làm tăng giá trị đất đai của mình!

- À, chúng tôi vừa gặp bác sĩ Berdeck, - ông giáo nói. - Chúng tôi đã làm quen và hứa gặp lại nhau. Ông già ấy có vẻ rất ân cần và dễ giao thiệp.

- Đúng thế! Ông ta buồn trong ngôi nhà cổ và hay đi lang thang khắp miền, dừng lại nhà người này hoặc nhà người kia, đâu đâu cũng được đón tiếp niềm nở vì ông là một người tốt nhất trần đời. Ông có một trí tuệ sắc sảo, một lương tri tuyệt vời, tuy nhiên, phải trừ vấn đề lợi ích quý tộc của nhà Lendau. Tổ tiên ông ta là những chư hầu của các lãnh chúa ở Runsdorf, và đối với gia đình ấy ông có một sự sùng bái không thể tưởng được. Đặc biệt bá tước Waither là đối tượng sùng bái của ông ta. Vậy bác nên thận trọng không nên chê trách bá tước về bất cứ việc gì trước mặt bác sĩ Berdeck.

- Vâng, như vậy là cháu bị xét xử và kết tội, - Marysia cười nói. - Bởi vì cháu đã mắc một lỗi lớn là phê phán bá tước chỉ vì kiêu ngạo giai cấp đã không dám theo khuynh hướng của ông ta về nghề thầy thuốc.

Conrad Duntz mỉm cười đáp lại:

- Đúng ra cháu phải chiếm được một chỗ rất nhỏ bé trong sự tín nhiệm của ông bác sĩ đấy, cháu ạ! Bác đây cũng đã bị ông ta giận mấy tháng vì đã đề cập đến vấn đề này. Phải, nếu quả thật người thanh niên bá tước ấy có được những tài năng mà bác sĩ Berdeck đã truyền đạt cho, thật đáng thương hại cho anh ta cứ phải sống một cuộc sống vô dụng chỉ vì mình có vinh dự - hay bất hạnh - được mang tên là bá tước Lendau.

- Ba lại nói là bất hạnh à? - Laura khẽ rùng mình kêu lên. - Gia đình ấy đã gặp biết bao biến cố và bất hạnh rồi. Con thích chỉ có tên là Laura Duntz ngắn gọn thế thôi.

Một tia sáng lóe lên trong cặp mắt Conrad, ông đáp:

- Con nói có lý, con gái ba ạ! Như vậy hơn nhiều. Thực sự là con sung sướng hơn các nữ bá tước Lendau thời trước, bây giờ, và sau này.

- Nữ bá tước Paola chẳng hạn, cô Marysia có biết chuyện ấy không?

- Có ạ, bà hầu phòng già có kể cho em nghe và dặn em phải coi chừng con ma ghê gớm.

Một nét sợ hãi bất ngờ xuất hiện trong cặp mắt trong sáng của Laura.

- Ôi, chị tưởng đùa đấy à? Hình như là thật đấy! Và người ta còn trông thấy cả bá tước

Eberhard nữa.

- Đây là một con ma tốt, xin cô cứ yên tâm! - Heinrich đáp. - Thực tế hình như ông ta còn sống.

- Sao, còn sống à?

- Phải, bởi vì ông ta đã biến mất một cách bí mật và người ta không còn nghe đến ông ta nữa. Tôi xin kể cho cô nghe câu chuyện đó trong khi Laura đi pha cà phê.

"Hồi đầu thế kỷ, ở Runsdorf có ba anh em: Carl, Eberhard và Arnulf. Người anh cả, theo phong tục, được thừa hưởng tất cả đất đai và các đặc quyền khác nữa. Eberhard bản tính độc lập và cương nghị, ông mau chóng chán cuộc sống kiêu kỳ và vô dụng do phong tục buộc ông phải theo. Dem cầm phần gia tài được thừa kế của mẹ, ông tiến hành những cuộc du ngoạn xa xôi. Rồi một hôm anh em ông được tin ông điều khiển ở đảo Java một cơ sở nông nghiệp quan trọng. Từ đó họ cắt đứt mọi liên hệ với kẻ đã phủ nhận những nguyên tắc của dòng họ.

"Và Carl bị chết không kẻ nối dõi. Eberhard trở thành người thừa kế những tài sản của cha. Ông đã xây dựng được một gia sản rất lớn ở nước ngoài và trở về Áo. Goá vợ và không con. Vợ ông là người Ba Lan mà ông đã lấy trong các chuyến hành trình. Ông đem về một đứa cháu vợ mười tuổi làm con nuôi và nó sẽ là người thừa kế những tài sản của ông ở nước ngoài.

"Em trai ông là Arnulf và em gái là Luba, mặc dù nổi tiếng kiêu ngạo, cũng đón tiếp ông không thù địch. Nhưng bộ trước hoà khí của ông Eberhard muốn quên quá khứ, các em ông thường đến Runsdorf để xem những cải cách lớn của ông trên lãnh địa.

"Thế rồi một buổi sáng, người hầu phòng của Eberhard không tìm thấy ông trong nhà, tìm khắp lâu đài và công viên cũng uống công, anh ta liền đi báo với nữ bá tước Luba cũng đang có mặt ở Runsdorf đã mấy ngày. Nữ bá tước ra lệnh bắt đầu tìm lại, rồi cử một liên lạc đi báo với ông anh lúc đó đang ở Vienne. Ông Arnulf trở về, ông cho sục tìm trong hồ và những nơi bí ẩn không để ý đến... Nhưng bá tước Eberhard vẫn biệt vô âm tín và món tiền của ông cũng vậy. Bởi vì cái hòm mà ông đựng tài sản, khi mở ra, thấy hoàn toàn trống rỗng.

- Thế còn đứa con nuôi? - Marysia hỏi.

- Em Boleslas từ đó trở nên nghèo khổ, tất nhiên vì em không có quyền lợi gì ở tài sản của ông bố nuôi, tài sản đó trở về với bá tước Arnulf. Bá tước giữ em lại ở với mình và có ý định dạy dỗ em đến nơi đến chốn. Nhưng mấy tháng sau khi bố nuôi chết, em Boleslas cũng mất tích nốt.

- Vậy là tất cả đều trở nên hoàn toàn bí mật! - Ông giáo nói. - Thế rồi có tìm thấy em ấy không?

- Không ạ. Ông bá tước đã mở rất nhiều cuộc lòng kiếm, không những ở trong nước Áo này mà còn ra cả nước ngoài nữa. Tất cả đều vô ích và điều bí mật tiếp tục bao quanh hai vụ mất tích ấy. Người ta đưa ra ý kiến là bá tước Eberhard đã lên cơn thần kinh và chạy trốn mang theo cả gia tài để rồi nhảy xuống một cái hang sâu vực thẳm nào đó. Nhưng đó chỉ là những giả thiết không thể nào chấp nhận được, bởi vì ai cũng biết bá tước Eberhard Lendau có một tinh thần rất trong sáng và ngoan đạo.

- Có lẽ ông ấy ở trong hồ chẳng? - Marysia nói.

- Biết đâu đấy? - Conrad Duntz lẩm bẩm.

Trong khi con trai kể chuyện, ông hoàn toàn im lặng với một nếp giễu cợt trên môi, còn tay ông vẫn cứ vuốt ve bộ tóc của Gisele ngồi bên cạnh.

Laura mời cà phê và câu chuyện chuyển sang hướng khác. Người ta nói về Vienne, về cuộc sống thanh nhàn và giản dị của ông giáo. Ông giám thủ cũng nói về chuyện mình, cũng rất thanh nhàn. Bằng giọng xúc động, ông kể lại cái chết của vợ ông, chết lúc sanh Gisele, và bức chân dung của bà đang chiếm vị trí danh dự trong phòng khách.

- Bà Marie quý mến của tôi ra đi để lại sự trống rỗng cho bố con tôi. Bà là nàng tiên nhân từ trong nhà này và tất cả, cho đến người tiểu phu cuối cùng đều yêu mến và tôn thờ bà.

Quả thực bộ mặt của bức chân dung hiền hậu và hấp dẫn, hơi buồn trong khung bằng gỗ sên viền chỉ vàng. Heinrich và Laura trông giống mẹ. Bà Marie Duntz không gọi là đẹp, nhưng bà có một nét duyên dáng trên cả sự nhân hậu, yêu kiều và tận tâm.

Ông Conrad dẫn khách ra thăm vườn và sân chẵn nuôi gia cầm. Tại đó, Laura đã phác họa rất nhiều cải cách cũng như ở trại, dưới thấp hơn, trên bờ thung lũng.

Ông giám thủ nói:

- Tôi khuyến khích cháu nhiều lắm. Đối với phụ nữ, không gì bằng loại công việc ấy. Chính như thế trí tuệ mới nảy nở, có được thói quen suy nghĩ và ý thức trách nhiệm.

- Ôi, cháu hiểu Laura và rất thích cuộc sống như vậy, - Marysia nói. - Cháu sắp sửa trở thành một nữ nông trang viên thành thạo.

- Nếu vậy cháu sẽ hợp tác với Laura. Thôi để một ngày khác ta bàn đến. Trong khi chờ đợi, chúng ta hãy đến đây, tôi sẽ cho xem cái này.

Ông Conrad đưa khách đến một khoảng đất cao có đá xám viền những cây trường xuân. Ở một khoảng rừng hiện ra một thung lũng với những ruộng cỏ xanh rờn, những cánh đồng, con sông ngoằn ngoèo, hai bên bờ mọc những cây bạch dương, những căn trại ẩn mình trong màu xanh lá cây. Phía bên trái, đằng trước công viên, lâu đài Runsdorf xuất hiện, đồ sộ, nặng nề và oai vệ, bên trên phấp phới lá cờ lãnh chúa trắng và đỏ. Bên phải, mái nhà

thanh nhả của một biệt thự lớn xây dựng giữa rừng thông. Phía bên kia thung lũng, khu rừng âm đạm và nhấp nhô bắt đầu phủ lên sườn núi.

- Cảnh tượng tuyệt diệu làm sao! - Marysia nói và tựa người lên bao lơn phủ đầy rêu. Thung lũng tuy đẹp tràn ngập ánh nắng và cả Runsdorf cổ kính nom cũng bớt vẻ dữ tợn. - Mọi người có biết rằng trong lâu đài ấy rất dễ lạc không? Sáng hôm nay tôi khó khăn lắm mới tìm được lớp học. Tôi thích ở đây hơn...

Cô chỉ biệt thự mà mọi người trông thấy một phía phủ đầy hoa.

- Em cũng thấy thế. Ngôi nhà ấy tuyệt đẹp! - Laura nói. - Và bên trong bày biện rất sang trọng. Bà quận chúa Olgoff biết đấy.

- Là bà cô của các bá tước Lendau trẻ, là em gái bá tước Arnulf. Sau khi bá tước Arnulf tự tử, bà rời bỏ Runsdorf và ít lâu sau lấy một ông chồng người Nga giàu có vô cùng và hơn tuổi bà rất nhiều. Ít lâu sau bà goá chồng và được thừa hưởng toàn bộ gia tài. Trong thời gian dài bà vẫn ở lại Moscow, sau đó bà về đây ở trong một biệt thự hồng mua lại của cháu là bá tước Otto. Từ đó bà không đi đâu nữa ngoài việc dạo chơi trong rừng. Bây giờ bà là một bà rất già nhưng vẫn còn giữ được tất cả mọi năng lực cũng như đặc tính kỳ dị còn phát triển do tuổi tác. Do đó bà vẫn cứ mặc bộ đồ màu sáng, nhất là màu trắng. Tất nhiên bà ta vẫn giữ tính kiêu kỳ truyền thống, có khi còn sâu sắc hơn.

- Cũng như cháu gái bà, - Heinrich nói thêm, - tức nữ tu sĩ Franziska Lendau. Người ta nói bà kiêu kỳ lắm! Cô còn chưa biết nữ tu sĩ Franziska xinh đẹp, có phải không cô Marysia?

- Chưa. Bà ta có ở Runsdorf không?

- Bất thường thôi. Bà xuất hiện đột ngột rồi biến đi cũng vậy. Thông thường bà ở trong hội tu sĩ mà bà là hội viên, chả cần phải nói hội là của những người đại quý tộc, bởi vì từ năm sáu thế kỷ nay người ta vào đây chỉ để chứng tỏ mình là quý tộc.

- Bà phải đứng tuổi rồi chứ?

- Chừng bốn mươi... có phải không ba?

Conrad Duntz đã quay đi như chăm chú quan sát những ngọn cây thông bao quanh biệt thự. Bàn tay ông hất ra đằng sau bộ tóc hung làm Marysia nhận thấy bên cạnh thái dương một cái sẹo to. Ông uể oải trả lời:

- Hình như thế thì phải.

- Bà ta là con người vợ kế của bá tước Arnulf Lendau, do đó có một sự chênh lệch rất lớn về tuổi giữa bà và anh ruột là cố bá tước Otto. Tôi chỉ trông thấy bà có một lần trong cỗ xe đưa bà từ Runsdorf ra ga. Bà vẫn còn đẹp. Nhưng người ta đánh giá là ở bà lòng tự hào đạt tới độ cực đoan.

- Và cái bà ấy không lấy chồng? - Ông giáo hỏi.

- Không, bà đã từ chối mọi cuộc cầu hôn, có lẽ vì thấy không ai xứng đáng với bà.

Bỗng nhiên Conrad Duntz hỏi con trai:

- Heinrich này, có phải người đang đi kia là Wolster không?

- Đúng đấy, ba ạ!

- Đến bảo hắn sáng mai lại đây gặp ba nói chuyện.

Anh thanh niên đi ra và ông Conrad Duntz mời các khách ngồi và hỏi chuyện về nơi ở mới của họ.

Sau khi đã tả cảnh nơi ở, Marysia nhận xét:

- Thật kỳ lạ, các ông chủ Runsdorf bỏ không một phần lâu đài và công viên. Cảnh đối diện với nơi ở của gia đình cháu có thể nói là bị đổ nát, và một số nơi trong công viên đã trở nên hoàn toàn hoang dã.

- Công việc bảo dưỡng một khu vực như thế, mặc dù có tiết kiệm so với ngày xưa, cũng khá tốn kém, - Conrad Duntz giải thích.

- Nhưng gia đình Lendau rất giàu kia mà?

Ông giám thủ nở một nụ cười chua chát:

- Có thật thế không?

Marysia nhìn ông ngạc nhiên:

- Sao! Bác cho là họ đã bị phá sản à? Cháu thấy họ vẫn phong lưu lắm, họ tổ chức tiệc tùng, nhà cửa sang trọng...

Ông Conrad nở một nụ cười châm biếm:

- Xin cô biết cho rằng một người nhà Lendau thà bị chết đói trong hào nhoáng hơn là phải thú nhận mình không có một xu. Không, tôi cho là họ chưa đến nỗi như thế, nhưng sau những vụ hoang phí điên rồ, đầu tiên do Arnulf Lendau và tiếp tục bởi người con là Otto, tôi thấy hình như di sản của tổ tiên bị giảm đi rất nhiều... Nhưng vấn đề đó có liên can gì đến ta, - ông giám thủ nói thêm, - tôi chỉ phàn nàn cho những con người tội nghiệp ấy. Họ là nạn nhân của một quan niệm sai lầm về cuộc sống do tổ tiên truyền lại và được khắc sâu vào mỗi một nhánh của thân cây già cỗi và tiêu diệt ở họ tất cả những gì gọi là tốt đẹp trong con

người: trái tim và lý trí.

Một giờ sau, ông giáo và hai con rút lui sau khi đã bắt Heinrich và Laura phải hứa là đến thăm họ luôn. Nhưng họ không thuyết phục được ông Conrad phải bắt chước các con. Ông tuyên bố, giọng cương nghị làm tắt ngấm mọi năn nỉ:

- Tôi không thích đến Runsdorf. Bạn Adrian thân mến, xin đừng vì thế mà buồn lòng! Hãy đến thăm tôi luôn luôn nhé! Tôi xin báo để bạn biết trước là khi nào chúng tôi nhớ đến bạn, cháu Heinrich sẽ đánh xe đến mời bạn và các cháu... Hãy coi chừng, ngày nào cũng vậy đó, - ông mỉm cười nói thêm.

Ông tiễn đưa khách về đến tận nửa đường rồi mới trở về cùng với con gái, còn Heinrich đẩy chiếc xe của Alexy. Về đến công viên, họ gặp bá tước Lendau cùng với tiểu thư mà ba bố con đã thấy hôm mới đến lâu đài tại phòng quần áo. Mọi người trao đổi với nhau những câu chào lịch sự nhưng lạnh lẽo. Alexy lại gặp cặp mắt đầy thiện ý mà bá tước Walther đã nhìn cậu hôm mới đến.

Marysia bèn hỏi Heinrich:

- Đây là em gái bá tước Lendau phải không?

- Vâng, nữ bá tước Bianca. Cô ấy có vẻ mặt dễ thương mặc dù hơi kiêu kỳ một chút, nhưng lại u buồn và mệt mỏi.

Sau khi đã đặt Alexy lên một chiếc ghế dài, Heinrich mới từ giã Runsdorf. Ba bố con ông giáo phấn khởi vì sự đón tiếp nồng hậu ở Nunsthal, bây giờ lại phát hiện thấy một nguồn vui mới cho thời gian ở lại xứ sở này. Mỗi quan hệ đó sẽ thú vị, bởi vì Heinrich là một thanh niên tuyệt diệu. Laura chắc chắn là một cô gái dễ thương và hấp dẫn. Ông Conrad Duntz vẫn còn giữ trái tim và lý trí xưa kia đã làm người bạn Adrian phải say mê.

- Bác Conrad có tư cách một đại chúa công! - cậu Alexy nồng nhiệt nói. - Nhưng tại sao lại có cái sẹo to tướng mà người ta trông thấy mỗi khi bác vén tóc lên?

- Sẹo nào? Ông giáo hỏi vì cận thị nên không nhìn thấy.

- Trên trán, phía trái.

- A phải, ba nhớ rồi! Bác ấy đã có cái sẹo khi đến thăm ba cùng với người vợ trẻ. Bác đã bảo là vì cứu một người trong đám cháy. Nhưng bác ấy không kể chi tiết và ba cũng không nài vì thấy bác trở nên nghiêm nghị và không muốn nói thêm.

Một tiếng gõ cửa nhẹ, ông giáo ngừng nói. Marysia ra mở và dẫn ông mục sư của Runsdorf đến để làm lễ. Cha Malhen là một ông già hơi gù, hơi tàn tật nhưng vẫn giữ được tinh thần minh mẫn và vẻ vui tươi. Tuổi ông đã hơn chín mươi, theo Octavia cho biết. Là con trai một tá điền của các bá tước Lendau, ông được đi học trường dòng do trợ cấp của bà vợ đầu của

bá tước Arnulf. Ngay sau khi nhận chức mục sư, ông trở về Runsdorf.

Sau khi đã ngồi vững chãi trong một chiếc ghế bên cạnh Alexy mà ông quan tâm đặc biệt, ông già hỏi cảm tưởng của bố con ông giáo đối với miền rừng núi và tổ vẻ hân hoan trước lòng nhiệt tình của họ.

- Phải, đây là tuyệt tác của Đấng Sáng Tạo, một kỳ quan cho loài người bội bạc! Tôi là một kẻ sùng bái quê hương tôi, khu rừng mà khốn thay, bây giờ tôi không thể nào đi bộ dạo qua được nữa. Nhưng hai cha con ông Duntz đã đem xe đến tìm tôi ở hàng rào Runsdorf và cho tôi thú vui được đi chơi trong rừng cây thân yêu của tôi.

- Thế mà ông Duntz từ chối không chịu đến đây thăm chúng tôi, - Marysia hỏi. - Sợ một điều sỉ nhục gì chăng?

Nét mặt mục sư bỗng trở nên tối sầm:

- Sỉ nhục? Không đâu! Nhưng vì ông quá tự hào để đến trình diện mà không được mời đến ngôi nhà những người đã coi bản chất ông ta là kém họ.

Marysia phác một nụ cười châm biếm:

- Ông ấy mà kém à? Một người có bề ngoài tuyệt diệu như thế và được Trời phú cho một trí thông minh tuyệt vời!

- Vâng, nhưng vì ông ấy xuất thân từ một gia đình bình dân không quý tộc như những người Lendau.

- Cha có tán thành như thế không, như trường hợp bác sĩ Berdeck?

Ông mục sư lắc đầu, mỉm cười độ lượng:

- Ông Berdeck nhân hậu ấy không thể nhìn thấy một thiếu sót nào ở một người Lendau. Còn tôi, tôi quẩn quýt với gia đình ấy như dây trường xuân với thân cây. Tôi sẽ hiến cả đời tôi cho tất cả nếu như vì thế mà đem lại hạnh phúc cho họ. Nhưng trong sự gần gũi mật thiết hàng ngày với Chúa kính cẩn và hiền từ xuất hiện trên trái đất, tất cả những khoe khoang trên thế gian này đều phơi bày ra ánh sáng, những tấm màn đều mở ra để người ta trông thấy mặt trái trong tính chất cao thượng của loài người. Ôi, khổ cực của chúng ta!

Ông khoanh hai tay run rẩy để trên đầu gối và cúi xuống như bị đè xuống dưới một trọng lượng quá nặng.

"... Đó là những người nhân hậu và dễ thương... chẳng hạn như bá tước Walther. Một con người ưu việt, suốt đời không dám hoạt động, nuốt hận làm gánh nặng cho bản thân, vô ích cho những kẻ khác, bởi vì một bá tước Lendau không thể làm một nghề nghiệp tự do. Còn những người khác... người ta tiến hành bất kỳ một cuộc hôn nhân nào miễn là những thế hệ

quý tộc được tiếp tục, hoặc họ sẽ không bao giờ kết hôn và già đời trong cô đơn, ẩn dật trong tính kiêu ngạo của họ. Nhưng tất cả đều đau khổ bởi vì họ có trái tim... Và trái tim đó, trong gia đình, người ta bóp vỡ nó, người ta nghiền nát nó dưới sự kiêu căng... Ôi, lạy Chúa! Xin đừng trừng phạt nó vì lối sống của kẻ khác!

Ông già kết thúc trong tiếng nức nở.

V.

- Như vậy là chúng ta đã ở đây hai tháng rồi, chị Marysia nhỉ?

- Hai tháng rồi à, - Marysia nói và ngừng mũi kim nhìn Alexy.

Phải công nhận là thời gian đã trôi đi rất nhanh. Ở đây cũng như ở Vienne. Marysia lúc nào cũng bận, không biết gì là buồn chán. Ngoài những giờ lên lớp và làm những công việc trong gia đình, cô còn tự học thêm, còn dạo chơi trong rừng với cha và em trai, và còn những mối quan hệ trở nên rất thân thiết thêm với những người ở Nunsthal.

Gia đình ông giáo thường xuyên đến nhà ông giám thủ, và về phía bên này Laura và Heinrich cùng với em gái Gisele cũng thường xuyên đến Rundsorf. Nơi ở của ông giáo hoàn toàn độc lập để tự do cho những người Lendau.

Còn gia đình Lendau đối với khách trong nhà vẫn giữ nguyên thái độ đúng đắn lạnh lẽo. Và lại, cha con Marysia ngoài những đứa trẻ, hiếm khi gặp các thành viên khác trong gia đình. Đôi khi nữ bá tước Iolante có vào lớp học, lễ phép hỏi thăm ông giáo hoặc Marysia về tình hình sức khỏe của Alexy, hoặc hỏi họ có thiếu thốn gì không. Bà cũng có hỏi những chi tiết về bà học của các con và cho biết là không cần phải đẩy những bài học đi xa quá và bà sẽ rất hài lòng khi thấy là bọn trẻ biết đọc biết viết đúng đắn, một chút ít về lịch sử và văn chương.

Người đàn bà bé nhỏ ấy, ăn mặc giản dị gần như nhà tu hành, như lúc nào cũng mệt mỏi và rõ ràng là già trước tuổi, nhưng trong cặp mắt bà có một nghị lực kỳ lạ. Khi nhìn bà, Marysia bao giờ cũng cảm thấy bà có một quyết tâm không gì lay chuyển nổi, nhằm chống đỡ và làm sống dậy cái thân hình yếu ớt ấy.

Những đứa trẻ có vẻ quyến luyến thầy và cô giáo của chúng, có thể với một mức độ giai cấp chúng cho phép. Đặc biệt, Gultram và Hélène có những biểu lộ tin cậy làm Marysia hy vọng có thể đi sâu vào trái tim non trẻ hơi kín đáo ấy mà cô đoán là quý phái và tốt.

Nói tóm lại trí thông minh của hai đứa lớn là không thể phủ nhận được và chúng rất ham học.

Một hôm, Conrad Duntz bảo với hai bố con ông giáo:

- Tìm được thầy giáo cho các con mà không tốn tiền, bà bá tước rơi vào đúng bố con bác, thật may mắn không ngờ. Hẳn bà ấy phải hân hoan lắm vì trước đó không tìm được cho con út một gia sư riêng như bá tước Walther Lendau và cũng không đưa được hai đứa con gái bé nhất vào tu viện quý tộc như với con gái lớn Bianca.

Ông giáo Adrian Lienkwicz liền hỏi:

- Vậy theo bác đúng là họ buộc phải tiết kiệm đến mức ấy?

- Không những tôi nghĩ mà tôi còn tin chắc.

Marysia bắt đầu tin là ông giám thủ nói đúng. Trong nhà này có rất nhiều vấn đề kỳ lạ, bắt đầu bằng việc chỉ thấy có Heintz, Octavia và cô bé Rosine là đầy tớ, mặc dù bảo dưỡng một ngôi nhà to lớn như thế này đòi hỏi biết bao công việc nặng nhọc. Đôi khi cũng thấy có một anh con trai dưới trại đến tỉa bớt nhánh cây và chăm nom qua loa vườn cây. Những đứa con nông dân hoặc của tiểu phu đến làm cỏ sân hoặc trong vườn do lão Heintz chỉ dẫn. Lão già ấy thay đổi trong chớp nhoáng, lúc giữ ngựa, lúc làm vườn, lúc hầu phòng để rồi lại trở thành quản gia.

Dần dần từng tí một, Marysia phát hiện điều bí mật ấy: cả thầy lẫn tớ đều cố tình giấu giếm tình hình thực tế. Lúc đầu cô tưởng họ có rất nhiều người hầu hạ nhưng mãi chẳng trông thấy đâu, cuối cùng cô phải công nhận là không có.

Và bây giờ cô hoàn toàn nghi cuộc sống hiện tại của gia đình Lendau: một tình trạng giả tạo liên tục. Bề ngoài, họ có vẻ giàu có và sống một cuộc sống như xưa kia. Bà bá tước và Bianca trang phục lịch sự, đi đến những cuộc liên hoan của giới quý tộc trong một cỗ xe của họ tuy hơi cũ nhưng được giữ gìn tốt và những con ngựa đẹp. Họ tiếp khách trong mấy căn phòng dưới tầng trệt vẫn còn giữ nguyên vẻ hào nhoáng như trước - Octavia đã đưa Marysia đến đây thăm với niềm tự hào - và tổ chức những buổi dạ hội một năm đôi ba lần. Nhưng đằng sau cái vẻ oai nghiêm ấy, ai có thể nói lên được sự giấu giếm những thiếu thốn, cay đắng và hãi hùng, và biết đâu cũng có cả lao động nặng nhọc. Tất cả chỉ để nói rằng gia đình Lendau không nghèo.

Và bá tước Walther, theo bác sĩ Berdeck, có đầy đủ điều kiện để đạt tới một tương lai sáng lạn trong ngành y, cũng đã tham gia vào cuộc nói dối vĩnh viễn ấy! Marysia ngẫm nghĩ với chút khinh bỉ. Ông ta cho là giả vờ như thế danh giá hơn là lao động để chiếm lĩnh một vị trí có ích. Một sai lầm kỳ lạ biết bao đã che mờ không cho gia đình ấy nhìn thấy quan điểm đúng đắn về danh dự.

Cô nghĩ đến đây và ngồi xuống nói chuyện với Alexy. Cậu thiếu niên đang say mê đọc sách. Bộ mặt xanh xao của cậu đã bắt đầu có màu sắc và Marysia vui sướng nhận thấy cậu em có nhiều thích thú, nhất là trong quan hệ với gia đình ông Duntz.

Tiếng vó ngựa nện trên nền đất không của lối đi đánh tan cảnh lặng lẽ của hai chị em. Bá tước Lendau đi chơi về.

Marysia vội quay đi. Cô trở nên có ác cảm với vị lãnh chúa trẻ nhiệm đầy những thành kiến kiêu ngạo, mặc dù cô còn ít điều kiện để hiểu ông ta hơn bởi vì mối quan hệ của ông với gia đình ông giáo chỉ hạn chế ở một câu chào ngắn ngủi trong những cuộc gặp gỡ hiếm hoi

trong rừng hoặc trong công viên.

Sắp đến gần hai chị em Marysia, con ngựa có lẽ sợ hãi vì một lý do nào đó, bỗng chồm hai chân trước lên. Alexy kêu lên một tiếng và nằm ép vào xe.

Ngay lập tức, bá tước tìm được con ngựa và nhảy xuống đất rồi tiến lại gần cậu thanh niên và cô chị đang cúi nhìn lo lắng. Ông liền nắm cổ tay Alexy và hỏi cộc lốc:

- Cô có thuốc muối không?

Marysia đưa lọ thuốc muối gần mũi em. Bá tước lại nói tiếp giọng hồ hởi hơn:

- Tim hơi yếu nhưng đập đều. Chẳng sao.

Alexy mở mắt ra. Trước hết cậu nhìn vị bá tước trẻ tuổi rồi nhìn Marysia. Cậu mỉm cười nói:

- Em sợ quá! Thật là ngốc!

- Không đâu, - bá tước nói và vẫn không rời cổ tay Alexy. - Nó thường có những cơn sợ hãi không đâu. Con ngựa bất kham này làm tôi luôn sợ có thể xảy ra tai nạn nào đó. Tôi rất ân hận đã gây kinh sợ cho hai chị em.

Marysia liền đáp:

- Thừa bá tước, ông không có lỗi gì cả, lỗi là ở chị em chúng tôi đã ngồi gần đường quá... Nhưng Alexy này, chị thấy em nên về nghỉ đi thì hơn.

Cô cúi xuống thấy mặt cậu em thất sắc:

- Vâng, như thế hơn! - Bá tước nói. - Xin phép để tôi giúp...

Và nhẹ nhàng gạt bàn tay cô toan nắm vào xe, bá tước nhẹ nhàng đẩy xe ra đến giữa lối đi, rồi ông vui vẻ nói thêm:

- Tôi chịu trách nhiệm đưa cậu em quá xúc động này về đến nhà.

- Nhưng thưa bá tước, thế còn con ngựa của ông thì sao ạ? - Alexy vừa hỏi vừa nhìn con ngựa đẹp đang đứng sững trong lối đi.

- Xin cậu chớ lo, Selim sẽ một mình về chuồng.

Marysia vội vàng thu xếp các đồ đạc và sách vở của Alexy rồi đi theo chiếc xe đang được bá tước đẩy nhẹ nhàng. Thấy cô đến gần, ông hơi quay đầu lại và ra dấu muốn nói "Cô yên tâm, không có gì đáng lo đâu".

Vừa đi, bá tước vừa nói chuyện với Alexy, mục đích là làm cậu vui và xoá bỏ nỗi sợ vừa rồi. Giọng nói của ông vẫn thường ngắn gọn lại thêm vẻ biến hoá dịu dàng. Marysia ngạc nhiên quan sát ông. Nhìn gần, cô thấy ông rũ bỏ được vẻ cao ngạo và trẻ hơn cô tưởng.

Thế rồi, thực sự ông tỏ ra đáng mến và biết sửa chữa sai lầm, mặc dù không cố tình. Bởi vì, sau khi đã đẩy chiếc xe về đến nơi, và lại tỏ vẻ ân hận với ông giáo, ông tự mình bế Alexy đặt vào trong chiếc ghế bành của cậu, và chỉ ra về sau khi thấy mạch cậu đập đã đều.

Sau khi ông lãnh chúa Runsdorf đã đi rồi, Alexy reo lên:

- Bá tước Walther này đáng mến quá!

- Phải, - Marysia khẽ công nhận. - Đáng mến!

Thấy bá tước cúi xuống nhìn Alexy đầy thiện cảm và trong cặp mắt của ông có một mối quan tâm đặc biệt đến cậu thiếu niên tàn tật, cô bỗng nhớ tới câu nói cách đây không lâu của bác sĩ Berdeck: "Bá tước Walther tận dụng mọi trường hợp để nghiên cứu về con người, những bệnh tật khác nhau mà ông ta biết về lý thuyết. Ông thường theo tôi đi thăm bệnh nhân và tôi để ông chẩn đoán bệnh, ông làm tốt một cách kỳ lạ!"

Đối với người thầy thuốc tài tử ấy, Alexy hẳn là một đề tài nghiên cứu hữu ích, bởi vì bệnh của cậu cùng với những triệu chứng kèm theo đã làm lạc đường những thầy thuốc ở Vienne đến khám bệnh cho Alexy và sau họ là bác sĩ Berdeck. Trong một lúc cô đã có thiện cảm với bá tước Walther vì đã ân cần và hoà nhã với cậu thiếu niên tàn tật. Nhưng rồi cô lại thấy ở một lãnh chúa kiêu căng, ích kỷ, có lẽ đã cho rằng bọn thường dân thấp kém này hẳn là rất lấy làm vinh dự thấy ông quan tâm đến Alexy và cũng có thể đến bản thân ông dùng làm thí nghiệm.

Em trai cô, Alexy thân yêu của cô, trở thành một đề tài nghiên cứu bình thường, một trò giải trí cho tên vô lại quý tộc ấy! Không, không thể thế! Ai cũng có tư cách của người đó. Chỉ là những thường dân, ông giáo và các con vẫn biết bảo vệ tư cách của mình.

Buổi tối hôm đó, lão Heintz được ông chủ phái đến lấy tin tức về Alexy. Trưa hôm sau, lúc bá tước và em gái là Bianca đi qua cạnh hàng rào, nơi đó ba bố con ông giáo đang ngồi chơi, cả hai người đều đến gần. Bá tước Walther chào Marysia, bắt tay ông giáo và Alexy rồi nói:

- Tôi rất sung sướng được đích thân thấy rằng sự rồ dại của con ngựa không để lại hậu quả đáng tiếc. Hôm nay trông diện mạo cậu có vẻ tốt lắm rồi!

- Thừa bá tước, - ông giáo đáp, - từ ngày đến đây cháu nó ngủ tốt lắm.

Cặp mắt xinh đẹp hơi buồn của nữ bá tước Bianca nhìn cậu bé tàn tật đầy thiện cảm.

- Rõ ràng là khí hậu rừng núi có tác dụng rất tốt. Thế rồi lại còn được sự chăm sóc của bác

sĩ Berdeck, thật là tuyệt vời.

- Một ông thầy thuốc rất có kinh nghiệm, - bá tước nói thêm.

- Thừa bá tước, hình như bá tước là học trò của ông ấy có phải không? - Marysia hỏi.

- Thừa cô, một học trò tài tử mà thôi, vâng!

Trong âm điệu câu nói của ông có một vẻ cao ngạo khô khan.

- Anh tôi rất say mê ngành y, - Bianca nói.

Trong cái nhìn sâu xa của vị bá tước trẻ, Marysia như trông thấy một nỗi u buồn thoáng qua. Thế rồi lập tức ông nhún vai đáp lời với một thứ vô tư cao ngạo:

- Đó là một cách giết thì giờ thú vị và còn có bác sĩ Berdeck hướng dẫn nữa, - nói đến đây, ông cúi xuống Alexy và hỏi. - Cậu làm gì đấy? Thơ Goethe! Cậu thích đọc lắm à?

- Đó là cách giải buồn quý báu nhất của tôi.

- Thế rồi buổi tối cháu nó còn đọc to cho chúng tôi nghe nữa. Cháu nó có năng khiếu về ngâm thơ, - ông giáo nói. - Chúng tôi nghe cháu ngâm hàng giờ.

- Vậy cậu phải cho anh em tôi thưởng thức và đánh giá với chứ! Nào, anh em chúng tôi ngồi đây một lát. Tùy ý cậu muốn đọc gì cũng được.

Miệng nói tay làm, Walther cầm một chiếc ghế lại gần một chiếc bàn cổ trên đó có đồ khâu của Marysia và sách của ông giáo.

- Nhưng như thế này thì ngượng lắm, - Alexy nói, nửa xúc động, nửa mỉm cười. - Và các vị chắc chắn sẽ thấy là ba tôi thối phồng sự thật.

- Xin hứa với cậu là chúng tôi sẽ bình luận sau, - bá tước mỉm cười nói.

Ông ngồi xuống và Bianca ngồi lên chiếc ghế bành mà ông giáo vừa đẩy tới. Marysia lại ngồi vào ghế của mình gần bàn. Lúc này cô có một nỗi tức giận man mác. Phải chăng là do sự hạ cố mà cô đoán thấy trong thái độ của hai anh em bá tước, ở người anh là chủ yếu, mặc dù cũng có vẻ thân tình. Bởi vì đứng lại bên cạnh mấy bố con, tất nhiên họ nghĩ rằng đó là điều vinh dự lớn cho những người ấy.

Cô đưa cặp mắt ngần ngại nhìn bá tước. Ông ngồi, cánh tay tỳ lên bàn, đỡ nhẹ lấy đầu hơi nghiêng và nhìn trừng trừng Alexy trong khi cậu đang ngâm thơ, giọng ngân vang đầy màu sắc, với một tình cảm làm tiểu thư Bianca phải để lộ vẻ xúc động.

Marysia tự hỏi: "Tại sao ông ta lại quan sát Alexy như vậy?"

Đột nhiên bá tước quay lại và cái nhìn của ông bắt gặp cặp mắt cô gái. Cô nghĩ: có thể ông ta đọc thấy câu hỏi bức tức thầm lặng trong đầu óc cô, bởi vì cô thấy ông ngạc nhiên, rồi ngay lập tức quay đầu đi và lại bí mật quan sát Alexy.

Khi cậu bé ngâm thơ xong, Bianca kêu lên:

- Thưa ông giáo, ông không thối phòng chút nào. Rất thú vị, phải không anh Walther?

- Đồng ý với em đấy! Cậu bé thân mến, cậu đã cho chúng tôi một cuộc vui rất thú vị nhưng hơi ngắn quá...

Trong lúc nói, bá tước cúi xuống cậu thiếu niên và đưa tay sờ đôi vai gầy gò của cậu.

"... Và tôi mong rằng thỉnh thoảng cậu lại cho chúng tôi được thưởng thức nữa".

Alexy vui vẻ nhìn bộ mặt đẹp lúc đó sáng lên một vẻ đầy nhân hậu, cậu vội vã trả lời:

- Thưa bá tước, xin vui lòng! Nếu bá tước thích khả năng nhỏ mọn được trời phú cho này, cháu xin sẵn sàng cống hiến.

Ông giáo thân ái nhấn mạnh câu trả lời của con trai. Marysia giữ im lặng. Sự xâm nhập của các vị lãnh chúa Runsdorf vào cuộc sống thanh bình của gia đình cô làm cô không vui chút nào, bởi vì cô lo sợ quan hệ với họ chỉ đem lại chán nản. Họ rất khác về tư tưởng và về cuộc sống. Thế rồi, cùng với ý nghĩ ấy, phải chăng đó là một cách ve vãn Alexy để trói buộc nó vào một cuộc nghiên cứu.

Lúc hai anh em bá tước đứng lên, Heinrich Duntz xuất hiện. Những tiếng chào, những câu nói lịch sự. Bá tước đã được gặp Heinrich trong nhiều cuộc đi săn do đại công tước tổ chức. Rồi sau khi đã mời ông giáo và Alexy đến thư viện Runsdorf, hai anh em bá tước từ biệt. Heinrich nói:

- Vậy là đã quan hệ với nhau rồi?

Ông giáo kể cho anh thanh niên nghe về biến cố xảy ra hôm qua và bá tước đã tỏ ra thân thiện như thế nào.

- Có phải vậy không Marysia?

- Vâng, quả là ông ta có vẻ đáng mến. Nhưng có thể là mối quan hệ chỉ giới hạn ở đây...

- Tại sao vậy? - Alexy nói. - Em rất mong được gặp lại ông ấy, vì em thấy mến ông ấy lắm.

Rõ ràng là ảnh hưởng của bá tước đã tác động đến Alexy. Marysia cảm thấy một sự trái nghịch dữ dội làm cô không thể nào nén được một câu phản kháng chua cay:

- Bởi vì em đã được ông ta tặng bức?

Alexy nhìn chị ngạc nhiên:

- Ý nghĩ gì mà kỳ thế! Chị cũng biết là em rất ít chú ý đến những lời phỉn nịnh. Nhưng ông bá tước đối với em rất tốt, ông có một bộ mặt rất đáng mến và cặp mắt ông sao mà đẹp thế!

- Một bộ mặt đáng mến?... Hừm!... cũng tùy, - Heinrich mỉm cười nói. - Vậy là chúa công đã trút bỏ vẻ kiêu căng với cậu bé rồi, em Alexy thân mến! Thế còn cô Marysia, hình như cô không nhiệt tình như cậu em?

- Còn phải xem đã. Xét đoán mọi người theo cảm tưởng đầu tiên có thể sẽ sai lầm. Đợi sau này ý nghĩ chín muồi, em sẽ xin nói.

VI.

Mưa rào đổ suốt đêm, và sáng nay trời vẫn âm u, nặng trĩu. Thay đổi thời tiết đã làm Alexy đau đớn. Ông giáo bị nhiễm lạnh từ hôm qua vì nói chuyện quá lâu với Heirich dưới bóng cây trong công viên, ông hắt hơi luôn và có một bộ mặt cảm cúm thiếu ngủ. Marysia phải cố gắng an ủi cả hai và đền bù bằng sự vui vẻ của mình cho cảnh ảm đạm của ngày xấu trời ấy.

Rosine bận hầu hạ bà bá tước nên Octavia mang thức ăn trưa đến cho mấy bố con. Bà già ấy cũng phải lê lết đôi chân vì bệnh thấp khớp.

- Bà cũng phải nghỉ ngơi đôi chút chứ, Marysia nói và thương hại nhìn bộ mặt mệt mỏi của bà. Cứ như thế này thì bà đến ốm mất.

- Ôi, tôi còn khỏe chán. Chính bệnh thấp khớp đã làm tôi khốn khổ thế này đấy. Mặc nó, vẫn cứ phải bước.

- Nhưng tôi thấy vào tuổi bà, bà đáng được về hưu lắm rồi. Ông giáo nhận xét.

- Chẳng nào mà các chủ tôi còn cần đến tôi, thì không thể có chuyện nghỉ hưu được. Tôi phải đi đến cùng, có thể thôi. Tôi sinh trưởng trong lâu đài này, từ hồi bé tôi đã phục vụ các chúa công ở đây. Hồi đó, bá tước Eberhard là chủ nhân lâu đài Runsdorf này.

- Bà biết ông ấy chứ? Marysia nói xen vào. Có thực là chẳng bao giờ người ta biết ông ấy ra sao không?

- Vâng, chẳng bao giờ. Buổi tối tôi còn thấy ông ấy rất vui vẻ, rất đáng mến như thường lệ, nói chuyện với em gái vừa mới đến vài ngày trước đó, và hai anh em về ở nhà ông. Lúc ấy khoảng mười một giờ. Đến một giờ, nữ bá tước Luba rung chuông gọi mẹ tôi, lúc ấy là hầu phòng thân cận của bà trong những ngày bà ở Runsdorf. Bà yêu cầu một thứ thuốc an thần, vì không ngủ được, bà nói thế, bởi vì anh bà đã kể cho bà nghe đủ thứ chuyện kỳ lạ về những người da đỏ. Chuyện đó cứ luẩn quẩn mãi trong đầu óc bà. Bà thấy anh mình rất kỳ lạ, rất kích động, sau này bà nhắc lại với nhà chức trách khi họ đến mở cuộc điều tra. Và hôm sau ông ta biến mất. Một chúa công tốt quá. Ông ấy không giống như những ông khác.... Đó không phải là tôi oán trách gì bá tước Arnulf và con trai ông. – Octavia vội vã nói thêm với vẻ lúng túng như thể mắc tội phạm thượng – Hai bố con đều tốt theo kiểu của họ. Nhưng bá tước Eberhard bị quyến rũ bởi điều gì đặc biệt mà tôi thấy có ở chúa công trẻ, bá tước Walther. Ông này giống ông ấy lắm – Nói xong bà lôi trong túi ra một phong bì và đưa cho Alexy rồi nói tiếp – Tôi quên mất việc này, lúc tôi đi lấy trứng ở trại về, tôi gặp ông Heirich Duntz, ông nhờ tôi đưa cho cậu bức thư này. Ông Heirich ấy là một thanh niên đáng mến nhưng không đẹp trai bằng ông bố. Tôi nhớ ông Duntz trong những cuộc đi săn mà bá tước Otto mời khắp lãnh địa...

Marysia ngạc nhiên vội ngắt lời:

- Ông Duntz cũng được mời đến Runsdorf à?

- Vâng, và còn thuộc số những người thân tình nữa. Cô nghĩ mà xem, ông ấy đã cứu nữ bá tước Franziska trong một trận cháy lều săn - hiện nay là bà tu sĩ - Hồi đó là một tiểu thư. Ông đã hy sinh thân mình để cứu tiểu thư giữa đồng lửa, và đã bị bỏng. Lẽ tất nhiên ông bà bá tước Otto và nữ bá tước Franziska bày tỏ nhiệt liệt lòng biết ơn của mình. Ông Duntz thường đến đây dùng trà. Ông cũng đi săn với bá tước và chơi nhạc với nữ bá tước trẻ tuổi của chúng tôi. Thế rồi bỗng nhiên không thấy ông đến nữa, không bao giờ... ôi, mãi nói chuyện quên cả, thức ăn nguội mất rồi...

Lúc bà già đi ra, Alexy đưa bức thư cho bố và nói với giọng không vui:

- Anh Heinrich cho biết anh không thể tìm được tập Dickens mà con đã đề nghị. Tiếc thật... chị Marysia, nếu chị là một bà chị đáng yêu, chị có biết chị cần phải làm gì không?

- Không em ạ, làm sao mà chị biết được?

- Là thế này, chị đến thư viện của lâu đài này xem có tìm thấy nó không?

Marysia tỏ vẻ không hài lòng, cãi lại:

- Chị chỉ sợ làm phiền ai đó...

- Vào giờ này thì không phiền ai đâu. Bà Octavia đã chả nói là các ông chủ của bà thường ăn bữa trưa chậm. Vả lại chính ông bá tước cũng đã có lần mời chúng ta, vậy còn sợ gì thóc mách.

- Tất nhiên không, lát nữa chị sẽ đi.

Thư viện không xa nơi ở của gia đình ông giáo lắm. Đã có lần đi qua bà Octavia chỉ cho Marysia. Cô đến, gõ cửa không một tiếng trả lời. Thấy cánh cửa khép hờ, cô liền đẩy ra và bước vào căn phòng rộng lớn và bối rối. Tất cả bức tường đối diện với các cửa sổ hẹp và sâu đều bày biện những hàng sách cổ. Ba bộ đèn đồ sộ treo từ trên trần nhà vòm rủ xuống. Trên mặt đất lát đá vuông, trải ba tấm da gấu đen và trắng, hai bộ áo giáp khảm ngân tuyến tuyệt đẹp như đứng gác thánh đường.

Căn phòng cỏ vẻ như hoang vắng. Nhưng khi tiến vào mấy bước, Marysia trông thấy bá tước ngồi trước một bàn giấy trên đế đầy sách vở và giấy tờ trong một khuôn cửa sổ.

Im lặng, tay cầm bút, ông nhìn cô. Thực ra Marysia có một vẻ đẹp duyên dáng. Cô thiếu nữ xinh đẹp và mảnh dẻ ấy, mặc một bộ áo dài màu tranh sáng của những tấm kính màu, giữa hai bộ áo giáp bóng bẩy như phản chiếu một tia vàng kim vào cặp mắt to trong sáng.

Thấy mình đã bị phát hiện, bá tước bỏ bút xuống và đứng lên. Marysia nói hơi bối rối:

- Xin lỗi bá tước, tôi tưởng là đến giờ này chẳng làm phiền ai.

- Nhưng thưa cô, cô đâu có làm phiền tôi. Tôi vừa mới hoàn thành công việc này... Vả lại khi tôi chìm đắm vào trong một nghiên cứu quan trọng, tôi chẳng còn nghe thấy gì xảy ra xung quanh nữa. Vì vậy xin mời cô và ông giáo sư cứ đến vào bất cứ giờ nào.

Ông nói với một vẻ lạnh nhạt lịch sự đượm vẻ cao ngạo. Không còn là vẻ đáng mến mà ông đã bày tỏ với Alexy.

- Xin cảm ơn ông. Nhưng bố con tôi không dám tận dụng sự cho phép ấy... Hôm nay em Alexy tội nghiệp của tôi đau ốm và tôi đang tìm cách mua vui cho nó. Nó đang muốn đọc quyển “Bé Dorrit” của Dicken. Tôi có thể tìm thấy quyển ấy ở đây không ạ?

- Bản dịch tiếng Pháp, có đấy.

- Nhưng em tôi lại muốn đọc nguyên tác.

- Vậy là cậu ấy thạo Tiếng Anh?

- Vâng, rất thạo ạ. Ba tôi giỏi thứ tiếng đó lắm và hai chị em tôi đã đọc từ thuở bé.

- Chỗ kia có một số sách tiếng Anh. Có thể tôi sẽ tìm được quyển cô muốn... Ông bác tôi, bá tước Eberhard biết thứ tiếng đó và có sưu tầm về những tác phẩm ông thích. Nhưng nói chung, học tiếng Anh không nằm trong chương trình học tập của gia đình chúng tôi. Về phần tôi, tôi rất lấy làm tiếc, và nếu có thể tỏ ra không phải thóc mách, tôi đã đề nghị ông giáo Lienkwicz cho mấy bài học.

- Ba tôi sẽ rất vui lòng – Marysia nói với một lễ độ lạnh lùng. Ông cụ rất ham mê dạy học.

Bá tước vừa nói vừa đi đến một tủ sách. Lúc mở tủ ông quay về phía Marysia, bộ mặt bỗng nhiên nghiêm nghị:

- Tôi sẽ rất vui lòng nhận lời, nhưng xin phép cô cho tôi có được một nhận xét: tôi thấy hôm qua hình như cô không được vui lòng khi thấy tôi quan tâm đến em cô. Thái độ của cô hơi có vẻ của một người vì lịch sự mà phải chịu đựng một cuộc đến thăm đáng ghét. Cô nên hiểu rằng tôi không thể chấp nhận mối quan hệ của tôi với ông giáo được “khoan dung” đôi chút, cũng như không chịu được cảm giác thấy mình bị hoài nghi biểu lộ rất rõ trên vẻ mặt cô. Vì lý do gì? Tôi rất muốn biết nếu không có gì thóc mách.

Ông nói với vẻ lạnh nhạt hơi chua cay và nhìn đối tượng nói chuyện với mình một cách mỉa mai. Marysia thấy má mình nóng bừng. Vậy là ông ta đã đoán thấy mình hoài nghi và lo sợ, ông ta đã quan sát sâu sắc thật... nếu vậy cô sẽ thành khẩn trình bày lý do.

- Thừa bá tước, ông không nhằm chút nào. Marysia nói, cố nén xúc động và cũng để nói được lạnh nhạt như ông ta. Sự có mặt của ông bên cạnh em trai tôi làm tôi khó chịu và... đau lòng nữa.

- Hay quá. Thế mới thật là thành khẩn. Xin cô hãy tiếp tục – Walther reo lên đồng tình, giọng nói có vẻ châm biếm. Đề nghị cô giải thích thêm.

- Đây là ý nghĩ đã đến với tôi: ông quan tâm đến y học một cách tài tử và tôi lo rằng ông coi em tôi là một vật để ông thí nghiệm. Tôi đau lòng nghĩ rằng ông hiếu kỳ về khoa học ấy, mặc dù rất vẻ vang, là nguyên nhân duy nhất lôi cuốn ông đến em tôi...

Trong một lúc, Marysia chỉ thấy vẻ ngạc nhiên trong cặp mắt bá tước. Nhưng rồi ngay sau đó sắc mặt ông sáng lên, một nụ cười nở trên môi.

- Thừa cô, quả là có sự quan tâm đến khoa học, nhưng cô lầm về thực chất. Sự quan tâm ấy tôi nhận thấy trước tất cả mọi bệnh nhân. Tôi có một ham muốn đến say mê được uỷ lạo và chữa khỏi cho họ. Là một người ngoan đạo, tôi không bao giờ tách rời linh hồn với thể xác bệnh nhân vì biết rằng nỗi nguy nan của cái này ảnh hưởng trực tiếp đến cái kia. Vì thế, nhìn thấy em trai cô mắc bệnh và cố gắng chịu đựng, tôi cảm thấy có nhiệm vụ phải trả lại cuộc sống bình thường cho cậu thiếu niên tàn tật này mà tôi thấy có một tâm hồn tuyệt đẹp, hấp dẫn đặc biệt. Cô thấy đấy còn xa với tấm lòng hiếu kỳ vật chất mà cô đã gán cho tôi, thừa cô.

Giọng nói của ông trước còn điềm đạm và ngắn gọn, sau trở nên âm vang hơn.

Marysia bỗng cảm thấy nhẹ nhõm trong lòng, cô vội nói:

- Thừa bá tước, tôi đã thấy là tôi lầm Xin lỗi về lòng hoài nghi ấy. Nhưng tôi không ân hận đã nói lên sự thật với ông, bởi vì do đó tôi có thể biết được quan điểm cao thượng của ông về nghề thuốc mà tôi đã hiểu một cách khác.

Diện mạo của bá tước tối sầm lại, trong lúc ông trả lời châm biếm lẫn chút chua cay.

- Tôi là con người lý tưởng. Cuối cùng rồi cũng đi đến tài tử... Nhưng thừa cô danh từ tài tử ấy phải chăng là lý do chủ yếu của mối hoài nghi của cô. Có lẽ cô tự nhủ: “Có lẽ bá tước Lendau ấy tìm những bệnh nhân tình nguyện làm đề tài để tiến hành nghiên cứu dưới sự chỉ dẫn của bác sĩ Berdeck, và chắc hẳn nghĩ là chúng ta sẽ sung sướng làm được hẳn quan tâm đến em trai ta để tiến hành khoa học của hắn.

Cặp má Marysia lại đỏ ửng lên. Rõ ràng là ông ta đọc được trong đầu óc cô.

- Tôi phải trả lời đúng như vậy. Marysia đáp không cúi mặt xuống dưới cái nhìn của cặp mắt nâu và sâu.

- Cô rất tự hào, tôi không dám chê trách cô. Nhưng xin cô yên trí, mặc dù là bá tước, tôi không bao giờ tự cho phép mình nghĩ rằng cuộc sống của một con người dù là nghèo khổ nhất trong những tá điền của tôi, có thể dùng làm vật thí nghiệm cho tôi, ít ra cũng dưới sự giám sát của một thầy thuốc giỏi.

- Tôi đã lầm, xin thành thật thú nhận với ông... Nhưng xin ông biết cho là tôi không biết ông. Bây giờ tôi đã hiểu động cơ cao thượng của mối quan tâm của ông đối với Alexy, em Alexy tội nghiệp của tôi rất tốt và kiên trì... và tôi xin cảm ơn ông.

Bá tước mỉm cười hỏi:

- Cô không hoài nghi gì nữa chứ?

- Không ạ. Tôi còn rất lấy làm sung sướng thấy em tôi được ông quan tâm. Và ông cũng đã chiếm được trái tim nó.

- Tội nghiệp cậu bé. Tôi rất muốn có đủ hiểu biết cần thiết để chữa khỏi cho cậu. Vâng, do quyết tâm nghiên cứu, hình như tôi cũng đã thấy được một số vấn đề...

Trong giọng nói của ông có những âm điệu say sưa, một ngọn lửa bùng lên trong cặp mắt ông. Trước khi suy nghĩ, Marysia đã kêu lên:

- Nhưng ai có thể ngăn cản ông hoàn thành khoa học ấy? Ôi, ông có biết bao là khả năng.

Một tấm màn đột nhiên bao phủ lên bộ mặt bá tước, một nếp nhăn vạch ngang bộ trán cao, trong khi giọng nói trở nên ngắn gọn và cao ngạo:

- Những người khác sẽ làm việc ở chỗ tôi, họ không có tên là bá tước Lendau. Có những tên buộc những kẻ mang tên chúng phải hành động theo chúng. Tôi là một trong những kẻ ấy.

Nói xong câu ấy, ông bắt tay vào tìm cuốn sách, rồi đưa nó cho Marysia và, sau mấy câu lịch sự, ông trở lại ngồi trước bàn giấy, còn cô thiếu nữ ra về.

Cô cảm thấy thật sự hài lòng khi được biết nỗi lo của mình là không đúng. Bá tước vừa bày tỏ với cô một tinh thần thẳng thắn, những tình cảm cao đẹp, biết đánh giá sự thành thật của kẻ khác. Tại sao lại có những thành kiến đáng buồn ám ảnh tâm hồn ấy, làm đen tối ngọn lửa của trí thông minh ấy?

Rất thành thực Marysia tiếc cho người quý tộc bị kìm giữ trong tâm trạng không hoạt động mà ông ta cho là vâng lệnh những phong tục cổ hủ.

.... Kể từ ngày đó, mối quan hệ trở nên thường xuyên hơn giữa hai gia đình Lendau và ông giáo.

Trước tiên bá tước đề nghị ông giáo lên lớp cho những bài học tiếng Anh. Rồi Bianca một hôm cũng tỏ ra hối tiếc không biết thứ tiếng ấy.

Marysia tình nguyện dạy.

Những mối quan hệ ấy trở nên thân mật. Hai thầy giáo thấy ở học trò mình một tình thân ái thật sự và một khả năng tiếp thu rất tốt. Nhất là ông bá tước, ông đã làm ông giáo Adrian phải kinh ngạc về sự hiểu biết nhanh chóng và sâu sắc.

- Ông ấy có một trí tuệ rất tốt, không thể ngờ. Ông nói với các con.

Bọn Lendau trẻ, trừ Valeria kém hoạt động, đều có vẻ ham học, khuynh hướng ấy là không phù hợp với tục lệ, do đó ít được cảm tình của nữ bá tước Loianthe. Tuy nhiên bà cũng không phản đối những buổi lên lớp phụ hai người con lớn của bà cũng như mối quan hệ mật thiết giữa hai gia đình. Tư cách và giá trị tinh thần của gia đình ông giáo, thái độ kín đáo của họ làm cho bà tin tưởng. Còn các con bà, chúng tin tưởng vào vị thế hơn hẳn mà chúng không bao giờ quên trong mối quan hệ với những kẻ thường dân được ưu ái ấy.

Rất nhiều lần bá tước, Bianca và mấy đứa trẻ đến ngồi cạnh Alexy trong vườn. Mọi người nói chuyện, uống café. Theo đề nghị của Walther, Alexy đọc một chương “Lịch sử nước Ba Lan” mà ông giáo vừa hoàn thành. Những nhận xét đặc biệt của bá tước, những suy nghĩ của ông, chứng tỏ một trí tuệ cao cả, làm ông giáo rất thích, và cho Marysia thêm những lý do mới để áy náy cho một bản chất cao thượng, khát khao lý tưởng và lỗi lạc như thế lại bị ràng buộc vào một cuộc sống tinh thần khô héo.

Bianca cũng như bá tước, tỏ ra rất hài lòng về mối quan hệ với gia đình ông giáo. Lòng kiêu hãnh đáng buồn của họ bị giảm hẳn trong mối quan hệ đó, để lộ một bản chất vui vẻ, có lẽ bị đè nén bởi những nỗi lo ngại về tình thế của họ. Marysia, trong khi gần gũi nữ bá tước Bianca, nhận thấy ở người thiếu nữ đó một tâm hồn tốt đẹp, rất đáng mến, hoàn toàn hy sinh cho gia đình, nhất là cho người anh cả của mình. Về phần ông giáo, ông ca ngợi tính lịch thiệp, sự ân cần niềm nở của bá tước Walther và sự lo lắng tế nhị đến Alexy, cậu bé mà ông hết lòng khâm phục.

Nhiều lần vị chủ nhân của Runsdorf và em gái quây quần cùng với anh em nhà Duntz quanh chiếc xe của Alexy. Những cuộc gặp gỡ hoàn toàn thân mật. Walther và Bianca rất thích bản chất đáng mến của Heinrich và Laura, cùng với giáo dục đến nơi đến chốn của họ. Về phía các con ông giám thủ họ cũng ngạc nhiên trước những câu nói đúng đắn và nhiệt tình của bác sĩ Berdeck về tài năng và đức tính của người học trò quý tộc của ông.

Ông bác sĩ danh tiếng ấy thường hay đến Runsdorf và một sự hiểu biết tốt đẹp được thiết lập giữa ông và ông giáo.

Một buổi trưa tháng chín ông cũng có mặt ở đấy, trong một khoảng không bé nhỏ của khu

vườn, nơi Alexy thích đến. Nghiêng người về phía ông giáo, bác sĩ nói nhỏ, vẫn là những lời ca ngợi bá tước Lendau.

Cách đây không xa, bá tước Walther mỉm cười lắng nghe cuộc nói chuyện của Alexy và Gisele. Cậu thiếu niên Lienkwicz đã nhồi nhét được phần nào tính ham học vào bộ óc ngoan cố ấy, và các anh chị cô ngạc nhiên hết sức thấy cô bé hiểu động ấy chịu ngồi im cạnh Alexy khi cậu lên lớp.

Sau khi bài học kết thúc, bá tước Lendau đứng lên và nói:

- Alexy thân mến, cậu là một thầy giáo tuyệt diệu. Cậu sẽ làm cho cô Gisele trở thành một nhà thông thái^[2]. Nhưng Helena và Gultram đang đợi cô ở đằng kia. Cô có thấy em gái tôi vẫy tay ra hiệu với cô không?

Cô bé ngược cặp mắt đầy luyến tiếc nhìn Alexy, rồi đứng lên, không vội vã đi đến với mấy cô cậu nhà Lendau, bạn chơi đùa với cô mỗi khi cô đến Runsdorf. Marysia đang pha café, cô nói với Heinrich:

- Rõ ràng là Alexy đang biến đổi em gái anh thành một cô gái biết điều. Chơi đùa không còn hấp dẫn cô ta như trước nữa.

- Tôi cũng tin là thế, bây giờ lúc nào cũng thấy nó cầm quyển sách trên tay. Ba tôi trước cũng vậy đấy. Mãi đến năm mười ba tuổi, ông mới chúí đầu vào học, ấy thế mà vẫn đuối kịp thời gian đã bỏ phí.

- Ba anh có một trí thông minh đặc biệt, theo như những người biết ông nói. Bá tước Walther nói – Ông không được may mắn trực tiếp nhận xét bởi vì chúng tôi ít được gặp nhau. Tại sao không bao giờ thấy ông đi cùng với anh? Tôi rất sung sướng được gặp lại ông. Hồi tôi còn là một đứa bé lên bốn, tôi vẫn thường gặp ông ở đây.

- Vậy là cha tôi cũng có đến Runsdorf à? Heinrich ngạc nhiên hỏi.

- Rất thường xuyên là đằng khác. Anh không biết à? Tôi rất khâm phục con người đẹp trai ấy, ông tỏ ra rất thân tình đối với tôi và tôi cũng rất mến ông. Chính bà già Octavia đã nhắc lại với tôi như thế, vì về phần tôi, tôi xin thú thật là những kỷ niệm của tôi không được thật chính xác. Nhưng diện mạo tuyệt vời của ông Duntz vẫn còn mãi trong trí óc tôi. Về sau này, khi tôi gặp lại ông, ông đã là bố của một gia đình còn tôi mới là vị thành niên, tôi thấy ông chẳng khác gì trước kia... À, tôi còn nhớ, một kỷ niệm. Lúc đó tôi đang ở trong sân Runsdorf cùng với Octavia. Sau buổi đi săn về, ông Duntz cùng đi ngựa với cha tôi và dì tôi là Franziska. Ông bế tôi lên và cho cùng đi ngựa quanh mấy vòng sân. Tôi cười, tôi kêu lên: “Nữa, nữa”. Bỗng nhiên con ngựa ngoặt sang một bên rồi nhắc bổng hai chân trước lên. Việc đó xảy ra nhanh như một tia chớp. Lập tức ông Duntz chế ngự được con ngựa, ông nhảy xuống đất và trao tôi cho dì tôi. Dì tôi mặt mũi tái nhợt và run run nói: “Ông chẳng nên giữ

con ngựa bất kham này làm gì, nguy hiểm lắm.” Dì Franziska yêu tôi lắm và tôi luôn luôn là cháu quý của bà.

- Ông Conrad chưa bao giờ nói cho tôi biết ông đã có những mối quan hệ mật thiết với gia đình ông, ông giáo nói.

- Chúng cháu là con mà cũng chẳng biết. Heinrich nói với vẻ ngạc nhiên. Ba cháu nói có quen biết bá tước Otto, nhưng cháu tưởng chỉ là những cuộc gặp gỡ ngẫu nhiên.

- Ông không biết là ông ấy đã cứu mạng bà dì tôi à?

- Điều ấy tôi có biết, nhưng do một người lạ.

- Món ơn ấy còn mãi trong chúng tôi và tôi muốn được nói lại với ông. Tôi thường tự hỏi không biết vì lý do gì mà mối quan hệ giữa gia đình tôi và ông ấy bị cắt đứt.

Ở đây chẳng ai làm sáng tỏ được điều ấy. Nhưng Marysia không phải không nhận thấy vẻ kỳ lạ, lẫn với đau đớn và bức bối phát lộ trên nét mặt của ông Conrad Duntz mỗi khi có chuyện về lãnh chúa ở Runsdorf. Và ông nghĩ rằng có lẽ niềm kiêu hãnh của những người Lendau đã làm thương tổn đến ông Duntz cao thượng và tự hào, ông đã rút lui một cách xứng đáng và không ầm ỹ. Điều đó có thể giải thích việc ông từ chối không chịu xuất hiện ở Runsdorf.

Marysia bung café đến cho cha cô và bác sĩ Berdeck. Bác sĩ đang ngẩng mặt nhìn trời vẻ suy nghĩ. Marysia láu lỉnh hỏi ông:

- Thưa bác sĩ, ông đang mơ mộng ạ?

- Không đâu cô ạ. Tôi đang nghĩ rằng, phải có tổ tiên thuộc giới thượng lưu thì mới truyền được cho cô bàn tay vàng kia.

Marysia khẽ mỉm cười. Bây giờ cô đã quen với tính hay vui đùa của ông già, và cả hai đều có khả năng đối đáp. Nhưng cho đến lúc này cô chưa từng làm việc đó trước mặt bá tước Lendau. Mặc dù vẫn chê bai những thành kiến của các ông chủ quý tộc, Marysia tự nhận thấy không được phép va chạm với họ khi không cần thiết, nhất là với bá tước và em gái ông, những người vẫn tỏ ra tự nhiên, giản dị, thân mật với gia đình cô. Vì thế cô không đáp lại lời nhận xét của bác sĩ và đến gần bá tước trẻ của Runsdorf mời ông uống café. Nhưng không hiểu đã có con ruồi nào châm ông già làm ông thích tranh luận. Ông nói thêm:

- Cô Marysia ơi, chắc cô muốn đáp lời tôi rằng ưu tú và tinh vi không phải là đặc quyền của giới quý tộc, mà còn của cả thường dân nữa chứ gì?

- Vâng, có thể. Marysia đối đáp với nụ cười hơi châm biếm. Ông đã chẳng thấy có những cô gái thường dân có thứ mà người ta quen gọi là hình dáng đế vương đấy thôi. Trong khi giới quý tộc có vô khối...

Cô dừng lời vì sự có mặt của bá tước. Mặc dù ông ta không thể nghĩ những lời nói đó ám chỉ mình hay những người trong gia đình mình, nhưng cũng có thể gây thương tổn.

Dù sao ông cũng chẳng nói gì ngoài một chút châm biếm thoáng hiện trên nét mặt. Ông giờ tay đỡ tách café Marysia nói và bình tĩnh nói:

- Rất nhiều người thuộc tầng lớp bình thường đây là nói về thể chất... Thưa cô, tôi xin được tiếp lời cô và cũng không trái ý cô. Vâng, sự tầm thường về thể chất có tồn tại trong tầng lớp chúng tôi... Mà tôi công nhận là trong giới bình dân nhiều khi cũng sản sinh ra những bông hoa quý.

Ông bác sĩ khẽ chớp mắt, ông có thói quen làm thế trong những lúc quá ngạc nhiên. Bá tước vốn rất hà tiện lời khen. Tuy vậy những câu này phải chăng là nhằm vào Marysia Lienkwicz?

Nhưng thiếu nữ không phải là người ưa nịnh, cô không thấy điều đó. Cô trả lời một cách giản dị:

- Đó là điều không thể chối cãi được. Phải là bác sĩ Berdeck mới phủ nhận nó.

- Xin lỗi, xin lỗi, tôi không phủ nhận. Tôi chỉ nói khái quát là một số tư chất có thể lưu giữ mãi trong dòng giống quý tộc, nếu giữ được không để bị lai tạo.

- Khái quát... vâng có thể.

- Ôi, thật sung sướng khi nghe ông chấp nhận điều đó. Ông già nhỏ bé reo lên một cách láu cá – cùng với tư tưởng tân tiến của ông.

- Thưa bác sĩ – Heinrich mỉm cười nói – Ông vẫn còn ở trong thế kỷ mười bốn.

- Cũng như tôi thôi. Bá tước Walther nói với một nụ cười đượm vẻ cay đắng. Vâng, tôi biết là tôi là kẻ lạc hậu. Ai trong chúng tôi có lý, bảo vệ những gì còn lại cuối cùng của đặc ân hay ôm lấy những tư tưởng tiên tiến? Liệu những quan niệm đó có cứu được giới quý tộc khỏi cảnh tàn lụi đang đe dọa thiết chế cũ hay không? Phải chăng vẻ vang hơn là được ẩn náu trong những vinh quang quá khứ để tắt dần một cái tên, những tư tưởng và phong tục mà ngày nay không thể thiếu được, hơn là lao vào trong đám hỗn tạp với hy vọng hão huyền gìn giữ đội ngũ chúng ta trong thế giới?

Một thứ hoài nghi đau khổ lộ rõ trong giọng nói bình tĩnh.

Marysia không thể không có một thái độ phản đối:

- Giữa một người lính nằm úp mặt trên bãi chiến trường để chờ chết, bởi vì anh ta thấy

không còn cơ chiến thắng và một người khác chiến đấu đến hơi thở cuối cùng một cách tuyệt vọng, ông đánh giá ai hơn ai, thừa ông bá tước?

Bộ mặt bá tước hơi nheo lại dưới cái nhìn của cặp mắt đẹp sâu thẳm, rồi trở lại với vẻ kiêu ngạo ban đầu, vị bá tước trẻ trả lời:

- Thừa cô, chúng tôi không thể hiểu nổi chúng tôi, ít ra là về chủ đề ấy...

Ông ngừng lại khẽ nhú mày. Marysia theo dõi hướng nhìn của ông và thấy nữ bá tước Bianca tiến vào lối đi bên cạnh cùng với một người bé nhỏ mặc quần áo bằng thứ vải mịn màu hoa cà, đầu đội một chiếc mũ trắng rất rộng càng làm nổi bật bộ mặt nhỏ nhắn xinh xắn. Marysia nhớ lại bộ mặt ấy, đặc biệt là cặp mắt rất to và đen láy. Nhưng đôi khi mắt đang nhìn cô với vẻ ngạc nhiên khó chịu gần như có ác ý.

Bá tước thì thào:

- Bianca, nên tránh đi thì hơn... - Ông đứng lên và thông thả đi đến trước mặt hai tiểu thư.

- Vậy là em đã tìm được anh rồi. Tiểu thư Holberg reo lên và chìa tay ra. - Té ra bây giờ anh chơi trò đồng nội hả?

Bá tước cãi lại, giọng hơi châm biếm:

- Nói chuyện chốc lát với những người khách đáng yêu, vừa để hít thở không khí trong lành mà lại là đồng quê hả? Quả là tôi không biết... Các cô đến với chúng tôi đây à?

- Không ạ, mẹ bảo em đến tìm anh về vì ở nhà sửa soạn dùng trà. Wilhelmine muốn cùng đi với em. Bianca nói.

- Vâng, em rất thích khu vườn cổ của nhà anh - Tiểu thư Holberg nói với một vẻ nhanh nhẹn duyên dáng. Quãng rừng trống này thích thật, và em lấy làm tiếc đã quấy nhiễu mọi người...

Nói thế nhưng vẻ mặt của cô ta chẳng có vẻ gì là hối tiếc.

- Tôi cần phải giới thiệu mọi người. Đây là thiếu nữ Laura và anh ruột là Heinrich Duntz, chắc là cô cũng đã gặp?

- Vâng, mùa đông này... Wilhelmine nói và giơ tay cho Laura và gật đầu đáp lại câu chào của Heinrich một cách nhạt nhẽo.

- Nhưng chắc là cô chưa biết cô Marysia Lienkwicz đây cùng ông giáo và con trai ông, cậu Alexy... Còn đây là tiểu thư Holberg, một người bạn cùng tu viện với em gái tôi...

Giọng nói cụt ngắn và chẳng có gì là thân mật. Marysia nhận thấy đối với cô gái xinh đẹp

này Bá tước cũng có thái độ lịch sự cao ngạo mà cô đã thấy ở ông trong buổi gặp ông đầu tiên lúc mới đến, khi ông đi tiễn ông Holberg và con gái. Lúc chào Wilhelmine, ông giáo có nhắc lại cuộc gặp gỡ ngắn ngủi trong phòng quần áo, cô ta trả lời với vẻ thờ ơ khinh khỉnh:

- Vậy à, thế mà tôi chẳng nhớ gì cả.

- Tôi không ngờ là trí nhớ của cô lại đoảng đến thế. Bá tước Lendau nói.

Hướng về nhóm người đang đứng xung quanh, ông nói thêm với vẻ thân mật bất ngờ:

- Bây giờ tôi xin lỗi các bạn. Heinrich đừng quên thưa với ba anh là tôi rất mong được thấy hai bố con cùng đi với nhau đến tôi chơi. Xin tạm biệt.

Ông nghiêng đầu trước Laura và Marysia. Một người quan sát viên có thể nhận thấy trong cái chào ấy có vẻ khinh nhường, không hề có lúc nãy đối với Wilhelmine. Và cô gái xinh đẹp ấy có thể là quan sát viên, bởi vì mặt cô trở nên cau có, cặp mắt đen đánh lại nhìn Marysia trong mấy giây rồi quay đi đầu tiên sau khi đã chào một câu khá hỗn xược.

Walther hỏi giọng chua cay:

- Cô có vẻ vội lắm nhỉ?

Cô quay lại trả lời với một tia chớp trong mắt:

- Còn ông, ông bá tước, tôi thấy ông có vẻ luyến tiếc cái nhóm này lắm. Tôi thấy ân hận là cuộc đến thăm của tôi là nguyên nhân làm ông bực mình.

Giọng nói của cô ta chậm chọc vừa khiêu khích. Nhưng lại nhìn bộ mặt lạnh lùng của vị bá tước trẻ với cặp mắt trù miến.

- Cô cứ yên tâm, tôi sắp về lâu đài đây. Cô chỉ làm tôi bỏ lỡ một tách café thôi.

Wilhelmine cười:

- Phải chăng đây là một mất mát. Lát nữa, Bianca sẽ đền anh một tách trà.

- Không thể ngon được bằng café của Marysia đâu, tuyệt lắm... Phải không Bianca?

- Ngon tuyệt. Và cô Marysia được trời phú cho cái tài là sờ vào đâu cũng thành công.

- Vậy là hoàn hảo. Wilhelmine nói một cách khô khan. Hừ, tôi nghi lắm... bà chị họ Ertein của tôi cũng có một cô giáo mà chị đánh giá là kỳ quan thứ tám và chúng tôi bị cấm không được phê phán dù chỉ là một thiếu sót rất nhỏ. Mọi người thử nghĩ mà xem, chị ta ngạc nhiên biết bao khi thấy một người cháu trai của chồng chị, rất giàu có và đang chuẩn bị một

tương lai sáng lạn, đến nói với chị ta ý định muốn kết hôn với cô giáo nguồn gốc mờ ám ấy. Con ruồi ranh mãnh đã hoạt động khéo léo để bẫy cái con mồi béo bở ấy...

Wilhelmine bắt gặp cái nhìn của Walther dường như ông muốn nói: “Vì lý do gì mà cô nói với chúng tôi chuyện đó?” Cô đỏ mặt lên và thôi ngay.

Bianca khẽ nhún vai:

- Con người ấy hẳn là một kẻ mưu mô đáng ghét. Còn cô Marysia đây xuất thân từ một gia đình gia giáo có những đức tính quý báu về lý trí và tâm tình, lỗi lạc cả về tinh thần lẫn thể xác.

- Và rất trung thực, nhân hậu, tận tâm với mọi người, Walther nói thêm.

Wilhelmine liếc mắt nhìn bá tước. Nét mặt của Walther khó hiểu và cũng không thay đổi khi Bianca nói tiếp, không phải không có chút láu cá, vì cô biết Wilhelmine thường hay ghen với những phụ nữ xinh đẹp khác.

- Cùng với những thứ trời cho ấy, Marysia lại còn có vẻ quyến rũ và sắc đẹp như ta thấy đây.

- Phải, cô ấy cũng không đến nỗi tồi. Nhưng còn thiếu những nét cân đối.

- Chẳng ai nhận thấy vì nhan sắc cô ấy hấp dẫn quá... Và cặp mắt mới tuyệt vời làm sao, nước da mịn màng làm sao.

Wilhelmine cắn môi. Nhưng có lẽ cô cũng thỏa mãn vì thấy bá tước không tham gia vào sự hào hứng của cô em gái. Cô bình tĩnh lại ngay và bắt đầu kể sang một câu chuyện rủi ro của nhân vật có tiếng ở Dufelden, một thành phố gần đây. Lúc này hai cha con cô đang ở đây, trong dinh cơ của đại công tước Josef.

Đằng kia, trong quăng rừng trống, bác sĩ Berdeck hỏi Marysia:

- Cô thấy tiểu thư Wilhelmine thế nào?

- Rất xinh, không phải bàn cãi.

- Một cô gái ngạo mạn, vừa mới giàu lên.

- Vừa mới?

- Vâng, quý tộc của họ cũng chỉ mới đây thôi. Bác sĩ giải thích. Bố cô ta là Job Holberg đã phục vụ trong ngành ngoại giao, từ đó được phong Nam tước. Khéo léo, mềm dẻo, mưu mô, hẳn biết tạo cho mình trở thành cần thiết đối với đại công tước Josef, ngài đã giao cho hẳn quản lý gia tài.

- Ông Nam tước ấy có giàu không? Ông giáo hỏi.

- Giàu lắm, và cô con gái lại vừa được thừa kế gia sản ông bác. Laura đáp. Thế là chị ấy trở thành một người thừa kế quan trọng. Bởi vậy, bà mẹ tên là Marchen muốn con gái mình kết hôn với bá tước Lendau.

Bác sĩ Berdeck chồm lên, tức giận nhìn Laura:

- Lấy bá tước Lendau. Làm sao cô có thể tiếp nhận cái điều phi lý do mẹ Marchen sáng tạo ra. Tôi xin hỏi cô gái ấy lấy đâu ra dòng dõi quý tộc?

Heinrich nở một nụ cười hoài nghi, cãi lại:

- Hừ. Gia sản của cô ta sẽ xoá bỏ sự cách biệt.

Ông bác sĩ lườm anh thanh niên:

- Anh Heinrich, nếu anh cũng biết ông bá tước như tôi, anh sẽ không nói thế... ngu ngốc... xin phép anh cho tôi nói câu ấy. Tất cả vàng trên thế giới cũng không thể làm ông ấy quên được rằng ông ấy chỉ có thể kết hôn với người cùng quý tộc như mình.

- Nhưng nếu ông ta thích cô gái ấy?

- Cũng vậy thôi.. Tôi biết bá tước, một tâm hồn mới cương nghị làm sao?

Marysia nghĩ: “Ông ta sẽ phải dùng sức mạnh tâm hồn để chống lại những thiên kiến của gia đình. Lúc này ta không thể làm ông ta hiểu cách suy nghĩ của ta và rõ ràng là ông ấy đã phật ý. Ta không nói thì hơn. Chúng ta không cùng một tầng lớp xã hội, và như ông ta đã nói, chúng ta không thể nào hiểu được nhau... Tuy nhiên, giá mà sự so sánh ta đã không tìm được ấy, làm ông ta thấy rõ sai lầm mà chính ông ta là nạn nhân?”

Nhưng rồi Marysia nhún vai ngay và tự cho mình là điên rồ. Bá tước biết cách lo liệu lấy thân. Kết luận duy nhất của tấm lòng chân thật của cô có lẽ là tách ông ta với gia đình Lienkwicz.

Marysia nghĩ tiếp: “Như vậy ta chỉ buồn cho Alexy. Và cha ta sẽ tiếc một người học trò thân thiết, ân cần đến thế. Phải, ta không nói thì hơn... Tuy nhiên.... Không, ta chẳng ân hận gì cả. Ta đã làm tròn nhiệm vụ. Thế rồi, đúng, ta tin là bá tước Walther có tâm hồn cao cả không thềm hằn thù một sự đánh giá, hơi nóng nảy, nhưng không độc ác”.

VII.

Nửa giờ sau, ông giáo và các con ngồi trong cỗ xe của Heinrich trên con đường rừng. Chàng trai đã thuyết phục được mấy bố con đến ăn trưa ở Nunsthel, thời tiết rất dễ chịu.

- Ba cháu rất sung sướng được gia đình bác cùng đến ăn bữa trưa. Và lúc ra về chúng ta sẽ được ngắm cảnh rừng dưới ánh trăng. Thật là huyền diệu.

Bữa ăn rất vui vẻ. Cả nỗi u buồn của Alexy mấy hôm nay cũng giảm đi rõ rệt vì tiếp xúc với những người trong gia đình Lendau và Duntz. Ông giám thủ và ông giáo thích thú nghe bọn trẻ trò chuyện với nhau.

Đang nói về Holberg, người ta lại quay sang nói về bá tước Lendau, Heinrich kêu lên:

- Ba ơi, con quên chuyển lời mời của ông ấy tới ba. Ông ấy bảo con rằng ông ấy sẽ rất sung sướng được gặp ba ở Runsdorf và khen ba ghê lắm.

Nét mặt ông giám thủ tối sầm lại. Ông vờ vờ trong ngón tay những vụn bánh mì và không trả lời. Ông giáo nói:

- Bạn thân mến, bạn chưa bao giờ nói chuyện với chúng tôi về việc bạn đã cứu thoát khỏi đám cháy, bà cô ông...

- Adrian, xin bác đừng nói đến chuyện ấy... Ông giám thủ đáp lại hơi xẵng. Đó là một năm mồ không nên khai quật lên...

Bộ mặt đẹp của ông ửng đỏ, cặp môi ông run run. Một tia sáng lóe trong mắt. Ông ngừng lại, đột nhiên đưa bàn tay lên trán và nói tiếp với một âm điệu khác hẳn rồi gượng cười.

- Bác sẽ cho tôi là lên cơn thần kinh. Quả thật đôi khi tôi như vậy đấy, không hiểu sao...

Nói những câu cuối cùng, ông hơi nhún vai. Nhưng cặp mắt ông vẫn giữ một vẻ đau đớn mà Marysia đã nhận thấy.

Chín giờ tối, Heinrich đưa khách về Runsdorf. Anh cho xe đi theo con đường dài nhất, đi qua biệt thự hồng, trông cũng rất tráng lệ, nhất là dưới ánh trăng. Một thứ ánh sáng xanh mờ ảo soi sáng dưới rừng cây làm cho những thân cây có vẻ như những con ma. Ánh trăng rải suốt triền dốc rải rác những tảng đá lớn cho đến tận thung lũng. Và thung lũng hiện ra như trong những giấc mơ, như một mảnh đất bên kia, mãi mãi trong giấc ngủ.

Chỗ đường quanh nom thấy biệt thự. Ánh sáng từ trong tất cả các cửa sổ chiếu ra làm

người ta trông thấy những căn phòng trang hoàng tuyệt diệu, như thách thức với ánh sáng mờ ảo trải xuống thiên nhiên đang thiu thiu ngủ. Xung quanh ngôi nhà tuyệt đẹp ấy có những ngọn đèn đường bọc kính màu hồng treo trên cột, tỏa ánh sáng xuống đường đi và khu vườn lộng lẫy.

Heinrich cho xe dừng lại để mọi người được ngắm cảnh. Anh nói:

- Ngày nào cũng như thế này. Quận chúa Olgoff không chịu nổi được bóng tối, bao giờ cũng cần ánh sáng thật nhiều...

Chàng trai ngừng nói. Đằng sau những tấm kính lớn của một cửa sổ vừa xuất hiện một hình bóng lưng còng mặc toàn trắng. Lúc đi qua, Marysia nhận thấy một khuôn mặt héo hắt, rất xấu xí với cặp mắt sắc sảo gây cho cô một cảm giác khó chịu.

- Quận chúa đấy. Heinrich thì thầm.

Vào lúc cửa xe sắp đi qua biệt thự, cánh cửa mở ra và một dáng người cao cao xuất hiện trên ngưỡng cửa. Thoạt nhìn, Marysia nhận thấy ngay là lão Heintz.

Lão già tiến vào con đường đi tắt qua các bụi cây và rút ngắn khoảng cách đến Runsdorf rất nhiều.

- Lão già Heintz đấy có phải không? Heinrich hỏi. Đây là tấm gương đẹp đẽ về lòng trung thành của các đầy tớ già. Lão này già lắm rồi và là đầy tớ hiện thời của bá tước Olgoff. Thời còn trẻ lão vào làm việc với bá tước Olgoff Lendau và trở thành người hầu tín nhiệm của bá tước. Bà em ông cũng vậy, tín nhiệm lắm lắm. Có thể ngày nay bà thích nói chuyện với lão về những ngày đã qua, bởi vì tôi thường gặp lão đến đây luôn, vào những buổi tối tôi đi thăm rừng về... Cô Marysia đã bao giờ nom thấy bà quận chúa chưa?

- Cũng mới qua loa, đủ biết là bà ta rất xấu xí.

- Vâng, tinh thần bà thì ít ai sánh kịp, nhanh nhẹn, đặc sắc, sáng lạn... Ôi, đặc sắc, tôi cho là bao giờ bà cũng đặc sắc. Bà sống một cuộc đời có thể gọi là hoàn toàn cô đơn, và chưa bao giờ, kể từ ngày bà từ nước Nga trở về, đặt chân đến Runsdorf. Người ta nói là các cháu bà rất hiếm khi đến thăm bà. Khi cháu gái bà là nữ tu sĩ đến Runsdorf, đôi khi bà đến ở biệt thự Hồng vài ba ngày. Và cho tôi là như vậy, bà phải chìm đắm vào những cuộc bàn luận vô tận về sự cao cả của dòng giống họ... Chàng trai mỉm cười nói thêm – May thay những lệnh bà kiêu kỳ không nghe thấy những gì chúng ta nói, bởi vì các bà ấy không thể chấp nhận được việc gia đình các bà không được coi là cao cả như xưa... Thế mà!

Đến chỗ quanh, Runsdorf xuất hiện, tối tăm hơn bao giờ, hầu như huyền hoặc dưới ánh trăng, trong đó kích thích của nó, trở nên thái quá. Vì vậy, ngôi nhà cổ có cái vẻ ghê sợ của một nhà tù hắc ám và rộng lớn.

Heinrich chỉ tay về phía đó:

- Tuy nhiên ngày nay người ta không thể chối cãi được là ảnh hưởng của họ không còn gì nữa. Họ hăm hở đấu tranh thâm lặng chống lại những tư duy mới ưu việt và chính đáng. Nhất định họ sẽ thất bại. Tuy vậy cánh trẻ trong họ rất có khả năng.

- Phải. Ông giáo nói, họ có bản chất đáng mến. Bác xin thú thật là ông bá tước trẻ Walther làm bác rất có cảm tình. Và nữ bá tước Bianca cũng vậy, rất đáng mến.

- Hoàn toàn đáng mến. Heinrich nói. Và số phận của cô ta, hoặc chết già giữa những bức tường cổ, hoặc lấy một người nào đó già hơn hay trẻ hơn, ít nhiều ghê tởm và đáng ghét, điều đó không quan trọng, miễn là gia thế quý tộc, phải cân xứng... Trừ phi cô vào một Hội tu sĩ như bà dì.

- Có lẽ không đến nỗi như thế. Heinrich. Với những đức tính của cô ta, rất có thể sẽ có một chàng trai cùng giới đến chọn, và chàng trai đó rất có khả năng.

Heinrich lắc đầu:

- Vâng, điều đó có thể đến... nhưng phải thật là may mắn. Quý tộc phá sản đang lùng tìm tiền tài. Vậy mà chúng ta có thể nhận thấy gia đình Lendau lại có vẻ đang túng thiếu... Rồi cuối cùng chúng ta sẽ biết.

Nói xong Heinrich giơ roi quất vào lưng ngựa và con ngựa nhẹ nhàng kéo cỗ xe chạy về phía Runsdorf.

... Tối hôm đó, vào lúc thay quần áo để đi ngủ, Marysia bỗng cảm thấy muốn được đi xem cảnh hồ dưới ánh trăng. Theo như bà già Octavia nói, không ai đến phía ấy của lâu đài, cô không sợ mắc tội thóc mách, tự cho đây là một cuộc giải trí vô tội.

Sau khi đã kéo chốt cửa, cô mở cánh cửa gỗ sên và đi vào hành lang chỉ có ánh trăng, chiếu qua những mảnh kính lớn và toà thành những vệt dài nhợt nhạt trên sàn đá.

Buổi tối hôm đó, chiếc hồ ảm đạm như biến thành một tấm thảm bằng bạc lỏng. Trái lại thánh đường kỳ dị hiện ra tối đen hơn, rùng rợn hơn dưới ánh trăng bạc. Trăng chiếu sáng những căn nhà vây quanh hồ, làm Marysia phân biệt được, phía bên kia sân, những tấm kính của các cửa sổ cao đóng im ỉm.

Cô tiến lên và quan sát mặt hồ bằng bạc, thứ quan tài lỏng cho nhiều thành viên trong gia đình xưa kia giàu có và thế lực, nơi ở cuối cùng của nàng Paola xinh đẹp mà cái chết dẫn đến vụ tự tử của ông chồng. Chắp hai tay lại, cô đọc một bài cầu nguyện cho linh hồn của những người chết không quen ấy. Lúc cô ngẩng đầu lên, cô trông thấy một trong những cửa sổ trước mặt từ từ mở ra. Một bóng hình cao và một tiếng thốt hãi hùng. Vì cô nhớ đến câu chuyện bà già Octavia đã kể.

Bóng ma đó nhẹ nhàng lướt tới tận bờ hồ rồi chắp tay quỳ xuống, hơi nghiêng đầu về phía làn nước bạc. Marysia nhận thấy một nét mặt nhìn nghiêng tuyệt diệu, một bộ tóc thẫm, mộ

thân hình mà cô cho là vẻ thanh tịnh không ai bì được. Một hiện hình tuyệt diệu và cảm kích biết bao trong cảnh tượng huyền thoại này. Phải chăng là nữ bá tước Paola tươi trẻ cầu nguyện cho người chồng tội lỗi, hay là Walburge cô gái đã chọn cái chết thay cho người chồng bỉ ổi? Hoặc một ai khác trong số những nữ bá tước Lendau đã tiến hành một cuộc sống khổ nhục bí mật ở đây? Bà Octavia đã nói với Marysia là chỗ ở này trước kia dành cho họ, và Paola là người đầu tiên làm trái với tục lệ, bởi vì nàng không thể nào quên được cái điều sâu thẳm. Bỗng nhiên cái bóng ấy lại cúi đầu xuống hơn nữa, giấu mặt vào trong hai lòng bàn tay. Marysia tưởng như trông thấy hai vai rung lên như đang khóc nức nở. Rồi hai tay buông xuống, thiếu phụ lạ mặt đứng lên một cách mạnh mẽ và đi nhanh về phía cửa và biến vào trong đó.

Một lát sau, ánh lửa xuất hiện trên các cửa sổ, xuyên qua những tấm rèm cửa vải mỏng màu đỏ đằng sau kính. Liền sau đó, tiếng đàn dương cầm vẳng đến tai Marysia. Những ngón tay nghệ sĩ làm tiếng đàn như khóc than, cho nó một tâm hồn, hay đúng hơn, truyền cho nó tâm hồn của nữ nhạc công lạ mặt. Và tâm hồn đó phải là buồn rầu, bị thương tổn, đau đớn, nếu tin vào những dòng buồn thảm, xót xa, bị cắn rứt mà mà Marysia nghe một cách xúc động. Bỗng nhiên hoà âm thay đổi và trở nên hung bạo, tàn nhẫn, đắc thắng và dừng lại đột ngột trên một tiếng khóc nức nở.

Marysia quay trở về buồng mình và rơi mình xuống chiếc ghế bành. Cô vừa mới có ảo ảnh chẳng? Hay cô đã trông thấy một trong những bóng ma mà bà Octavia đã kể?

Cô lắc đầu và bắt đầu cười. Thần kinh cô căng thẳng một lúc bởi cảnh tượng lạ lùng ấy, lập tức cô lấy lại được thăng bằng. Gia đình Lendau có thể có khách, và khách có thể là người trong họ đến để cầu nguyện cho những con người trong gia đình đã chết. Bản thân thiếu phụ ấy hẳn có những nỗi buồn riêng, xét theo thái độ và tiếng nhạc của bà tuyệt diệu nhưng buồn.

Hôm sau, Rosine bưng café sữa đến rất muộn. Chị xin lỗi, nói rằng bà tu sĩ tối hôm qua đã đến không báo trước nên chị rất bận. Chị nói thêm:

- Phải đỡ các hòm xiềng, thu xếp buồng, thu xếp nhiều thứ lắm. Nữ bá tước Fra thích thấy xung quanh mình được gọn ghẽ.

- Bà bá tước ở đâu? Marysia hỏi và tiếp tục cắt những khoanh bánh.

- Ở trong căn phòng trông ra hồ. Bà quận chúa Olgaff hồi còn con gái cũng ở đó. Bà nữ tu sĩ kế tiếp. Đó là căn buồng đẹp nhất, sang trọng nhất lâu đài. Nhưng người ta có các vàng tôi cũng không đổi buồng riêng của tôi.

Lúc Rosine đã về, ông giáo quay về phía con gái:

- Đấy, con ma của con đấy.

- Vâng, tất cả đều rõ ràng. Bà nữ tu sĩ đến để cầu nguyện cho mẹ trên bờ hồ. Đó là năm mồ của bà. Tuy nhiên thứ tuyệt vọng ấy cũng khá là khó hiểu, nếu người ta nghĩ rằng bà là một cô bé con, chưa hiểu biết gì khi bà mẹ Paola chết... Tuy nhiên sự xuất hiện trên bờ hồ của nhân vật kỳ diệu ấy trong ánh trăng ấy, thật là huyền ảo. Con rất muốn ba được chứng kiến.

- Thừa ba, vì hôm nay ba lên lớp, con sẽ đi thăm bà già Muller. Bà già tội nghiệp, đã mười lăm ngày rồi con chưa lại thăm bà.

Loisa Mulle, một bà già chín mươi tuổi, vợ góa của một người tiểu phu, sống khổ sở tối tăm trong một căn lều nhỏ trong rừng. Thờ còn trẻ bà làm phụ bếp ở Runsdorf. Một người đàn ông tốt bụng họ hàng với bà đã lấy bà, mặc dù thần kinh không được tốt lắm, đã đem lại hạnh phúc cho bà trong hoàn cảnh mà họ có được. Ông ta chết lúc gần một trăm tuổi, để lại bà bị tê liệt và bị đưa con độc nhất bỏ rơi, không nơi nương tựa. May thay, ông giáo cho cô con gái lớn chăm nom để bà già không thiếu thốn gì. Một hôm, Marysia cùng đi với Laura và bà già Louisa tỏ ra rất hài lòng. Cô gái đã nhiều lần trở lại đây mang theo tình thương và nhận lòng biết ơn nồng nhiệt.

Bà già Louisa thần kinh hơi kỳ quặc, thường im lặng. Nhưng gần đây, đôi khi bà đâm ra nói nhiều. Thế là những câu chả đầu vào đầu tuôn ra từ miệng bà, kèm theo những cử chỉ của đôi cánh tay chỉ toàn xương. Rồi đột nhiên bà lại câm lặng hoàn toàn.

Vừa bước vào căn lều, Marysia thấy ngay là bà già lại rơi vào tình trạng ấy. Trông thấy cô, nhấp nháy con mắt độc nhất còn lại do một tai nạn xảy ra cách đây hơn chục năm.

- Cô từ Runsdorf đến hả? ... Một lâu đài tuyệt diệu, tôi biết hết mọi xó xỉnh... Tôi tò mò lắm nên đã bị người ta mắng như té nước... Tôi đã chứng kiến ... Khá nhiều chuyện. Cô biết Heintz chứ? Phải tôi đã thấy hắn... và bá tước Arnulf trong hành lang... mặt ông ta tái xanh... Vâng đúng thế... và cái kết rất nặng...

- Kết nào? Marysia vô tình hỏi.

- Cái kết... và nước rút xuống... Tôi trông thấy cái hố... Ôi, đúng là tôi đã trông thấy...

Bà lão đột nhiên ngừng lại, con mắt ngơ ngác, và Marysia không thể nào moi thêm được một câu nào nữa.

Sau khi đã sắp xếp gọn ghẽ mọi thứ trong lều, cô gái ra về. Cô đi theo con đường qua biệt thự, có một số cảnh đẹp dưới thung lũng mà cô thích nhìn.

Sáng hôm ấy, mặt trời tháng chín chiếu sáng bìa rừng và những vạt cỏ bên dưới, có dòng sông sáng loáng và ngoằn ngoèo chảy qua. Lá rừng bắt đầu tẩm chuyển sang màu gỉ sắt và vàng tái. Loài cây hoang dại phủ những tấm thảm hồng lên các nơi rừng thưa và chúng tha hồ tắm nắng. Marysia bước nhanh trong cảnh im lặng bí mật của khu rừng. Đến quãng đường rẽ, cô nom thấy biệt thự tràn đầy nắng và phủ một tấm áo khoác đỏ những đàn nho đầu mùa. Đích thực là một nơi tuyệt diệu. Cô gái đứng lại một lúc để chiêm ngưỡng tác

phẩm điêu khắc chạm trổ trên ban công gỗ và một bộ sưu tầm tuyệt diệu những câu thu hải đường, đủ các màu hồng, trang điểm mặt ngoài biệt thự.

Lúc quay đầu lại, cô trông thấy hai người xuất hiện trên đầu lối đi dẫn đến Runsdorf. Một người là bá tước Walther, người kia... Marysia có thể nhận ra được dấu người đó có lẫn vào giữa hàng nghìn người khác, một thân hình vô song, vừa mềm mại, vừa trang trọng. Không thể làm được, đặc biệt người đó lại vẫn mặc bộ đồ đen, rất nghiêm nghị hơi kéo lê hơn so với người đàn bà xuất hiện một cách kỳ lạ tối hôm qua.

Tuy sáng nay, chiếc mũ đội đầu che lấp một phần trán. Nhưng lúc đến gần, Marysia chỉ liếc nhìn cũng thấy được chi tiết diện mạo người lạ ấy. Nàng đẹp biết bao. thật khó mà tưởng tượng được những nét hài hoà hơn, nước da trắng dịu hơn...

Cặp mắt đẹp tuyệt trần và mượt như nhung tỏ vẻ ngạc nhiên hơi cao ngạo khi gặp mắt Marysia.

Bá tước ngả mũ chào và tiến về phía cô gái, sau khi đã chào cô toan bước đi.

- Thưa cô Lienkwicz, nhân dịp này tôi xin phép được giới thiệu bà dì tôi, nữ bá tước Franziska Lendau.

Một thứ gì xuất hiện trong cặp mắt huyền diệu ấy. Có lẽ bà nữ tu sĩ thấy cô thiếu nữ thường dân ấy khá lịch sự nên để ý đến một chút. Bàn tay đẹp của bà chìa về phía cô gái với một cử chỉ cao thượng của các công hầu, cặp môi bà thốt ra những câu vừa đơn giản vừa có ý hạ cố. Marysia đáp lời với vẻ duyên dáng vốn có lẫn sự ý tứ kín đáo. Nhưng cô liệu có nằm mơ không? Người đàn bà đẹp tuyệt trần thế này lại là bà dì của bá tước Walther?... Một bà bốn mươi tuổi? Và dưới ánh sáng mặt trời đang rực chiếu lên bà, rõ ràng đến kỹ thuật trang điểm cũng thua sự trẻ trung và sắc đẹp ấy. Bộ đồ nữ tu sĩ khắc khổ đẩy xa giả thiết làm dáng của bà ấy.

- Thưa cô, hôm nay cô đi chơi sớm thế? Tôi thấy khí hậu trong rừng đối với cô thật là tuyệt vời.

Thực tế là sắc mặt tươi tắn rực rỡ của Marysia, cặp mắt sâu xa và mãnh liệt của cô chứng minh cho cảm tưởng đó của bá tước, được phát biểu với một sự ngưỡng mộ kín đáo.

- Khu rừng này, tôi thích lắm, nhất là vào giờ này.

- Cô nói đúng. Franziska nói giọng hơi trầm rất êm ái. Tôi thích trông thấy những giọt sương long lánh trong bụi cây và xung quanh những chiếc lá, tôi thích dẫm lên thảm cỏ ẩm và nghe tiếng chim hót chào mừng ban mai. Vâng, tôi yêu những thứ đó lắm...

Những câu cuối cùng được thốt ra qua cặp môi run run.

- Thưa dì, bây giờ thì sao ạ?

Bà ngẩng đầu lên và phác nụ cười trong đó Marysia nhận thấy vẻ cay đắng.

- Bây giờ, cháu ạ, dì của cháu là một cụ già đã sống, đã suy nghĩ và không còn giữ chút hứng thú thơ mộng nào của tuổi trẻ nữa.

- Ôi, một bà già à? Marysia thốt lên.

Và lòng ngưỡng mộ chứa đựng trong cặp mắt cô gái bộc lộ cho bà bá tước xinh đẹp thấy lời thốt ra ấy thành thực biết bao. Nhưng thứ mà một người phụ nữ khác thích, bà bá tước này lại không thích, vì một nếp nhăn phạt ý xuất hiện trên trán bà.

- Bề ngoài không quan trọng – Bà khẽ nhún vai. Nhiều người tuổi đã cao mà vẫn giữ tâm hồn trẻ trung, lại có những người hai mươi tuổi đã già. Trong gia đình chúng tôi, thường là những người này: trách nhiệm đối với một tên tuổi lớn làm người ta mau già.

Bộ mặt đẹp của bà như tối sầm lại và Marysia tưởng như nom thấy cái bóng ấy trên vẻ mặt trầm ngâm của bá tước. Nhưng ngay sau đó ông mỉm cười và giơ tay thân ái chỉ về phía lối đi và nói:

- Ông Duntz và cô bé Giséle kia rồi...

Bà nữ tu sĩ rùng mình và Marysia có cảm tưởng bà phải cứng người để không lùi lại, cặp môi bà bỗng nhợt nhạt, bàn tay bà nắm chặt lấy cán dù. Nhưng bà kiêu hãnh ngẩng đầu và ngoảnh về phía những người mới đến: Heinrich Duntz và em gái anh.

Thế là Marysia, đang lén quan sát bà nữ tu sĩ, thấy vẻ mặt bà trở lại bình tĩnh. Nhưng rồi người ta nhận thấy một chút bức mình và sốt ruột khi nghe thấy tiếng gọi của Walther, đi đến và nghiêng đầu trước mặt bà.

- Thừa dìi, đây là Heinrich Duntz, con trai ông giám thủ Conrad Duntz dũng cảm khi xưa đã cứu dìi...

Marysia tưởng như nom thấy bà rùng mình, có lẽ nhớ đến tai nạn khủng khiếp mà Conrad đã cứu bà. Nhưng rồi bằng một giọng nói bình tĩnh, rất lạnh lùng, bà trả lời:

- Tôi không quên, bố anh là một con người dũng cảm, anh có thể tự hào...

Ôi, lần này thì thật là cả một niềm xúc động làm run rẩy bộ mặt tuyệt đẹp kia. Walther vừa đẩy đến trước bà dì bé Gisele, bé hơi e lệ trước một bà uy nghi như thế, nhưng rồi cô cũng ngược cặp mắt to xanh giống bố như hệt, nhìn bà. Bá tước vui vẻ nói:

- Đây là cô bé đáng yêu, con ông Duntz. Bé đã trở thành bạn rất thân của Helena, Valeria và Gultram.

Bà nữ tu sĩ đưa tay vuốt nhẹ lên mớ tóc hung của Gisele. Rồi bà quay mặt đi, cũng với cái giọng lạnh nhạt ấy:

- Đúng, em bé xinh thật... Thôi nào Walther, chúng ta làm phiền cô Lienkwicz quá rồi.

Bà khẽ nghiêng đầu rồi tiến về biệt thự. Bá tước Walther thân mật bắt tay Heinrich và chào Marysia cũng với vẻ thân kính thường ngày, rồi bước theo bà dì. Bà nói với giọng rất bằng lòng:

- Cô gái ấy nom khá lắm. Chắc một ngày kia cô ta sẽ trở thành vợ anh chàng Heinrich .

Bàn tay bá tước đã cầm lấy dây kéo chuông. Ông giật mạnh đến nỗi nữ bá tước Franziska phải kêu lên:

- Cháu điên hay sao thế Walther? Bà quận chúa sẽ nói thế nào về bà dì anh khi nghe tiếng chuông lộn xộn này.

- Cháu cho là tai bà ấy hơi nghễnh ngãng. Nếu không phải cháu sẽ xin lỗi về những tiếng động chát chúa ấy... còn về chuyện dì hỏi cháu, cháu chẳng biết trả lời sao vì không được biết ý định của hai bố con ông Duntz. Tất nhiên cuộc hôn nhân ấy có thể thành. Gia đình Duntz giàu có, và cũng chẳng vướng víu gì. Còn cô Lienkwicz cũng có thể, họ cùng đẳng cấp chẳng có gì có thể ngăn cản họ...

Một người đầy tớ mặc chế phục màu xanh viền bạc ra mở cửa. Lúc đi theo bà dì bước qua ngưỡng cửa, Walther quay đầu lại. Marysia đang tiến vào lối đi cùng với Heinrich và Gisele. Một rung động xuất hiện trên mặt bá tước, trán ông hằn sâu một nếp nhăn. Nhưng vào đến phòng quần áo, ông đã lấy lại bình tĩnh.

Trong lối đi giữa rừng, Marysia và Heinrich vẫn bàn tán khâm phục bà nữ tu sĩ xinh đẹp. Nhưng bỗng nhiên Gisele lắc đầu nói:

- Bà ấy rất xinh nhưng có vẻ không đáng mến. Hình như bà ta không thích em thì phải, có phải không chị Marysia?

- Có thể bà tay không yêu trẻ con, em ạ. Anh Heinrich này, có phải ba anh kia không?

- Vâng, đúng ba tôi rồi. Nào Gisele chạy nhanh đến chào ba đi.

Một lúc sau ông Conrad Duntz từ già đám người gác rừng mà ông vừa ban cho họ một số mệnh lệnh, đi vào con đường và đưa tay ra cho Marysia với một nụ cười thân mật làm rạng rỡ bộ mặt nghiêm nghị của ông.

- Thế nào, cháu đi chơi sớm thế. Có đến Nunsthel không?

- Không ạ, cháu chỉ đến thăm bà lão Muller và gặp phải ngày bà ta đang luyện thuyền. Bà nói với cháu về Runsdorf, về Heintz, về bá tước Arnulf, tất cả đều lộn xộn, chẳng hiểu thế nào sất.

- Phải, bao giờ cũng là những ký ức về Runsdorf. Hình như trí óc bà đặc biệt nhớ những ngày ở đấy.

- Ba ơi, chúng con vừa gặp bà cô của bá tước Lendau. Gisele nói và nắm lấy tay bố.

- Bà quận chúa già ở biệt thự năm ngoái đã làm con được một mẻ sợ hãi phải không?

- Không ạ, bà mà người ta gọi là nữ tu sĩ. Nữ tu sĩ là thế nào hả ba?

Bộ mặt của ông giám thị vừa tươi tỉnh do cuộc dạo chơi bằng ngựa trong rừng, bỗng trở nên run run, cặp mí mắt hấp háy rồi sụp xuống.

- Vâng, chúng con vừa gặp gần biệt thự bá tước và cô ông, một tuyệt sắc giai nhân. Nhưng khá lạnh nhạt và kiêu căng. Bà ta nói với con là bà không bao giờ quên những gì mà ba đã làm vì bà, và con có thể tự hào có người cha như ba.

Một tiếng cười chua cay thoát ra từ cặp môi ông Conrad Duntz. Ông quay về phía rừng và lẩm bẩm:

- Cả ba nữa, ba cũng không quên. Trong cuộc sống có những việc có khả năng tồn tại gấp đôi so với các việc khác... - và ông lên tiếng gọi – Wolter, mang ngựa lại đây cho tôi.

Một người gác rừng dắt đến một con ngựa màu be đẹp. Conrad cúi hôn trán con gái:

- Gisele, tối nay nhé... Heinrich báo Laura là ba ăn trưa ở lều săn với đại công tước. Gửi lời chào tới ông bạn Adrian. Cô Marysia, chủ nhật này nhé.

Ông đã đặt chân lên bàn đạp, nhưng một bàn tay nhỏ kéo cánh tay ông:

- Ba ơi, ba chưa trả lời câu hỏi của con. Nữ tu sĩ nghĩa là gì?

- Bây giờ ba không có thời giờ giải thích cho con đâu. Hỏi anh Heinrich ấy.

Ông nhảy lên yên và phóng đi. Một kỵ mã tuyệt diệu, nhìn bề ngoài còn rất trẻ, nom chỉ đáng anh cả của Heinrich.

Marysia từ già Heinrich và Gisele rồi đi nhanh về Runsdorf. Những cuộc gặp gỡ làm cô về chậm, chỉ còn đủ thì giờ lên lớp giảng bài tiếng anh cho Bianca.

- A, vậy là cô đã trông thấy bà cô tôi? Nữ bá tước trẻ nói. Tôi không hỏi cô thấy bà ra sao vì

câu trả lời bao giờ cũng thế. Sắc đẹp của bà thuộc vào loại hiếm hoi không thể đem ra bàn luận được. Nhưng còn hơn thế nữa, bà rất tốt và rất yêu tất cả chúng tôi. Còn về tinh thần, bà vừa sắc sảo, vừa tinh tế, hiếm khi bà để lộ, nhất là đối với người ngoài. Cũng lắm khi bà trở nên lảm lì đặc biệt... và vừa gật đầu Bianca vừa nói thêm - Người ta cho là bà có một nỗi đau đớn về tinh thần.

Marysia nhớ đến cảnh tượng ban đêm vừa rồi, suy nghĩ mà không dám nói, có thể Bianca nói đúng.

VIII.

Cảnh yên tĩnh thường ngày của khu rừng sáng nay bị phá quấy bởi cuộc đi săn của đại công tước, mà những tiếng vang bay tới tận Nunsthel: tiếng tù và, tiếng chó sủa, tiếng vó ngựa phi trên đường, tất cả, do gió tây mang đến, làm điếc tai Marysia, Laura và Gisele. Bà cô đang yên vị trong phòng ăn sáng sủa của ông giám thủ.

Conrad Duntz và Heinrich tham gia vào cuộc săn, Laura liền mời gia đình ông giáo đến ăn bữa trưa với hai chị em cô, và sau đó sẽ từ sân thượng xem cuộc thu quân của đoàn người đi săn cưỡi ngựa trở về. Nhưng hôm đó Alexy bị đau không đi được, ông giáo phải ở lại với con và buộc Marysia phải một mình đến Nunsthel.

Đến hai giờ chiều, Marysia từ giả bạn, từ chối không xem cuộc thu quân của đoàn đi săn, cô sốt ruột muốn trở về bên cha và em trai.

Trên con đường rộng được bảo dưỡng rất tốt đi ngang qua nhà ông giám thủ, rất nhiều đoàn ngựa từ Dunfenden trở về đã để lại dấu vết trên đất ẩm do mưa từ mấy ngày trước, những vết bánh xe, những móng ngựa cắm sâu vào bùn. Marysia đi dưới bờ thấp, trên thảm cỏ dày làm giảm tiếng bước chân. Tình cờ lúc quay đầu lại cô trông thấy, trong con đường song song, qua những bụi cây trụi lá, một người đàn bà có dáng cao cao khoác một chiếc áo choàng đen. Bà đi chậm chạp và đột nhiên dừng lại, tựa người vào một thân cây. Đứng như vậy, trước mặt bà phải là Nunsthel và ít ra cũng không thấy mái nhà.

Marysia tiếp tục đi, hơi băn khoăn, vì người đàn bà ấy có vẻ là bà nữ tu sĩ. Thế mà rừng đối với bà trước đây rất là thân yêu, còn bây giờ bà công khai tuyên bố bà rất có ác cảm và chỉ bước chân vào rừng khi nào đến nhà bà quận chúa Olgoff.

Marysia thấy bà hơi bí ẩn, bà nữ tu sĩ đẹp đẽ ấy. Quá kiêu hãnh về tên tuổi của mình, ân cần và đầy duyên dáng, tế nhị và có học thức, rất hấp dẫn với các cháu như Bianca đã nói... Đúng, bà như thế và nhân hậu nữa, biểu lộ những tư tưởng cao đẹp và nhiệt tình. Nhưng tại sao bà lại thường hay u buồn và vẻ đau khổ thỉnh thoảng lại thấy hiện ra trong cặp mắt nhưng xinh đẹp của bà?

Ông giáo và các con ông, trong mối quan hệ khá thường xuyên, thấy bà đáng mến, mặc dù hơi kín đáo, bà cũng có vẻ mến phục tinh thần tế nhị và đúng đắn, những đức tính tinh thần cao cả, tính tình cao nhã của gia đình ông giáo. Đã nhiều lần bà mời Marysia đến dùng trà với bà. Cô thiếu nữ đã trải qua những lúc rất thú vị trong phòng khách đỏ trông xuống hồ, nói chuyện vui vẻ với bà nữ tu sĩ và Bianca. Trí thông minh sắc sảo và học thức cao của Marysia, tính tình vui vẻ duyên dáng của cô gái gây được nhiều cảm tình với các nữ bá tước Lendau. Nhưng chỉ có Bianca đối xử bình đẳng với Marysia. Hai nữ bá tước Lolanthe và

Franziska còn giữ khoảng cách một cách khá tinh vi, không làm cô gái bị xúc phạm. Còn bá tước...

Nghĩ tới đây, Marysia tối sầm lại. Vị bá tước trẻ của Runsdorf ấy hẳn chưa quên lời phê phán gián tiếp mà cô đã tự cho phép nhằm chính ông ta.

Không, ông ấy chưa thể quên được, chưa tha thứ được. Trước đây khi tới học tiếng Anh với ông giáo, ông thường đến ngồi hàng giờ bên cạnh Alexy, Marysia nhận thấy ông chọn những lúc Marysia bận giảng bài cho Gisele hai lần mỗi tuần. Một buổi trưa đến nhà bà nữ tu sĩ vào bữa dùng trà, ông ngạc nhiên và khó chịu thấy cô ngồi đó. Dưới vẻ nhã nhặn của con người lịch thiệp, bây giờ ông giữ một thái độ dè dặt thượng lưu đối với cô gái bình dân táo bạo đã dám phê phán bá tước Lendau. Tuy nhiên, Marysia tự hỏi tại sao ông có thái độ ấy chỉ sau cuộc gặp gỡ gần biệt thự, thế mà buổi sáng hôm đó ông tỏ ra rất ân cần.

"Vậy thì ông ta muốn thế nào tùy ý, chẳng can gì đến ta!", cô suy nghĩ thế và lắc đầu với vẻ lo lắng.

Tuy vậy, trán cô vẫn giữ nguyên nếp nhăn, mắt cô mờ đi vì đờm buồn.

Cô chọn một lối tắt về nhanh hơn. Phía bên trái cô có một hầm đá có lẽ đã bỏ hoang từ lâu, vì những cây thông đã mọc rễ trong các kẽ nứt và một thảm cỏ dày đã phủ lên hai bên sườn. Xung quanh hầm, những cây hoang dại mọc lung tung, tốt hơn những nơi khác trong rừng. Và Marysia không thể không dừng lại để hái một bó hoa mà cô ưa thích.

Một tiếng động nhẹ làm cô quay đầu lại. Ở đầu lối đi xuất hiện một người đàn bà khoác áo măng tô đen, và cô nhận ra đúng là bà nữ tu sĩ.

Thoạt đầu bà có vẻ ngạc nhiên, gần như lùi lại, sau đó mới tiến về phía cô gái.

- Cô đi chơi một mình trong rừng vắng à? - Bà hỏi và giơ tay ra bắt.

- Thưa bà không ạ! Vả lại cháu cũng được biết là trong rừng rất an toàn ạ.

- Vào thời gian bình thường thì đúng. Nhưng hôm qua người ta mới báo với cháu trai tôi có một kẻ xấu quanh quẩn trong rừng cần phải thận trọng, không nên rời con đường. Vả lại các lối đi đều ướt sũng, - và bà chỉ gấu vấy mình dính toàn bùn. - Nếu cô trở về lâu đài, chúng ta cùng đi.

- Vâng, cháu hái đủ hoa rồi.

Trong khi hai người tiến về phía đường đi, một người đàn ông vụt ra từ sau một tảng đá lớn. Hắn cao lớn, gầy gò, đầu tóc bù xù, áo quần rách mướp. Cặp mắt hắn long lên, một cơn sốt man dại, đôi môi hắn mím lại thành một cái nhếch mép dữ tợn. Hắn rượt theo hai người phụ nữ. Nhưng rồi bỗng nhiên hắn thốt ra một tiếng thì thầm giận dữ:

- Nguy rồi, có kẻ đến!

Vừa lúc đó có tiếng vó ngựa. Bà nữ tu sĩ và Marysia vừa đi đến lề đường thì xuất hiện một người cưỡi ngựa. Họ nhận ra bá tước Lendau.

Ông dừng ngựa và ngả mũ chào:

- Sao mà cô lại đi chơi trong rừng thế này?

Bà nữ tu sĩ trả lời vắn tắt:

- Một thói nông... Cô vừa gặp tiểu thư Leinkwicz và cùng ra về với nhau...

Một tiếng kêu của Marysia ngắt lời bà. Sau lưng hai phụ nữ vừa xuất hiện tên lưu manh, hấn lao lên, tay lăm lăm con dao và hét:

- Bá tước Lendau, mày phải chết dưới sự báo thù của tao!

Bằng một cử chỉ nhanh hơn ý nghĩ, Marysia sấn đến trước mặt tên lưu manh và lưỡi dao phóng tới cắm phập vào bàn tay Marysia vừa giơ lên để bảo vệ bá tước. Con ngựa chồm sang một bên. Bá tước nhảy xuống và lao vào tên lưu manh, hấn văng tục và lại giơ lưỡi dao lên. Nhưng bà nữ tu sĩ đã nắm lấy cánh tay hắn, và bá tước giật lấy con dao quăng ra xa, rồi bằng đôi tay nhỏ nhắn nhưng gân guốc mà người ta không ngờ lại có sức khỏe đến thế, ông nắm lấy hai vai tên sát nhân, làm nó phải quay đi rồi đẩy nó ngã xuống đất. Đầu va vào một hòn đá nhọn, hắn ngất đi.

- Ôi, ông đã giết chết hắn rồi, - Marysia kêu lên.

Cô lão đảo, mặt xám ngắt, gần như kiệt sức. Bá tước, mặt cũng tái xanh như Marysia, nhẹ nhàng cầm lấy bàn tay vấy máu và xem xét thật nhanh rồi nói:

- Tôi mong là không sao... thưa cô, cô có khăn mùi xoa cho cháu không? Cháu băng vết thương lại rồi đi tìm một cỗ xe để đưa tiểu thư về.

- Thế còn người này... không nên để người ta như vậy, - Marysia nói.

- Xin phép tiểu thư cho tôi được chăm sóc nạn nhân đã, sau đó mới đến hung thủ, - bá tước nói giọng run run vì xúc động. - May mắn cho hắn không bị nặng lắm.

Bà nữ tu sĩ nắm chặt bàn tay bị thương của Marysia nói:

- Tiểu thư thân mến, nhờ có tiểu thư mà cháu tôi thoát chết. Walther, để cô chăm sóc tiểu thư, cháu xem hung thủ có làm sao không, không thể để nó chết như một con chó được.

Walther lại gần người đó và cúi xuống xem. Máu từ trên đầu hắn chảy dọc theo bộ mặt. Bá

tước cởi chiếc khuy áo rách bươm và áp tai vào ngực hần:

- Hần còn sống. Cháu băng bó tạm thời để người ta có thể khiêng hần đi được.

Marysia đưa khăn mùi xoa của mình ra nối vào chiếc khăn của Walther. Trong khi băng bó, bá tước nói:

- Tôi đi gọi viện trợ ở Nunsthal để mang tên này đi, đồng thời cũng kiếm một chiếc xe cho tiểu thư Lienkwicz.

Đột nhiên nữ tu sĩ hỏi:

- Tại sao lại gọi Nunsthal?

- Thừa cô là vì gần nhất.

Marysia vội phân trần:

- Không cần phải làm phiền ai vì tôi! Tôi có thể đi một mình được và như thế thích hơn. Nhưng tôi cần phải trở lại Nunsthal để mượn chiếc váy của Laura vì tôi sẽ gây xúc động cho ba tôi và cho Alexy nếu tôi trở về với chiếc váy này...

Cô chỉ vào chỗ váy vải màu sáng bị dây máu.

- Vâng, cô nói đúng! Bác sĩ Berdeck sẽ chăm sóc cô, sau đó tôi sẽ mời ông tới đây xem xét người này. Thừa cô, cô đưa tiểu thư đi được chứ?

Marysia nhận thấy bà nữ tu sĩ lưỡng lự trước khi nhận lời. Trong khi bá tước phóng ngựa về Nunsthal, hai người phụ nữ cùng đi với nhau theo hướng đó. Họ im lặng đi bên nhau, còn quá xúc động chưa thể nói được gì với nhau về sự kiện vừa xảy ra. Mấy phút sau, họ lại thấy xuất hiện bá tước, theo sau còn có nhiều người đi săn cưỡi ngựa. Bá tước vừa mới gặp họ, liền nhờ một người đến bác sĩ Berdeck, còn tất cả đi đến chỗ xảy ra tai nạn.

Chẳng bao lâu sau, Nunsthal hiện ra với bà nữ tu sĩ và Marysia. Bà dừng lại và nói:

- Tôi để tiểu thư ở đây, cô không cần đến tôi nữa.

- Sao, thưa bà, bà không muốn đi vào à? Laura sẽ sung sướng biết bao.

- Không, cảm ơn! - bà trả lời cộc lốc. - Sự kiện vừa rồi làm tôi rất xúc động. Tôi cần được một mình. Chào tiểu thư, hẹn sớm gặp mặt. Tối nay tôi sẽ tới nhà để lấy tin tức về bàn tay can đảm này.

Bà ôm hôn Marysia rồi bỏ đi khá vội vã, Marysia nghĩ thế và tiến về phía ngôi nhà ông giám thủ.

Laura đang đi trong sân kêu thét lên vì thấy máu và bàn tay Marysia bị băng bó. Marysia làm cô yên lòng và theo cô vào buồng, kể lại việc bá tước Lendau bị tấn công.

- Thế thì lạ thật! Chưa bao giờ xảy ra như vậy trong khu rừng này. Có lẽ là một cuộc trả thù cá nhân.

- Câu nói của người đó cho biết như thế...

- Để em tìm trong tủ xem có chiếc nào hợp với chị không vì em làm gì có dáng người đẹp như chị... À, được rồi, để em cho chị mượn một chiếc áo khoác ngoài.

Một lát sau, Marysia khoác áo ngoài đi theo Laura. Lúc hai cô xuống đến chân cầu thang, cánh cửa mở ra để bá tước Lendau vào, theo sau là mấy người đi săn khiêng hung thủ bị thương trên chiếc cáng làm tạm.

Walther dừng lại một lát như bị bất ngờ vì sự xuất hiện của cái bóng trắng của cô thiếu nữ xinh đẹp trong cảnh mờ tối của hành lang.

- Người đó có sao không? - Marysia hỏi.

- Vẫn thế cô ạ. Thưa cô Laura, tôi xin lỗi cô vì đường đột vào nhà cô như thế này...

- Có gì đâu ạ, thưa bá tước. Chúng ta sẽ đặt con người này vào căn buồng vẫn dành riêng cho những người đến ngủ nhờ, ốm yếu hoặc sắp chết đói mà những người gác rừng thường mang đến đây.

Một lúc sau, người đó được nằm trên giường trong một buồng riêng. Tủ thuốc nhỏ của gia đình ông giám thủ đủ cung cấp cho bá tước những thứ cần thiết cho cuộc cứu chữa sơ bộ. Sau khi băng bó xong, bá tước tuyên bố:

- Bây giờ chỉ còn đợi bác sĩ Berdeck tới. Con người này hẳn đã phải chịu cực khổ lắm rồi. Hãy nhìn xem, hân gầy gò quá... Có lẽ không được ăn đủ...

Marysia vừa xuất hiện ở ngưỡng cửa hỏi:

- Hình như người này có mối tư thù gì đặc biệt. Ông bá tước có biết hân không?

- Không biết một chút nào, thưa cô. Bây giờ tôi đã hoàn thành nhiệm vụ đối với hung thủ, xin phép cô tôi được bày tỏ lòng biết ơn đối với ân nhân dũng cảm của tôi, và cho phép tôi được coi lại vết thương kia.

Marysia mỉm cười để che giấu sự xúc động trước mối nhiệt tình của cặp mắt nâu đang ngăm nhìn mình.

- Cả hai việc đó đều vô ích. Laura vừa mới băng cho tôi xong.

- Có ích đấy, chị Marysia, - Laura nói. - Chị cứ đưa cho ông bá tước xem, ông sẽ xem xem có dây thần kinh nào bị chạm không.

- Có lẽ tiểu thư Lienkwicz sợ tôi không đủ kinh nghiệm chăng? - Walther nói, giọng hơi chua chát.

Cô liền đưa bàn tay bị thương ra cho bá tước.

- Xin ông đừng nghĩ thế! Tôi rất tin tưởng vào tài năng khoa học của ông. Những chăm sóc mà ông vừa làm với người này đã chứng minh cho tôi.

Quả thật cô rất ngạc nhiên trước vẻ dịu dàng, ân cần của bá tước đối với con người đê tiện này. Lẽ ra đối với tên hung thủ định ám sát mình, ông chẳng thể có được những chăm sóc tốt như thế.

Khám bàn tay Marysia xong, ông tuyên bố là may mắn thay, lưỡi dao không động chạm đến một dây thần kinh nào, và vết thương sẽ chóng lành. Rồi ông đề nghị với cô thiếu nữ để mình được khâu lại vết thương, trừ phi cô muốn đợi bác sĩ Berdeck.

- Không, không, xin ông cứ việc. Tôi hoàn toàn tin tưởng ở ông.

Trong cuộc tiểu phẫu thuật ấy, Marysia không thể không có đôi lúc rùng mình vì đau. Trong lúc đó, Walther khẽ nói với giọng run run:

- Tôi rất ân hận nghĩ rằng vì tôi mà cô phải chịu đau đớn!

Marysia chỉ mỉm cười vui vẻ.

Làm công việc thầy thuốc xong, Walther từ chối không chịu ngồi lại theo lời mời của Laura. Ông nói:

- Bây giờ sự có mặt của tôi ở đây là thừa rồi, vì ông thầy thuốc sắp tới. Tôi xin phép được đi sẵn tiếp.

- Xin bá tước hãy cứ chờ đây, - Laura nói. - Chắc chắn là cuộc săn đã kết thúc rồi...

Một người hầu gái xuất hiện trên ngưỡng cửa và vội vã nói:

- Thưa cô Laura, ông nhà đã trở về cùng với ngài đại công tước và một số ông nữa...

- Tôi biết ngay mà... Ngài đại công tước rất thích đến đây nghỉ một lát với ba tôi sau mỗi cuộc đi săn về...

Bá tước cầm mũ lên và quay lại hỏi Marysia:

- Cô có cần tôi báo trước với ông giáo và Alexy không? Như vậy lúc cô về sẽ đỡ xúc động hơn.

- Tôi không yêu cầu gì hơn. Xin cảm ơn ông...

Cô ngừng lời. Kẻ bị thương bỗng thốt lên một tiếng rên. Cô liền hỏi:

- Có nặng lắm không ạ?

- Tôi nghĩ không có gì. Tuy nhiên, cũng cần phải có một cuộc phẫu thuật nhỏ mà chỉ bác sĩ Berdeck mới có thể quyết định được.

- Trong trường hợp cần thiết, ông cũng có thể làm được chứ?

- Vâng, có thể. Nhưng tôi không có quyền.

Qua cặp mắt của Marysia, chắc chắn bá tước đọc được luồng ý nghĩ của cô vừa nảy sinh trong đầu "Nếu ông không có quyền, nếu ông không bao giờ có quyền, nghĩa là ông rất muốn có?", bởi vì bộ mặt ông đột nhiên tối sầm, cặp môi ông hơi mím lại.

- Vâng, tôi rất muốn, - ông nói bằng giọng hơi trầm. - Tôi đã tự nhủ "Đằng sau quay!" cho những giấc mơ hoạt động, cho những say mê nóng bỏng vì khoa học, cho những cuộc nghiên cứu hăng say. Và tôi đoán được cô đã suy xét vấn đề đó như thế nào...

- Tôi rất áy náy cho ông... và tôi không hiểu ông.

Bá tước khẽ cười đầy vẻ cay đắng:

- Trong một số trường hợp, áy náy che đậy sự khinh bỉ.

- Không, không, - Marysia nồng nhiệt nói. - Thưa bá tước, do quá tôn trọng đối với tính cách của ông mà tôi đã bộc lộ hết tâm hồn tôi trước sự mù quáng đã che mất nghĩa vụ chân chính của ông. Vâng, tôi thật không hiểu nổi làm sao ông lại có thể chấp nhận trạng thái không hoạt động trong khi một sự cần thiết gần như vinh quang, một tương lai huy hoàng mở ra trước mặt ông. Trong khi ở đó...

Cô đưa tay chỉ về phía Runsdorf. Nhưng cô ngừng lại không dám hỏi hết ý nghĩ của mình.

- Vâng, - ông trả lời một cách chua chát. - Ở đó bao giờ tôi cũng vẫn là bá tước Lendau, một vị đại chúa đang phá sản, đã tài tình che giấu sự phá sản ấy cho đến một ngày kia phải chọn giữa cảnh cùng khó và một cuộc hôn nhân rất giàu nào đó, cũng có thể là một cuộc hôn nhân không cân xứng. Nhưng để giữ được sự cao nhã thanh lịch của tinh thần, hẳn sẽ không bao giờ chấp nhận biện pháp thứ hai, thành ra cô đang thấy trước mặt cô một con người có số

phận phải chết đói.

Bá tước đi mấy bước trong buồng rồi dừng lại trước mặt Marysia, với một giọng xúc động sâu xa nói tiếp:

- Bởi vì tôi biết rằng cô vốn sắc sảo đã đoán biết từ lâu tình cảnh thực sự của chúng tôi cho nên chẳng cần phải giả vờ, giả tảng mà làm gì trước mặt cô. Đối với những người khác, thật là khó khăn vô cùng!...

- Nhưng bốn phận nào đã trói buộc ông?

- Quá khứ, phong tục, tập quán! Chúng tôi phải vác trên vai tất cả sức nặng ấy... Và chúng tôi thấy quá nặng! Mẹ tôi đã nhồi nhét cho chúng tôi từ thuở còn nhỏ tư tưởng ấy và bảo chúng tôi thuộc một giòng giống riêng biệt. Bà mẹ tội nghiệp, bao giờ chúng tôi cũng thấy bà chỉ tiêu không chừng mực để che giấu sự suy sụp vật chất trong gia đình, và đã từ lâu chúng tôi tưởng rằng danh dự đã bắt chúng tôi phải giả vờ như thế, phải sống một cuộc sống vô dụng... Thế rồi có một hôm tôi hoài nghi, tôi tự hỏi mẹ tôi có sai lầm không, có bất đắc dĩ phải lừa dối chúng tôi không? Tôi đã đấu tranh xoá bỏ ý nghĩ đó, cuối cùng tôi đã tưởng là tôi theo được con đường duy nhất cho một người Lendau... cho đến ngày cô nói những câu nói đó ở chỗ quảng rừng trống. Cô còn nhớ không, thưa cô?

Marysia khẽ gật đầu và hơi đỏ mặt.

-... Đó là mối hoài nghi của tôi trước đây mà bây giờ cô đã nói rõ ra, và từ đó, nó đã được thức tỉnh. Là một kẻ vô dụng, một kẻ khốn khổ chẳng có tương lai, bị dẫn dắt bởi nỗi hối tiếc một cuộc sống lỡ làng hoặc trở nên một ai đó trong tầng lớp những nhà tư tưởng và những người có giá trị, tiến thân vào một nghề nghiệp mà mình say mê... đó là cả một sự nan giải.

Marysia khẽ ngoảnh nhìn ra sau vườn mà mùa thu đã bắt đầu vạt trụi lá. Tay cô nắm lấy thắt lưng, cặp môi mím lại để nén những câu nói cứ muốn bung ra.

Sau một lúc im lặng rõ ràng là để chờ đợi câu trả lời, ông nói tiếp:

- Cô nghĩ thế nào, thưa cô?

- Tôi chẳng có gì để nói về vấn đề đó, thưa bá tước, - Marysia trả lời xem ra vẻ bình tĩnh. - Đó là những suy xét vượt quá khả năng của tôi như đã có lần ông cho tôi biết.

Đến lượt Walther đỏ mặt:

- Sao? Cô vẫn còn oán tôi về một câu nói trong lúc bức bối à? - Walther kêu lên, giọng ông nghe khác đi.

IX.

Cô đi rất nhanh, muốn mau chóng được gặp bố và em trai chắc là đang lo lắng về sự vắng mặt quá lâu của cô. Nhưng vừa đi cô vừa suy nghĩ đến cuộc nói chuyện đã cho cô thấy một nỗi đau đớn sâu sắc và một cuộc đấu tranh khắc nghiệt trong lòng bá tước Lendau. Phía nào sẽ thắng? Lòng kiêu ngạo, tư tưởng sai trái hay nghĩa vụ chân chính dựa trên một thiên hướng hiển nhiên? Cầu Chúa ban cho bá tước đủ nghị lực để đập tan xiềng xích!

"Và lão Holberg ấy, một kẻ phỉnh nịnh, xảo trá và bỉ ổi, - cô nghĩ bụng. - Một tâm hồn đáng khinh! Có thể Laura nói đúng, giả thiết là ông ta muốn cho con gái mình trở thành nữ bá tước Lendau để dùng cây cổ thụ ấy chống đỡ cho cái tổ quý tộc non trẻ của mình. Tất nhiên lão không thể không biết nhà Lendau đang càng ngày càng nghèo đi và tưởng tượng rằng do đó lão có nhiều hy vọng thấy mưu mô của mình thành công. Trường hợp đó lão sẽ nhầm... Phải, ta biết là không bao giờ bá tước Lendau lại..."

Nhưng trong ý tưởng, cô nhớ lại bộ mặt xinh đẹp của Wilhelmine và khẽ rùng mình tự nhủ "Dù sao, cũng khó mà biết được. Nếu bá tước thích Wilhelmine và thấy mình nợ nần chồng chất..."

Marysia vừa đi tới con đường dẫn vào cánh cửa nhỏ của khu vườn nhà Runsdorf. Có tiếng vó ngựa đi nước kiệu. Lúc Marysia mở cửa, trên đường xuất hiện hai kỵ sĩ một nam và một nữ. Cô nhận ra nam tước Holberg và con gái ông. Một giọng nói chua chát cất lên:

- Đằng kia người ta đang hỏi nhau là người nữ anh hùng đã bỏ đi đâu rồi. Tại sao lại chạy trốn như kẻ phạm tội mà không ở lại để nhận những lời khen ngợi?

- Chẳng có lý do gì để tôi ở lại đấy, ông cũng tự thấy, - Marysia lạnh lùng trả lời.

- À, phải rồi, bởi vì cô khiêm tốn... rất khiêm tốn. Một bông hoa violet khiêm nhường chỉ thích nấp dưới bóng lâu đài Runsdorf cổ kính.

Câu nói được nam tước thốt lên với một vẻ châm biếm có suy tính kèm theo một tiếng cười khinh khỉnh với một vẻ ác cảm.

Marysia lạnh lùng đáp:

- Hoàn cảnh thế thì tôi đành phải thế. Và tôi không thích được người ta khen chỉ vì một hành động hoàn toàn tự nhiên mà ai ở địa vị của tôi cũng đều làm.

- Và cô cũng sẽ làm với bất kỳ ai? Hừm, xin phép cô tôi được hoài nghi. Hành động tất nhiên

sẽ không theo bản năng tức thời như vậy, nếu là một người khác, chứ không phải bá tước Lendau.

Máu nóng bốc lên mặt Marysia:

- Thừa nam tước, như thế nghĩa là thế nào? - Cô hỏi, đầu ngẩng cao tự hào.

- Thừa cô, câu nói của tôi không có gì xúc phạm cả. Cô không phải là người đầu tiên say mê bá tước Lendau. Tôi sẽ tự trách mình nếu không nói để cô biết mà đề phòng. Thể chất và tinh thần của bá tước cộng với uy thế đẳng cấp đã tác động đến cô. Có thể ông ta ve vãn cô đôi lúc để mua vui. Nhưng cô hãy nghĩ xem, cô sẽ suy sụp đến thế nào, hối hận biết bao khi mà trí thông minh của cô, đạo đức của cô cho thấy cô chỉ là trò chơi cho vị chúa công, con người không một giây phút nào có ý nghĩ về một cuộc hôn nhân không cân xứng.

Cặp mắt của Marysia tối sầm lại, nhìn xoáy vào con mắt xảo quyệt của đối thủ:

- Nam tước Holberg, trí tưởng tượng của ông ghê thật, tôi phục đấy! - Bây giờ đến lượt Marysia mỉa mai. - Ông đã lập tức dựng lên được một câu chuyện và lấy tôi làm người hùng tội nghiệp. Còn về bá tước Lendau, ông xếp ông ấy vào một vai trò xấu xa. Nhưng xin ông hãy yên tâm, câu chuyện đó sẽ không trở thành hiện thực đâu. Ít ra tôi cũng xin cảm ơn ông về sự chăm sóc ân cần đến thế, bởi vì như ông nói, không thể có vấn đề hôn nhân không tương xứng, mặc dù nó được tô điểm vàng son.

Nói xong, cô khẽ nghiêng đầu và bước vào khu viên.

- Đồ hỗn láo! - Wilhelmine thốt lên, mặt đỏ như.

Nam tước nhún vai:

- Cô nàng bị chạm nọc rồi, đó là điều chủ yếu. Ba nghĩ nó là một con người đầy kiêu hãnh, từ nay nó sẽ dè chừng bản thân mình và cả bá tước nữa. Anh chàng này rất có thể trở nên say mê, vấn đề cũng dễ hiểu vì nó rất đẹp, có một sức quyến rũ hiếm có và một dáng người tuyệt diệu chẳng khác gì bà nữ tu sĩ. Thêm nữa là một trí thông minh khác thường. Ba xin thú thật, ba không thích có nó ở đây chút nào, bởi vì cho dù nhà Lendau cao ngạo đến đâu đi nữa, nó vẫn có thể trở thành một chương ngại quan trọng cho mưu đồ của chúng ta.

- Nói tóm lại, nó có một sức mạnh phi thường! Ba đã không đánh quỵ được nó, - Wilhelmine tức giận nói và thúc ngựa.

Nếu lúc này Wilhelmine trông thấy cô gái mà cô nghĩ là tình nghịch, chắc chắn cô sẽ hả dạ. Marysia bước chậm rãi trên lối đi trong khu vườn như thể bỗng nhiên cô cảm thấy mệt mỏi rồi. Tim cô đập lộn xộn, má cô nóng bừng. Lão Holberg ích kỷ và độc ác ấy vừa mới chửi cô mà lại giả vờ là giúp cô. Tất nhiên lão sợ cô làm vỡ kế hoạch của con gái lão, kế hoạch chiếm lĩnh trái tim của bá tước Walther? Sai lầm quá chừng! Bá tước Lendau quý trọng con gái ông giáo Lienkwicz - và khá quý trọng đấy để mà tâm sự với cô những bản khoản dạy

dứt của mình và nỗi đau khổ âm thầm của mình - nhưng còn yêu cô...

Tại sao lão nam tước này lại tưởng tượng là cô đã tuân theo một tình cảm khác với cái đà bản năng của lòng dũng cảm, lúc cô lao lên trước mặt hung thủ đang đe dọa vị chúa công trẻ tuổi của Runsdorf? Cô biết rõ rằng nếu bà nữ tu sĩ ở chỗ đó bà cũng sẽ hành động như cô.

Đến một chiếc ghế dài kiểu cổ, cô dừng lại và ngồi xuống. Cô cần phải có thời gian để mỗi xúc động của mình trấn tĩnh lại, nếu không cha cô và Alexy sẽ nhận thấy trên mặt cô. Không nên để hai người bức mình về biến cố ấy.

Khi cảm thấy đã làm chủ được mình, cô đi theo một lối đi tắt dẫn đến chỗ ở. Lúc đi quanh góc lâu đài, cô trông thấy bá tước Lendau ở ngay trước mặt mình, đi ngược chiều mình.

- Thừa cô, tôi có làm cô sợ không? - Bá tước hỏi vì thấy cô gái hơi giật mình vừa dừng lại, cặp má đỏ rựng. Tiếng bước chân trên đất ẩm không kêu lẫm.

- Vì tôi lơ đãng. Vả lại thần kinh tôi cũng còn hơi căng thẳng.

- Tối nay cô cần phải dùng thuốc an thần. Nom cô mệt mỏi lắm. Ngày mai bác sĩ Berdeck sẽ đến thăm bàn tay tội nghiệp này. Cô có đau lắm không?

- Cũng dễ chịu thôi!

- Tốt lắm. Có thể tôi mới được yên tâm đôi chút. Tôi đến đồng thời để báo cho cô biết ông Duntz nghĩ rằng người ấy có thể là con trai bà lão Muller.

- Kẻ đã bỏ rơi bà?

- Vâng, một tên khá lưu manh mà bà lão không nghe nói đến từ nhiều năm. Khi nào hẩn tỉnh lại chúng ta sẽ biết rõ sự thật... A, giáo sư đây rồi!

Ông giáo xuất hiện trước một ngưỡng cửa lồng kính. Ông thốt kêu lên lúc trông thấy bàn tay băng bó của con gái. Marysia làm ông yên lòng ngay. Thế rồi bá tước Lendau được mời vào trong nhà, chính ông đã kể lại câu chuyện. Marysia lại phải nghe những lời khen và cảm ơn của ông. Sau đó cô lui về phòng riêng, cô lại đi qua dãy hành lang dài để tới miếu thờ ở đầu bên kia lâu đài.

Ngon đèn thờ đưa động, chợt một vệt sáng vào bóng tối của thánh đường nhỏ nghiêm trang và tối tăm như toàn bộ Runsdorf cổ kính. Trong cảnh mờ tối, Marysia đoán thấy bà nữ tu sĩ còn quàng chiếc áo khoác đen, đang quỳ tựa vào bao lơn.

Marysia cũng quỳ xuống và tỳ trán lên hai bàn tay lồng vào nhau. Cứ như vậy một lúc lâu, cô tìm cách nhìn rõ tâm hồn mình đang xao xuyến bởi một xúc động kỳ lạ. Rồi cô rùng mình đưa cặp mắt sững sờ nhìn lên thánh đường và suy nghĩ:

"Thật điên rồ, không thể thế được! Lạy Chúa, con biết! Xin hãy giúp con hoàn thành mọi nghĩa vụ và quên đi điều mà giờ đây con đang hiểu".

X.

Lễ Noel sắp đến. Mùa đông khắc nghiệt về sớm đã phủ tuyết trắng lên các khu rừng và thung lũng. Thế rồi băng giá đến đông cứng tấm thảm trắng dày, và bây giờ bọn trẻ nhà Duntz phải dùng xe trượt tuyết để liên lạc với Runsdorf.

Trưa nay họ vừa mới đến và đang ngồi xung quanh ngọn lửa do Marysia đốt lên. Gisele má đỏ bừng vì chuyển đi ngoài trời, đã mở quyển sách đòi Alexy giảng bài. Đà học tập vẫn được giữ nguyên, và cô bé xưa kia lười biếng nay trở thành cô học trò kiểu mẫu.

- Nay Heinrich, ba anh không muốn theo mấy anh em đến đây à? Ông giáo cất tiếng hỏi.

Từ một tháng nay, ông giám thủ đã đến chơi nhà ông giáo hai lần.

- Không ạ, lúc này ba cháu bận lắm. Nhưng tối nay ba cháu phải đi Dunfelden, sẽ đến đây chào bác, và tiện thể cho bác quyển sách đã hứa.

- Đúng rồi, hôm nay trong dinh đại công tước có dạ hội. Tiểu thư Laura có định tham dự không?

- Cần thiết phải đi, ba cháu bảo thế. Laura nói với một cái bĩu môi chán ngán. Nếu chị Marysia đi thay em thì tốt quá.

- Xin cảm ơn, tôi không thích đâu. Xem ra thì có vẻ hào nhoáng đấy, nhưng tôi thích ở trong cái xó của tôi hơn, vì tôi thấy hình như là những cuộc hội hè chính thức ấy nhảm nhí, vô vị lắm.

- Cô nói không sai đâu. Heinrich nói. Đúng là một khổ sai, có thể thôi... Ở đây tất nhiên chúng ta gặp nhà Lendau.

- Chỉ có bá tước và em gái thôi. Nữ bá tước Iolanthe ốm nặng lắm.

- Lại thế nữa. Bà già tội nghiệp ấy làm sao?

- Tôi cho là mệt mỏi, bị kiệt sức vì cuộc đấu tranh không ngừng để giữ vững hàng ngũ mình với mọi người và để nuôi sống gia đình với một con số gần như là số không.

- Nhưng như vậy rồi bà ta sẽ đi đến đâu? Một ngày kia các nguồn cung cấp cạn hoàn toàn...

Tôi thấy ít lâu nay ông bá tước ủ rũ lắm. Người ta bảo ông ấy phải suy nghĩ nhiều và khổ não nữa.

- Vâng, có thể thật. Marysia lắm bầm.

Cô cũng đã nhận thấy điều đó. Ông ta sợ một biến cố gì ghê gớm chăng? Giả thiết ấy xem ra có thể chấp nhận được và cũng là lý do để giải thích nỗi chán ngán mỗi ngày một tăng thêm trên vẻ mặt Bianca, cũng những triệu chứng thất vọng mà Marysia thường chợt thấy ở cô.

- Và, người ta đồn rằng bá tước có thể cứu vãn được tất. Alexy nói với vẻ luyện tiếc.

Tiếng gõ cửa làm ngừng câu chuyện. Bá tước Walther tay cầm một tờ giấy.

- Tôi mang đến đây một lời mời, ông nói sau lời chào thân mật. Đồng thời, thưa ông giáo tôi muốn công bố với ông một phát hiện tôi vừa tìm thấy trong thư viện.

Ông giáo lập tức quan tâm và vội vàng hỏi:

- Về chuyện gì thế?

Bá tước đến ngồi cạnh Alexy và đưa cho ông giáo một tờ giấy đã ố vàng.

- Xin ông giáo xem đây... Tôi đang tra cứu đồng giấy cũ thì nhặt được bản hôn thú của ông bác tôi, ông Eberhard. Tôi đã hoàn toàn quên mất tên bà vợ ông đã chết trước khi trở về Áo. Và bây giờ được biết tên bà là Ella Lienkwicz.

- Lienkwicz à, cha tôi cũng bảo tôi là ngành trưởng của giòng họ chúng tôi đã di cư sang Ấn Độ vào giữa thế kỷ mười tám. Chính bà ấy đã giữ những giấy tờ về nguồn gốc những người Lienkwicz. Xích mích với ngành thứ, bà cắt đứt mọi quan hệ. Vậy là tất cả đều khóp. Cuộc hôn nhân được tổ chức ở Bombay, như chứng tỏ trong giấy tờ mà ông đang cầm trong tay. Còn về đứa trẻ Boleslas, đã mất tích một cách bí mật, rõ ràng là con cháu của ngành trưởng ấy... Thật kỳ lạ, phát hiện cho thấy có sự thông gia giữa hai gia đình chúng ta.

Marysia hình như cảm thấy - phải chăng là do ảo tưởng - có một âm điệu vui sướng trong giọng nói của Bá tước.

Phải, đúng là ảo tưởng... Tại sao Bá tước Lendau lại vui sướng về cuộc hôn nhân không đăng đối ấy? Những thành kiến, nền giáo dục của ông tất nhiên phải làm ông khinh bỉ ông bác mới phải chứ.

- Tôi còn phát hiện điều này nữa trong thư viện, bá tước Walther nói thêm và đưa ông giáo hai quyển sách cổ mà kiểu đóng cũ đã bị hỏng. Quyển thứ nhất là quyển Thánh thi viết tay, quyển thứ hai là Kinh nhật tụng. Thưa ông giáo, tôi xin giao cho ông để ông tha hồ nghiên cứu... Bây giờ đến vấn đề mời... Bà cô tôi mời tiểu thư Lienkwicz tới dùng trà tại nhà bà.

Bà nữ tu sĩ, sau vụ mưu sát trong rừng, đã trở về Hội nữ tu sĩ và đã trở lại Runsdorf nhân dịp lễ Noel.

- Và tôi xin mời cả tiểu thư Laura Duntz nữa. Bá tước nói thêm. Bà cô tôi và Bianca sẽ rất vui sướng.

Về bà nữ tu sĩ thì anh em nhà Duntz không chắc chắn như thế. Trong những dịp gặp gỡ hiếm hoi với bà, dưới một vẻ bất thiệp, bà tỏ ra lạnh nhạt thể nào ấy. Tuy thế trước sự năn nỉ nhiệt tình của bá tước, họ miễn cưỡng phải nhận lời, để Gisele ở lại tiếp tục tranh luận về lịch sử với Alexy và để ông giáo say sưa chìm đắm việc nghiên cứu hai tập sách quý.

Vào lúc bá tước đã đưa các vị khách đi dọc dãy hành lang mờ tối và sắp sửa mở cánh cửa phòng khách đỏ, một tiếng cười chột vang đến tận tai ông. Bá tước nhú mày, lẩm bẩm:

- Lại cái cô Wilhelmine Holberg...

Marysia khẽ rung mình, khó chịu. Hai bố con Holberg đã mất mặt ở Dufelden kể từ ngày gặp họ gần Runsdorf. Viễn cảnh sắp gặp họ báo hiệu chẳng có gì là vui vẻ.

Họ ở đấy thật. Họ vừa mới tới vì thấy hãy còn đứng trước mặt bà nữ tu sĩ và Bianca. Trông thấy Marysia, Wilhelmine cắn môi và lườm mắt tức giận.

Cặp mắt Bianca sáng lên vui vẻ một chút lúc trông thấy các bạn trẻ nhà Duntz. Còn bà nữ tu sĩ dưới vẻ lịch sự đáng mến, không thể nào đoán biết bà bằng lòng hay không bằng lòng sáng kiến của cháu trai bà.

Marysia, sau khi trao đổi với bố con nam tước Holberg một cái chào cụt lủn, ngồi xuống khá xa họ, cạnh Bianca và mấy anh em nhà Duntz, còn bá tước ngồi giữa hai bố con Wilhelmine.

Nam tước nói:

- Cuộc tiếp tân tối nay của ngài đại công tước chắc sẽ rất tuyệt vời. Thưa bà, bà có định đến không ạ.

- Tôi đã trả lời không một cách thích thú. Nhưng buổi sáng nay công tước phu nhân có nhắn lời nhắn tôi hãy tạm ngừng cuộc sống tu hành, chỉ một lần này thôi. Do đó tôi thấy khó từ chối quá.

- Bẩm bà, như vậy không được đâu ạ. Wilhelmine kêu lên. Với sắc đẹp của bà, bà sẽ là nữ hoàng buổi tối nay.

Bà nữ tu sĩ nhú mày và trả lời khá khô khan:

- Hãy xếp chuyện đó lại. Với một người đàn bà có tuổi như tôi, nó chỉ là thứ yếu.

Wilhelmine lắc đầu quày quặt. Cô ta không thể hiểu nổi việc ở tuổi ngoại tứ tuần, người ta không còn ham muốn được mọi người ngắm nhìn mình nữa.

- Tất nhiên nữ bá tước cũng có mặt chứ? Nam tước hỏi Bianca.

- Chưa chắc tôi đã đi.

- Kìa, Bianca. Wilhelmine nói với vẻ trách móc. Cô từ chối mọi hoạt động xã giao sao.

- Có lẽ thế, nhất là những hội hè chán ngắt. Nếu là những buổi họp nhỏ thân mật thì lại khác.

- Vậy hãy chơi cho chúng tôi nghe một bản Sonat của Mozart hay Beethoven cùng với ông Duntz, một cây violon cừ khôi. Bá tước Walther im lặng từ đầu đến bây giờ mới nói.

- Tôi chỉ còn thiếu một vật, Heinrich nói, đó là cây đàn violon.

- Ôi, anh bạn thân mến, chúng tôi có, để tôi đi lấy.

Trong khi Walther đi lấy đàn, Bianca tiến đến chiếc tủ cổ bằng gỗ sên, trong đó xếp những sách nhạc. Cô giở chúng, và hỏi ý kiến Heinrich. Wilhelmine nói huyền thuyên không để ý thấy bà nữ tu sĩ đang tái mặt.

- Bà chủ nhà xinh đẹp của chúng ta hình như phải cảm rồi. Laura khẽ nói với Marysia.

- A, thứ ta cần đây rồi. Bianca reo lên, một bản sonat tuyệt diệu của Beethoven, bài tôi thích,... thưa cô cô có phần cho violon không ạ.

- Không, không có bản này, .. Bianca cô không thích nghe bản này...

Nữ tu sĩ quay về phía cháu gái, nói với giọng rắn chắc, hơi nhát gừng. Cặp mắt bà sâu xuống, hai bàn tay để trên thành ghế bành, run rẩy một cách rõ rệt.

- Kỳ lạ thật, Heinrich nói, bản nhạc hay thế. Tuy nhiên không phải chỉ có mình bà, cha tôi có vẻ cũng không chịu được. Vì vậy Laura và tôi không dám chơi bài này khi có mặt ông.

Bà nữ tu sĩ tựa người và lưng ghế và chắp hai bàn tay để trên đầu gối, vẻ kích động. Một sắc hồng ửng đỏ trên má bà. Rõ ràng bản sonat ấy gọi cho bà một xúc cảm kỳ lạ.

Bá tước quay lại với cây đàn violon. một lát sau khi hai nhạc sĩ chơi một bản nocturne của Chopin. Nghe tiếng nhạc, Marysia nghĩ thầm: "Họ chơi có hồn quá, nghệ thuật tuyệt diệu".

Nhìn Bianca cô ngạc nhiên thấy trên mặt cô đượm vẻ hạnh phúc thường ít thấy ở cô. Đường như có một tia sáng mặt trời bỗng rọi sáng.

Vô tình quay lại nhìn Heinrich, Marysia thấy anh cũng được rọi sáng bởi một thứ ánh sáng nội tâm, và bị thu hút và niềm hân hoan thân tình, trong khi chơi, anh nhìn Bianca, như chính nàng đã gây cảm hứng cho anh.

Cô chợt nhớ đến mối thiện cảm đã thu hút hai người ngay từ đầu mối quan hệ giữa hai nhà Lendau và Duntz, hai người đó đều rất tốt và tính tình cao thượng: anh chàng Heinrich vui vẻ thẳng thắn, cô nàng Bianca tự hào và u buồn.

“Tội nghiệp Heinrich ... và tội nghiệp Bianca. Marysia suy nghĩ với lòng trắc ẩn. Họ đang đi tới đau khổ vì không bao giờ... không bao giờ”.

Cũng vô tình cô tìm cặp mắt của bá tước Walther Lendau, và cô thấy ông ta cũng nhìn Heinrich và Bianca; cô thấy cặp mắt ông mỗi lúc một âm đảm thêm.

Là người say mê âm nhạc, bá tước yêu cầu hai nhạc sĩ chơi thêm một bản nữa tuy làm thế là trái ý nam tước và trái ý bà nữ tu sĩ. Tiếng đàn violon chắc chắn đã tác dụng không tốt đến thần kinh bà. Bởi vì đôi khi, nhất là khi Heinrich trình tấu thật hay mấy giai điệu xúc động, bà hình như đang cố chống chọi không để người mình co rúm lại.

- Em phải chơi bài "Chiều tà" của Schuman cơ, - bá tước bảo em gái. - Em chơi hay nhất bài ấy.

- Quyển vở nhạc Schuman không có ở đây. Thưa cô, cháu có thể tìm thấy ở đâu ạ.

- Có lẽ cô đã xếp vào một góc nào đó. Để cô đi tìm cho.

Bà nữ tu sĩ rời ghế bành và bước sang buồng bên. Qua cánh cửa mở, Marysia trông thấy bà cúi xuống giá sách tìm kiếm một lúc rồi nghe tiếng bà gọi:

- Tiểu thư Marysia!

Marysia đứng lên và tới chỗ bà. Bà chỉ giá sách nói:

- Cháu làm ơn tìm giúp tôi quyển sách đó. Ít lâu nay mắt tôi yếu lắm. Đôi khi nhìn chữ mà không phân biệt được.

- Thưa bà, bà đã đi khám chưa?

- Không, chả cần!

Giọng bà lộ vẻ rất thờ ơ.

Khi lấy tập vở nhạc, Marysia làm rơi cuốn bên cạnh, một cuốn vở đóng rất khéo có trang trí

một vành hoa bá tước, bên dưới ghi hàng chữ: "Tặng em gái Walburge, kỷ niệm của chị Mathilde".

- Walburge? Phải chăng là cô gái đã chết trong ngôi nhà này? - Marysia hỏi.

- Ngay trong căn buồng này.

- Số phận đáng buồn! Cha cô không yêu cô ta chăng?

- Tất nhiên là có chứ. Trong trường hợp đó, ông ta đã hành động như tất cả mọi người khác thuộc dòng họ Lendau. Và Walburge không phải là người con gái độc nhất chịu cảnh ấy. Nhưng như thế nào vẫn còn chịu đựng được, dù sao...

Những câu cuối cùng được thốt ra với một nỗi chua cay, đớn đau.

- Tuy nhiên, nữ bá tước Walburge đã vì thế mà chết, - Marysia nói. - Cháu thông cảm. Bắt buộc phải lấy một người không tương hợp quả là đáng sợ.

- Phải, tôi đồng ý với cháu. Với niềm tự hào giòng dõi, người ta có thể từ chối một cuộc hôn nhân hạnh phúc. Nhưng sẽ là một khổ cực không thể chịu đựng nổi nếu bị ép buộc phải chấp nhận một cuộc hôn nhân đăng đối mà không hợp với ý mình. Vì vậy tôi hiểu Walburge đã chọn nhà tù cho đến chết.

Không, Marysia tự nhủ thầm, bà không hiểu đâu. Bà, một vành hoa hào nhoáng, và cùng với bà tất cả quá khứ nặng nề kiêu ngạo của những người nhà Lendau. Không có họ, Walburge đã không bị chết một cách sâu thẳm như thế... Không có họ, Bianca sẽ chẳng phải chấm dứt một cách đau đớn giấc mơ vô ý thức của cô... Không có họ, tất cả những người Lendau này, rất có khả năng, sẽ không bị cúi đầu dưới những thành kiến hủy diệt.

- Vành hoa này thôi miên cô phải không? - Một giọng nói mĩa mai cất lên.

Marysia quay lại trông thấy cách cô mấy bước chân, bá tước Lendau và nam tước Holberg. Chính ông này vừa nói câu đó. Cô liền đáp lại cũng với giọng đó:

- Thưa ông, ông không phải là quan sát viên đâu. Tôi nhìn nó với nỗi bức tức thì đúng hơn, bởi vì cái tên đó nhắc đến số phận sâu thẳm của một người con gái đáng thương.

- Phải, tội nghiệp Walburge! - Bá tước nói với vẻ cay đắng. - Không phải chỉ trong những gia đình quyền quý mới bị chế độ đẳng cấp bóp chết các trái tim và phá hủy tương lai. Nhưng quả thật là một điều bi ối... bi ối!

Bá tước nói một cách dữ dội làm cho bà nữ tu sĩ phải giật mình, lập tức bà đứng thẳng người lên ngạc nhiên nhìn cháu trai:

- Đó là một nghĩa vụ nặng nề cháu ạ! Nhưng đẳng cấp chúng ta không thể bỏ được. Cần phải

chấp nhận mỗi khi cần đổi mặt dù có phải đau khổ suốt đời.

Bá tước đã mở miệng toan phản kháng nhưng ông lại thôi và quay lại nhìn Marysia:

- Tiểu thư cầm tập nhạc Schuman phải không? Còn quyển của nữ bá tước Walburge đó có những bài viết cho phong cầm rất hay. Bianca chơi tốt lắm.

Họ đi sang phòng khách, bà tu sĩ toan bước theo, nhưng nam tước khẽ nói giọng chua chát:

- Rõ ràng là bá tước Lendau rất có cảm tình với gia đình Lienkwicz!

- Cũng rất xứng đáng, - bà nữ tu sĩ nói gọn lỏn.

- Ôi, tôi không ngờ! Nhưng cô gái thì được... vâng, cô ta tuyệt đẹp, rất hấp dẫn nữa, và...

Bà nữ tu sĩ nhìn ông ta với một tia chớp trong cặp mắt âm thầm tuyệt đẹp:

- Nam tước, ông nghĩ thế nào?

- Rất tự nhiên thôi! Khốn thay, đây không phải là lần thứ nhất người ta thấy một vị đại chúa công mê một cô giáo xinh đẹp và mưu mô...

Bà nữ tu sĩ giờ tay cắt đứt câu nói:

- Tiểu thư Lienkwicz không phải là người mưu mô, cũng không điệu bộ. Còn về cháu trai tôi, nó biết bốn phận của nó đối với dòng họ. Nó biết lánh xa một tình cảm không thể có được.

- Thưa bà, tình yêu đôi khi có thể áp đặt một cách chuyên chế.

- Người ta vẫn có thể làm chủ được nó.

Trả lời xong một cách kiêu kỳ, bà nữ tu sĩ bước vào phòng khách bên cạnh. Bianaca đã ngồi vào đàn Piano nhưng trông cô lại có vẻ ủ rũ. Cô tỏ ra mệt mỏi, biểu diễn không còn được say sưa duyên dáng như lúc nãy.

Wilhelmine nói với bà nữ tu sĩ:

- Thưa bà, liệu chúng cháu có hân hạnh được nghe bà đàn không ạ?

- Đã từ lâu tôi không chơi nữa, nếu có cũng chỉ cho bản thân và rất hiếm khi.

Chính trong một thời cơ rất hiếm ấy mà vào một buổi tối Marysia được nghe.

- Tuy nhiên, thưa cô, - bá tước Walther nói, - cô có một tài năng tuyệt diệu.

- Người ta cho là thế, - bà nữ tu sĩ đáp ngắn gọn.

Và bà lái câu chuyện sang vấn đề khác.

Lão Heintz bừng trà ra. Bianca đứng lên để hầu trà nhưng lập tức cô lại ngồi xuống.

- Tôi đau đầu quá! Đề nghị Marysia thay tôi.

Cặp mắt ghen tuông của Wilhelmine nhìn theo Marysia đang đi đến bàn trà. Không thể nào không nhận ra trong dáng đi của cô vẻ kiêu diễm kỳ lạ, trong cử chỉ của cô có một nét duyên dáng rất tự nhiên. Cô gái bình dân ấy hoàn toàn thích hợp với khung cảnh thượng lưu này. Một ý nghĩ như vậy khơi dậy nỗi căm hờn trong Wilhelmine đến độ làm cô quên mất phép lịch sự.

- Không, hôm nay tôi không uống trà. Cho tôi một cốc nước đường! - Cô ta nói và hẩy tách trà Marysia bừng tới.

Marysia đỏ mặt, một ánh chớp lóe lên trong mắt. Nhưng bá tước Lendau đã đứng lên đỡ tay và kéo mạnh dây chuông đồng thời lên giọng hơi bức tức:

- Không bận gì đến tiểu thư Lienkwicz. Heintz sẽ mang một cốc nước đường cho nam tước tiểu thư.

Đến lượt Wilhelmine đỏ mặt tía tai. Mọi người ngừng câu chuyện và đưa mắt nhìn cả ba nhân vật trẻ tuổi ấy. Marysia nén xúc động, tiến đến Laura Duntz để mời cô tách nước đã bị Wilhelmine từ chối. Ngay lập tức, nam tước Holberg nổi lại được một cách khéo léo câu chuyện bị bỏ dở. Tuy vậy, trong lòng ông thích thú với hành động của cô con gái. Vẻ thoả mãn sáng lên trong mắt ông trong lúc ông lén nhìn bà nữ tu sĩ đang bận tiếp khách, trên trán bà có một nếp nhăn biểu lộ sự phật ý. Bá tước Walther đứng tựa vào lò sưởi, hai tay chắp trước ngực, miệng ông hé nở một nụ cười châm biếm và nụ cười đó chỉ mất đi lúc Marysia đến mời trà.

- Cám ơn tiểu thư và xin lỗi! - Ông khẽ nói và đưa mắt chỉ Wilhelmine đang bức tức khuấy thìa trong cốc nước đường Heintz vừa mang ra.

- Walther! - bà nữ tu sĩ nói với giọng khá khô khan. - Nhắc giùm cô tên ông giám thủ, bạn cha cháu mà hôm vừa rồi cháu đã gặp...

Bá tước lại chỗ bà và Marysia trở lại chỗ ngồi. Cô ngồi đấy cho đến khi anh em Duntz ra về. Cô từ giã bà nữ tu sĩ, bỗng thấy bà trở nên rất lạnh lùng.

Về đến nhà, cô thấy cha và Alexy đang ngồi cạnh ông mục sư mới thay cho cha Malhen vừa mất vào tháng trước. Một thời gian trước khi từ trần, cha đã vùi đến một giáo sĩ quen biết từ lâu để thay mình. Cha Johann trẻ hơn bạn ông mười lăm tuổi. Bá tước Lendau, theo lời đề

ngộ của người sắp chết, chấp nhận sự thay thế đó và mọi người ở Runsdorf và các vùng xung quanh đều ca ngợi lòng tốt, đức nhân từ và trí thông minh của ông cha mới.

Ngay từ lúc đầu cha Johann đã tỏ mối cảm tình đặc biệt với ông giáo và các con ông, có lẽ do nguồn gốc Ba Lan của ông.

- Marysia, sao hôm nay con không ở lại lâu bên ấy? - Ông giáo hỏi.

- Thừa ba thế là đủ rồi ạ! Hai bố con nam tước Holberg cũng có mặt bên đó, và con vốn không có nhiều cảm tình với họ. - Hướng về vị linh mục, Marysia nói thêm, - Thừa cha, cha tốt quá đã đến chơi với ba và em con.

- Nhưng cha thích thế. Hai ông già nói chuyện với nhau về ngôn ngữ học...

- Vậy là do công của bá tước Lendau đã mang lại quyển sách quý. Nhưng ông ấy quên không lấy lại bản đăng ký hôn thú của ông bác, Marysia ạ! Phải nhớ trả ông ấy.

Ông giáo vừa nói vừa cầm lấy tờ giấy đã ố vàng.

- Thừa cha, cha có thể tưởng tượng được là bá tước Eberhard Lendau lại kết hôn với một phụ nữ giòng họ Lienkwicz. Người cháu vừa mới biết do tờ giấy này.

Trời đã ngã về chiều, cha Johann ngồi trong một góc tối. Tuy vậy, Marysia tưởng như trông thấy ông rung mình.

- Thật hả? - Cha nói vẻ thản nhiên lịch sự. - Có lẽ ông giáo hân hoan về cuộc thông gia ấy?

- Hân hoan?

Marysia khẽ mỉm cười hài hước:

- Tại sao vậy? Trước hết chúng tôi không biết người đàn bà ấy có phải thuộc cùng một giòng họ với chúng tôi không. Thế rồi, dù bà ấy có vinh dự tên là nữ bá tước Lendau, thì đối với chúng tôi cũng chẳng có gì là quan trọng.

- Vâng, vinh dự đó chỉ là hão huyền và mong manh! - Cha cô nói với giọng hơi thay đổi. - Ông thấy đấy, thà tên là Lienkwicz còn hơn là Lendau.

Nói xong, ông ngừng lại và im lặng một lúc, trầm ngâm trong một suy nghĩ u buồn.

Marysia lại gần cửa sổ và tỳ trán vào tấm kính. Môi cô lẩm nhẩm một cách vô tình:

- Thà tên là Lienkwicz còn hơn là Lendau... Tất nhiên, - và hơi buồn bực, cô quay về buồng riêng.

XI.

Tối hôm đó ông giám thủ và các con đến Runsdorf trong bộ quần áo dạ hội. Laura muốn khoe với Marysia bộ cánh của mình, một tuyệt tác về kiểu mẫu tươi trẻ và lịch sự, kín đáo. Ông Conrad Duntz có vẻ đẹp một cách kỳ diệu hơn bao giờ hết trong bộ lễ phục màu xanh lá cây, đồng phục chính thức trong chức vụ của ông, mà ông mặc một cách thoải mái.

Ông giáo phải kêu lên:

- Conrad, trông bác chỉ mới độ ba mươi tuổi!

Một nụ cười đượm vẻ buồn bã hơi làm nhếch bộ ria mép màu hung của ông giám thủ.

- Thôi, xin ông bạn đừng có ngoa! Dù sao về mặt tinh thần tôi đã tới tuổi trưởng thành quá sớm. Thôi nào, các con, không nên chậm trễ. Tạm biệt ông bạn Adrian.

- Bạn để xe trượt tuyết ở đâu?

- Tôi đã bảo Ludwig dẫn đến lối vào sân, như vậy chúng tôi rút ngắn được quãng đường phải đi bộ.

- Để tôi khoác chiếc áo măng tô đi tiễn bạn đến đấy. Trời tuyết quá và không khí tốt lành có thể làm tôi hết nhức đầu.

- Chị có thấy gì về nữ bá tước Bianca không? - Laura hỏi và luồn bàn tay xuống dưới cánh tay bạn. - Là thật, sự việc xảy ra rất đột ngột. Cô ta có vẻ rất hoạt bát chơi đàn cùng với Heinrich. Em thấy cô ta rất vui vẻ và xinh nữa. Tóm lại, âm nhạc đã có một tác động lạ kỳ đến tất cả mọi người trưa hôm ấy: bà nữ tu sĩ thật đến lạ kỳ, bá tước thăm lặng như một nắm mồ, Wihelmine đã tỏ ra vô lễ một cách ngu ngốc. Cho đến Heinrich, anh ấy có một vẻ mặt hoàn toàn ảm đạm kể từ lúc đó.

- Em tìm thấy ở đâu đấy hả em Laura tội nghiệp? Anh lúc nào chả thế và chẳng có lý do gì để anh có thể khác được.

Cặp mắt sắc sảo của ông giám thủ như nhìn xoáy vào con trai một lúc, rồi ông nói gọn:

- Đi thôi các con!

Ánh trăng rọi tỏ lâu đài cổ, những bóng trắng của cây cối khoảng sân mà nền đất đã bị phủ lấp dưới một lớp tuyết cứng. Runsdorf trông có vẻ như một hình ảnh thần thoại. Marysia

lắm lắm:

- Trông đẹp thật! Tôi rất thích lâu đài cổ đầy những kỷ niệm xa xưa này...

Ông Conrad Duntz khẽ bật lên một tiếng cười mà vẻ cay đắng làm cô thiếu nữ phải rùng mình.

- Cháu ạ, đừng nên để cho vẻ đẹp của nó cám dỗ. Cháu có biết những điều bí ẩn đáng xấu hổ và đau đớn chứa chấp trong đó không? Hãy cảnh giác, Runsdorf cổ kính là một kẻ cám dỗ những trái tim trẻ trung và dễ tin đấy!

Ông dừng lại... và bỗng nhiên im lặng.

Cùng với bọn trẻ, ông đi dọc theo ngôi nhà chính và tới gần bậc thềm. Cổ xe của Runsdorf đang chờ ở bậc dưới. Trong tiền sảnh mờ mờ xuất hiện trong ánh trắng, hình bóng kỳ lạ của một phụ nữ mặc áo lụa tím, một áo măng tô bằng lông chồn trắng khoác ở vai, làm nổi bật thân hình thanh tao tuyệt diệu. Trên ngực người đàn bà đeo một thập giá bằng vàng ở giữa lóng lánh chỉ một hạt kim cương. Chiếc mũ miện xinh xắn trang điểm bộ tóc sẫm, các giải mũ đóng khung lấy bộ mặt tuyệt như sinh ra để sử dụng thứ trang sức để vương ấy!

Đó là bà nữ tu sĩ trong bộ áo tu sĩ lộng lẫy của bà.

Bà nữ tu sĩ trông thấy những người mới đến dừng lại cách thềm mấy mét. Bà đứng sững lại một lúc và như biến thành một bức tượng. Đầu ngẩng cao, bà nhìn Conrad Duntz. Còn ông, ông ngả mũ, nhưng với một thái độ không kém phần tự trọng, cặp mắt nhìn trừng trừng vào bà.

Cảnh tượng cảm kích, hai nhân vật kỳ diệu phủ trong ánh trắng bạc. Bà, trong bộ trang phục sang trọng, tượng trưng cho giới quý tộc kiêu kỳ đến cao độ... Còn ông, ông Duntz hiên ngang và cao thượng, đại diện cho một tầng lớp bình dân vững vàng về quá khứ vẻ vang và giữ vững những đặc quyền của mình.

Walther và Bianca xuất hiện bên cạnh bà cô. Bà khẽ rùng mình và lại tiếp tục đi. Bá tước thân mật reo lên:

- A, ông Duntz đây rồi! Thật ngạc nhiên và sung sướng vô cùng được thấy ông đến đây. Chúng ta cùng đi chứ?

Vừa nói, Walther vừa bước nhanh xuống và tiến đến nhóm người đứng bên dưới.

- Thưa ông Duntz, hiếm khi chúng ta gặp mặt nhau và nhất là cơ hội để ông gặp bà cô tôi. Chúng tôi không bao giờ quên nhờ có ông, chúng tôi mới còn có người cô thân yêu.

Nói xong, ông quay nửa vòng về phía bà nữ tu sĩ, bà vừa dừng lại bên cạnh xe. Bộ mặt bà trắng bệch như lông chồn bạch của chiếc áo khoác.

- Vâng, lòng biết ơn của chúng tôi còn mãi, - một giọng nói hơi trầm và run run cất lên. - Tôi rất lấy làm sung sướng được cảm ơn ông một lần nữa, thưa ông Duntz.

- Thưa bà, lòng biết ơn ấy là thừa! Tôi chỉ làm nhiệm vụ cứu một người khỏi bị chết cháy. Mặc dù người ta muốn nghĩ thế nào thì nghĩ, tôi không bao giờ tìm những lời cảm ơn ở đâu khác ngoài lương tâm tôi.

Trong giọng nói của ông có một âm điệu chua chát gần như phũ phàng. Nhưng bàn tay để trên đốc gươm hơi run run.

Bộ mặt của bà nữ tu sĩ hơi nheo lại, những ngón tay xinh xinh, bằng cử chỉ hơi kích động, chắp vào nhau trên thập giá bằng vàng.

- Tôi hoàn toàn tin tưởng như thế. Nhưng như thế lại càng làm tăng gấp bội lòng biết ơn của tôi và tôi chỉ còn có thể tặng ông chứng có độc nhất này: Kể từ khi ông cứu tôi, hằng ngày tôi vẫn cầu Chúa giúp ông.

Giọng nói của bà dịu lại, một nỗi xúc động mãnh liệt thể hiện trên bộ mặt run run của bà, trong ánh lấp lánh của cặp mắt đẹp ấy và mỗi xúc động ấy tác động đến vẻ mặt của ông Conrad Duntz.

Ông nghiêng mình nói:

- Tôi xin cảm ơn bà.

Bà nữ tu sĩ bước lên xe có Heinrich giữ cửa mở. Khi tấm áo khoác dài đã được người hầu sắp xếp xong, Bianca hơi tái xanh trong bộ áo khoác trắng, bước lên ngồi cạnh bà cô. Bianca không hề bước một bước về phía anh em Duntz và làm ra vẻ không nhận thấy sự có mặt của họ, trừ trường hợp cần thiết xã giao.

- Chúng ta sẽ gặp mặt ở đền ấy, thưa các vị.

Bá tước thân mật nói và bắt tay hai bố con ông giám thủ, đồng thời chào hai cô tiểu thư.

Conrad Duntz xếp con gái vào ngồi trong xe trượt dưới những tấm chăn lông thú trong khi cỗ xe tiến lên, Laura vẫy bàn tay đeo găng trắng chào bạn gái:

- Chào chị Marysia! Em rất muốn được ở nhà như chị.

- Vâng, đúng thế, tiểu thư Lienkwicz thật là sung sướng, - bá tước Lendau nói nửa đùa, nửa nghiêm nghị.

Trong lúc trở về buồng, Marysia nghĩ đúng mình được đặc ân. Trong khi họ phải đi đến chốn xã giao chính thức bắt buộc ấy, mình được ở nhà cùng với những người thân. Vậy thì

tại sao lại có cảm giác kỳ lạ này mà lần đầu tiên mình nhận thấy? Có thể gọi là một luyến tiếc không?

Luyến tiếc vì không được ở trong số những người phụ nữ lịch sự tối nay đi trang điểm cho dinh cơ công tước? Không, tất nhiên cô không thêm muốn như thế.

Luyến tiếc vì không được là một bà quý tộc như bà nữ tu sĩ Franzisca? Tội nghiệp bà! Không, Marysia không mong đổi số phận của mình như bà ấy. Dưới chiếc mặt nạ tự hào quý tộc, dưới tấm áo lông chồn trắng và mũ miện xinh xắn rất hợp với người đàn bà, cô đoán thấy cả một thế giới đau khổ ngấm ngấm và nuôi tiếc xót xa.

"Vậy thì mi luyến tiếc gì hả Marysia Lienkwicz? Tại sao lại có cảm giác u buồn sâu sắc? Linh cảm điên rồ ấy có còn trở lại luôn nữa không, hỡi Marysia khôn ngoan?"

Tối hôm ấy, cô thiếu nữ vui đùa vào cầu nguyện mặc dù cô thấy có một cảm giác lạnh lẽo chưa từng có trong căn phòng lớn có đốt lò sưởi. Một luồng gió lạnh lùa vào mặt cô và làm ngọn đèn rung rinh.

"Luồng gió ấy từ đâu đến?" Marysia nghĩ bụng và đứng lên. "Lại từ hành lang chăng?"

Đúng thế! Cô quàng khăn vào cổ và mở cửa. Tấm giấy do lão Heintz dán đã rách. Bởi vì như bà Octavia nói, sửa chữa như thế chỉ là tạm thời, và Marysia đã từ lâu biết rằng thay một miếng kính vào chỗ ấy là món chi phí vô ích bởi vì "chỗ này có ai trông thấy".

Cô tiến lên mấy bước và nhìn ra ngoài hồ. Cô thốt lên một tiếng kêu kinh ngạc.

Nước hồ đã biến mất.

- Ta mơ ngủ rồi! - cô lẩm bẩm và giụi mắt.

Nhưng không, chẳng lầm lẫn gì cả! Trăng chiếu sáng thánh đường và xung quanh và khoảng sâu lòng hồ hiện lên rất rõ, trước lối vào thánh đường có một lỗ hổng há hốc như một vực thẳm.

Marysia đứng lặng im, cứng người vì kinh ngạc và sợ hãi, chờ trông thấy xuất hiện một hiện tượng bí ẩn nào đó.

Và kìa, nước lại lên, từ từ dâng lên cho đến mức bình thường. Trên ngưỡng cửa thánh đường xuất hiện một bóng người cao lớn và gầy. Marysia nhận ra ngay. Cô lẩm bẩm:

- Heintz! Chính lão Heintz!

Lão già vượt rất nhanh qua chiếc cầu đá nối thánh đường với bờ hồ, rồi tiến vào cửa căn nhà trước mặt.

Marysia run lấy bầy vì rét và xúc động, vội đi về buồng. Nhưng cô không tài nào ngủ được. Vụ nước hồ rút một cách bí mật, sự có mặt của Heintz trong thánh đường vào giờ đó, cô thấy đáng nghi một cách lạ lùng. Cô nhớ lại lão đầy tớ đã gây cho cô cảm giác rất khó chịu ngay từ lúc đầu. Cảm giác đó vẫn không xoá được mặc dù lão đầy tớ tỏ ra lễ độ với gia đình cô. Lão đến đó làm gì trong bí mật của đêm tối? Vậy là lão biết phương pháp thay nước hồ, mặc dù một hôm lão đã nói là chưa ai thử làm việc đó bao giờ. Nếu vậy tại sao lão lại giấu chủ? Vài ngày trước đây bá tước Lendau có vô tình nói rằng ông lấy làm tiếc những người trước ông đã không tò mò tìm hiểu sự cấu tạo của đáy hồ, và ông đã nói thêm:

- Nếu không cần phải chi tiêu tôi sẵn sàng làm!

Vậy là rõ ràng ông chưa biết cách làm nhanh và dễ dàng như Heintz vừa mới làm.

Dưới đáy hồ giấu gì? Marysia nghĩ, lo lắng. Tại sao lão ta lại lén lút như vậy?

Và thế là Marysia chợt nhớ đến chị hầu phòng trẻ tuổi bạn của Octavia trước kia đã bị bóp cổ chết trên bờ hồ. Cô rùng mình nghĩ: "Chỉ vì chị ta cũng muốn biết như mình!"

XII.

Cách Nunsthel một quãng ngắn có một cái ao, từ đầu mùa đông trở thành nơi trượt băng, và ở đó dân chúng Runsdorf và Nunsthel thường tụ tập để chơi. Bianca và Marysia đua tranh tài nghệ với bá tước Lendau và với Heinrich, anh chàng này bỗng trở nên hăng say môn thể thao mà từ trước tới nay anh không quan tâm.

Hôm sau buổi dạ hội tại dinh cơ đại công tước, Marysia, như đã thoả thuận với Laura, đi ra ao. Vì ít ngủ, cô vui lòng ở lại nhà nếu không làm cha cô lo lắng vì buổi sáng ông đã nhận thấy cặp mắt con gái thâm quầng.

Cô vừa xỏ chân vào giày trượt thì thấy xuất hiện bá tước Lendau cùng với Gultram và Helena. Ông Conrad Duntz và Heinrich tiến đến chào.

- Thưa bá tước, chị Bianca không đi à? - Laura từ trong miếu nhỏ xây cạnh ao đi ra hỏi.
- Thưa tiểu thư không, em gái tôi, sau buổi dạ hội đêm qua bị mệt nên ở nhà.

Bộ mặt đang vui vẻ của Heinrich bỗng nhiên tối sầm lại. Anh liền quay đi biểu diễn mấy vòng tròn với vẻ của một người phải hoàn thành một công việc nhọc nhằn chán ngắt. Marysia nói với bá tước đang ngồi xỏ giày:

- Laura kể lại rằng buổi dạ hội rất thành công.
- Hào nhoáng... nhưng vô cùng chán ngán! Trong khi nhảy với các bạn trẻ, ít nhiều phù phiếm và xa hoa, tôi nghĩ đến ông giáo và các con ông đang yên lành ngồi trước ngọn lửa đẹp, đọc sách, làm việc thuận hoà và vui vẻ biết bao... và tôi thèm muốn được như họ.

Trong giọng nói của ông có một âm điệu làm Marysia cảm động. Nhưng ông đã lầm, buổi dạ hội của ông, về tinh thần mà nói, sôi động hơn ông tưởng.

Bá tước giơ tay chỉ mặt ao trên đó có mấy bố con ông Duntz đang biểu diễn và nói:

- Hôm nay tiểu thư có vui lòng biểu diễn với tôi trên mặt hồ này không, nó bằng tất cả các sào nhảy đánh xi bóng loáng trên thế giới đấy!

Cô đưa tay và bá tước nắm lấy. Hai người cùng lao trên mặt băng. Cả hai đều mềm dẻo nhịp nhàng và thanh tao. Họ hình thành một cặp tuyệt diệu và Laura lúc lướt qua phải thốt lên:

- Được thấy hai người cùng nhau biểu diễn là một thú vui thật sự!

Marysia cảm thấy bàn tay Walther hơi run run, rồi thấy ông kìm động tác lại và hai người như tiến hành một cuộc dạo chơi trên băng.

- Có lẽ cô sẽ vui lòng nếu biết được điều tôi vừa quyết định? - Bá tước bỗng nhiên cất tiếng nói. Marysia ngược nhìn ông dò hỏi. Ông nói tiếp. - Tôi có ý định đi học ngành y tại trường đại học y khoa ở Vienne.

Marysia không nén được một tiếng reo mừng:

- Vậy là ông đã hiểu! Đã bao lần tôi cầu Chúa...

Cô không nói nữa, hai má đỏ ửng, bối rối vì đã vô tình tiết lộ bí mật của những lời cô cầu nguyện cho bá tước Lendau một ngày kia hiểu được nghĩa vụ của mình.

Một ánh vui mừng lóe lên trong cặp mắt Walther. Ông cất giọng nghiêm nghị và run run vì xúc động mạnh:

- Nếu một ngày kia tôi trở thành một người hữu ích và tiến thân cho phận sự thiêng liêng của mình, tôi sẽ không bao giờ quên được nhờ ai mà tôi đã thoát được khỏi vũng lầy mà phong tục tập quán của chúng tôi đã buộc tôi phải chịu.

Hai người im lặng trượt với nhau một lúc nữa. Marysia cảm thấy lòng mình phập phồng một niềm vui sâu sắc. Và cô cảm thấy mặt trời mùa đông bỗng trở nên ấm áp hơn, cảnh tượng khốc liệt của rừng núi gần như tươi cười.

- Thế còn bá tước phu nhân... còn bà cô ông, sẽ nói thế nào về quyết định của ông? - Cô ngược mắt hỏi ông.

Cô thấy trán ông nhăn lại:

- Cho đến lúc này, các bà còn chưa biết. Sẽ gay go đấy! Tội nghiệp mẹ tôi! Suốt đời mẹ chỉ để gìn giữ phong tục ấy thế mà chỉ loáng một cái tôi đã đập vỡ tan nát. Còn về bà cô tôi, bà sẽ từ bỏ tôi... Tuy nhiên, cần phải như thế... cần phải như thế! Tôi có thể hy sinh cho họ khuynh hướng khẩn thiết của tôi. Nhưng còn hơn thế nữa, tôi còn phải cứu vớt tất cả người nhà tôi thoát khỏi cảnh suy sụp, tôi phải rời bỏ tình trạng tù đọng để ngăn chặn biến cố đang đe dọa chúng tôi. Hôm qua mẹ tôi đã nói hết cả nguồn cung cấp rồi, lại cần phải bán đi một thứ gì, một trong những đồ đạc của tổ tiên tôi đã mua sắm, mà bà muốn giữ để chúng giám cho dòng họ quý tộc cổ xưa của chúng tôi. Cứ như vậy, từng cái một sẽ ra đi, những đồ tàn dư ấy. Rồi sau sẽ ra sao? Thì rồi người ta sẽ bán nốt Runsdorf và những người nhà Lendau sẽ đi ăn mày trên dọc đường!

Ông cười chua chát và cay đắng rồi nói tiếp:

-... Kết thúc đẹp đẽ của một dòng họ cổ xưa! Tôi muốn tránh cho các em tôi một số phận như vậy, cho chính mẹ tôi nữa, bà sẽ đau khổ nhiều hơn tất cả chúng tôi! Nhưng cuộc tấn công sẽ rất mãnh liệt...

Lúc đó hai người gặp ông Conrad Duntz, ông hỏi họ:

- Ông có trông thấy Heinrich đâu không?

- Có phải anh ấy ở chỗ kia, bên cạnh hàng rào?

Đúng anh chàng ấy rồi. Trở lên bờ, anh ta đứng tì khuỷu tay lên hàng rào, nơi mùa xuân người ta nhốt đàn cừu. Anh có vẻ mệt mỏi, mơ mộng, trán nhăn lại.

- Heinrich!

Anh chàng giật mình vì tiếng gọi thật to ấy.

- Thừa ba, con không nghe thấy tiếng ba đến!

Ông giám thủ nắm lấy cánh tay con trai, mắt ông long lanh một niềm xúc động đau đớn, nhìn xoáy vào mắt con trai:

- Heinrich! Kẻ điên rồ khốn khổ! Có bao giờ con nghĩ đến một việc như thế không? Vậy con không biết rằng điều gì đang chờ con nếu con dám...

- Có, con biết! - Heinrich buồn rầu nói. - Vì thế con đau khổ... vô hy vọng.

Ông Conrad Duntz nắm lấy hai bàn tay con trai ép chặt chúng vào tay ông:

- Heinrich, con! Đã đến thế rồi sao? Con cũng nhìn cao thế sao? Lẽ ra ba phải dè chừng... nhớ lại quá khứ. Cái điên rồ của người cha lại xuất hiện ở người con. Những người Lendau đối với chúng ta bao giờ cũng sâu thẳm! - Một ánh lửa tức giận lóe trong cặp mắt ông. Ông đặt một bàn tay nặng nề lên vai con trai và nói tiếp. - Cần phải quên đi con ạ!

Một tiếng thở dài thốt ra từ ngực người con trai.

- Ba biết cái giá ấy như thế nào! Ba con đã trải qua thử thách ấy... và con thấy có vì thế mà người ta chết đâu!

- Ba ạ, cô ta đang nghèo. Có thể một ngày kia...

- Không bao giờ, Heinrich, không bao giờ một người Lendau dù có phải đi ăn mày, cũng không chấp nhận một cuộc hôn nhân không đăng đối. Ba nhắc lại: cần phải quên đi. Mà cách cắt đứt những ảo tưởng ngoan cố ấy là lấy vợ!

Với một cử chỉ kháng nghị, người cha tiếp tục với giọng nói thân thiết và dịu dàng:

- Như vậy là rất hợp lý, đó là kinh nghiệm của ba. Phải, người ta còn có thể sung sướng, thấy không con, miễn là người ta có can đảm xua đuổi một kỷ niệm đau thương và vô dụng. Từ ngày có gia đình Lienkwicz đến, ba nghĩ là cô Marysia đã làm con thích... và về phần ba, ba sẵn sàng tuyên bố chấp thuận. Cô ấy xinh đẹp, tận tâm hết mức, thông minh cực kỳ... và cùng đẳng cấp với con.

Móng tay Heinrich bấm sâu vào gỗ hàng rào. Cuộc đấu tranh đang diễn ra trong tâm hồn ấy lộ rõ trên nét mặt bối rối. Nhưng người cha cũng đau khổ như người con mà ông đã chữa khỏi bằng sự xúc phạm. Ông nói tiếp:

- Càng sớm càng tốt con ạ! Cần phải khép kín ngay miệng vết thương lại, con yêu quý của ba ạ! Không nên chậm trễ với những luyến tiếc vô vọng. Con có thích tiểu thư Lienkwicz không?

- Con nói cũng như ba: cô ấy xinh đẹp lắm. Rất có thể nếu như con không biết nữ bá tước Bianca... Vâng, rất có thể... Tất nhiên con thích cô ấy hơn bất cứ cô nào khác.

- Có cần phải nói với ba cô ấy không?

Chàng trai cúi đầu, hai bàn tay run rẩy bấu chặt lấy hàng rào, khẽ trả lời:

- Vâng, ba nói có lý... cần phải can đảm nhìn vào sự thật, - giọng anh run lên và đau khổ. - Nếu như cô Marysia đồng ý, con sẽ là một người chồng tận tâm của cô. Con sẽ làm tất cả để mang lại hạnh phúc cho cô, và cuối cùng rất có thể bản thân con sẽ trở nên...

Hai bố con nhìn nhau một lúc với cùng một vẻ nhẩn nhục xót xa. Thế rồi đột nhiên Heinrich lao mình vào hai cánh tay bố. Ông ghì chặt con vào ngực, hôn lên trán con như thể Heinrich còn là một đứa trẻ.

Sau đó, không nói một câu, hai bố con đi về phía miếu.

Marysia và Walther đã trở lên bờ. Bá tước đã cởi bỏ giày trượt và sẵn sàng ra về. Đứng trước mặt Marysia, ông còn nói về quyết định của ông và nỗi buồn rầu nghĩ đến làm đau lòng người mẹ.

-... Tôi quay trở về Runsdorf nhưng tôi còn đợi ít nữa rồi mới nói, bởi vì lúc này bà đang ốm... Nếu như lời cầu nguyện của cô rất linh thiêng, tôi có dám xin cô cầu cho tôi một chút nữa không?

Niềm xúc động lại tô thêm sắc hồng trên má Marysia. Cô sốt sắng đáp:

- Tất nhiên, tôi rất sẵn sàng!

Lúc ông giám thủ quay lại nhìn thấy hai người, sắc mặt ông lộ vẻ đau lòng.

Ông lẩm bẩm:

- Sao, họ cũng vậy à!

Bá tước Walther quay lại nhìn ông với nụ cười thân ái:

- Thưa ông Duntz, tôi xin phép đi về và để hai em tôi lại cho tiểu thư Lienkwicz đưa về sau.

Hai người bắt tay nhau. Khi bá tước đã đi xa, ông Conrad Duntz chỉ đôi giày trượt băng Marysia cầm ở tay:

- Sau khi người bạn chơi cự phách về rồi, cháu thôi không trượt băng nữa à?

Marysia nhìn ông hơi ngạc nhiên vì giọng nói ông đượm vẻ châm biếm:

- Thưa bác, ông bá tước không thể nào khéo léo bằng Heinrich và bằng bác được. Cả ba người đều là bậc thầy trong môn này. Nhưng hôm nay cháu hơi mệt, bây giờ cháu đến đánh bạn với bà Lehman để xin một tách cà phê.

- Lát nữa bác sẽ đến gặp cháu. Ở đằng kia bác trông thấy một người gác rừng mà bác muốn nói chuyện.

Marysia tiến đến miếu thờ. Trong một căn buồng nhỏ bày biện gọn ghẽ, bà cố vấn Lehman đang ngồi, bà cô của ông Conrad Duntz. Hàng năm bà thường đến Nunsthal ở mấy tháng, mọi người đều rất vui lòng vì bà là một bà già tươi vui niềm nở, tận tình với cháu. Đối với Marysia, bà có một cảm tình nồng nhiệt và ngược lại, Marysia cũng vậy. Thấy Marysia đến bà bỏ đồ đan xuống và hỏi:

- Cháu đến nghỉ phải không? Ngồi xuống kia. Cháu muốn rượu hay cà phê?

- Xin bà tách cà phê và để cháu tự phục vụ.

- Được thôi, cháu cứ việc. Thế nào, bá tước Lendau chả thấy dùng gì?

- Ông ấy có việc phải trở về Runsdorf.

- Quả nhiên hôm nay không thấy ông ấy ở lại lâu. Cháu trượt băng giỏi lắm, cả hai! Thấy thân hình mềm mại và cân đối của cháu, bà lại nhớ đến nữ bá tước trẻ tuổi Franzisca khi bà lướt trên mặt hồ, ăn mặc toàn đồ trắng, màu mà bà thích. Người ta có thể nói một con thiên nga tuyệt diệu... Phải, một con thiên nga đẹp tuyệt vời, một thứ chim quý tộc... và rất kiêu kỳ! Phải chiêm ngưỡng bà từ xa...

- Và ông Conrad Duntz cầu hôn bà ấy?

Bà cố vấn hơi giật mình ngạc nhiên.

- Cháu cũng biết à?

- Cháu chỉ đoán thôi... Tội nghiệp ông Duntz.

- Phải, phải, tội nghiệp Duntz của tôi! Nó đã phải chịu khổ biết bao! Trẻ thế, tốt thế, nhiệt tình thế, nó đã mơ giấc mơ điên rồ ấy! Gia đình Lendau biết ơn nó bằng cách chấp nhận nó làm bạn. Nữ bá tước Franzisca, mặc dù tính tình kiêu kỳ, nhưng lại tỏ ra thân mật và giản dị đối với nó. Bá tước Otto thường đến đây trượt băng với vợ và em gái, và họ gặp Conrad ở đây. Thế rồi đôi bạn trẻ chơi âm nhạc, cả hai đều có tài năng xuất chúng. Tôi không thể không khỏi rung mình xúc cảm khi nói đến cách của hai người biểu diễn bản sonat của Beethoven. Tôi đến với Conrad như người mẹ, tôi đoán biết những gì diễn ra trong tâm hồn nó. Tôi bảo nó: "Cháu ạ, cháu như thế là điên rồi đấy! Hãy coi chừng, Franzisca quá cao đối với cháu." Nhưng tin tưởng vào tuổi trẻ đẹp, thông minh, Conrad trả lời tôi: "Gia đình Lendau đã phá sản một nửa rồi, cháu biết. Họ phải suy nghĩ lại chứ! Cháu xuất thân bình dân đã lâu đời, có nhiều quan hệ với giới quý tộc. Nếu cô ấy yêu cháu, cô ấy sẽ vượt qua kiểu hôn nhân không đăng đối bởi vì cô ấy rất thông minh, tâm hồn tuyệt diệu." Và một hôm, trong lúc đôi bạn trẻ đang cùng nhau trượt băng ở đây, Conrad tội nghiệp của tôi đã tỏ lời cầu hôn. Nó liền trông thấy bộ mặt đang tươi cười niềm nở, biến thành tái mét như xác chết, rần rần như pho tượng đá. Những lời nói cao ngạo, khinh khỉnh, xúc phạm trả lời nó. Những lời nói ấy như một ngọn giáo đâm thẳng vào trái tim trung thực, tế nhị hơn tất cả mọi cái khác. Tính kiêu ngạo mê mông của tâm hồn người thiếu nữ lộ ra trước cặp mắt người đàn ông chân thành ấy, người đàn ông bình thường ấy, đã dám ngược mắt nhìn một nữ bá tước Lendau. Bà ta buộc tội cháu tôi là tìm cách để được trả ơn. Thế là Conrad thẳng người lên, tỏ ra mình cũng có lòng tự hào của mình và nói những lời nghiêm khắc... Và nó bỏ đi. Từ đó hình như hai người không bao giờ gặp nhau nữa.

- Có đấy ạ, tối hôm qua.

- Tại dinh Đại công tước?

- Vâng, nhưng trước đó ở Runsdorf nữa!

Và Marysia kể lại câu chuyện tối qua. Bà cố vẫn chấp hai tay vào nhau.

- Chính vì thế mà hôm nay tôi thấy hai người ủ rũ thế... Người ta còn nói là bà ta bao giờ cũng đẹp. Conrad chẳng bao giờ còn nói với tôi, nhưng tôi tin chắc là kỷ niệm đau đớn vẫn còn. Tuy nhiên ngoài tôi ra không ai biết là nó đau khổ. Nó là người đàn ông can đảm nhất. Bởi vì lòng can đảm đương đầu với cuộc đấu tranh về thể xác, ngay cả với cái chết nữa, có nghĩa lý gì so với kẻ chịu đựng mà không sờn lòng những thử thách về tinh thần, những cào xé trong cõi lòng, những đớn đau khi tỉnh mộng? Ôi, Conrad của tôi cao thượng làm sao! Vậy là bà Franzisca Lendau ấy không hiểu gì về trái tim thanh tao của cháu nên mới dám phỉ báng cháu như vậy?... Tiểu thư Marysia, tôi cho là con người ấy không xứng đáng với

nó... vì không có tâm hồn...

- Có đấy ạ! Cũng có một tâm hồn tốt, cao cả, nhưng bị tính kiêu kỳ khuất phục. Cháu cho là nó cũng đau khổ, đau khổ suốt đời... - Im lặng một lúc rồi Marysia lại nói về trầm tư. - Cháu tưởng tượng là ông Conrad cũng đã được trả thù mà không biết, bởi cuộc đấu tranh với bản thân mà bà ấy phải chịu đựng.

Lúc đó ông giám thủ và Heinrich bước vào, sau đó là Laura và những đứa bé. Các cô thiếu nữ dùng cà phê và câu chuyện bắt đầu nhưng kém sôi nổi vì anh chàng Heinrich vui tính lại gần như câm lặng, và cha anh cố gắng xua tan mọi ưu tư.

Sau đó tất cả mọi người đều trở về Nunsthal. Còn Marysia từ giã gia đình Duntz trở về Rundsorf cùng với hai anh em nhà Lendau. Theo đề nghị của họ, cô tiến vào con đường đi qua biệt thự Hồng. Cảnh thung lũng phủ toàn tuyết trắng rất hấp dẫn đối với Helena. Còn đối với cậu thiếu niên Gultram, cảnh tượng nhà máy cửa hoàn chỉnh mới xây dựng ở đây làm cậu thích, bộ óc non trẻ ấy say mê khoa học.

Hai thiếu nữ đi trước Marysia. Cô tiến lên chậm chạp và trầm tư suy nghĩ, vừa buồn vừa vui. Bỗng nhiên vô tình quay đầu nhìn sang phía trái, cô trông thấy cách cô mấy bước một người đàn ông đứng tựa vào một thân cây, mặt quay về phía biệt thự Hồng mà ở chỗ này chỉ nhìn thấy bóng dáng của nó. Đó là người lạ mặt trước đây đã tấn công bá tước và làm bị thương bàn tay Marysia, Hans Muller con trai bà lão Louisa, như Conrad Duntz đã nghĩ. Sau khi được bác sĩ Berdeck chữa khỏi, bị truy tố trước toà. Tại đó hắn đã đơn giản khai là có một mối thù phải trả đối với một thành viên của gia đình Lendau, và không tìm được cơ hội tiến hành, hắn đã lao vào vị bá tước trẻ vì ông ta cùng với họ...

Đến đây, Hans ngoan cố không chịu cho biết lý do thù hận. Hắn nói thêm: "Tôi hối hận rồi. Đây là tội ác đầu tiên của tôi. Các người thấy đấy, tôi đói, tôi chết vì khổ sở, và từ ít lâu nay tôi thấy người ta mở lòng từ thiện đối với mẹ tôi. Ở Nunsthal, bá tước đã tỏ ra là người rất nhân đạo làm tôi thấy ân hận! Vâng, tôi ân hận việc tôi đã làm và nhận thấy xứng đáng bị trừng trị."

Lời thú nhận đó, thái độ hối lỗi của bị cáo cộng với can thiệp của bá tước Lendau và Conrad Duntz, có ảnh hưởng tốt với các vị quan toà. Hans ngạc nhiên thấy mình được trắng án.

Hắn cảm động nói với bá tước và ông giám thủ:

- Chính nhờ các ông tôi mới được thế này. Tôi sẽ không bao giờ quên ơn. Bây giờ tôi xin mạnh dạn đề nghị với các ông một việc: hãy giúp đỡ tôi trở thành một người lương thiện.

Lời đề nghị có tính xây dựng ấy lập tức được vui lòng chấp nhận. Trong những cuộc đến thăm con người nghèo khổ ấy, hai ông nhận thấy ở hắn có một tâm hồn lạc lõng, chán đời, nhưng căn bản vẫn là thực thà thẳng thắn. Dần dần, những khuyến khích, những chăm sóc tận tình, lòng trắc ẩn vô bờ đã làm cho trái tim cứng rắn ấy phải mềm mại, hối hận tăng thêm.

Khi Muller gặp lại Marysia, hấn tận tình xin thứ lỗi, cô gái phải cúi lòng rơi lệ.

Bây giờ hấn ở trong lều mẹ hấn và ông giám thủ đã giao cho hấn một công việc đủ để nuôi sống hai mẹ con. Người ta không thể nào tìm thấy trong khắp miền đó một người đàn ông ôn hoà hơn, chăm chỉ hơn và một người con trai hiếu thảo hơn. Bà lão Louisa đã mất sau khi Hans trở về được hai tháng, và đã được Marysia và anh em Laura chăm sóc tận tình. Không nhiều lời, Hans đã tỏ lòng biết ơn với tất cả mọi người.

- Thế nào, anh Hans Muller?

Trông thấy cô, nét mặt hấn bỗng thay đổi đột ngột. Về hấn học nhìn trừng trừng vào biệt thự không còn nữa. Hấn trả lời:

- Cảm ơn tiểu thư, rất tốt ạ!

- Anh đang chiêm ngưỡng biệt thự Hồng trong cảnh đẹp tuyệt phủ phải không?

Bộ mặt cứng rắn bỗng nhả lại, cặp mắt xanh tái nảy lửa. Hấn ngẹn ngào trả lời:

- Tôi chiêm ngưỡng à? Không, tôi nhớ lại... hồi mười lăm tuổi tôi đã hầu hạ ở đây như một thằng hầu. Quận chúa Olgoff vừa ở nước Áo về, bà thấy tôi dễ thương với những mớ tóc hung, khuôn mặt nhỏ nhắn, trắng trẻo như con gái. Bà già xấu xí ấy muốn là tất cả xung quanh mình đều phải đẹp, người và vật. Bà muốn mượn tôi vào làm việc. Bố mẹ tôi vội vã nhận lời, và tôi đến biệt thự. Người ta cấp cho tôi một chứng minh lộng lẩy, người ta dạy bảo tôi làm việc với những cú đánh ác liệt của bọn đầy tớ, chúng ghen tức tôi được sự ưu đãi của bà quận chúa, còn chúng bị bà trừng phạt không thương hại. Tính tôi thích độc lập và hơi kiêu hãnh. Tôi luyện tiếc khu rừng của tôi và ngày càng thù ghét người đàn bà hống hách đối xử với tôi như một thứ nô lệ. Một hôm bà đánh tôi đến bật máu bởi vì tôi đã vô ý đốt cháy một tờ giấy rơi trong phòng khách. Phải, quận chúa Luba chẳng nhân từ chút nào, những kẻ khác cũng thấy thế, - đến đây Hans nở một nụ cười chua chát. - Tôi trốn khỏi biệt thự. Bố mẹ giữ tôi ở nhà nhưng không dám phàn nàn gì vì bà quận chúa thế lực lắm. Còn tôi, tôi giữ trong lòng một mối hận thù không tên đối với cả bạn quý tộc giàu có. Tôi chỉ mong báo được thù nhưng không muốn gây tác hại cho bố mẹ, những người rất tốt nhưng nhút nhát. Thế là để dứt bỏ ý định đó, tôi chạy trốn. Người ta kết tội tôi là bất hiếu đối với bố mẹ. Nhưng chính vì bố mẹ mà tôi bỏ xứ sở. Cô thấy chưa, tôi không thể nhìn ngôi nhà kia mà trong đầu không nảy nở hận thù. Và nếu trong ngần ấy năm trường, tôi là thằng khốn nạn, một thằng ma cà bông, chính là lỗi ở "mụ", - hấn nói và giờ nắm đấm về phía biệt thự.

- Hans, cần phải biết tha lỗi, nếu anh muốn Chúa tha lỗi cho mình...

- Tha lỗi cho nó? Cho mụ đàn bà không có tâm hồn ấy đã thản nhiên nghe tôi kêu gào đau đớn mà còn nói: "Đánh mạnh nữa vào!". Không đời nào! Ôi, không đời nào! Phải trả thù, vâng. Và phải nói là tôi đã nắm được cách trả thù, tôi chỉ việc kể ra... nhưng vì có người cháu trai của mụ mà tôi chịu ơn, tôi không nói ra gì hết. Ôi, bất hạnh! - Hans gầm lên. - Nhưng

trước khi chết, mẹ tôi đã nói với tôi, lúc đó bà tỉnh táo lắm. Mẹ tôi nói... Đây này, thưa tiểu thư, tôi xin nhắc lại để tiểu thư biết, tiểu thư sẽ cho biết tôi có nên nói ra hay không, đối với ngài bá tước...

Và cúi xuống Marysia, hắn nói một hồi. Cô tái mặt, cổ nén một tiếng kêu khủng khiếp.

- Hans, không thể nói được đâu! - Marysia đáp ứng.

- Mẹ tôi đã trông thấy hết. Mẹ tôi biết cách khẽ lẩn vào những xó tối. Bà chú ý nhất là đến cái hồ. Nhiều khi những ngày có trăng, bà ở lại rất muộn trong hành lang, nằm trên mặt sàn. Chính vì thế mà bà đã mắc bệnh. Tôi có thể nói được điều gì đã xảy ra cho bá tước Eberhard, chị hầu phòng trẻ tuổi và nữ bá tước Paola đã chết như thế nào, của cải của người mất tích ra sao...

Marysia nắm lấy bàn tay sần sùi của Hans:

- Hãy hứa với tôi, hãy thề với tôi là không bao giờ tố cáo... Tôi van anh!

- Tôi sẽ vì tiểu thư mà thực hiện... và với "ông ấy" nữa. Nhưng xin cho cô biết là cũng gay đấy. Tôi đã từng có lúc vui sướng thật khi nghe mẹ tôi kể lại tất cả... Nhưng thôi, tôi đã hứa rồi, tôi không thể nào làm khác được.

Hắn nhắc mũ chào và bước đi.

Marysia hai chân run run, đi lại chỗ hai đứa bé đang đứng đợi xa hơn. Cả hai em đều thốt lên một tiếng kêu kinh ngạc và lo lắng:

- Tại sao mặt chị tái mét đi như thế kia?

- Chị lạnh quá đấy, - Marysia nói và rùng mình. - Ta đi nhanh lên, các em!

- Hay là chúng ta vào nhà bà quận chúa để chị sưởi cho ấm...

Marysia cố lắm mới giữ được một cử chỉ ghê sợ:

- Ồ, thôi, mất thì giờ vô ích. Cứ đi nhanh lên khắc ấm và chỉ mười phút nữa là đến Runsdorf.

Thực tế là phải mất nhiều thời gian hơn ba chị em mới về đến cổng. Mở cổng ra ba chị em suýt va vào bác sĩ Berdeck.

- A, tiểu thư Lienkwicz!

Ông già bé nhỏ đang có vẻ kích động lắm. Marysia lo lắng hỏi:

- Thưa bác sĩ, có ai ốm chẳng?

- Không... à nghĩa là có. Cần phải... - ông ngừng lại liếc mắt nhìn Gultram và H  lena. - Rồi t  i sẽ kể chuyện cho c   nghe. Đ   l   một vấn đề đ  o ng  ... đ  o ng   không thể tưởng tượng được. Ai lại đang đường đường l   một đ  ng quý tộc th  ng hạng, nguyên vẹn lại muốn đến ngồi ghế nh   trường, để rồi trở thành... một người như t  i, Berdeck, một kẻ bình d  n không hơn không kém!

Marysia hiểu ngay l   b   t  c Walther đ   cho   ng gi   biết    định của m  nh. C   cảm thấy trái tim c   đang thất bại bởi những phát hiện của Hans Muller, đột nhiên d  n ra cho một nỗi mừng vui. C   trả lời một cách vững chắc:

- Người mà   ng vừa n  i chỉ thực hiện nghĩa vụ của m  nh. V   t  i cho đ  y l   một tấm gương s  ng ng  i!

- Đi  n r  ! Người ta là một dòng họ riêng biệt, c   kh  ng thể ph   phán được. Nhưng t  i mong rằng   ng ta sẽ suy nghĩ lại v   sẽ c   nh  ng ý kiến trong s  ng hơn.

  ng bác sĩ chào và bỏ đi, rõ ràng l   b  c m  nh v  i c   thiếu n  r đ   c   nh  ng ph  n không mà   ng không thích.

Marysia tiếp tục bước đi với hai học tr  . M  i m   trong   c nh  ng ý nghĩ không vui lắm, c   lại nghĩ đến điều Hans vừa cho c   biết, c   đi theo hai anh em mà không nhận ra l   ch  ng đ   đi theo con đường dài nhất. V   vậy ba người tiến đến một chỗ đất l  m xuống giống như đ  y một cái ao cũ. Vào nh  ng ngày trời đẹp, trẻ con thường ra đ  y chơi, nơi thú vị nhất trong khu vườn, hơi xa l  u đài.

- Chị Marysia nom k  i! - Gultram n  i. - Tuyết tan hết cả rồi. Hôm qua chỗ này vẫn c  n như mọi nơi. Ai có thể gây ra được như thế này?

Qu   nhiên tất cả tuyết trong hàm đều đ   biến đ  u hết. C  n khắp nơi xung quanh vẫn c  n nguyên lớp tuyết trắng xo  . Mặt đất chỗ ấy trông hơi l  ng b  ng như phủ một lớp sương mỏng. Gultram nhận xét:

- Tr  ng như muối   y! Tại sao lại thế h   chị Marysia?

- Chị cũng chẳng hiểu tại sao em   . Có thể b   t  c Lendau mới giải thích được.

V   đến nh  , hai em từ biệt Marysia. C   vào phòng. Hai bố con   ng giáo đang cúi xuống mặt bàn như đang bận một việc g  i quan trọng lắm. Nghe tiếng mở cửa,   ng ng  ng đầu l  n vui v   n  i:

- Marysia, ba vừa mới phát hiện được một vấn đề thú vị lắm. V  i b  c quyền Thánh Thi này l  u ngày bị bong v   rơi ra tờ giấy này vào tay ba.

  ng đưa ra một tờ giấy đ   vàng kh  , hơi bị rách mà Alexy đang cầm.   ng n  i th  m:

- Con không đoán được gì à? Đưa cho chị con coi.

Marysia cầm lấy tờ giấy, được viết bằng một thứ tiếng Đức cổ, mực đã mờ nhưng cũng đủ để người ta thấy được mấy dòng chữ sau, Marysia đọc to:

- Ở đây trình bày bí mật của biện pháp do tôi, Ludwig Hertorg, theo chỉ thị của đức ngài Wolf Ludfell, để thay nước hồ và phát hiện được một động ngầm dưới đất.

Một đám mây bay qua trước mặt Marysia, hai bàn tay cô run run suýt để rơi tờ giấy.

Vậy là đúng như những lời Muller đã nói?

Và cô nhớ đến cảnh tượng đã xảy ra đêm hôm trước, nước hồ rút đi rồi lại đầy lên, lão Heintz từ trong miếu thờ đi ra. Vậy không còn nghi ngờ gì nữa. Tất cả hoạt động đều nhờ bộ máy do một kỹ sư xưa kia phát minh, và được trình bày trong tờ giấy này, bởi một hệ thống giấu dưới bàn thờ trong miếu, nước chảy vào một lòng hồ nhân tạo gần lâu đài, đúng là chỗ lõm mà Marysia và tụi trẻ con đã dừng lại lúc nãy. Cũng dưới bàn thờ ấy có một cầu thang bí mật dẫn đến một cái động thông với một cửa tối tăm, giếng sâu mà Marysia đã trông thấy há hốc cách vài mét trước cửa miếu.

"Nước này, do bản chất đặc biệt, không bao giờ đóng băng và có đặc tính giữ nguyên vẹn những xác chết chìm xuống đáy, tác giả của tài liệu viết thêm. Tôi đã làm thí nghiệm, theo chỉ thị của Wolf Ludfell, ném xuống đáy hồ xác một tiểu đồng. Sau một năm đến tìm thấy nó vẫn còn nguyên vẹn, không bị rửa nát".

- Thế nào, vấn đề này ảnh hưởng đến con gái ba nhiều lắm à? - Ông giáo hỏi vì nhìn thấy bộ mặt thất sắc của con gái. - Ba sẽ hiểu nếu con là bà nữ tu sĩ, vì mẹ bà nằm ở đây, hình như vậy. Từ ngày mai ba sẽ báo cho bá tước Lendau biết sự phát hiện kỳ lạ này.

Marysia rùng mình và bàn tay cô để mạnh lên cánh tay cha cô:

- Không, không, đừng nên thế ba ạ! Không bao giờ ông ấy nên biết chuyện này.

Cha và em trai cô nhìn cô vừa ngạc nhiên vừa lo lắng:

- Nhưng con làm sao thế? - Ông giáo nói. - Cha đem trả cho ông ta tờ giấy này là vấn đề rất tự nhiên vì là của ông ta...

- Là bởi vì ba chưa biết hậu quả sẽ ra sao từ một sự việc bề ngoài xem ra có vẻ đơn giản và rõ ràng này... Ba không biết là ba sẽ gây cho tất cả, trừ có ông ta, một tâm hồn trung thực và cao cả, nỗi đau đớn lớn nhất tưởng không bao giờ có thể giáng xuống họ.

- Nhưng tại sao? Tại sao?

Thế là cúi xuống cha và em trai, Marysia hơi hớn hển khẽ nói một lúc. Và nét mặt của hai cha con lần lượt hiện ra vẻ hãi hùng, niềm thương xót. Một xúc động mãnh liệt làm giọng nói của ông giáo run lên:

- Đúng, không bao giờ nên để ông ta biết đến! Tội nghiệp bá tước Lendau thân mến! Tiết lộ lạ lùng thật! Bí mật đó phải được giữ vững vĩnh viễn trong chúng ta.

- Vâng, vĩnh viễn! - Alexy trịnh trọng nói.

XIII.

Những thanh củi lớn rực cháy trong lò sưởi buồng riêng của nữ bá tước Iolanthe. Bà đang ngồi ngay cạnh đấy, phủ trong một áo khoác cổ lót hai lần lông thú, thế mà không làm tay chân bà ấm lên được, lúc này chúng đang giá lạnh. Còn lúc nãy thì nóng bỏng vì lên cơn sốt.

Thể chất bà trước kia khá khỏe, nhưng bị tàn phá bởi những lo lắng liên tục, những mệt mỏi về thể xác và tinh thần và bởi cuộc đấu tranh không ngừng chống lại sự phá sản, cuối cùng bị suy sụp vì đã quá cố gắng. Bác sĩ Berdeck giấu tất cả mọi người những lo lắng của mình, nhưng không thể giấu được sự sắc sảo của Walther. Bá tước cũng nhận thấy có nhiều triệu chứng lo ngại.

Ông cũng vừa bước vào căn buồng lớn bày biện một cách xa hoa cổ kính, một căn buồng rộng rãi và lạnh lẽo không làm thích mắt ai. Bà nữ tu sĩ ngồi trước mặt bà chị dâu đang đọc báo cho bà nghe. Bà ngừng lại để chìa một bàn tay ra cho cháu trai hôn:

- Walther, ngày hôm nay cô chưa trông thấy cháu. Bây giờ cháu cũng đã thân mật với nhà Duntz lắm rồi hả? Vì thấy họ mời cháu đến đấy ăn trưa luôn.

Trong giọng nói của bà có một vẻ bức tức lẫn châm biếm.

- Thừa cô, quả là có thân mật. Cháu còn có một số vấn đề cần hỏi ông giám thủ và ông ta thấy thì giờ đã muộn nên mời cháu ở lại chia sẻ bữa ăn với gia đình, cháu không thể chối từ vì sợ ông phạt ý. Và lại, cháu cũng rất thích được ở gần ông, vì ta không thể phủ nhận ông ấy là một người thật sự thương lưu.

Nữ bá tước Iolanthe đưa cặp mắt lo lắng nhìn em chồng. Bà này với bàn tay cau kính nắm lấy những chiếc kẹp và hắt lên hơi đột ngột thanh của đang cháy. Những tia lửa bắn ra rơi cả vào gấu váy bà.

- Kìa cô, hãy cẩn thận! - Walther kêu lên.

Bà mỉm một nụ cười hơi cay đắng đáp:

- Cháu đừng sợ, một phụ nữ nhà Lendau hiểu biết liều với bão tố và cháy nhà... Những người có tâm hồn như những người khác! - bà cầm tờ báo để dưới đầu gối lên rồi nói giọng bức tức. - Tôi đang đọc cho mẹ anh nghe vụ tái hôn của nữ bá tước Dolchen với nghệ sĩ, nhạc sĩ mà người ta nói đến nhiều ở Wolfgang Golmann... Một bà quý tộc lâu đời cũng gần như chúng ta! Tấm gương kỳ lạ! Hôm qua tôi còn được tin bá tước Holty đã cho xây dựng

trong lãnh địa của mình một nhà máy làm đồ sứ mà ông ta sẽ là chủ. Chúng ta sẽ đi đến đâu nếu dòng họ quý tộc của chúng ta, một dòng họ kỳ cựu nhất châu Âu rơi vào những yếu đuối như vậy?

Walther hơi run rẩy, nhưng im ngay. Ông chưa thổ lộ ý định của mình bởi vì mẹ ông mang bệnh không muốn ngồi dậy. Đồng thời cô ông cũng vừa phản đối mạnh mẽ.

- Phải, thấy những suy sụp như thế mà đau lòng, - bà bá tước Iolanthe phấn khích kêu lên. - Có thể chẳng bao lâu nữa chỉ còn một mình chị em chúng ta cương quyết giương cao lá cờ "phong tục cổ kính" và chúng ta sẽ không bao giờ chịu hạ nó xuống bằng bất cứ giá nào!

Walther ngồi tỳ mặt lên bàn tay, im lặng, mắt nhìn trừng trừng vào lò lửa đang cháy rùng rục. Có lẽ bà nữ tu sĩ lấy thế làm lạ, bởi vì trong cặp mắt bà bùng lên một ánh lo ngại. Bà cúi xuống cháu và hỏi:

- Nay cháu, tại sao không biểu lộ lòng căm phẫn cùng với mẹ cháu và cô? Tuy nhiên, là một Lendau chân chính, cháu sẵn sàng hy sinh tất cả cho vinh quang của nhà chúng ta...

Ông không ngoảnh mặt đi trước cặp mắt lơ lảo nhìn ông. Với giọng run run, ông đáp:

- Cháu sẽ vì nó mà hy sinh rất nhiều, nhưng sẽ không hy sinh danh dự con người, không hy sinh nghĩa vụ người chủ gia đình.

- Cháu nói thế là thế nào? - bà nữ tu sĩ kêu lên. - Một người Lendau chẳng bao giờ chịu hy sinh những thứ cháu nói!

Walther nhìn mẹ, trông thấy bộ mặt tái mét căng thẳng vì lo âu. Nhưng ông không thể lùi được. Bà nữ tu sĩ đã dẫn dắt ông vào mảnh đất nóng bỏng ấy rồi.

- Cháu lấy làm tiếc phải trái lời cô. Cô cho rằng tổ tiên chúng ta đã suốt đời ăn không ngồi rồi và đòi hỏi một cuộc hôn nhân giàu có để nâng tài sản mình lên khi nó sắp sụp đổ vì đã chi tiêu bừa bãi, cô cho như thế là tổ tiên chúng ta giữ gìn được danh dự à? Cô cho rằng là ngoan đạo những người thận trọng giữ trong lòng mình tính ích kỷ cố chấp, và những ý đồ bất công nhất đối với kẻ dưới? Ép buộc con gái mình là Walburge vào một cuộc hôn nhân bí ố, ông Carl Lendau có thanh cao và danh dự không? Vinh quang của một tên tuổi, của một dòng họ, những người trong gia đình chúng ta chỉ nghĩ đến đấy thôi à? Dù có phải hy sinh tất cả, kể cả lương tâm? Và cô muốn rằng cháu phải theo đuổi mục đích ấy ư? Muốn cháu phải sa lầy vào những phô trương ấy như một con người không có lòng tin, không có lý tưởng? Thưa cô, cháu xin thú thực là cháu không có khả năng làm như thế.

Hai bà nghe con, cháu mình nói, im lặng và tất nhiên là kinh ngạc. Nghe con trai nói xong, bà bá tước nhồm người lên, giơ tay chỉ vào mặt con:

- Mà điên hử, Walther? Mà muốn nói gì? Thế nghĩa là thế nào?

Walther đứng lên, tới trước mặt mẹ, cúi xuống cầm lấy bàn tay mẹ, xúc động nhìn bà và nói:

- Thừa mẹ, con muốn nâng nhà ta dậy, giúp đỡ các em trai, em gái con trở nên những người hữu ích, đem lại cho mẹ sự nghỉ ngơi, thoải mái mà mẹ thiếu thốn, và bản thân con sẽ tham gia vào những phòng nghiên cứu của người làm việc cho hạnh phúc của loài người. Con muốn hoàn thành nhiệm vụ đó trên thế giới này. Để đạt được mục đích đó, con sẽ đi theo phận sự thiêng liêng của con. Thừa mẹ, con sẽ đi Vienne để hoàn thành chương trình học tập ngành y của con, và con mong rằng một ngày kia con sẽ mang lại cho mẹ quyền được tự hào về con trai mẹ.

Đột nhiên bà giật mạnh bàn tay ra. Con tức nhuộm đỏ bộ mặt héo hon của bà, cặp môi tái nhợt run rẩy:

- Đó là chương trình của con đã định vừa trình bày với mẹ? - giọng bà thấp gần như nghẹn ngào. - Bá tước Lendau, thầy thuốc! Và theo như mẹ hiểu con đi vào con đường đó để kiếm tiền?

- Vâng, đó là một trong những lý do của con. Vì chúng ta đã hoàn toàn phá sản rồi. Nhiệm vụ ấy đối với mẹ phải được coi là lẽ tự nhiên. Mẹ có muốn rằng một ngày kia Runsdorf phải bán đi, các con mẹ không nhà, không bánh ăn, tên tuổi của chúng ta bị những kẻ xấu lợi dụng?

Bà bá tước co quắp hai bàn tay trên thành ghế bành:

- Mẹ sẽ tìm được cách tránh thảm họa này. Mẹ có thể nói với quận chúa Olgoff...

- Sao, thừa mẹ? Mẹ nghĩ rằng con trai mẹ, trẻ trung, khỏe mạnh, sẽ chấp nhận sự bố thí, sẽ đi ăn mày gia tài của quận chúa Olgoff? Bởi vì dù cô con có nhã ý liệt kê con vào danh sách những người thừa kế, chúng ta cũng không thể nhận của cải đó được, bởi vì đương nhiên chúng ta phải trở về với các cháu của chồng bà quận chúa.

- Vậy thì con có thể lấy vợ... Trong dòng họ quý tộc của chúng ta thiếu gì phụ nữ có của hồi môn lớn thích con nếu con...

Walther đỏ mặt, giơ tay tỏ ý phản đối:

- Vấn đề đó, không bao giờ! Chừng nào mà con chưa thể đảm bảo cho vợ con một tương lai vững chắc, con sẽ không lấy vợ, vì con tự khinh con nếu phải nhờ vợ. Vả lại, một trong những lý do đã thúc đẩy con có can đảm trình bày với mẹ như con vừa làm là thế này: Con muốn có cách để lấy được một cô gái nghèo, nếu con thích, và tặng cô, nếu không phải là sự giàu có, ít ra cũng một cuộc sống dễ chịu.

Từ nãy, bà nữ tu sĩ vẫn ngồi im lặng, hai bàn tay chắp để trên váy, đầu hơi nghiêng, bà nghe Walther trình bày với một thái độ không thể nào hiểu được. Nhưng đột nhiên, bà đứng lên.

Trong bộ mặt trắng, cặp má hồng nhiên có màu, cặp mắt long lanh vừa tức vừa nhạo báng:

- Một cô gái nghèo? Ta biết rồi! Phải chăng đó là cô Lienkwicz?

Walther không thể kìm được một cử chỉ ngạc nhiên và phật ý nữa, thấy mình đã bị lộ một bí mật chưa muốn tiết lộ.

- Tiểu thư Lienkwicz? - nữ bá tước Iolanthe nhắc lại. - Cô nói gì, Franzisca? Không thể thế được!

- Em cũng nghĩ như chị. Nhưng chị có nhận thấy con trai chị không phản kháng?

- Không, cháu xin thú nhận, - Walther nói một cách cương quyết. - Tiểu thư Lienkwicz, ngay từ khi mới gặp con đã thấy cô xuất hiện như một người phụ nữ lý tưởng, người vợ tận tâm, thông minh một cách quý phái, được trời phú cho những khả năng cao cả. Tóm lại có thể đứng vào hàng ngũ những người đạo đức nhất, những bá tước Lendau ưu việt nhất. Còn xa tên tuổi con làm vẻ vang cho cô ấy. Chính con phải lấy làm tự hào về cô. Không bao giờ cô chịu chấp nhận con là một người chồng vô tác dụng, một kẻ vô công rồi nghề, dù có mang lại cho cô vành hoa bá tước...

- Còn cô ta sẽ rất vui lòng thu nhận vành hoa ấy một khi cô ta sẽ được vàng son bởi những số tiền ketch xù mang lại do bác sĩ trứ danh, bá tước Lendau! - Bà nữ tu sĩ ngắt lời với một vẻ châm biếm cay nghiệt.

- Thừa cô, cháu không thể nào chịu được người ta chửi tiểu thư Lienkwicz! - Walther bực tức kêu lên. - Và lại cô cũng có điều kiện để nhận thấy là cháu không nói câu nào quá đáng. Còn về những đức tính của cô ấy...

Bà nữ tu sĩ nhún vai ngắt lời cháu:

- Dù cho cô ấy là con người tuyệt diệu nhất, đối với con mắt cô cũng chỉ là một người thường dân. Cháu hãy nghe đây, nếu một ngày kia cháu đưa tên tuổi thường dân ấy vào gia hệ chúng ta, chúng ta sẽ coi cháu như một kẻ đào ngũ mà không còn ai thềm nhắc đến tên tuổi nữa... Phải thế không chị Iolanthe?

- Phải, phải, - nữ bá tước kêu lên, mắt long lanh giận dữ. - Ôi, đáng nguyên rửa ngày mà ta có ý nghĩ với những kẻ lạ mặt đó đến! Nhưng ta đã không ngờ là con trai ta, tự hào và đúng đắn là thế lại nhìn xuống thấp hơn nó. Một người Lendau, một tấm gương cho tất cả... Thế mà mày lép vế một cách hèn hạ như vậy. Walther, mày không dám đấu tranh với con điên rồ ấy à?

- Có đấy ạ! Nhưng rồi con tự hỏi tại sao con lại hành động như thế? Tại sao con lại đẩy lui một hạnh phúc mà trời đã dành cho con? Thông minh, xinh đẹp, tâm hồn thanh tao, tiểu thư Lienkwicz có tất cả. Chỉ một chướng ngại giữa chúng con nhưng có thể vượt qua được và cần phải thế, bởi vì một hạnh phúc như vậy mà bỏ qua sẽ là điên rồ!

Bàn tay bà nữ tu sĩ từ mạnh lên vai Walther và nói một cách tàn nhẫn:

- Khôn ngoan hay không, cần phải biết hy sinh. Cháu hèn nhát hơn những người đã đi trước cháu sao? Cháu không có lòng kiên nghị của những người phụ nữ yếu đuối đã tự mình bóp nát trái tim mình và từ chối mọi thú vui trên trái đất để giữ gìn cho gia đình họ trọn vẹn quý tộc sao? Bị đau khổ, phải, nhưng sung sướng biết bao được tỏ ra xứng đáng với tổ tiên mình! Phần thưởng nào bằng giữ được nguyên vẹn tên tuổi thân thương ấy mà người ta đã phá hoại tất cả.

- Sao? Đây có phải là tiếng nói của một đạo giáo không? Người ta từ chối tất cả vì Chúa, vì nhiệm vụ, chứ không vì một tên tuổi, thừa cô. Cháu thấy đó là một thứ sùng bái mà cháu cho là Chúa sẽ nghiêm trị, có thể là khước từ cuộc sống này. Dòng họ Lendau đã có rất nhiều đau khổ, rất nhiều nỗi bất hạnh, có thể chẳng phải tìm nguyên nhân ở đâu khác. Ngày nay, chúng ta bị phá sản rồi, uy tín của chúng ta giảm sút, những đặc quyền cuối cùng của chúng ta đã hết rồi. Đã đến lúc chúng ta phải sửa chữa lại sai lầm đã qua, phải đứng thẳng lên trước cuộc sống hiện tại đang đe dọa nhấn chìm chúng ta, và dũng cảm đi vào một giai đoạn mới.

- Điên rồ, - nữ bá tước lẩm bẩm.

Lúc này cơn sốt đang thiêu đốt bà và làm mặt bà đỏ bừng. Bà nói tiếp:

- Không bao giờ con được mẹ chấp nhận cuộc hôn nhân ấy. Còn ý kiến kỳ cục của con về theo đuổi y học, mẹ muốn biết con lấy tiền đâu ra mà trả học phí? Trong nhà, chúng ta chỉ còn đủ chi tiêu những món thật cần thiết. Hay con muốn bán đi một vài thứ đồ đạc và đồ quý giá mà, để giữ gìn chúng, chúng ta phải trả giá với biết bao hy sinh!

- Thừa mẹ, mẹ hãy yên tâm, con sẽ không sờ mó gì đến thứ gì làm mẹ phải thiếu thốn hoặc luyến tiếc. Con đã tìm thấy trong thư viện những quyển sách cũ và quý mà ông giáo Lienkwicz đảm bảo là có thể bán được một món tiền lớn đủ để trả tiền học phí.

- A, vậy ra con đã trù tính tất cả? - nữ bá tước nói giọng bức mình. - Có lẽ con bé Lienkwicz đã nhận được nhẫn đính hôn?

Walther nghiêm nghị phản đối vẻ hơi buồn:

- Đúng là mẹ đã hiểu con trai mẹ rất ít nên mới nghĩ là con đã hành động như vậy! Con chưa hề nói một câu về vấn đề ấy với tiểu thư Lienkwicz, vì ý định của con bao giờ cũng là chỉ cho cô ấy biết khi nào con thấy có đủ khả năng để tặng cô một vị trí độc lập và đảm bảo. Vả lại, mẹ có thể tin tưởng là cô ấy sẽ không bao giờ nhận nhẫn đính hôn nếu không có sự thoả thuận của mẹ!

- Về vấn đề ấy, mẹ chẳng tin tưởng chút nào! - nữ bá tước kêu lên một cách châm biếm. - Mẹ thấy cô ấy là một thiếu nữ có vẻ khôn khéo lắm mới thành công được nhanh như vậy, nhất là đối với dòng họ. Nhưng dù sao, mẹ cũng sẽ đến yêu cầu cô ta đừng có mơ tưởng đến

việc bá tước Lendau mang vòng hoa công hầu và bằng bác sĩ đến tặng.

- Mẹ, con xin mẹ đừng có làm thế! Hãy nhớ là cô ấy đã cứu tính mạng con trai của mẹ...

- Đúng thế! - bà nói một cách âm thầm. - Vậy là mẹ phải giữ dưới mái nhà này một đứa mưu mẹo, một con bé lẳng lơ...

- Xin mẹ đừng nói thế. Cô ấy là một người trung thực nhất, cao thượng nhất so với mọi người. Cô con đây thường cho gọi cô ấy đến chơi, có thể nói để mẹ biết cô ấy không có tí gì xảo trá, lẳng lơ.

- Không, người ta không thể gán cho cô ấy những khuyết điểm như thế được, - bà nữ tu sĩ thành thực tuyên bố. - Chỉ mình Walther có lỗi là đã hèn nhát cúi đầu trước dục vọng và hy sinh nhiệm vụ chân chính và độc nhất của nó.

- Thừa cô, hai cô cháu ta không có cùng một quan điểm về dũng cảm và nhiệm vụ.

Bà nữ tu sĩ ưỡn thẳng người lên phản kháng:

- Với những người trong dòng họ chúng ta không thể có hai được! Bất kể thế nào, uy tín của dòng họ này không thể xa lạ với ý định của cháu làm việc để sinh sống. Cháu đã bình dân hoá rồi, cháu Walther!

Khó khăn lắm, bá tước mới tìm được một động tác tức tối:

- Cháu có thể đảm bảo với cô rằng ý định ấy hoàn toàn là của cháu, bởi vì từ lâu cháu đã bắn khoản về tiền đồ của cháu, và cháu mong muốn được độc lập về tinh thần và vật chất mà cháu thiếu hẳn trong vai trò đại chúa công phá sản của cháu. Thừa mẹ, xin mẹ hãy suy nghĩ kỹ, lương tâm mẹ sẽ chỉ cho mẹ biết nền tảng vững chắc của quyết định của con, và mẹ sẽ không hằn thù gì tiểu thư Lienkwicz nữa.

Thấy mẹ không trả lời và quay đi bộ mặt đang nóng bỏng vì sốt, Walther cúi xuống nắm lấy tay mẹ và nói tiếp:

- Lẽ ra con nên chọn một lúc khác thuận lợi hơn để trình bày với mẹ ý định của con. Mẹ nên dùng một chút thuốc an thần...

Bà rút tay ra và tức giận:

- Hãy miễn cho tôi những lời khuyên ấy dù là về con cái hay thuốc men. Yên tĩnh, đó là thứ tôi yêu cầu... trong đời tôi có bao giờ được đâu?

Bằng một hành động kín đáo, Walther chỉ cho bà nữ tu sĩ lọ thuốc để trên bàn. Bà ra hiệu bà đã hiểu. Thế là chàng bá tước trẻ tuổi đi ra, biết rằng mẹ mình chỉ có thể yên tĩnh được một chút khi không có mặt mình. Chàng đi dọc theo hành lang dẫn đến miếu thờ. Lòng chàng

đau thất khi ra khỏi một cuộc đấu tranh tư tưởng với những người thân yêu nhất của mình và cuộc đối thoại ấy còn báo cho chàng biết trước sẽ còn khó khăn biết bao, ngày mà chàng đề nghị Marysia Lienkwicz làm nữ bá tước Lendau.

Đến cổng miếu, Walther suýt vấp phải em gái ở trong hành lang đi ra. Cô nói giọng hơi mệt mỏi đã từ mấy ngày nay:

- A, anh Walther! Anh làm em sợ quá. Nơi này rất tối...

- Và ngày nay, những vị chúa công của Runsdorf không còn phương tiện thấp sáng đủ cho ngôi nhà nữa. Nhưng Bianca này, mấy ngày nay trông em có vẻ mệt mỏi lắm!

- Không, em không thấy thế...

- Có đấy... nếu mệt mỏi đó có một lý do tinh thần. Anh có thể nói được lý do đó lên không?

Trong chỗ mờ tối bá tước không trông thấy mặt em gái ửng đỏ.

- Anh thì có thể lắm, - Bianca thì thăm. - Vì anh là một quan sát viên khiếp đảm!

- Phải, và khả năng đó rất quý báu trong nghề nghiệp anh sắp tiến hành.

- Nghề nghiệp? - Bianca nhắc lại vẻ kinh ngạc.

- Anh sắp đi Vienne học ngành y.

Bianca thốt lên:

- Anh... anh có thể được không?

- Hoàn toàn chắc chắn em ạ!

- Nhưng không thể tin được! Thế còn mẹ, còn cô, các bà nói thế nào?

- Anh vừa nói với các bà, các bà phẫn uất lắm. Anh không hiểu các bà có bao giờ chịu chấp nhận không.

- Thế sao, anh?

- Anh cho là nhiệm vụ của anh cứ phải theo đuổi, mặc tất cả.

- Nhưng anh nghĩ sao? Có bao giờ người ta thấy một bá tước Lendau đi kiếm sống không? - Bianca kêu lên kinh hãi.

- Vậy thì người ta sẽ có thể ngắm nhìn hiện tượng ấy. Vả lại, ông bác của chúng ta,

Eberhard, đã nêu gương cho anh. Em có đến nỗi tràn ngập những thành kiến để phản đối anh không, Bianca?

Cô thiếu nữ có vẻ không chắc chắn:

- Em không biết... Cho đến nay, em cho là phải nên phá đổ hết, và anh, người chủ gia đình, anh vừa mới bị công kích kịch liệt! Em phải suy nghĩ thế nào bây giờ?

- Hãy suy nghĩ là trong cuộc sống nhiệm vụ của chúng ta không phải là kiêu hãnh ngăm nhìn quá khứ và tưởng tượng rằng mình mạnh hơn những người khác. Và em ạ, rất có thể chúng ta sẽ thay đổi và có một quan điểm khác tốt đẹp hơn, đúng đắn hơn. Ngày đó chúng ta sẽ thực hiện được giấc mơ của tâm hồn chúng ta.

Bianca nắm và bóp mạnh bàn tay anh cô:

- Walther, anh nói gì vậy? Anh cũng biết rõ là không thể được chứ?

- Không thể được? Cách đây mấy tháng, anh cũng đã nghĩ thế. Bây giờ ý kiến anh về vấn đề ấy đã thay đổi rồi. Hãy đi với anh, em Bianca thân yêu, chúng ta đi cầu nguyện để mẹ chúng ta tha lỗi cho người con trai đã làm mẹ phải đau khổ. Hãy đi cầu xin lòng can đảm để đấu tranh và chờ đợi chinh phục được hạnh phúc mà chúng ta đã thoáng trông thấy... nhưng còn khá xa!

XIV.

Cũng vào giờ đó, ông Conrad Duntz đến thăm ông giáo. Trong buồng chỉ có mình Marysia đang bận khâu vá. Ông giáo và Alexy đã tận dụng thời gian tuyệt diệu và êm dịu để đi dạo chơi trong vườn.

Marysia nói với ông giám thủ:

- Cháu nghĩ là ba cháu và em cháu cũng sắp về vì trời mát mẻ không được lâu vào giờ này. Thưa bác, xin mời bác ngồi. Tại sao Laura và Gisèle không cùng đi với bác?

- Lát nữa các em sẽ đến nhưng trước hết, bác muốn nói chuyện với ba cháu... và với cháu nữa, Marysia ạ.

- Với cháu? - Marysia ngạc nhiên nói.

- Nhất là với cháu. Tóm lại, bác muốn bàn với cháu một vấn đề mà bác biết là ba cháu sẽ bằng lòng ngay. Cháu có muốn làm con dâu bác, vợ của Heinrich không?

Marysia không thể nén được một tiếng kêu kinh ngạc. Cô ấp úng và gượng mỉm cười:

- Vì sao bác lại nghĩ đến đấy? Anh Heinrich có thể nhắm một mối tốt hơn thế này nhiều...

- Giàu hơn, cháu muốn nói thế chứ gì? Đó là một quan điểm mà họ nhà Duntz, nói chung, không màng đến. Dù thế nào Heinrich cũng không bao giờ nghĩ đến một kiểu hôn nhân cho mình.

Lúc ấy, Marysia lại nhớ anh chàng thanh niên Duntz trong phòng khách của bà nữ tu sĩ đứng cạnh Bianca. Cô ta rất nghèo, có thể còn nghèo hơn Marysia. Nhưng một trở ngại khác ngăn cản cuộc hôn nhân ấy.

- Thế nào cháu? - Conrad Duntz lo lắng hỏi vì thấy cô im lặng hơi xúc động.

- Cháu rất cảm ơn bác đã nghĩ đến cháu. Nhưng cháu chưa nghĩ đến hôn nhân.

Mặt ông giám thủ hơi nhăn lại:

- Cháu sợ sẽ không được hạnh phúc với con trai bác chăng? Có cần phải nói nó đánh giá cháu rất cao? Nó sẽ tận tâm tận tình với cháu.

- Thừa bác, xin hãy tin là cháu không nghi ngờ điều ấy. Nhưng cháu xin nhắc lại, cháu chưa nghĩ đến hôn nhân.

Một tia bức tức loé trong mắt ông Conrad Duntz:

- Bác không phủ nhận sự thành thực của cháu, nhưng hãy cho phép một chủ gia đình, do đã có kinh nghiệm bản thân, được có một lời khuyên cháu: cần phải cắt đứt ngay những giấc mơ không thể thực hiện được trước khi chúng sẽ gây cho chúng ta quá nhiều đau khổ.

Mặt Marysia đỏ bừng lên, nóng bỏng nhưng cặp mắt vẫn nhìn thẳng vào mặt đối thủ đang dò xét mình và ông Conrad Duntz đọc thấy trong đó ông đã đoán đúng.

Ông nắm hai bàn tay cô thiếu nữ và dịu dàng nói với thứ giọng xót xa của một người cha như ông đã dùng với con trai ông:

- Cháu ạ, cho phép bác được vạch ra một đau khổ mà cháu có thể can đảm nén sâu vào tận đáy lòng. Nhưng trong một số trường hợp cần phải nhìn thẳng vào tình hình và... ngay cả thay đổi luôn tình thế. Đó là biện pháp hiệu nghiệm nhất, cháu hãy tin bác.

- Và đó cũng là biện pháp mà bác đã khuyên nhủ con trai bác... để quên người con gái mà vì nguồn gốc cao đã chia rẽ hai người?

- A, vậy là cháu cũng đã đoán ra? Thế thì hay lắm vì chúng ta có thể hành động hoàn toàn thành khẩn. Phải, Heinrich đã điên rồ nhìn quá cao, và bác đã kiên quyết lái nó vào lý trí trong sáng bằng biện pháp một cuộc hôn nhân...

-... vì lý, - Marysia kết thúc với một nụ cười buồn bã. - Cháu không phủ nhận làm cách đó rất khôn khéo, nhưng xin bác hãy nhớ cho cháu còn quá trẻ đối với cuộc hôn nhân loại ấy.

- Cháu có lãng mạn quá không?

Cô gái lắc đầu phản đối:

- Cháu không tin là thế. Nhưng ở tuổi cháu, người ta do dự rất nhiều trước khi dấn thân vào con đường ấy hoàn toàn vì lý. Sau này, cháu không nói... khi mà chúng cháu có thể quan niệm một nỗi buồn thanh bình, không cay đắng, những giấc mộng, những sai lầm của chúng cháu thời quá khứ...

- Và đến khi đó, các cháu tràn đầy hối tiếc, cả hai cháu đều đau khổ! - Ông giám thủ kêu lên với một niềm tức giận. - Cháu ạ, thế mà bác cho là cháu khôn ngoan lắm. Cháu hy vọng một ngày kia, thái độ kiêu căng của bọn Lendau sẽ nao núng và bá tước Lendau sẽ hạ mình...

Cô giơ tay ngắt lời ông:

- Cháu chẳng hy vọng gì hết. Xin bác đừng tìm một lý do nào khác cho sự từ chối của cháu

mà cháu vừa trình bày với bác. Lời từ chối đó, cháu xin nhắc lại, có thể không phải là vĩnh viễn nhưng cần phải để qua một thời gian vài ba năm... Thưa bác, mong bác không giận cháu.

Ông đưa bàn tay lên trán, do đó để lộ vết sẹo xanh xám, kỷ niệm của ngày mà ông đã cứu nữ bá tước Lendau.

- Không đâu cháu ạ! Bản thân bác đã biết giá phải trả bằng một cuộc hôn nhân vì lý trí trong khi người ta mơ tưởng đến... Một vấn đề kỳ cục. Nhưng ít ra người ta cũng có thể sung sướng được nếu có can đảm hoàn thành nhiệm vụ của mình và không bao giờ nhìn lại đằng sau. Cuối cùng, ta mong cháu hãy suy nghĩ, - ông đứng lên và lại gần cửa sổ nói tiếp. - Bác đã trông thấy ông giáo và em trai cháu đang về kia rồi. Alexy có vẻ đã khá nhiều!

- Vâng, khá trông thấy. Ông bá tước tin rằng một ngày kia em cháu sẽ đi được. Còn bác sĩ Berdeck thì lại có vẻ bi quan hơn nhưng không dám nói ngược lại với người học trò quý tộc của mình.

- Ông già quý hoá ấy luôn luôn sùng bái bá tước Walther để mà phụng sự trí thông minh và tài năng của bá tước! - Conrad nói và khẽ nhún vai.

Marysia rời ghế và ra đứng trước cửa sổ rồi vui vẻ nói:

- Vâng, tất cả đều phụng sự cho ông ấy. Cuối cùng rồi ông bác sĩ cũng sẽ nhận ra sai lầm của mình và quyết định rời bỏ vết xe cũ, bổ sung thêm và củng cố nghề nghiệp của mình.

Vẻ mặt ông Conrad tỏ ra rất hài lòng:

- Vậy thì tốt lắm! Bác có cảm giác vừa bức tức vừa buồn rầu thấy con người ưu việt ấy sắp sửa làm hỏng cuộc sống của mình. Ông ta muốn bắt chước sáng kiến can đảm của ông bác Eberhard. Mong rằng ông ta sẽ không chịu chung một số phận. Nhưng mẹ ông và cô ông sẽ nói như thế nào?

- Các bà ấy còn chưa biết dự định của con cháu mình. Nhưng rồi sẽ phản đối kịch liệt.

- Phải, các bà ấy sẽ không bao giờ tha thứ việc làm ấy. Họ nhà Lendau, đàn bà còn kiêu ngạo hơn đàn ông nhiều. Về điểm ấy, các bà là những ác quỷ, - nói đến đây giọng ông đành lại. - Tuy nhiên, hồi các nữ bá tước Lendau, những người bình dân ấy mà các bà đã coi như thấp kém hơn các bà nhiều, lại có thể phát hiện cho các bà thấy một số sự việc mà các bà không thấy và nói lên hoàn toàn sự thật: "Gia đình các bà không xứng đáng thông gia với chúng tôi".

Marysia giật mình kêu lên giọng run run:

- Vậy bác cũng biết à?

- Phải. Thế cháu cũng biết ư?
- Hans Muller đã nói với cháu. Mẹ anh ta đã cho biết trước khi chết.
- Bà lão Luosia cũng đã cho bác biết, hoặc đã đoán ra được thì đúng hơn.
- Cách đây đã lâu chưa ạ?
- Khoảng một chục năm.

Vậy là ông đã nắm được cách làm nhục người phụ nữ kiêu ngạo đã khinh bỉ ông và hành hạ ông từ đó đến nay, tuy nhiên ông vẫn giữ im lặng. Nếu ông nói ra đã có thể làm khổ Franziska Lendau. Ông chưa chát nói tiếp:

- Cháu thấy đấy, thực tế là chúng ta sẽ làm vinh dự lớn lao cho nhà Lendau nếu chúng ta thâm nhập vào gia đình họ. Nhưng vốn tế nhị và bác ái, chúng ta không thể làm sáng tỏ vấn đề. Chúng ta phải để họ trong ảo tưởng là hơn hẳn chúng ta...

Ông ngừng lại bởi vì ông giáo và Alexy vừa về đến cửa buồng.

Trong lúc Conrad Duntz nâng bổng trong cánh tay khỏe mạnh của mình cậu thiếu niên để đặt cậu vào chiếc ghế bành dài, Marysia rời khỏi buồng và tiến đến miếu thờ bởi vì cô đang khao khát được suy nghĩ, được yên tĩnh và cầu nguyện. Đến chỗ quanh của một hành lang, cô gặp lão Heintz. Cô có một động tác như muốn lùi lại và khó khăn lắm mới nén nổi thốt lên một tiếng sợ hãi.

- Thừa cô, tôi làm cô sợ à? - Lão già nói giọng gắt gỏng trong đó Marysia tưởng như nắm được một âm điệu hài hước.
- Cũng hơi thôi. Ở chỗ này không được sáng lắm.

Cô vội vàng tiếp tục đi thầm muốn cách xa con người đã gây ra cho cô ngay từ hôm đầu một mối ác cảm mãnh liệt, bây giờ càng thấy đúng.

"Miễn là Hans giữ lời hứa!" Cô hãi hùng suy nghĩ, "nếu họ biết! Nếu họ biết!"

Một tháng sau thi hài nữ bá tước được mang vào hầm mộ gia đình các vị chúa công Runsdorf. Bà đã từ từ lịm dần, nhẫn nại với cái chết, như suốt đời bà đã phải chống nhau với một cuộc sống nghèo nàn.

Lúc sắp trút hơi thở cuối cùng, như bừng tỉnh bởi một luồng ánh sáng kỳ dị soi vào hư vinh, bà thì thào vào tai con trai:

- Walther, có lẽ con có lý. Hãy hành động theo lương tâm con...

Và câu nói đó, lời thoả thuận cuối cùng đó là một nguồn cổ vũ đối với vị chúa công trẻ tuổi của Runsdorf. Ông đau đớn sâu sắc về sự mất mát người mẹ yêu thương ấy. Nhưng những nỗi lo lắng khác lại chờ đợi ông. Ông phải làm bảng tổng kết về tình hình tiền bạc với sự giúp đỡ quý báu của ông Conrad Duntz trong dịp này. Runsdorf đã bị đem cầm cố rất nhiều, tài sản của các vị bá tước Lendau bị rút lại chỉ còn khoảng vài trăm Florins. Nhưng không mắc món nợ nào. Nữ bá tước Iolammthe đã tiến hành biện pháp kỳ diệu ấy để nuôi dạy các con và gìn giữ được bề ngoài không nợ một ai.

Bá tước Walther nói với ông giám thủ:

- Bây giờ phải làm sao cho các ông chủ có quyền lợi cầm cố ở đây được yên trí chờ đợi. Tôi chỉ có thể chuộc lại dần dần khi mà nghề nghiệp của tôi được ổn định. Từ nay đến lúc ấy, ai biết đâu sẽ phải bán Runsdorf.

Ông giám thủ ngồi trước mặt vị bá tước trẻ, trầm ngâm quan sát bộ mặt lo lắng của Walther rồi trả lời:

- Tôi có thể hiến ông một kế kết hợp. Tôi sẽ mua lại tất cả những của cải đã cầm cố và như vậy tôi sẽ trở thành người chủ nợ của ông. Ngược lại, tôi yêu cầu được phép khai thác, theo dự kiến của tôi, một phần nhỏ đất đai có thể khai thác được, và thêm nữa phần đất đai rộng lớn hiện nay còn bỏ hoang ở đầu khu rừng. Ông có biết không, hồi mùa thu năm ngoái, khi tôi đi qua đây với một người bạn, một nhà trồng nho có tài, ông ta đã kêu lên như sau: "Trời ơi! Một khu đất trồng nho tốt như thế này mà bỏ hoang thì thật phí quá! Khác gì bỏ lỡ một gia sản!" Từ ngày đó, tôi ngẫm nghĩ đến ý kiến ấy trong cương vị một người có quyền và muốn tiến hành thí nghiệm. Heinrich, con trai tôi, vốn ham mê công việc sẽ chăm lo việc đó. Cả Laura nữa, và tôi tin là tiểu thư Lienkwicz cũng muốn có ở đây một mục tiêu để thực hành trí thông minh và khả năng lao động của mình. Công việc lao động và chỉ đạo của cô tất nhiên có quyền được hưởng phần lợi tức, và nếu thu hoạch được nhiều, sẽ là một món hồi môn cho cô và một cuộc sống dễ chịu cho mọi người.

Một bóng rợp lướt qua nhanh trên bộ mặt Walther. Sau một lúc suy nghĩ ngắn, ông nói:

- Ý kiến tuyệt quá! Xin ông cứ việc sử dụng khu đất ấy và xin tùy thích. Xin ông Duntz và cảm ơn. Tôi biết ông là một người bạn tốt.

Hai người nồng nhiệt bắt tay nhau.

- Vâng, một người chân chính và đề nghị được ông coi như vậy là được tâm sự với nhau tất cả những gì xảy ra dù tốt hay xấu.

- Tôi xin hứa. Hơn bao giờ hết, tôi cần đến mối tình hữu nghị ấy. Mẹ tôi đã mất và cô tôi lại tỏ ra lạnh nhạt.

Quả nhiên, bà nữ tu sĩ lại một lần nữa tỏ ra không bằng lòng và đe dọa cắt đứt trước quyết định cương quyết của cháu bà trước khi đi Vienne tiếp tục học nốt sau khi giải quyết xong

công việc ở nhà. Nhưng Walther đã làm bà phải câm miệng bằng câu nói sau:

- Thừa cô, vậy là cô muốn cháu đem bán Runsdorf đi phải không? Sau đó chúng cháu sẽ sống ra sao? Cháu không dám kết tội bố cháu và các cụ tổ tiên, nhưng cuối cùng ngày nay cháu phải chịu một hoàn cảnh do các cụ gây ra. Xin cô hãy thẳng thắn cho cháu một biện pháp trung thực ra khỏi cảnh này.

Bà ta im lặng, bởi vì biện pháp duy nhất có thể là một cuộc hôn nhân giàu có, và bà đã nhớ lại sự phản đối mãnh liệt của cháu trai bà về vấn đề đó.

Nhưng niềm kiêu ngạo của bà bị tổn thương nặng nề vì ý nghĩ bá tước Lendau sẽ phải đi làm để kiếm tiền. Và lại bà còn bị quận chúa Olgoff kích thích, bà này rất phẫn nộ về việc chặt bà. Lập tức, chặt bà được gọi đến biệt thự Hồng để chịu đựng một cảnh khắt nghiệt, tái người vì phẫn nộ và vì cặp mắt long lanh đầy kiêu ngạo. Walther nói với em gái:

- Bianca ạ, anh sẽ không bao giờ đặt chân về đây. Bà ấy đã tưởng là một bá tước Lendau sẽ vui lòng nhận của bố thí mà bà sẽ cho, và thấy anh từ chối đã mắng cho anh một trận như té nước vào mặt và kết tội anh là làm nhục dòng họ. Vậy thì, bà sẽ có thể yên tâm vì tên Lendau mà bà đã phải xấu hổ, sẽ không xuất hiện trước mặt bà nữa.

Ít lâu sau, bà nữ tu sĩ rời khỏi Runsdorf để trở về tu viện của bà. Bà muốn đem theo cả Bianca nhưng cô thiếu nữ đã được anh ruột để cho tự do, lưỡng lự một thời gian. Một bên là cuộc đời thanh nhàn, không còn những vui thú gia đình cũng như của những khuynh hướng tôn giáo chân chính. Bên kia là Runsdorf, một cuộc sống lao động hợp tác với Marysia để khai thác nông nghiệp trồng nho của Conrad Duntz, với đảm bảo nhiệm vụ hoàn thành và hy vọng một tương lai hạnh phúc.

Vậy là những thành kiến của dòng họ đã bị đánh bại. Khi bá tước Lendau từ già Runsdorf, ông để lại Bianca cùng với Valeria và Helena cho Marysia tình nguyện tiếp tục dạy dỗ. Walther mang theo cậu em trai út mà ông sẽ xin cho vào trường trung học Vienne. Tại đó cậu có thể thỏa mãn được ý thích của cậu là khoa học.

Một buổi sáng tháng chín, hai anh em lên cỗ xe do lão Heintz cầm cương. Lão cứng nhắc hơn bao giờ hết, mặc dù lòng chiêm ngưỡng mù quáng tất cả những gì mang tên họ Lendau, lão không thể giấu nổi sự phản đối quyết định của ông chủ trẻ. Nhưng mặc dù quận chúa Olgoff đã cho lão chỗ ở trong biệt thự, lão vẫn cứ ở Runsdorf. Lão già này có vẻ say mê quyến luyến ngôi nhà cổ, ngay cả những loại rêu bám vào chân tường.

Tất cả đều đã tụ tập trong sân. Bianca và các em gái, gia đình Lienkwicz, gia đình Duntz, bác sĩ Berdeck... tất cả đều xúc động trước sự ra đi của người học trò xuất sắc.

Bác sĩ vừa bắt tay vừa thở dài nói:

- Nếu như ông đã quyết định rồi, tôi xin nói trước, ông sẽ trở nên một bác sĩ lừng danh.

- Và ông sẽ chữa khỏi cho em nhé, - Alexy kêu lên, cậu ngồi trong chiếc xe đã được Heinrich đẩy ra ngoài sân.

- Tôi sẽ xin cố hết sức mình, Alexy thân mến.

Walther ngả mũ chào tất cả mọi người lần cuối cùng. Lúc cỗ xe đang xa dần, ông quay lại và nhìn Marysia. Cô thiếu nữ tái xanh hơn và rõ ràng là xúc động, đang đứng tựa lưng vào thành đá bậc thềm lớn. Bóng dáng thanh tao của nàng, mặc bộ đồ đỏ thẫm, nổi bật trong ánh sáng mùa thu đang tràn ngập lâu đài cổ Runsdorf.

Walther hơi run run nghĩ thầm: "Đến khi ta hỏi nàng làm vợ, không biết lúc đó nàng có còn tự do không?"

XV.

Một luồng gió nóng thổi qua các cành lá và khẽ nâng tóc Marysia. Cô thiếu nữ đã bỏ mũ ra vì không cần thiết dưới những bóng cây rậm rạp và buộc nó vào chiếc quai giỏ xách ở cánh tay. Người ta nhận thấy trong giỏ những chùm nho màu xanh ngọc bích tuyệt diệu.

Mấy năm gần đây, ngành khai thác nho đã đạt được mức mong đợi của ông giám thủ. Rượu nho của ông đã chiếm một trong những hàng đầu và, ngay cả trong thung lũng này, cây nho đã thay thế nhiều thứ hoa màu khác. Nhưng cho dù đất đai có thuận lợi hơn, cũng không bằng được phần đất của Runsdorf, trước kia bỏ hoang, nay từ đó sản xuất ra một thứ rượu màu vàng lóng lánh, thơm ngon theo cách nói của những tay bợm nhậu, và mỗi năm mang lại một số tiền lớn cho ông Conrad Duntz và cho các hội viên tức Marysia và Bianca, nay lại có thêm Alexy.

Cậu thiếu niên Alexy bây giờ đã đi được mỗi ngày một khá hơn và đó là tác phẩm của bá tước Lendau.

Walther đã thực hiện được tất cả những lời tiên đoán của ông bác sĩ Berdeck, và tất cả những ước vọng của các bạn hữu. Ở trường học, trong các bệnh viện ở Vienne, Luân Đôn và Paris, những nơi mà ông đã thực tập, tất cả đều đánh giá ông có một tài năng ngoại hạng. Và danh tiếng ông trở nên lừng lẫy. Ông phát hiện cho thế giới khoa học một phương pháp do ông phát minh đem lại cho ngành Y một con đường mới.

Được một gia đình hoàng thân mời đến để thực hiện phương pháp ấy, ông đã chữa khỏi được hoàn toàn một trường hợp đã tuyệt vọng. Ngài đại công tước bày tỏ với ông bác sĩ trẻ lòng biết ơn vô hạn. Tiếp theo vụ chữa khỏi bệnh ấy, bá tước Lendau được mời đến các nhà công hầu, các nhân vật vĩ đại có tiếng tăm. Từ bây giờ, ông có phong độ trong các giới quý tộc châu Âu, được mời đến giải quyết những trường hợp phức tạp, ông bác sĩ mới có một trong những danh hiệu lớn nhất nước Áo.

Nhưng Walther không để mình say sưa trong thành công và biết rõ cách phân biệt thói phù hoa chuộng mốt thường xảy ra dưới đáy những lời kêu gọi ấy. Trong những trường hợp ấy ông không tha. Ông bắt phải trả tiền rất đàng hoàng. Những trường hợp ông nhận ra thực tế là cần sự chăm sóc của ông, ông đòi hỏi giá rất phải chăng, vì ông rất ghê sợ những cách thức đầu cơ trên sức khỏe của loài người để thu những món lợi lớn. Thực tế có xảy ra một số trường hợp bệnh nhân vì biết ơn, tự động trả gấp đôi gấp ba số tiền phí tổn yêu cầu.

Mặc dù cách làm việc vô tư ấy, mặc dù có những lần chữa bệnh cho người nghèo không lấy tiền, bác sĩ Lendau đang trên con đường làm giàu. Danh tiếng thu được, đó là một vinh dự cho ông trong những giới quý tộc. Ngay buổi sáng nay Marysia đọc được bài báo:

"Hôm kia ngài đại công tước Hesse tổ chức một dạ hội trong những phòng khách mới khôi phục tại lâu đài của ông. Nhân dịp đi qua thành phố, nhận được lời mời, bá tước Lendau đã xuất hiện. Sự có mặt của ông đã gây nên một chấn động. Trong các vị khách, chúng ta hãy kể tên: Nam tước Holberg và con gái, nữ nam tước Steffau".

Marysia trầm ngâm suy nghĩ một lúc lâu, mắt dán vào những dòng chữ ấy. Cô nghĩ tới một ngày nào đó bá tước Walther sẽ chọn vợ. Những phụ nữ xinh đẹp nhất, có của hồi môn và cao quý nhất châu Âu sẽ ao ước được làm vợ chàng. Cả cô Wilhelmine xinh đẹp, goá chồng đã từ hai năm nay cũng sẽ xếp hàng. Ngày nay cô có may mắn hơn thu hút được sự chú ý mà trước nay chưa có về gì chú ý đến cô?

Có một lần, về nghỉ hè ở Runsdorf, ông chỉ ám chỉ đến một cuộc hôn nhân cho chính bản thân ông. Các bạn bè vẫn thấy ông như xưa, giản dị, đáng mến, tận tâm. Thắng lợi không làm cho ông thay đổi và vẫn thấy ông rõ ràng sung sướng trong Runsdorf cổ kính của ông, gần các em ông, như ông nói, còn sung sướng hơn rất nhiều ở những nơi vinh quang mà người ta ban cho ông ở nơi khác.

Tuy nhiên, dù khó tính thế nào, nhất định một ngày kia ông sẽ lấy vợ. Bây giờ ông có thể lựa chọn tùy theo sự lựa chọn của ông, tùy theo trái tim ông. Một nữ bá tước trẻ tuổi và đẹp sẽ về ở Runsdorf và ông bá tước Walther thượng lưu và can đảm, sẽ rất sung sướng như ông rất xứng đáng được hưởng.

Marysia suy nghĩ tiếp, trái tim thắt lại trong đau thương "Đó là điều ta hằng cầu Chúa bởi vì ta thấy hình như một cách tự nguyện, không bao giờ ta để cho tâm trí ta lạc đường vào những giấc mơ không thể - cũng không thể như trước kia".

Không còn có vấn đề dự kiến hôn nhân như trước kia ông giám thủ đưa ra. Cuộc hợp tác khai thác nho tạo ra mối quan hệ ngày càng thắt thiết giữa lâu đài với Nunsthal, còn như bây giờ ông Conrad Duntz thấy mà không lo ngại vấn đề sự nhích lại gần nhau giữa Bianca và Heinrich. Có lẽ ông nghĩ rằng bản thân bá tước Lendau cũng đã thoát ly khỏi những phong tục hủ bại, sẽ dễ dàng chấp nhận cuộc hợp nhất của em gái ông với dòng dõi một gia đình bình dân cổ, đã từng nhiều lần thông gia với giới quý tộc trong nhiều thế kỷ.

Hôm nay đọc bản tin ấy của tờ báo đã làm trỗi dậy trong lòng Marysia nỗi đau khổ mà đã nhiều lần cô cương quyết dẹp đi. Cô cảm thấy hai thái dương hơi thắt lại, đôi chân mỏi mệt. Cô dừng lại để nghỉ một lát bên cạnh hầm đá, nơi mùa thu cô thường đến để hái hoa.

Tại đây xuýt đã xảy ra một tội ác ghê tởm. Hàng năm cứ đến ngày ấy, Bianca lại hái một bó hoa trong rừng để tặng Marysia kèm theo là một tờ danh thiếp của bá tước Lendau. Trong đó, bá tước phác mấy dòng tượng trưng cho lòng biết ơn của mình.

Khi ông gặp Marysia, ông vẫn biểu lộ tình thân như trước kia. Nếu có điều kiện, ông không quên thầm nhắc nhủ là cô đã có một công lao rất lớn đối với ông, bởi lòng trung thành, bởi ý khinh bỉ thầm lặng mà ông cảm thấy có ở cô. Và lại bất cứ việc gì ông cũng tỏ ra đúng và tốt.

Năm ngoái, bà Octavia, sau khi bà quận chúa chết, được rảnh rang công việc, đã chết già và kiệt lực. Walther trở về từ Paris, nơi mọi đồng nghiệp đang vây quanh ông đầy vinh quang, để chăm sóc bà già kiệt lực vì gia đình ông cho đến lúc bà thở hơi cuối cùng. Bà già đã có hạnh phúc được chết trong tay "chúa công nhỏ bé của bà" như bà thường gọi vị tiểu chủ mà bà đã trông thấy ra đời.

"Phải, ông ấy tốt và tế nhị như tất cả mọi người," Marysia nghĩ bụng và đang ngồi trên một tảng đá phủ rêu và dưới bóng một cây phi lung linh. "Ông ấy sẽ làm việc tốt như ông mơ tưởng. Ông ấy sẽ hoàn thành nhiệm vụ trên thế gian này. Bây giờ hẳn là ông đang sung sướng lắm..."

- Hẳn là tiểu thư Marysia chọn được một đề tài vẽ rất đẹp trên tảng đá này?

Nghe thấy giọng nói đó, Marysia giật nảy mình, giọng nói của bá tước Lendau mà âm điệu đã gọn hơn khi chàng nói không phải với người thường.

Quả là chàng đang đứng chỗ kia, ở đầu một con đường. Vóc dáng cao lớn của chàng vẫn cứ mảnh, nổi bật trên nền lá cây cùng với những nét thanh tao của bộ mặt. Người thanh niên xưa kia lúc rời khỏi Runsdorf mới hai mươi sáu tuổi để đi Vienne, bây giờ đã là một người lớn chừng chạc và là một nhân vật không tầm thường nữa. Sau khi đã nhìn thấy chàng, người ta không thể quên được diện mạo ấy, với cặp mắt nâu đẹp trong đó phản ánh một vẻ thông minh hiểm có, một tâm hồn cao thượng, cặp mắt đó mà vẻ sâu sắc đã làm cho bác sĩ Lendau trở nên gần như thần thoại, một quan sát viên tâm lý của người bệnh.

- Tôi làm tiểu thư sung sướng lắm phải không? - Walther nói và tiến lên, mũ cầm tay.

Marysia mỉm cười đưa bàn tay ra:

- Tôi không ngờ lại thấy ông xuất hiện ở đây. Ông muốn cho chúng em một bất ngờ chăng?

- Đúng thế. Phải đợi hai tháng nữa thì sốt ruột quá. Tôi tự cấp cho mình một cuộc nghỉ phép.

Trông chàng vui vẻ quá. Một nụ cười sung sướng làm rạng rỡ bộ mặt. Và Marysia chợt nghĩ là chàng về để báo tin cho các em và các bạn bè lễ đính hôn của chàng.

Một đám mây lướt qua cặp mắt cô gái, hai bàn tay cô hơi run run. Nhưng cô nói, vẻ rất bình tĩnh:

- Các em gái ông sẽ rất sung sướng. Sáng nay Bianca thắc mắc từ tám ngày nay chưa nhận được tin tức về ông.

- Tôi đã được mời đến dự khá nhiều hội nghị, thứ thì khoa học, thứ thì xã giao, những lao công gần như bắt buộc làm tôi còn rất ít thời giờ tự do. Hôm kia tôi lại phải đến nhà đại công tước Hesse.

- Vàng tôi có đọc thấy trong báo.

- Ở đó, tôi có gặp những người quen cũ như gia đình nam tước Holberg, rất chán vì xưa nay tôi vốn "ăngti" họ. Nam tước tiểu thư bây giờ là bà goá. Chồng bà là một công tử quý tộc của đại công tước và vẫn điệu bộ lắm. Thế là khốn thay, tôi lại gặp họ trên tàu về Dufelden! Tôi đã lệnh cho Runsdorf là nếu họ đến thì tìm cách từ chối họ một cách lịch sự. Ở đây, ít ra tôi cũng được khuất mắt những con người khó chịu! Thế mà họ đã báo trước cho tôi là sẽ gặp họ trong lều săn, nơi đại công tước Otto có thể ăn trưa ở đó.

- Vàng, hôm nay đại công tước đi săn ở đấy. Và để đề phòng ngài sẽ dừng chân ở Nunsthal, tôi mang đến đây những chùm nho đẹp nhất, bởi vì ngài rất thích ăn nho của Runsdorf!

Vừa nói, Marysia vừa mở nắp giỏ ra.

- A, nếu đây là những chùm nho được gửi đến vị công hầu, tôi rất muốn được nếm thử vài quả, - Walther vừa nói vừa cười.

- Xin mời cả một chùm nguyên nếu ông muốn, - Marysia chìa giỏ ra. - Còn khá đủ cho ngài đại công tước.

Walther làm một cử chỉ từ chối:

- Tôi sẽ tự trách mình đã làm hỏng một sự sắp xếp đẹp đẽ như thế này. Có bao giờ tôi dám ngờ rằng Runsdorf cố lỗi của tôi lại có khả năng sản xuất ra được những thứ này?

- Nó cũng đã thay đổi, như vị chúa công của nó, và trở nên lừng danh, cũng như ông chủ nó, - Marysia vừa cười vừa nói. - Thưa ngài bác sĩ Lendau, người ta chỉ nói đến ông. Ông không thể tưởng tượng được chúng em vui sướng biết bao mỗi khi đọc thấy tên ông trên những trang báo khoa học, kèm theo biết bao lời ca tụng...

- Thưa tiểu thư, tiểu thư lại trở nên tán dương hay sao thế? Chớ nên bắt chước nữ nam tước Wilhelmine Steffau vừa mới tuôn ra cho tôi hàng tràng những câu nịnh hót. Và Marysia nên nhớ rằng, nếu ngày nay tôi có được chút tiếng tăm trong thế giới khoa học và nhất là nếu tôi được hài lòng vì đã đi đúng đường của Chúa, cũng là nhờ ở Marysia đấy.

Marysia hơi đỏ mặt khi nghe thấy những câu nói kèm theo một cái nhìn trong đó người ta đọc thấy một mối xúc động mãnh liệt. Cô cãi lại với một nụ cười buồn bã:

- Ông nói quá lời! Bây giờ đến lượt em lên án ông là tâng bốc.

- Tuy nhiên, đó không phải là một câu trách mà người ta chưa từng làm với tôi. Không, lúc này tôi nói rất chân thành, với tất cả tâm hồn tôi. Tôi cảm ơn cô đã giúp tôi trở nên như ngày nay, vì tấm gương lao động dũng cảm, vì lòng tận tâm với những người xung quanh, vì lòng trung thực cao cả, vì... hy vọng một ngày kia tôi sẽ có một người bạn đời là Marysia

thông minh và dũng cảm.

Marysia lặng đi một lúc vì kinh ngạc, mắt nhìn trừng trừng vào bộ mặt nghiêm nghị và xúc động.

- Bá tước Lendau là một kẻ lười biếng và kiêu ngạo, không xứng đáng với em. Nhưng đây là bác sĩ Lendau hôm nay đề nghị, em có vui lòng làm vợ anh không, có vui lòng chia sẻ vui buồn với anh, giúp đỡ anh trong nhiệm vụ, đem lại cho anh niềm hạnh phúc đã bao lâu mong đợi...

Marysia cảm thấy trong lòng tràn đầy một niềm vui. Có đúng cô nghe thấy thế không? Có thật là chàng đã chọn cô trong số nhiều?

Cô ấp úng:

- Nhưng có nhiều vấn đề ngăn cách chúng ta! Anh là quý tộc, giàu có, danh tiếng...

- Marysia, em! Em mang lại cho chồng em những đức tính có giá trị khác hẳn. Anh biết em không thuộc những người chỉ nhìn anh qua tên tuổi, danh tiếng. Anh biết là nếu em trở thành vợ anh, em vẫn cứ quyến luyến với Walther Lendau, dù hẳn có nghèo khổ, không tiếng tăm, mọi người không ai biết đến.

- Anh đã xét em đúng...

Cô vừa nói vừa đứng lên và chìa tay cho chàng. Một ngọn lửa hạnh phúc đem lại một ánh xanh sâu sắc cho cặp mắt đẹp trong đó Walther thấy phản chiếu một tình yêu giấu kín từ đó đến nay.

... Em xin cảm ơn lòng tin cậy của anh, thưa bá tước Lendau, và em xin trả lời em có muốn nếu được sự đồng ý của ba em.

Chàng đưa lên môi những ngón tay mảnh đang run run.

- Vậy từ lúc này trở đi, anh có thể coi em như vị hôn thê của anh, vì không phải ông bạn già của anh sẽ chống lại quyết định của con gái Marysia. Cuối cùng, từ bao năm nay anh khát vọng lúc này. Đã biết bao lần anh phải đấu tranh chống lại ý định nói với em sớm hơn, vì anh muốn thấy trước vị trí bảo đảm của anh và có khả năng xây dựng gia đình mà không ảnh hưởng đến những khoản phải trả cho ông Duntz để giải phóng cho Runsdorf. Món tiền cuối cùng sẽ phải trả vào những ngày này. Còn các em gái anh, Bianca không cần sự giúp đỡ của anh về tiền, còn hai đứa nhỏ đến nay anh có thể cung cấp được cho chúng. Như vậy là đã được hoàn toàn tự do để dành cho em xây dựng tổ ấm. Nhưng Marysia thân yêu, có một vấn đề anh cần phải hỏi em: Tại sao khi thấy em ngồi trên tảng đá này, mặt em có một vẻ buồn man mác?

Marysia đỏ ửng mặt:

- Em nghĩ anh đã đạt được mục tiêu của giấc mộng và chắc chắn là chẳng bao lâu nữa chúng em sẽ thấy đến đây một nữ bá tước Lendau trẻ và đẹp.

Chàng cười vui vẻ:

- Nghĩ như thế thì hay thật, như em có thể thấy đấy!

- Nhưng em sợ là nữ bá tước tương lai ấy sẽ không thu được cảm tình của em. Ví dụ như nữ nam tước Wilhelmine Steffau cũng đã có ý định tấn công anh.

- Không, Marysia ạ! Em không sợ có tình địch đâu!

Cô hơi cúi mặt xuống, khẽ run lên vì hạnh phúc dưới cái nhìn nóng bỏng tình yêu. Thế rồi, một ý nghĩ chợt thoáng đến trong óc cô:

- Nhưng các bà cô anh sẽ nghĩ như thế nào?

- Bà quận chúa Olgoff nghĩ thế nào anh chẳng quan tâm đến, còn bà cô Franzisca, bà sẽ không bất ngờ về tin này, em hãy tin chắc như thế. Bà còn chờ đón nó ngày một ngày hai. Nhưng bà cũng bớt cố chấp nhiều rồi. Tội nghiệp bà, anh thấy bà mệt mỏi lắm rồi khi anh gặp bà cách đây ba tháng. Thị lực của bà đã được bình phục sau cuộc mổ do anh ráo riết yêu cầu, đã lại bị giảm xuống. Bác sĩ mắt công nhận là một ca rất hiếm, nhưng ông vẫn còn định chữa cho khỏi. Nhưng bà có vẻ không thiết.

- Bà đã hoàn toàn tha thứ cho anh chưa?

- Hoàn toàn thì anh không dám tin. Lúc đầu quan hệ của bà với anh hạn chế một bức thư một năm. Bây giờ khi anh gặp bà, bà không bao giờ nói đến nghề nghiệp và thành công của anh.

- Đã lâu lắm rồi em không gặp bà. Hình như năm ngoái bà có đến biệt thự Hồng?

- Phải, bà có nói với anh. Anh chỉ mong làm sao giữa bà và quận chúa không còn mối quan hệ nào nữa bởi vì bà quận chúa chỉ khơi thêm lòng kiêu căng mà bà cô tội nghiệp của anh đã có khá dồi dào rồi. Do đó em thấy bà giữ quyết định không đặt chân đến Runsdorf.

- Bà cũng bức mình cả với Bianca đã bỏ gia phong để hợp tác với nhà ông Duntz trồng nho. Thế rồi bà còn lo từ nay có thể vì thế mà buộc phải quan hệ thường xuyên với các người ở Nunsthal.

- Thế mà anh cứ tưởng bà tín nhiệm và biết ơn ông Conrad Duntz!

- Có lẽ hối hận thì đúng hơn.

- Hồi hận?

- Anh có biết không, trước đây ông Conrad đã cầu hôn với bà và bà đã xúc phạm ông sâu sắc bởi một lời từ chối gần như một câu chửi.

- Thế kia à? Đúng, sự kiện đó anh hoàn toàn không biết. Bố mẹ anh không hề cho anh biết, và cũng có thể các cụ không biết nên bà cô anh đã xét thấy giữ kín là hơn. Bà lúc nào cũng có tinh thần độc lập và ít muốn tâm sự. Tội nghiệp ông Duntz! Ông đã bị ngã đau vì bà lớn kiêu kỳ ấy, tuy nhiên bụng bà tốt, bà chỉ bị mù quáng, mê hoặc bởi những thành kiến cổ hủ. Sau đó, rất có thể bà ăn năn hối hận, và điều đó được giải thích bởi thái độ bà đôi khi lại thấy ảm đạm, hơi kỳ lạ.

Marysia cúi xuống nhặt giỏ nho lên mà cô đã lại bỏ xuống đất.

- Chắc hẳn Laura phải sốt ruột vì đợi nho lắm. Anh có đến Nunsthal không? Các em gái anh hẳn là phải có ở đó cùng với ba em và Alexy. Hôm nay tất cả mọi người đều ăn trưa ở đây để chơi với Laura và Gisèle.

- Tất nhiên anh sẽ đến đây. Anh nóng lòng được ba em chuẩn ý cuộc cầu hôn của anh. Bianca vẫn cứ vui tươi như hôm anh đi chứ? Còn bọn trẻ?

- Bọn trẻ! Các cô ấy sẽ giận anh nếu anh nói như vậy trước mặt các cô. Anh quên rằng Hélène bây giờ mười tám và Valéria mười bảy sao?

- Đúng thế, - Walther cười nói. - Mặc dù bọn chúng đã mặc áo dài, anh vẫn xem chúng là những đứa bé. Và nếu Gultram lỏng không đã mười chín, chỉ chừng chục ngày nữa sẽ về đây. Được trông thấy Runsdorf thân yêu, hẳn nó sung sướng lắm! Bằng kỹ sư của nó được xác định từng ngày một. Dòng họ Lendau thay đổi như thế đó, chiếm chỗ trong hoạt động hiện đại, cống hiến cho tổ quốc phần lao động và khoa học của mình.

- Vâng, cả một cuộc tiến triển. Valéria tỏ ra rất thành thạo trong công việc gia đình. Người ta thấy cô bé đúng là khuôn mẫu của Laura. Hélène thông minh hơn, tài năng về văn chương của cô rất có triển vọng. Còn về Bianca...

- Nhưng này, tương lai của Bianca đã được vạch rõ rồi! Chúng ta sẽ gả em nó cho anh chàng Heinrich tội nghiệp, đã yêu nó từ lâu. Bây giờ Bianca sẽ không đi vào nhà mới mà không có tiền, đó là niềm tự hào của nó. Nhưng ông Conrad Duntz sẽ không nói trước đây và bây giờ anh hiểu ông ấy hơn thời kỳ xảy ra giữa ông và bà cô anh. Vậy cần phải có sự can thiệp của anh nếu anh muốn em gái anh và Heinrich được sung sướng.

XVI.

Hai người đi trên đường đến Nunsthal rợp bóng mát. Xung quanh họ trải rộng một niềm thanh bình uy nghi, thỉnh thoảng mới bị phá rối bởi một con chim hoặc một con thỏ chạy qua chỗ rừng rậm.

Walther hỏi thăm tình hình của tất cả mọi người, và Marysia nói với chàng về Heintz hiện đang ốm nặng, về Hans Muller đang chiếm một vị trí quan trọng trong ngành khai thác mỏ và hoàn thành nhiệm vụ một cách xuất sắc, về bác sĩ Berdeck nhiệt liệt biểu dương thành tích của người học trò quý tộc.

Hai người tới Nunsthal như vậy. Nửa đường gặp một đoàn người ngựa chạy theo chó săn, họ biết đại công tước đang có mặt ở đây.

- Chúng ta sẽ vào bằng lối cửa con, - Marysia nói.

Hai người đi vòng hàng rào bám đầy cây trường xuân rồi bước vào trong vườn. Dưới bóng một lùm cây kim ngân, họ trông thấy ông giáo, Alexy và Gisèle. Alexy đang đọc to. Cái đầu đẹp của cậu không có gì là bệnh tật, vóc dáng cậu nở nang tuy vẫn còn hơi mảnh mai. Gisèle đang nghe cậu đọc một cách hăm mộ. Cô là hình ảnh sống động của cha cô, và vẻ đẹp đáng chú ý ấy còn được tăng thêm bởi vẻ hoàn toàn giản dị, bởi nét duyên dáng trong sáng của cặp mắt xanh sâu, trên đó phủ xuống một viền màu hung. Marysia và Walther đã đi tới chỉ còn cách vài bước thế mà kẻ đọc và người nghe đều không nhận thấy. Bá tước thì thầm:

- Có thể cùng một lúc, chúng ta tuyên bố ba cuộc đính hôn... Em nhìn kìa, đôi bạn trẻ kia như đã được gắn liền sổ phận vào nhau.

Marysia mỉm một nụ cười xúc động:

- Đôi bạn trẻ, như anh nói, chúng còn quá trẻ để thành lập một gia đình. Nhưng trong vài ba năm nữa, cô gái Gisèle duyên dáng kia nhất định sẽ trở thành em dâu của em.

Alexy đột nhiên ngẩng đầu lên trông thấy những người mới đến, cậu vui vẻ reo lên:

- Bá tước Lendau!

Sau một cuộc chào hỏi tíu tít, Walther quay về phía Marysia đang vui cười rạng rỡ, nắm lấy bàn tay cô và nói với giọng âm vang niềm hạnh phúc:

- Kính thưa giáo sư, lúc này con đã đề nghị với tiểu thư Marysia một đề nghị mà tiểu thư đã

vui lòng chấp nhận nếu được sự đồng ý của giáo sư. Ngài có đồng ý công nhận bác sĩ Lendau làm con rể không?

Ba tiếng thốt lên vui mừng đáp lời chàng. Ông giáo sư mừng vui khôn xiết, nắm lấy hai tay Walther và ấp úng:

- Thừa bá tước... có thể như thế không? Ô, vâng, tôi xin tặng ông Marysia, niềm hạnh phúc của chúng tôi, của báu của chúng tôi. Tôi biết nó sẽ được hạnh phúc với ông.

- Em bằng lòng quá, - Alexy reo lên. - Anh sẽ là anh em, người anh yêu quý của em! Và Marysia rất xứng đáng được hưởng niềm hạnh phúc ấy!

Còn Gisèle, cô nhảy lên ôm cổ Marysia, vừa hôn vừa chúc mừng. Thế rồi vốn tính nhanh nhẩu, cô chạy đến trước mặt Laura và Bianca vừa từ trong nhà đi ra cùng với Hélène và Valéria, cô thông báo ngay tin vui. Một lát sau, cặp vợ chồng chưa cưới ấy thấy mình bị bao quanh, hôn hít, chúc tụng một cách nồng nhiệt.

- Sắp đến lượt cô đấy, Bianca thân mến! - Marysia ghé vào tai bạn nói.

Nữ bá tước trẻ đỏ mặt và nhìn anh mình. Anh cô mỉm một nụ cười khuyến khích làm cho cặp mắt của Bianca đột nhiên trở nên vui vẻ. Laura mỉm cười nói:

- Thế là em hiểu tại sao em đợi mãi mà không thấy nhò đến. May thay đức ngài chỉ vừa mới tới. Chị Marysia thân yêu, chị đưa đây cho em chiếc giỏ của chị để em dâng đức ngài. Người lại thích được phục vụ một cách thô thiển như thế này tại đây.

- Nếu được tiểu thư Laura cho phép, hai chúng tôi sẽ đi cùng với tiểu thư đến đấy, - Walther nói.

Marysia ngạc nhiên nhìn chàng:

- Đi cùng với Laura đến đấy? Để làm gì?

- Bắt đầu từ ngày hôm nay, em hãy trao cho anh quyền làm chủ và làm chồng, và phải tuân theo anh, nhắm mắt mà tuân theo, - Walther đáp với một nụ cười tinh nghịch. - Đừng sợ, anh chẳng yêu cầu gì ghê gớm đâu.

Vừa nói, chàng vừa đưa cánh tay ra để Marysia vịn. Hai người đi theo Laura. Bỗng nhiên Marysia dừng lại. Đến chỗ góc nhà, cô vừa nom thấy một nhóm kỵ mã tập trung trước cửa sổ phòng lớn.

- Nhưng tại sao lại đưa em đến đấy?

Cô giật bàn tay ra, nhưng Walther lại nắm lấy đặt vào chỗ cũ.

- Đây chỉ là nghi thức thôi, Marysia. Tại sao em lại nhút nhát thế? - Walther mỉm cười nói. - Đại công tước Otto cũng tốt và niềm nở như cha ông mà trước kia ông đã được trình diện ngay ở đây. Còn về những người xung quanh ngài, họ có nhiệm vụ phải nể vì và tôn trọng vị hôn thê của bá tước Lendau. Và lại rút lui cũng đã muộn quá rồi, bởi vì đã bị người ta trông thấy.

Quả nhiên, mọi cặp mắt đều đổ dồn về phía hai người đang đi đến. Ai nấy đều biểu lộ vẻ kinh ngạc và thốc mách. Cặp mắt đen trên bộ mặt phụ nữ thanh tú háo hức nhìn với vẻ bức tức hẳn học cô thiếu nữ đang vịn vào cánh tay bá tước Lendau.

Trong khung cửa sổ xuất hiện đại công tước, một người đứng tuổi, và Conrad Duntz trong bộ lễ phục. Đằng sau hai ông là bộ mặt già cỗi của nam tước Holberg.

Đám kỵ mã giãn ra hình thành một hàng rào nhỏ, ở giữa là Walther và Marysia đang bước tới. Đại công tước reo lên một tiếng vui vẻ:

- A, bá tước thân mến! Sao mà bất ngờ vui vẻ thế này! Ở đây chẳng ai dự tính gặp được anh trong một vài tháng.

Ông chìa tay ra cho Walther, chàng cung kính nghiêng đầu:

- Thừa đức ngài, tôi có điều kiện được về sớm hơn. Tôi rất nóng lòng muốn về Rusndorf. Xin phép đức ngài cho tôi được giới thiệu với đức ngài vị hôn thê của tôi, tiểu thư Marysia Lienkwicz.

Vị công tước kinh ngạc một cách lạ lùng. Còn ông Conrad Duntz, ông có một nụ cười của một người vừa nhận được tin bất ngờ.

Nhưng lập tức đại công tước trấn tĩnh được ngay. Ông chúc mừng cặp vợ chồng chưa cưới, khen ngợi một cách tế nhị sắc đẹp của Marysia và tỏ ra thích thú về bình dị duyên dáng của cô gái bình dân.

Sau đó, các triều thần xúm quanh bá tước và Marysia, chúc tụng những lời chào mừng nhiệt liệt và những lời tăng bốc tốt đẹp nhất. Chỉ một mình hai bố con nam tước Holberg đứng riêng một chỗ. Họ đang dồn mọi thủ thuật để che giấu cơn thù âm thầm trước sự đổ của hy vọng lẫn gan lì.

- Nho đâu mà tuyệt diệu thế này! - Đại công tước kêu lên lúc trông thấy Laura đặt giỏ lên bàn. - Tiểu thư Lienkwicz, xin cô làm ơn cho chúng tôi hân hạnh được cô phục vụ!

Marysia nghiêng mình một cách duyên dáng rồi tiến đến bàn để nho. Wilhelmine tức giận đến đỏ cả mặt mũi, thấy tình địch của mình được ban một đặc ân để vương như thế, rõ ràng là để làm vinh dự cho vị hôn thê của ông bác sĩ danh tiếng và quý tộc. Mụ ta nhẹ nhàng lướt đến sau nhóm đại công tước, ông giám thủ và Heinrich vừa mới đến, do đó mụ tiến được tới gần chiếc bàn chỉ có mình Marysia vì Laura vừa mới đi tìm kéo bạc để cắt nho.

- Tiểu thư ơi, tôi còn chưa được chúc mừng tiểu thư, - mẹ khẽ nói. Marysia nhìn mẹ vẻ nghi ngờ. Bộ mặt xinh đẹp của mẹ hơi nhả lại, cặp mắt có một ánh ác hiểm, mẹ nói tiếp. - Vậy là bây giờ cô đã đạt được mục đích. Quả là đã biết khéo léo chờ đợi, bởi vì bây giờ cô đã ăn chắc rồi không những nữ bá tước Lendau mà còn là vợ một người trứ danh giàu có.

Mặt Marysia đỏ bừng lên, chùn nho cô vừa lấy khỏi giỏ lên rút khỏi tay lẫn xuống đất. Cô ngẩng đầu cao ngạo nhìn thẳng vào mặt mẹ một cái nhìn khinh bỉ:

- Đúng là như cha bà trước kia, bà trở nên giàu trí tưởng tượng. Điều đó tùy bà. Những ý nghĩ không tốt bao giờ cũng có thể tìm cho mình một chỗ trong bất cứ trường hợp nào.

Giọng nói cử chỉ của Marysia làm cho mẹ nam tước nổi khùng. Với một tiếng cười gằn, mẹ cãi lại:

- Cô không dám cãi hả? Tuy nhiên không qua mặt được tôi đâu. Tôi đã đoán được hết mọi âm mưu...

Marysia bực mình toan mắng cho mẹ một trận nhưng bá tước Lendau đã tiến đến:

- Thừa bà nam tước, có vấn đề gì quan trọng bà nói với tiểu thư Lienkwicz thế?

Giọng nói ngắn gọn, châm biếm làm mẹ nam tước giật mình, vội đáp mà không thể không đỏ mặt.

- À, tôi chỉ ngỏ lời chúc mừng thôi!

- Những lời chúc mừng ấy hẳn là phải đặc biệt lắm cho nên mới làm cho tiểu thư kinh ngạc đánh rơi cả nho thế này, - bá tước vừa nói vừa cúi xuống nhặt chùn nho rồi nói tiếp. - Cũng có hư hại tí chút nhưng vẫn còn đủ để làm vui lòng ngài công tước.

Wilhelmine bực mình quay ngoắt đi trước cặp mắt quá sắc sảo của bá tước rồi bước ra chỗ khác. Bá tước cúi xuống Marysia với giọng dịu dàng, uy nghi:

- Mẹ có nói gì xúc phạm đến em không?

- Có đấy, nhưng em không cho là quan trọng.

Walther để lên mặt bàn chùn nho chàng vẫn cầm trong tay và nắm lấy bàn tay Marysia:

- Hãy nhìn anh nào, - chàng nghiêm trang ra lệnh. - Anh sẽ đọc trong cặp mắt em những gì mẹ nam tước đã nói với em... rằng em mưu mô quỷ quyệt và đã lấy anh chỉ vì tên tuổi, gia tài và địa vị.

- Đúng, bà ta ghét em lắm, và đã từ lâu.

- Cũng dễ hiểu thôi. Mẹ ta đã trông thấy ở em một tình địch nguy hiểm. Và đã được sự thật chứng minh. Hôm nay mẹ lại phật lòng vì thấy những tham vọng của mình thất bại vĩnh viễn. Nhưng thôi, hãy để con người vô tích sự ấy lại và đi dâng nho Runsdorf lên đại công tước.

Cả hai đi đến chỗ đức ngài. Ngài từ chối không ngồi và đứng nói chuyện với ông giám thủ. Thấy cô thiếu nữ tới, hai ông ngừng nói chuyện, rồi đức ngài mỉm cười nói:

- Tôi thấy hình như tiểu thư biết cả tiếng La tin và Hy Lạp, và tiểu thư cũng đã nhận lời hướng dẫn học tập cho một nhà đã có trình độ văn hoá khá. Tôi lại ngợi khen gấp đôi bá tước Lendau đã khéo chọn. Vậy gia đình tiểu thư là một gia đình thông thái. Trong thư viện của tôi có một tập nghiên cứu lịch sử của Martin Lienkwicz tức ông nội tiểu thư đấy, theo ông Duntz cho biết.

- Và ông giáo sư Lienkwicz không thua gì ông bố, - ông giám thủ nói thêm. - Nếu đức ngài quan tâm đến loại tác phẩm ấy, xin phép để tôi được tặng ngài một cuốn, rồi ngài sẽ thấy tài năng của ông bạn tôi.

- Xin vui lòng nhận, thưa ông Duntz, vì tôi rất mê loại sách đó. Bá tước Lendau, tôi sẽ thông báo cuộc hôn nhân của bá tước với bà quận chúa. Ông hãy chờ một ngày kia sẽ nhận được lời mời để giới thiệu vị hôn thê cùng với ông bố mà tôi rất muốn được làm quen.

Walther nghiêng mình cảm ơn. Trong hàng ngũ các triều thần, người ta thêm muốn nhìn con người sung sướng được hưởng những đặc ân ấy và cô thiếu nữ được đức ngài hoàng thân chiếu cố. Họ sung sướng đón nhận như được nhận một đặc ân mấy quả nho Marysia tặng. Chỉ một mình Wilhelmine từ chối với vẻ lễ độ miễn cưỡng, bởi vì lúc này mẹ không dám liều lĩnh đưa ra một lời láo xược. Bá tước Lendau đang nói chuyện với Heinrich ở gần đấy thấy vậy bèn lên tiếng:

- Thưa bà, bà coi khinh những sản phẩm của Runsdorf sao?

- Thưa không, nho ngon lắm ạ, được tất cả mọi người tán thưởng. Runsdorf còn dành cho chúng tôi rất nhiều bất ngờ mà thứ tốt nhất vốn không phải là thứ sản sinh ở đây, mảnh đất cho đến bây giờ vẫn kỳ diệu với mọi công nghiệp.

Walther trả đũa với vẻ lạnh lẽo và châm biếm:

- Như thế có phi thường không? Vâng, người ta sẽ thấy nhiều điều kỳ lạ xuất hiện từ Runsdorf cổ xưa và những người nhà Lendau trở nên thực sự hiện đại.

- Nhưng mất hết tín nhiệm, - Wilhelmine chua chát nói.

- Thưa bà bảo sao? Bà cho rằng bác sĩ Lendau chẳng thu lượm được gì đáng kể sao?

Thấy Heinrich Duntz thốt lên một tiếng giễu cợt, Wilhelmine cắn môi, biết mình vừa nói hớ.

- Cái đó lại khác, người ta không thể nào so sánh.

Vừa nói, mẹ vừa đi ra xa, để lại người đàn ông ngằm khoái trí với nhau về vẻ lúng túng của mẹ.

Một lát sau, đại công tước ra lệnh lên đường. Sau khi đoàn đi sẵn đã đi khỏi, Walther khoan khoái nói:

- Thế là xong tội khổ sai, em Marysia ạ. Nhưng việc ra mắt sẽ tiến hành ngày một ngày hai. Tuy nhiên, đại công tước tính tình vui vẻ đã để lại cho chúng ta ấn tượng tốt. Bây giờ Marysia hãy để anh nói chuyện với anh Heinrich một chút.

Nói xong, chàng quay lại con trai ông giám thủ, và sau khi hai người đã trao đổi với nhau mấy câu, cả hai tiến đến buồng làm việc của ông Conrad Duntz. Cuộc nói chuyện diễn ra khá lâu. Sau đó, Walther đặt bàn tay Bianca vào lòng bàn tay Heinrich và nói, vừa vui vẻ vừa xúc động:

- Cũng như tôi và Marysia, hai em rất xứng đáng được hưởng niềm vui này bởi lòng kiên nhẫn, các bạn ạ.

Buổi tối hôm đó, trong bữa tiệc đính hôn do Laura đề xướng, Alexy và Gisèle rất hân hoan, có thể là vì họ nghĩ đến một bữa tiệc khác mà họ sẽ là vai chính. Và bộ mặt của ông giám thủ đầy vẻ hài lòng với sự bình tĩnh của một ông chủ gia đình khi thấy hạnh phúc con mình được thành đạt.

XVII.

Một bầu không khí nặng nề, đầy đe dọa của bão táp tràn vào qua các khung cửa sổ mở rộng. Những tia nắng chạy trốn giữa những đám mây tối tăm, đùa nghịch trên những giấy hoa căng trên tường, trên những đồ gỗ chạm trổ, trên những tác phẩm nghệ thuật trang trí trong buồng nữ quận chúa Olgoff.

Trong tấm áo khoác bằng len trắng, bà lão đang nằm trên chiếc ghế dài. Mười lăm ngày trước đây, bà bị một cơn rối loạn não, và thầy thuốc đã cho gọi cháu gái bà đến. Nhưng bây giờ bà đã có vẻ bình phục. Cặp mắt bà, dưới làn mi hơi chảy, còn giữ được vẻ nhanh nhẹn thường ngày, cử chỉ của bà đã có vẻ cũng được dễ dàng như trước. Giọng nói vẫn có âm điệu mệnh lệnh quen thuộc khi ra lệnh cho những người hầu gái ở phòng bên. Thỉnh thoảng người ta mới nhận thấy có chút ít suy nhược trong trí thông minh, cho đến lúc này vẫn sáng suốt.

Bà nữ tu sĩ đứng cách đấy mấy bước trên ban công. Cặp mắt bà đang chữa bệnh nên vẫn còn phủ băng đen. Hơi nghiêng người về phía trước, bà chìa trán ra hứng sự vuốt ve của làn không khí nóng bỏng. Bà hái một bông hồng leo trên ban công và bóp nát nó trong mấy ngón tay. Thấy vậy, bà quận chúa sốt ruột nói:

- Franziska, đừng nên làm thế này! Cháu cũng biết là cô không chịu được cảnh thấy người ta tàn phá một bông hoa.

Bà nữ tu sĩ bỏ rơi bông hoa, cánh đã rã rời, xuống. Một nụ cười mỉa mai hơi chua chát hé mở trên môi:

- Thưa cô, cháu xin lỗi. Cháu không biết là trong tay cháu có bông hoa ấy. Cô có một trái tim đa cảm lắm.

Trong những lời cuối cùng có một vẻ châm biếm chua chát mà bà quận chúa không nhận thấy:

- Phải, đối với hoa tôi coi chúng như bạn. Sophia đâu!

Một tỷ nữ xuất hiện trên ngưỡng cửa buồng, bà quận chúa nói tiếp:

- Nhặt chiếc hoa tội nghiệp kia lên và ném ra ngoài để nó khỏi còn mãi dưới mắt ta, - thấy nữ tỷ chưa tìm thấy vật chỉ định, bà gay gắt nói tiếp. - Thế nào, đồ ngốc kia, mi không thấy gì à? Bây giờ đóng cửa lại. Franziska, lại ngồi đây. Nhìn cái bóng đen cao lớn ảm đạm đứng ngược sáng, cô khó chịu lắm!

- Nhưng thưa cô, bắt đầu từ hồi tối nay cháu đã có thể ra đi được rồi chứ ạ?

Bà nữ tu sĩ rời khỏi ban công và tiến lên vài bước, vừa lùi vừa dò dẫm tìm lưng chiếc ghế tựa.

- Đấy, gần hơn một chút nữa... đấy. Đúng là không thể chịu được khi phải đeo tấm băng đen góm ghieếc kia lên trán! Không, cô chưa muốn cháu ra đi. Quả thật cô còn cảm thấy ồm ồm, và trong những lúc như thế này, cần phải có bên mình một người họ hàng. Và bây giờ, cháu là người họ hàng độc nhất của cô. Những đứa khác cô không thềm đếm xỉa đến.

Cặp lông mày đẹp của bà nữ tu sĩ hơi nhăn lại. Bà quận chúa lại nói tiếp giọng chua chát:

- Hình như ngày mai ở Runsdorf người ta cử hành hai đám cưới phải không? Cháu biết chứ, Franzisca?

- Có đấy ạ.

- Ai nói mà cháu biết?

Rất cả quyết, bà nữ tu sĩ trả lời:

- Walther viết cho cháu và hôm qua cháu gặp nó cùng với Bianca đi chơi trong rừng.

- Cháu có nói chuyện với chúng không?

Giọng nói có vẻ tàn nhẫn, gần như đe dọa. Nhưng bà nữ tu sĩ ngẩng cao đầu lên vẻ cao ngạo:

- Tất nhiên là có ạ! Chưa bao giờ cháu cắt đứt quan hệ với Walther và đối với Bianca, cháu có một tình cảm rất lớn không thể nào thù ghét quyết định của nó. Quyết định như thế là tốt nhất đối với nó, theo cháu nghĩ.

Kinh ngạc, bức tức làm bà quận chúa lặng đi một lúc.

- Tôi không làm đấy chứ? - bà lão ấp úng. - Cháu đã nói một điều không thể tưởng tượng được? Tốt nhất? Một cô gái nhà Lendau lấy một người nhà Duntz? Và cả nó nữa, thằng Walther ấy nữa, có lẽ cũng đã hành động tốt nhất, đưa một con giáo viên lên hàng một bá tước?

- Vâng, nếu nó thấy thế vừa là nghĩa vụ vừa là hạnh phúc của nó.

- Như thế có nghĩa là Franzisca Lendau sẽ chấp nhận con người ấy là cháu mình? - Bà lão đột nhiên chồm lên, trừng cặp mắt nẩy lửa nhìn cô cháu gái.

- Cũng có thể ạ!

Bà quận chúa nắm chặt hai bàn tay đeo đầy nữ trang đặt trên chiếc chăn bằng sa tanh trắng.

- Vậy là cháu cũng điên rồ như chúng? - Giọng bà già như rít lên. - Sức mạnh nào đã có thể làm cháu thay đổi? Trước kia cháu đã từng phản nộ khi nghĩ rằng thằng Walther muốn làm nghề thầy thuốc như một tên bình dân chính cống.

- Sức mạnh nào à? Nỗi đau khổ về tinh thần. Đã từ hai năm cháu sống trong cảnh ẩn dật hoàn toàn và suy nghĩ một cách trung thực trước Chúa. Bây giờ cháu nghĩ rằng cháu đã đi lầm đường.

Bà già hơi nghiêng người với một ánh dữ lóe lên trong mắt.

- Cô có thể tin được điều mà anh cháu đã tiên đoán không? Rằng thằng Duntz trước kia đã cầu hôn cháu và cháu đã đáp lại sự hỗn xược đó như cháu cần phải làm, nhưng cháu đã yêu thằng ấy đến độ sau đó từ chối mọi cuộc cầu hôn khác?

Mặt bà nữ tu sĩ trở nên tái mét. Hai tay bà run lấy bầy và đáp lại bằng giọng kiêu căng:

- Khi nào cần như thế phải như thế? Cháu đã làm điều mà cháu cho là bốn phận. Nhưng cháu không thể chấp nhận việc người ta yêu cầu cháu một hy sinh nào khác không cần thiết, như trường hợp Walburge khổn khổ.

- Mà cháu cho là? Có nghĩa là ngày nay...

- Cháu hối hận sâu sắc đã xúc phạm đến lòng tự hào của một người đàn ông mà cháu tín nhiệm nhất, đã bóp nát đồng thời những hy vọng hạnh phúc của cháu và của một con người cao thượng, trung thực trong tất cả.

- Đến nỗi, nếu quá khứ hồi sinh, Franzisca Lendau sẽ trở thành bà Duntz.

- Cháu nghĩ đúng như thế.

Bà quận chúa để rơi mình xuống đệm. Một vẻ giận dữ và hằn thù làm bộ mặt bà trở nên xấu xí gớm ghiếc. Tuy nhiên, bà nói với một giọng bình tĩnh không ngờ:

- Bắt đầu từ giờ, nơi ở của cháu có lẽ là Runsdorf.

- Nếu vậy, - bà nữ tu sĩ đứng lên trả lời, - xin phép cô cho cháu được chuẩn bị lên đường.

Bà quận chúa lắc chuông thật mạnh gọi người hầu. Rồi quay nhìn cháu gái, trong mắt thoáng một vẻ hơi kỳ lạ.

- Tất nhiên chúng ta sẽ không gặp nhau nữa. Cô muốn thế. Cháu rất giống mẹ cháu. Mẹ cháu

cũng đẹp như cháu. Paola... Paola!

Bà thốt lên một tiếng cười chói tai, kỳ cục làm Franzisca phải run lên đau lòng và phải bực tức nói:

- Thừa cô, cháu không hiểu tại sao kỷ niệm thân thương và đau đớn ấy lại có thể làm cô vui sướng như thế?

- Vui sướng à? Cô chẳng vui sướng chút nào. Cô còn muốn khóc đây. Đối với Eberhand cũng vậy. Cô thương tiếc lắm, lắm, lắm.

Bà lại cười như thế, làm tai người cháu gái như bị xé tan từng mảnh.

- Mong cô hãy im đi! - bà nữ tu sĩ nói gần như quát. - Cháu thấy là cô thương tiếc nhiều lắm, bất kỳ ai, mặc dù là chồng hay anh cô.

- Arnulf ấy à? Không đâu, hắn không có nghị lực, rồi cuối cùng hắn cũng trở thành điên như vợ hắn... và từ đó trở thành nguy hiểm như vợ hắn. Cái chết tự nguyện của hắn đã tránh cho ta biết bao nhiêu phiền phức...

Bà già nói một cách bình tĩnh, giọng châm biếm. Nhưng cặp mắt bà, màu xanh đã tái do tuổi tác, long lanh một cách kỳ lạ.

- Cô muốn nói gì thế? - bà nữ tu sĩ kêu lên, giơ hai tay về phía bà già.

Bà già giật nảy mình, trong một vài giây các ngón tay bà run rẩy đưa lên chùi trán.

- Không, chẳng nói gì, - bà già ấp úng. - Thôi đi, đi đi!

Cánh cửa mở, xuất hiện người hầu gái có nhiệm vụ dắt bà đi. Kể từ ngày bị yếu thị lực, bà không dám đi ra ngoài một mình. Bà quận chúa nhắc lại:

- Đi đi! Chúng ta chẳng còn quan hệ gì với nhau nữa.

- Dù cô làm thế, chúng ta bao giờ cũng có trong huyết mạch cùng một dòng máu. Và cháu sẽ cầu nguyện cho cô. Xin chào cô, - bà nữ tu sĩ nói và cúi đầu chào.

Vẻ mặt bà quận chúa co rúm lại, bà nói:

- Tôi chẳng cần đến những lời cầu nguyện ấy. Đã từ lâu, chúng ta không cùng chung một tín ngưỡng. Thật may mắn cho tôi vì chúng sẽ gây khó chịu cho tôi trong cuộc sống. Vĩnh biệt! Và bảo với Walther là tôi phủ nhận bọn chúng, phủ nhận tất cả: nó, em gái nó, vị hôn thê của nó... phải, tất cả!

Những câu cuối cùng này được thốt ra với một sức mạnh như phun ra tất cả sự căm hờn

của bà già.

Nữ tu sĩ bước đi không nói năng gì. Bà hiểu rằng mọi lý lẽ đều vô ích với bản chất con người ấy, con người mà đến lúc này bà mới hiểu được đầy đủ thái độ bất công và kiêu ngạo khắc nghiệt.

Mười lăm phút sau, tỳ vào cánh tay người dẫn đường, bà nữ tu sĩ trên đường đi Runsdorf. Bà cảm thấy mệt mỏi rã rời, nhưng bà không muốn ở lại lâu hơn nữa trong ngôi nhà mà người em gái của bố bà vừa đuổi bà.

Bỗng nhiên bà hỏi:

- Maria này, hình như có người đang đi đến chúng ta?

- Em thấy hình như là bá tước Lendau đi cùng với một thiếu nữ, có lẽ là tiểu thư Lienkwicz.

Về mặt bà nữ tu sĩ dẫn hẳn ra. Bà bước vội lên trong khi Walther và Marysia cũng làm như vậy.

- Thưa cô, cháu rất sung sướng được gặp cô! - Bá tước nói và đưa lên môi bàn tay mới chìa ra cho chàng.

- Cô cũng vậy, cháu thân mến ạ! Cháu có vui lòng cho cô ở nhờ Runsdorf không? Cô sẽ giải thích sau.

- Được thế thì hạnh phúc quá! Ở đây bao giờ cũng là nhà của cô, xin cô chớ quên như vậy.

- Maria, hãy quay lại biệt thự, đóng gói tất cả những gì thuộc của riêng tôi lại, tôi sẽ cho đến lấy sau. Sau đó quay lại tìm tôi ở Runsdorf.

- Nhưng thưa cô, có vấn đề gì xảy ra vậy? - Walther hỏi khi Maria đã đi xa.

Bà nữ tu sĩ dang hai bàn tay về phía Marysia mà bà đoán là ở bên cạnh Walther và nói:

- Trước hết, hãy cho phép người cô tương lai được hôn cháu. Cô rất sung sướng về hạnh phúc của cháu trai cô và cũng là của cháu nữa, rất xứng đáng.

- Thưa bà, vậy là bà không giận cháu chứ? - Marysia hỏi và ghé trán lại gần môi bà nữ tu sĩ.

- Tất nhiên là không, mà cô còn rất tán thành việc Walther đã biết kết hợp tình yêu và lý trí. Nếu có những người khác cũng làm vậy, họ sẽ không có gì phải hối hận, - một tiếng thở dài làm ngực bà phập phồng. Bà nói tiếp, giọng xúc động. - Cô rất tán thành các cháu, chính vì thế mà cô phải ra ngoài biệt thự và sẽ không bao giờ bước qua ngưỡng cửa nhà đó nữa.

Bà kể tóm tắt sự kiện vừa xảy ra trong buồng bà quận chúa Olgoff. Walther bực tức nói:

- Bà già khốn khổ ấy giữ mãi lòng kiêu ngạo nguyên vẹn cho đến hơi thở cuối cùng. Dù sao, cháu cũng muốn rằng từ nay mọi quan hệ sẽ bị cắt đứt giữa các bà. Từ nay trở đi, chúng cháu hoàn toàn là của cô, thừa cô Franzisca thân mến!

- Thế mà chúng cháu đang rầu lòng nghĩ rằng lễ thành hôn của chúng cháu thiếu cô, - Marysia nói.

- Cô sẽ dự, nhưng đứng xa. Với cái này thì còn ra gì? - bà chỉ chiếc băng đen.

- Nhưng thừa cô, cháu đã bao giờ thấy cô cần làm dáng đâu...

Bà nữ tu sĩ khẽ nhún vai:

- Ồ, đâu phải thế. Nhưng vì cô mà sẽ có một điểm quá tối trong buổi lễ cưới. Đừng năn nỉ nữa, Walther, cô muốn như thế thì hơn. Nhưng cô nghĩ là cô đã vụng về làm cản trở cuộc đi chơi của các cháu, lẽ ra cô phải giữ Maria lại...

- Thừa cô, chẳng hề gì ạ! Cô hãy tỳ lên cánh tay cháu đây. Ai đang chạy lại đây thế kia?

- Ernest đấy ạ, - Marysia nói và đã nhận ra một trong những đầy tớ ở Runsdorf.

- Gì thế? - bá tước hỏi khi người đó chạy đến nơi, mặt đỏ như mặt dù chỉ là một khoảng cách ngắn.

- Heintz vừa lên một cơn dữ dội ạ và cha André bảo tôi chạy ngay đi tìm bác sĩ Berdeck.

- Để tôi tự đi. Marysia, đưa cô về lâu đài nhé!

Khi Walther đã đi xa, bà nữ tu sĩ nắm cánh tay Marysia và vừa nói vừa suy nghĩ:

- Nghề nghiệp của anh ấy, như anh ấy hiểu, là một trong những nghề cao thượng và tốt đẹp nhất.

- Vâng, và sung sướng biết bao được làm bạn đường, được giúp đỡ anh ấy hoàn thành nhiệm vụ với khả năng nhỏ bé của mình. Được cùng với anh ấy chỉ bằng một trái tim và một tâm hồn! Phải chăng đó là một hạnh phúc chân chính, thừa cô?

Bàn tay tỳ lên tay Marysia run run một lúc lâu, rồi bà nữ tu sĩ trả lời, giọng như lạc đi:

- Phải, đó là hạnh phúc. Hạnh phúc trong nghĩa vụ, duy nhất và chân chính. Niềm tự hào đẩy lùi mọi thứ khác mà từ giờ trở đi, chỉ còn lại hối hận và thương tiếc.

Trước bữa ăn trưa, Marysia lên buồng lão Heintz. Cha André đang ngồi đầu giường bệnh

nhân và làn tròng hạt. Thấy cô thiếu nữ, cha đứng lên và động tác đó làm lão Heintz quay đầu lại.

Bộ mặt héo hắt co rúm lại trong mấy giây. Nhưng cặp mắt lão không còn vẻ sắc sảo đến khó chịu vẫn thường gây ấn tượng cho Marysia, và đã dịu lại và hết vẻ lo ngại sững sờ cô đã nhận thấy trong những ngày trước đây khi đến thăm và an ủi lão, một công việc từ thiện khó khăn vì cô hiểu con người đó.

- Bác thế nào rồi, bác Heintz? - Marysia cúi xuống bệnh nhân sau khi đã chào cha André.

- Thừa tiểu thư, tôi đi đây. Sáng nay tôi đã tưởng xong xuôi rồi. Vì thế tôi sợ... - lão rùng mình. - Tôi đã kêu van với bá tước cho tôi biết mọi hy vọng đã mất hết chưa. Ông đã thú thật với tôi rằng ông cho là thế. Thế là tôi xin được Cha đây...

Lão quay lại phía linh mục. Ông đang nhìn lão một cách hiền từ và ngẫm nghĩ:

- Phải, và thế là lão đã thanh thản trước Chúa. Lão không thấy sung sướng à?

- Dạ, có, nhưng thưa cha, con thấy hãy còn sợ lắm, thưa cha... - lão già lại rùng mình lên nữa.
- Con đã mắc tội nhiều quá, tàn nhẫn quá trong ngần ấy năm trời.

- Một người khác còn có tội hơn bác, thế mà con người khốn nạn đó chẳng tỏ vẻ hối hận, - Marysia nghiêm giọng nói.

Tấm thân gầy còm của người hấp hối hơi giật mình. Lão ấp úng:

- Hay là tiểu thư cũng đã biết chăng?

- Biết từ lâu rồi, Heintz, tội của lão nặng lắm. Phải chăng lão đã tuân theo lệnh của nữ bá tước Luba?

- Vâng, chính bà ấy điều khiển tất cả. Bá tước Arnulf đã để bà ta dắt mũi như một đứa trẻ con. Tôi, tôi cũng bị ảnh hưởng của bà. Bà ta ghét ông anh Eberhard và ham muốn của cải của ông bởi vì bà thích hào nhoáng đến say mê. Bá tước Arnulf, sau những cuộc ăn chơi hoang phí như điên rồ, sắp rơi vào cảnh phá sản. Bà ta lợi dụng cơ hội đó để mớm ý cho bá tước... Lúc đầu bá tước còn kháng cự, nhưng rồi nhượng bộ và tôi bị giao trách nhiệm thực hiện. Trước đó ít lâu, nữ bá tước Luba đã phát hiện ra bản đồ cái hồ và bí mật chuyển hướng dòng nước. Chúng tôi thoả thuận với nhau sau sẽ sử dụng thứ đó để xóa mọi dấu vết của tội ác. Và sự việc thế là được tiến hành. Ông chủ tôi và người em gái chia nhau số tiền cướp được của người anh trai, trừ hai mươi nghìn đồng Florin giấu dưới hầm ngầm. Lúc chết, bá tước Arnulf đã chi tiêu hết phần của mình và cả thêm vào món dự trữ. Từ đây, những khi các ông chủ tôi túng thiếu quá để trang trả những món nợ cấp thiết, tôi lại phải xuống hầm ngầm. Tôi đoán thấy bá tước Otto, mặc dù hơi nghễnh ngãng, có nhiều nghi ngờ về điểm ấy hơn cha cậu. Còn về bá tước trẻ của chúng ta, bá tước Walther... Ôi, lạy Chúa! Tôi đã lấy số tiền cuối cùng cách đây nhiều năm, vào một đêm đông, hôm ngài đại công tước mở

dạ hội, buổi đó có bà nữ tu sĩ tham dự...

- Tôi có trông thấy bác hôm đó, - Marysia nói.

- Tiểu thư có trông thấy tôi à? Vậy là tiểu thư may mắn không bị tôi nghi ngờ. Nếu không thì...

Lão già bóp hai bàn tay xương xẩu lại với nhau, rồi một lúc sau nói tiếp:

- Biết bao tội ác. Thế mà đến những ngày cuối cùng tôi chẳng biết hối hận là gì. Tôi bị mù quáng bởi lòng sùng bái dòng họ Lendau, bởi lòng quyến luyến say mê đối với bá tước Arnulf, bởi hận thù ngấm ngấm của tôi với bá tước Eberhard. Tôi đã thấy chính đáng cái tội ác đã cướp bóc tài sản, gây thiệt hại cho cậu bé Boleslas, người thừa kế của ông bác. Cậu ta ra sao? Cậu ta đáng mến và tốt nhưng bị tôi ghét và là người tôi đã giết.

- Có thể là nữ bá tước Luba không xa lạ với vụ mất tích này? - Marysia nhận xét.

- Tôi không hiểu bà ta có âm mưu gì với cậu bé không, nhưng tôi thấy là bà rất có khả năng làm việc đó.

Cha André cho đến lúc này vẫn im lặng ngồi nghe và quan sát ông già với một niềm thương xót vô hạn. Lúc này ông tiến lên và đặt một bàn tay lên tay lão Heintz và nói:

- Chẳng ích gì việc kết thêm một tội ác nữa cho lương tâm một kẻ đã quá nặng nề. Nữ bá tước Luba không tìm cách hãm hại Boleslas Lienkwicz, cậu bé tự bỏ đi sau khi có một số dấu hiệu cho thấy có những tội ác gì đó ở những người mà bề ngoài tỏ ra có hành động cao thượng là nuôi cậu, một đứa trẻ mồ côi không nơi nương tựa được ăn học tử tế. Boleslas không thể sống với những người đã giết chết ông bố nuôi của mình. Cậu đã bỏ sang trốn với sự đồng lõa của cha Walhen. Cậu đã sang Thụy Sĩ sống với ông anh của cha Walhen, cũng là linh mục.

- Thế rồi sao nữa? - Heintz hỏi, mắt lão vẫn không ngừng nhìn ông già thánh thiện.

- Thế rồi cậu trở thành linh mục.

Lão Heintz ấp úng:

- Chính cha là Boleslas Lienkwicz chẳng?

Cha André khẽ gật đầu làm Marysia rùng rờ, kêu lên một tiếng.

Heintz lầm bầm:

- Tôi đã nghi mà! Cặp mắt xanh dịu dàng kia, giọng nói... phải, tất cả làm tôi nhớ đến...

- Boleslas Lienkwicz, - Marysia nói, vẫn còn bàng hoàng vì phát hiện ấy.

- Vâng, Boleslas, anh em họ với tiểu thư, nhưng cũng khá xa đấy. Tôi là người cuối cùng của nhánh đã di cư sang Ấn Độ, và về danh nghĩa đó, tôi có những giấy tờ cũ xác minh mối quan hệ họ hàng của chúng ta, đồng thời tổ tiên của chúng ta có nguồn gốc là Hiệp sĩ quý tộc và danh giá.

- Thế tại sao cha không tố cáo những kẻ phạm tội? - Heintz hờn hển nói.

- Tôi không có một chút chứng cứ nào, những người Lendau có thể lực và coi những lời khai của tôi là trí tưởng tượng trẻ con... Sau này tôi có thể khêu lên mối hoài nghi, nhưng tôi đã tình nguyện rũ bỏ tất cả vì làm như vậy không thích hợp với nghề nghiệp của tôi là gieo đau thương và hổ thẹn vào một gia đình không biết gì về tội ác...

- Có người đến, - Marysia ngắt lời. - Hình như là tiếng chân của bá tước... nhất là, thưa cha, xin đừng để lộ cho ông ấy biết!

- Xin con cứ yên tâm.

Đúng là Walther. Chàng đến để biết tình hình người lão bộc và người yêu.

Ông linh mục trầm ngâm đứng nhìn hai người đi xa. Lúc quay lại, ông gặp cặp mắt Heintz. Lão bộc lẩm bẩm:

- Tiểu thư ấy sẽ đem lại hạnh phúc cho vị chúa công trẻ. Cha có biết con rất căm ghét họ, những người Lienkwicz bởi vì có có tư tưởng là họ cùng một dòng họ với cha và con đâm ra hoài nghi. Thưa cha, con sợ lắm!

Lão già run lên lập cập. Linh mục cầm tay lão và dịu dàng hỏi:

- Vì sao hả con?

- Tất cả bọn Runsdorf, Arnulf chủ tôi, nữ bá tước Paola xinh đẹp, họ đều nằm đấy. Xác họ đều được dòng nước giữ gìn tốt và cô hầu phòng trẻ vẫn có mãi trên cổ những vết ngón tay của tôi...

Lão co rúm người lại trong một cơn co giật. Linh mục đổ vào giữa đôi môi lão mấy giọt một thứ an thần do Walther pha chế, và một lúc sau, kẻ khốn khổ bình tĩnh lại.

Linh mục ngồi xuống cạnh lão, và với một giọng thâm trầm cảm động, nói về hy vọng và xá tội cho kẻ đã giết cha nuôi ông.

XVIII.

Hai cuộc hôn lễ được cử hành ngày hôm sau trong một bầu không khí giản dị. Trong giáo đường ở Runsdorf, cha André ban phép thánh cho hai cặp vợ chồng mới cưới, chỉ giữa những người bạn thân và một số nhân vật lớn được ủy quyền các vị để vương đến dự hôn lễ của bá tước Lendau.

Sau buổi tiệc vào buổi trưa, các vị khách của các chúa công Runsdorf tiến vào những phòng khách lớn trang hoàng toàn hoa và lá. Hai cặp vợ chồng mới cưới, phủ lên đầu vành hoa cam, tiếp nhận những lời chúc mừng của các vị khách, còn Walther được nhiều người xúm xít quanh chúc mừng với lẵng hoa đã được Hoàng Đế gửi đến sáng nay.

Bộ mặt nghiêm nghị của chàng bùng lên một nụ cười tươi vui và vừa đáp lời các vị khác, chàng vừa đưa mắt nhìn theo người thiếu nữ xinh đẹp trong bộ đồ trắng mà đuôi áo dài quét đất làm nổi bật vẻ thanh tao của vóc dáng nàng. Cuối cùng chàng tới được chỗ nàng. Marysia ngược cặp mắt sáng ngời hạnh phúc lên nhìn chồng.

- Em chớ quên đã hứa với cô là sau bữa tiệc cưới chúng ta sẽ đến thăm cô.

- Vậy thì chúng ta nên đi ngay bây giờ vì sau đó chúng ta chỉ đủ thì giờ để chuẩn bị ra đi.

Walther nắm lấy bàn tay vợ và luồn xuống dưới cánh tay mình. Lúc hai người đi qua phòng khách cuối cùng, bác sĩ Berdeck và Conrad Duntz đi đến trước mặt họ:

- Thế nào? - bác sĩ Berdeck kêu lên. - Đã từ già chúng tôi rồi kia à? Vừa mới được gặp nhau để chúc mừng, thưa nữ bá tước!

Marysia mỉm cười đưa hai bàn tay cho ông:

- Khi nào bác đến thăm chúng cháu ở Vienne, chúng ta tha hồ có thì giờ.

- Bởi vì chúng cháu tin ở các bác, - Walther vui vẻ nói thêm. - Cháu đã chọn một ngôi nhà lớn để có thể đón tiếp cùng một lúc gia đình cháu cùng với những bạn bè thân tình, trong số này có các bác.

Một giọt nước mắt long lanh trong cặp mắt ông già:

- Xin cảm ơn bá tước. Vâng, tôi là bạn già của bá tước, tận tâm cho đến hơi thở cuối cùng và tôi xin nhận lời mời. Mắt tôi còn rất tốt, chân tôi còn khỏe mặc dù đã chín mươi tuổi. Người ta nói hiện nay bà nữ tu sĩ đang ở đây với các vị bá tước.

- Vâng, cũng chỉ tạm thời thôi. Cháu mong sẽ thuyết phục được bà đến Vienne với chúng cháu mùa đông này.

Cặp môi ông Conrad Duntz hơi run run. Walther nói tiếp:

- Đạo này cô cháu mệt mỏi lắm và đã thay đổi nhiều. Cháu e rằng bà sẽ bị hỏng thị giác hoàn toàn.

Lúc đó Gultram xuất hiện thông báo:

- Thừa anh Walther, bá tước Hulmitz ra về và muốn nói chuyện với anh về một tin nhắn của đại công tước Otto.

- Anh đi ngay đây. Marysia, em cứ đến cô nhé, rồi anh sẽ đến đấy tìm em.

Marysia rời phòng khác qua cửa trông ra hành lang lớn. Nhưng cô vội lùi lại. Cánh cửa trông ra thềm mở và ở đó vừa xuất hiện một bóng dáng kỳ lạ. Một người đàn bà cao và hơi gù lưng, mặc bộ đồ len trắng, đầu đội khăn trùm bằng đăng ten. Cặp mắt kỳ lạ, ngơ ngác, sáng chói trong một bộ mặt héo hắt, xấu xí khiếp đảm. Bộ mặt đó Marysia chỉ mới trông thấy một lần, sau một tấm kính, nhưng cô nhận ra và máu cô như đông lại trong mạch lúc nhìn thấy nhân vật xấu xí, tội lỗi ấy.

Quận chúa Olgoff có vẻ kinh ngạc thấy xuất hiện trong bóng mờ tối, người thiếu phụ xinh đẹp, trên đầu đội vành hoa cưới. Nhưng kinh ngạc chỉ thoáng qua, bà ta bỗng nhiên lão đảo tiến lên, cặp mắt nóng bỏng không rời khỏi Marysia, và vươn bàn tay ra chạm vào cánh tay thiếu phụ.

Marysia rùng mình kinh sợ và lùi lại.

- Xin đừng mó đến tôi, - cô kêu lên.

- Có chứ. Tao sẽ mó vào mi nếu tao muốn, đồ khốn nạn, đồ xảo quyệt đã âm mưu len lỏi được vào gia đình quý tộc Lendau này. Ta sẽ mó vào mi để xé xác mi ra thành từng mảnh. Không ai có thể cưỡng lại được ta, ta đã xéo nát chúng...

Marysia hốt hoảng vội đóng cửa buồng khách lại. Mụ quận chúa già thốt lên một tiếng cười quỷ dữ:

- Mi sợ Walther nghe thấy ta nói có phải không? Trái lại, nó cứ nên đến đây! Ta sẽ nói cho nó biết người ta đạt đến mục đích như thế nào.

"Bà ta điên rồi," Marysia nghĩ bụng và nhận thấy ánh mắt mụ mỗi lúc một trở nên kỳ lạ. "Bà ta có thể khai hết vì còn lý trí gì nữa đâu."

- Phải, gọi Walther đến đây. Ta muốn trông thấy nó, muốn nhổ vào mặt nó!

- Bà hãy im đi, - Marysia nói và nắm lấy cánh tay bà.

Cô muốn lôi bà ra ngoài, nhưng bà chống cự mãnh liệt. Đột nhiên bà bình tĩnh lại và nói bằng một giọng khô khốc:

- Hãy đưa ta đến hồ. Ta muốn trông thấy nó lần cuối cùng.

Làm thế nào? Chống nhau với người đàn bà rõ ràng đã mất trí này tất nhiên sẽ làm cho Walther và mọi người khác phải chú ý đến; nhưng bộ là liều mình với mẹ.

- Nào, nhanh lên, - mẹ già nói. - Ta muốn trông thấy hồ hoặc Walther.

Mẹ già này trong cơn thác loạn, chưa chấp một điều độc ác tinh vi. Mẹ còn đủ một chút lý trí để đoán biết được quyết định của Marysia.

- Nào đi, - Marysia quả quyết nói.

Quận chúa già đi theo thiếu phụ suốt dọc hành lang mờ tối. Hai người cùng đi qua những căn phòng không người ở rồi cuối cùng tới một căn phòng trông ra hồ.

- Mở cửa ra, - quận chúa ra lệnh.

Marysia kéo cánh cửa gió và mở cửa. Đây đúng là nơi lão Heintz vẫn thường qua lại khi lão tới thánh đường. Đúng là nơi mà một buổi tối Marysia đã nhìn thấy lão biến vào.

Đột nhiên, quận chúa gạt thiếu phụ ra và lão đảo tiến ra hồ. Marysia run sợ nghĩ rằng mẹ điên này lại có thể bắt chước ông Arnulf trong cơn thác loạn tội lỗi, cô chạy vội ra bờ nước. Quận chúa quay lại nhìn cô, bộ mặt xấu xí co rúm trong cặp mắt lóe lên một niềm vui man rợ:

- Ta yêu nó, cái hồ đen này. Nó giữ bí mật rất tốt. Những kẻ mà ta ghét đều có trong này, vĩnh viễn biến mất. Eberhard... và Paola đã biết được bí mật về cái chết của anh chồng. Chính ta đã đem nó xuống đây, trong vực thẳm này mà người ta không thể nào trở về được nữa. Arnulf cũng ở trong đó, tên điên rồ tội nghiệp không thể nào chịu đựng được sự mất tích của người vợ yêu quý. Phải, người ta có thể tìm thấy chúng ở đây nếu người ta biết.

Nói xong, mẹ phá lên cười. Tiếng cười kinh khủng.

Marysia hốt hoảng ấp úng:

- Đừng âm ỉ như thế! Hãy im đi!

- Ta im à? Trái lại, ta tự hào thì có. Một người đàn bà Lendau có quyền lật nhào không

thương tiếc tất cả những kẻ nào cản trở nó. Mi nghe thấy chưa, đồ điên rồ muốn có vinh dự được mang danh hiệu của chúng tao.

- Vinh dự? - Marysia kêu lên, bức tức không thể tả được vì giọng miệt thị ấy. - Bà phải biết rằng nếu Walther Lendau không sửa chữa những tội lỗi của tổ tiên mình thì không bao giờ Marysia Lienkwicz lại chọn làm chồng một tên ăn cắp và một kẻ giết người...

- A, đồ khốn nạn! - mẹ già gầm lên.

Marysia lùi lại đột ngột do đó thoát khỏi bàn tay toan tóm cô. Từ căn nhà bà nữ tu sĩ ở xuất hiện một người phụ nữ đang chạy ra hồ. Mặt mẹ quận chúa đỏ bừng kêu lên:

- Mi cũng ra đây à? Vậy thì hãy đi theo mẹ mi đi, hỡi Franzisca xinh đẹp của ta!

Cô cháu gái đã bị nắm lấy cánh tay trước khi kịp tự vệ. Trong cơn điên, sức khỏe của mẹ tăng lên gấp mười lần. Mẹ quát cô cháu gái xuống hồ với một tiếng cười khùng khiếp tiếp theo là tiếng kêu rợn người của Marysia.

Tiếng cười đi qua cánh cửa để ngõ, vang vào trong hành lang trong đó Walther đang tiến lên cùng với ông Conrad Duntz và Heinrich. Cả ba vội chạy ra hồ. Trong nước đen tối, bà nữ tu sĩ đang giãy giụa, còn Marysia đang chống nhau với mẹ điên, mẹ cũng muốn ném cô xuống hồ.

Walther chồm lên vợ mình, Conrad Duntz và con trai lao xuống hồ cứu bà nữ tu sĩ. Người cha vớt được nạn nhân trước. Một lúc sau, Franzisca được vớt lên bờ. Walther và Heinrich giữ chặt lấy mẹ già điên cuồng tức giận. Mẹ hét lên:

- Bỏ tao ra, đồ đao phủ! Tao cấm chúng mày không được mó đến tao. Tao là Luba Lendau đây! Tao có quyền được sống hay chết. Tao muốn ném con Marysia này xuống năm mồ... kia kia... và cả Franzisca nữa. Nó dám nói với tao nó sẽ lấy Conrad Duntz... xuống nước như Paola... như Eberhard! Chính tao đã giết chết tất cả chúng nó...

Bộ mặt mẹ trở nên tím bầm, cặp mắt mẹ như lòi ra khỏi hốc mắt. Bỗng nhiên mẹ sụp xuống, bị một cơn ứ máu.

Bá tước Lendau để mặc mẹ tuột xuống mặt đất rồi quay lại vợ. Nàng đang tái mét, run rẩy. Bản thân chàng cũng nhợt nhạt. Điều mà Marysia bấy lâu nay lo sợ vừa mới xảy ra.

Marysia lao vào cánh tay chồng và ghì chàng vào người mình. Sau đó, Walther đi lại bà nữ tu sĩ đang nằm bất tỉnh và cùng với Heinrich mang bà về phòng riêng.

Ông giám thủ đi theo họ nhưng dừng lại ở ngưỡng cửa phòng khách đỏ.

- Thừa bác Duntz, - Marysia quay lại nói. - Xin mời bác vào. Cháu cho lấy quần áo của Walther đem đến bác thay ngay bây giờ.

- Cảm ơn cháu, bác không sợ hậu quả của cuộc tắm ngăn ngủi này và bác sẽ đi bộ về Nunsthal. Nhưng trước lúc đó, bác muốn biết ý kiến của bác sĩ Lendau về tình trạng sức khỏe của "bà ấy".

Về mặt ông giám thủ biến đổi hẳn. Ông để mình rơi phịch xuống chiếc ghế bành Marysia vừa đưa ra. Heinrich đi ra ngồi với bố, còn thiếu phụ giúp chồng sẵn sóc nạn nhân.

Lúc bà nữ tu sĩ tỉnh lại, cặp mắt đẹp của bà đầy vẻ hãi hùng. Tấm băng đen đã rơi trong hồ. Bà lẩm bẩm:

- Khủng khiếp quá! Khủng khiếp quá!

Marysia gọi Rosine đến để giúp bà đi ngủ. Walther đi kiểm thuốc. Marysia đợi chàng trong buồng bên cạnh, lo lắng hỏi chồng:

- Có nguy hiểm gì không?

- Hiện giờ thì chưa thể nói được gì. Mấy năm nay, sức khỏe của cô chúng ta đã suy giảm nhiều, và có thể có những diễn biến phức tạp, một ca tụ máu phổi chẳng hạn. Thêm nữa, bà lại còn bị hốt hoảng. Marysia, tại sao bà quận chúa lại có đấy cùng với em và cô?

Chàng run rẩy, lo âu. Marysia nắm lấy hai bàn tay chàng và xiết mạnh:

- Để rồi em sẽ nói với anh sau. Bây giờ cần phải như thế vì anh đã lo lắng đến vấn đề... Tuy nhiên, em đã rất muốn...

Giọng Marysia nghẹn ngào trong một tiếng nấc.

- Chuyện ghê gớm lắm sao?

- Ghê gớm! Vâng, nhưng không bao giờ ngăn cản được em tự hào về Walther trung thực và cao thượng, - Marysia nói một cách sôi nổi.

Những vị khách ở Runsdorf được Heinrich cho biết tấn thảm kịch vừa xảy ra là do cơn điên rồ của quận chúa Olgoff. Bianca và các em gái chạy đến buồng bà nữ tu sĩ. Ông giáo đến với con gái, còn Gultram, Heinrich và Alexy tiếp nhận những lời chia buồn và từ biệt của các vị khách. Bây giờ, các buồng khách đều trống không. Laura và Gisèle, mặc áo hồng, đi lại giữa nơi trang trí hội hè ấy. Bà cố vấn Lehman khóc thầm và lẩm bẩm: "Trong Runsdorf này xảy ra những câu chuyện kỳ lạ thật. Và lại chính hẳn nữa, đã cứu bà ấy!"

Khoảng sáu giờ chiều, cỗ xe của Nunsthal mang đến hai cô thiếu nữ và bà cô.

Muộn hơn nữa, vào ban đêm, ông Conrad đến lấy tin tức.

- Bà ấy bị sưng phổi, - Bianca ra ngoài hành lang gặp ông nói. - Walther có vẻ lo lắng. Kìa, anh ấy ra...

Ông Conrad tiến lại bá tước đang đưa tay ra đón ông:

- Thưa ông Duntz, xin cảm ơn ông một lần nữa! - Walther cảm động nói. - Hai lần chúng tôi chịu ơn ông về tính mạng của bà cô chúng tôi.

- Nhưng bây giờ có đáng lo ngại không?

- Có đấy, nhưng tôi chưa thể nói được gì hơn. Xin phép được tạm biệt ông, còn phải về thăm Marysia. Con xúc động ghê gớm ấy ảnh hưởng đến thần kinh làm cô bị sốt. Bố vợ tôi cũng có đấy trong phòng khách này. Lát nữa tôi sẽ đến.

Walther đi về phía nhà ở của ông giáo. Sau cơn rung động mạnh về tinh thần ấy, Marysia đã trở về buồng thời con gái của mình chứ không lên gác, vào trong một phòng sang trọng lộng lẫy nhất trong đó đã trải qua nhiều đời nữ bá tước Lendau.

Marysia trong bộ đồ ngủ màu xám nhạt, nằm trên chiếc ghế dài cạnh cửa sổ mở. Nàng quay về phía Walther cặp mắt còn hơi sốt thoáng ánh lo lắng.

Walther ngồi xuống cạnh vợ, âu yếm hỏi thăm sức khỏe và trả lời những câu hỏi về bà nữ tu sĩ. Một bầu không khí nặng nề đè xuống hai vợ chồng. Marysia hiểu rằng hôm nay chàng chưa hỏi vì thần kinh của vợ đã rã rời. Nhưng cô quyết định nói với chồng ngay hôm nay. Lùi lại để mà làm gì?

Và nắm hai bàn tay chồng trong tay mình, Marysia kể hết cho chồng nghe những gì mình biết: vụ giết Eberhard do Heintz tiến hành dưới sự chỉ đạo của nữ bá tước Luba với sự đồng tình của Arnulf; cuộc chia nhau gia tài của người bị giết, những nghi ngờ và bỏ trốn của Boleslas; cái chết của Paola do con người đang nằm thẳng cứng đờ trong một căn phòng của Runsdorf. Walther nghe vợ nói không thốt ra một lời, và Marysia cảm thấy tay chàng lạnh toát.

- Nhưng bây giờ tất cả đã được xoá sạch rồi, được sửa hết rồi do công lao của anh, - Marysia kêu lên như vậy khi thấy trong cặp mắt chàng vừa đau khổ vừa ghê tởm.

Walther đột nhiên đứng lên rút bàn tay lại:

- Và đó là kẻ mà em, xuất thân từ một gia đình danh giá, đã lấy làm chồng? Cháu một tên ăn cắp, một tên giết người! Nhưng hủy bỏ cuộc hôn nhân này đối với em rất dễ dàng...

- Walther, anh điên hay sao đấy? - Marysia sôi nổi nói. - Điều mà em mới nói, em đã biết cách đây lâu lắm rồi, ngay cả trước khi anh đi Vienne học. Chính vì đã hoàn toàn hiểu nguyên nhân mà em đã trao bàn tay em vào tay anh, bởi vì không phải em đổ hết tội lỗi của cha, ông anh lên đầu anh... Và cũng chả khác gì việc ông Duntz đã nhận lời để con trai ông

kết hôn với Bianca Lendau.

- Ông ấy cũng biết à?

- Vâng, và còn trước em. Anh không thừa nhận là ông ấy không quan tâm đến vấn đề danh dự chứ? Tuy nhiên, ông ấy không hề lưỡng lự mang lại hạnh phúc cho con trai, không thêm để ý đến những tội lỗi không phải của anh, mà anh không biết... mà em muốn để cho anh không bao giờ biết nếu không có người đàn bà khổ nạn ấy. Walther, anh Walther thân yêu, hãy quên đi điều khắc nghiệt ấy! Anh sẽ sửa lại tất cả bởi lao động của anh, bởi lòng từ thiện, bởi đạo đức của anh. Hay nói cho đúng hơn, cả anh và em, hai ta cùng sửa.

Marysia đã lại cầm lấy tay chàng và nhìn chàng dịu dàng say sưa. Chàng nói lạc cả giọng:

- Ôi, anh đã tưởng sung sướng biết bao được chia sẻ với em niềm vinh quang cổ kính của gia đình anh! Thế mà tất cả đều sụp đổ. Anh chỉ còn tặng em niềm xấu hổ thuộc vào một gia đình như nhuốc những tội lỗi xấu xa! Chúng tôi đã tự hào biết bao! Ôi, chính nghĩa của Thượng Đế! Còn lại cho chúng tôi những gì từ biết bao kiêu hãnh, từ biết bao nhục nhã? Anh muốn được là một người tiểu phu nghèo khổ nhất xuất thân từ một gia đình lương thiện, còn hơn là mang danh dòng họ Lendau.

- Và ai có thể nói được là trong mỗi gia đình vào một thời đại nào đó, không có một mối nhục giấu ngầm, một tội ác bí mật nào đó? Trên đời này không ai dám ngẩng thật cao đầu. Walther thân yêu, em van anh đừng tự hành hạ mình như vậy! Hãy nghĩ rằng Marysia của anh rất tự hào về anh! Rất tự hào, anh thấy đấy, và rất sung sướng được thuộc về anh, được chia sẻ tất cả với anh, tất cả, anh nghe chưa?

Marysia quàng hai cánh tay lên cổ Walther nói đến nhần nại, đến khiêm nhượng, với trái tim đã bị thương tổn bởi một trong những thử thách khắc nghiệt nhất đối với một người lương thiện, rất tự hào về sự vĩ đại của dòng họ mình và có một tinh thần cao cả hiếm thấy. Dưới ảnh hưởng của giọng nói thân thương như vậy, cơn sốt đau đớn giảm dần. Walther hôn bộ tóc nâu đẹp và lấm bầm:

- Cảm ơn Marysia thân yêu. Cảm ơn em đã làm tất cả và từ lâu để tránh cho anh nỗi đau khổ ấy, và đã quá yêu anh, khá tín nhiệm anh để không sợ phải mang tên họ Lendau.

Một niềm sợ hãi đột nhiên đến trí óc Marysia:

- Sẽ không bao giờ anh nghĩ rằng em bỏ qua tất cả chỉ vì tham để trở thành, bằng bất cứ giá nào, vợ của bá tước Lendau, người thầy thuốc lừng danh chứ?

- Không đời nào... Ôi, không đời nào! Anh hiểu em lắm, em Marysia thân yêu. Rất thẳng thắn, không thêm màng đến vinh dự hay phô trương kiểu ấy.

Walther chỉ chiếc huy chương và cái gài có đính kim cương, quà tặng của quận chúa Maria Lucrezi tặng người vợ mới cưới mà Marysia để trên mặt bàn lúc cởi áo và nói tiếp:

- Em đã không để ý đến quá khứ đau buồn ấy bởi vì em cho rằng có thể yêu được Walther Lendau, đủ để xoá bỏ được vết nhơ ấy, bởi vì lương tâm em nói với em là nhiệm vụ của em phải ở bên cạnh vị chúa công nghèo khổ ấy.

Có tiếng gõ cửa làm bá tước ngừng nói. Đó là Rosine, tạm thời làm hầu phòng cho Bianca.

- Ông Duntz báo chúa công biết là bà nữ tu sĩ giả giụa và rên la nhiều lắm.

- Tôi đến ngay. Marysia này, mục quận chúa ấy gây cho chúng ta biết bao phiền hà! Chẳng biết anh có cứu sống được cô anh không. Em cố gắng nghỉ đi một lát, chốc nữa anh sẽ trở về. Một ngày bắt đầu huy hoàng như thế mà kết thúc buồn thảm thiết.

- Đừng cho Bianca biết gì nhé anh!

- Không, em nó biết làm gì điều bí mật thảm khốc này. Nó sẽ theo chúng ta xuống mồ. Nhưng mang nó trong người là khốc liệt lắm đấy!

XIX.

Walther và bác sĩ Berdeck đã mang hết sức mình ra để chống chọi với thần chết để giành lại Franzisca Lendau, nhưng lúc này họ đành tuyên bố chịu thua. Về sức người mà nói, không gì có thể cứu được nạn nhân cuối cùng của quận chúa Olgoff.

Cha André đến làm lễ ban phép thánh và người bệnh có vẻ khá hơn. Sau một lúc lâu tĩnh tâm, bà gọi Marysia và Walther đến. Hôm qua bà đã yêu cầu Marysia kể lại tất cả những gì có liên quan đến tội ác của bà cô Luba và Heintz. Bởi vì cửa buồng khách đỏ mà bà ở đây, quận chúa và Marysia đều không biết bà đã nghe thấy những câu nói của hai người. Bà đã biết quá đủ, Marysia không thể nào giấu được sự phát hiện đã xé nát tâm hồn Walther.

Và đối với Franzisca kiêu kỳ, đó là một khổ nhục khác với đau đớn về thể xác.

- Walther, Marysia, - bà nữ tu sĩ hỗn hển nói. - Cô rất có tội. Cô cầu xin Chúa tha tội. Thế là tất cả những thần tượng mà vì chúng cô đã chịu hy sinh tất cả, vỡ tan tành như thủy tinh. Các cháu sẽ nói với ông Duntz là cô cảm ơn ông và xin lỗi ông.

Marysia nắm rất lâu bàn tay nóng bỏng.

- Thừa cô, nhất định ông ấy đã tha thứ cho cô rồi, bởi vì tâm hồn ông ấy thật cao cả! Vả lại, cháu tin rằng ông ấy không hề ngừng yêu cô, thưa cô Franzisca.

Diện mạo tàn tạ của bệnh nhân sáng lên một chút.

- Cô cũng vậy. Nhưng nếu ông ấy biết đó là do cha cô, ông ấy hẳn khinh cô lắm! - bà im lặng một lúc lâu rồi thều thào. - Walther, cháu sẽ nói cho ông ấy biết tất cả. Đó là hình phạt cuối cùng dành cho cô.

Walther xúc động nói:

- Ông ấy biết đã từ lâu rồi, thưa cô.

Mặc dù đã rất yếu ớt, bà nữ tu sĩ cũng giật nẩy mình:

- Ông ấy biết? Ông ấy biết? Ôi! Ông ấy phải chế nhạo kẻ kiêu kỳ này biết bao nhiêu. Nó đã đứng từ đỉnh cao của quý tộc nhìn xuống ông ấy. Thế mà ông ấy chỉ bằng một câu nói có thể làm nhục nhã bản thân nó và gia đình nó. Ôi, tội nghiệp cho chúng ta!

Bà dùng hai bàn tay run rẩy che bộ mặt và im lặng một lúc lâu. Một lúc sau, Bianca và

Valéria đến thay thế anh và chị dâu. Hai người đến thư viện, Conrad Duntz đang chờ đợi trong đó. Ông vẫn hàng ngày đến hỏi thăm tin tức. Walther bắt tay ông và nói:

- Thưa bác, bà ấy sắp từ giã chúng ta! Lần này lòng tận tâm của bác không cứu được bà ấy nữa. Thưa bác Duntz, cô cháu gửi lời cảm ơn và xin lỗi.

Một nỗi đau đớn xót xa hiện rõ trên bộ mặt đẹp của người đàn ông vừa đứng tuổi. Thân hình cao lớn vẫn thẳng lưng, lúc này còng xuống như bị đè xuống dưới một sức nặng.

- Các cháu nói với bà ấy rằng tất cả đã được xoá sạch, và tôi vẫn sẵn lòng hy sinh cuộc đời tôi để cứu bà.

Những câu nói đó được thốt lên với giọng khàn khàn lẫn với những tiếng nấc, Conrad Duntz bắt tay đôi vợ chồng mới cưới rồi vội vã bước ra khỏi thư viện.

- Tội nghiệp ông bạn! Và tội nghiệp cô Franzisca, - Walther buồn bã nói. - Anh biết là cô ấy không bao giờ tự an ủi mình được vì đã xua đuổi một mối tình của một người đàn ông như vậy. Than ôi, chúng ta đều đã bị trừng trị biết bao bởi những sai lầm trong quá khứ.

Sau quận chúa Olgoff, sau lão già Heintz chết ngày hôm sau, lại đến lượt Franzisca Lendau được mang vào thánh đường u ám của Runsdorf để làm nghi lễ về những người quá cố trước khi đưa xuống hầm mộ tổ tiên. Tất cả các giới quý tộc trong địa hạt đều đến tham dự tang lễ, làm vẻ vang cho nguồn gốc sinh trưởng của người chết. Người ta hơi ngạc nhiên về vẻ giản dị của những buổi tang lễ đó. Nhưng kết thúc đó là ý muốn cuối cùng của bà nữ tu sĩ. Và sau buổi tang lễ, ai nấy đều cúi đầu trước bá tước Lendau mà danh tiếng, trái hẳn với sự dự kiến của bà mẹ, đã nổi bật trong mấy năm gần đây.

Buổi trưa cùng ngày hôm đó, rất đau lòng với những ai yêu mến bà nữ tu sĩ, hai vợ chồng Walther phải giã từ Runsdorf để đi Vienne. Họ sẽ làm một cuộc đi vòng qua Boenheim để Marysia giải trí sau những sự kiện khá xúc động.

- Walther đâu? - Marysia hỏi sau khi đã sẵn sàng ra đi và bước vào phòng khách trong đó đã đủ mặt xung quanh ông giáo, hai vợ chồng Bianca, Laura, Gisèle, Alexy và ba thanh niên nhà Lendau.

- Em trông thấy anh ấy đi ra công viên cùng với cha André, - Alexy trả lời.

Marysia đi ra bãi bằng bên cạnh lâu đài. Cô đi một lúc lâu trên lối đi lúc này đã mọc đầy hoa và cô bước vội lúc nhìn thấy chồng đang đứng bên hàng rào cùng với ông Conrad Duntz và linh mục già.

Cả ba đang nhìn Runsdorf với cùng một vẻ buồn sâu sắc. Thấy vợ đến, Walther kéo vợ lại gần và chỉ lá cờ công hầu pháp phối trên nóc lâu đài và nói:

- Hãy nhìn nó, Marysia! Trước kia khi nhìn nó, trái tim anh đã hồi hộp sung sướng và tự

hào. Ai nói cho anh biết...

- Walther, anh không nên nghĩ đến điều đó nữa.

- Có chứ, anh sẽ còn nghĩ đến đấy nhiều, - chàng cả quyết nói. - Kỷ niệm đó sẽ là một thứ thuốc trị độc vô giá chống lại sự say mê vinh quang nếu một ngày nào đó, thành công lôi cuốn anh vào đấy. Runsdorf cổ kính tội nghiệp của tôi, mi đã trông thấy biết bao tội ác xảy ra trong những bức tường của mi? Thừa cha, hai vợ chồng con đã quyết định hủy bỏ bản thiết kế hồ. Những người chết tội nghiệp xin cứ bình an yên nghỉ và bí mật sẽ biết mất với chúng con.

- Nhưng chỉ có một bản ấy thôi à? - Conrad Duntz hỏi.

- Còn một bản thứ hai nữa, do quận chúa Olgoff giữ. Heintz đã cất giấu nó và trước khi chết đã trao lại cho cha André. Bản này rồi cũng sẽ huỷ đi.

- Vậy là con sẽ sửa lỗi cho tổ tiên! - Cha André xúc động nói. - Hãy cảm ơn Chúa đã trao cho con nhiệm vụ vĩ đại ấy, nó sẽ được người vợ xứng đáng của con giúp đỡ.

- Vâng, con xin cảm ơn đấng Tối cao đã tránh cho con một tương lai đầy hối hận và có thể là đầy thất vọng! Con, các em con, trai và gái, ngày nay ra sao? Những kẻ khốn khổ, nạn nhân của những sai lầm tội lỗi của tổ tiên.

- Tội nghiệp các bá tước Lendau! Họ đã bị giam hãm trong những thành kiến của họ. - Cha André ngẫm nghĩ nói. Cha nhìn bao trùm lên ngôi nhà cổ dưới ánh nắng mặt trời tháng mười. - Phải, nghèo! Nghèo nhưng bề ngoài hào nhoáng.

Bộ mặt tái xanh mệt mỏi của ông Conrad Duntz run run một hồi lâu. Cặp mắt ông trong đó ánh lên một nỗi đau đớn, quay nhìn về lâu đài. Phải chăng ông đã lại nhìn thấy người phụ nữ xuất hiện ở đây một buổi tối trong ánh trăng bạc, bà nữ tu sĩ kiêu kỳ, đẹp một cách đế vương, dưới trang phục nặng nề. Franzisca Lendau đã tuân theo triệt để kỷ cương gia quyến, đã hy sinh trái tim mình cho tự hào của dòng họ. Nhưng với giá nào? Chỉ có những ai hiểu được bà mới có thể trả lời.

Lúc chết bà mới thừa nhận bà đã hy sinh cho thói hư vinh của những người Lendau. Bà nhả nhục ra đi, hiêng dâng thân mình cho những tội lỗi của tổ tiên và nhắc đi nhắc lại với hai vợ chồng Walther:

- Đừng khóc, các cháu. Cô chết sung sướng bởi vì đã theo được chân lý. Trên trái đất này, cô chưa bao giờ có được hạnh phúc thật sự. Nhưng cô hy vọng rằng ở trên kia, sau khi đền tội cuối cùng, cô sẽ biết được niềm thanh bình của trái tim.

Trong lúc này, tất cả mọi người đều nghĩ đến bà trong khi họ nhìn Conrad Duntz im lặng và mãi mê. Một tia nắng mặt trời chiếu lên chiếc đầu đẹp và cương nghị của ông và làm nổi bật bộ tóc hung, một chùm tóc có ánh bạc.

Một tiếng bước chân rồn rập nổi lên. Bianca và Gisèle từ trong lâu đài chạy ra. Nét mặt Conrad Duntz tươi hẳn lên và Gisèle tỳ trán vào vai bố, tất cả mọi nét đau thương biến mất trong cặp mắt ông giám thủ.

- Ông ấy còn có một nguồn vui an ủi, - Walther thì thầm vào tai vợ. - Các con ông làm biến hết mọi ảo ảnh của ông. Nhưng còn cô chúng ta, cô chỉ sống một mình, không có thú vui gia đình. Tội nghiệp cô!

Dưới ánh sáng hồng của hoàng hôn, lá cờ trắng và đỏ nghiêng xuống cho đến mờ tối. Vị chúa công trẻ lúc này đã xa Runsdorf.

Trong một phòng của lâu đài, Gultram đang nghiên cứu hoàn thiện một chân vịt tàu. Bên cạnh anh, Hélène nghiên cứu những tác phẩm về xã hội. Vừa đan một chiếc áo cụt tay cho trẻ em nghèo, Valéria chuẩn bị những món ăn trong tuần và suy nghĩ với một nụ cười vui vẻ việc phải thêm vào trong chiếc nồi lớn những gì. Bianca tỳ vào tay chồng nghe chương trình phát hiện về đất đai họ có.

Và Walther Lendau, cùng với người vợ thân yêu và khôn khéo, lao mình vào hành động, vào công việc với một tâm hồn thấm nhuần lòng biết ơn đối với người đã đem các anh em ra khỏi cảnh nghèo khổ kiêu kỳ và khô cằn, cảnh nghèo khổ vàng son trong đó đã chìm đắm một cách thảm hại dòng họ cổ hủ của họ.

-- Hết --

^[1] Chức vụ phụ trách quản lý các khu rừng trong địa hạt - Người dịch
^[2] nguyên văn: Trở thành một cái giếng đầy khoa học – ND

Chia sẻ ebook: <https://downloadsach.com>

Follow us on Facebook: <https://facebook.com/caphebuoitoi>